

BISKUPSKÉ GYMNÁZIUM BRNO A MATEŘSKÁ ŠKOLA

BARVIČOVA 85, BRNO 602 00

**Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání
(pátý až osmý ročník osmiletého všeobecného studia)**

(program byl zpracován podle RVP GV)

1 Identifikační údaje

1.1 Vzdělávací program:

Pro vyšší stupeň osmiletého studia

Denní forma vzdělávání

1.2 Předkladatel

Název školy:	Biskupské gymnázium Brno
Adresa:	Barvičova 85, 602 00 Brno
IČO:	00532525
Rezortní identifikátor školy:	600013405
IZO:	000532525
Ředitel školy:	Mgr. Karel Mikula e-mail: karel.mikula@bigy.cz
Statutární zástupce ředitele:	RNDr. Alena Pavlačková
Koordinátor tvorby ŠVP:	Mgr. Jiří Vondra e-mail: jiri.vondra@bigy.cz
Kontakty:	telefon: 543 429 130 e-mail: bigy@bigy.cz datová schránka: xt5mbtv web: www.bigy.cz

1.3 Zřizovatel

Název:	Biskupství brněnské
Adresa:	Petrov 8, 601 43 Brno
Kontakty:	telefon: 543 235 030 fax: 543 237 042 e-mail: brno@biskupstvi.cz web: www.biskupstvi.cz/

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2022

Obsah

1	Identifikační údaje.....	1
1.1	Vzdělávací program:.....	1
1.2	Předkladatel	1
1.3	Zřizovatel.....	1
2	Charakteristika školy.....	6
2.1	Umístění školy a její dostupnost.....	6
2.2	Velikost školy	6
2.3	Vybavení školy	6
2.4	Charakteristika pedagogického sboru.....	8
2.5	Školní poradenské pracoviště	8
2.6	Osobnostní a sociální výchova	10
2.7	Mezinárodní projekty, mezinárodní spolupráce	11
2.8	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty.....	13
2.9	Informační systém, e-learningový systém	13
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu	15
3.1	Zaměření školy	15
3.2	Zaměření školního vzdělávacího programu	15
3.3	Organizace maturitní zkoušky	16
3.4	Profil absolventa	17
3.5	Výchovné a vzdělávací strategie	17
3.6	Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními potřebami a žáků nadaných.....	27
3.6.1	Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných	29
3.7	Začlenění průřezových témat.....	29
4	Učební plán pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia	32
5	Učební osnovy.....	34
5.1	Český jazyk a literatura	35
5.2	Anglický jazyk.....	51
5.3	Německý jazyk	58
5.4	Francouzský jazyk	64

5.5	Španělský jazyk	69
5.6	Latina	74
5.7	Dějepis	85
5.8	Zeměpis	91
5.9	Základy společenských věd	102
5.10	Matematika	115
5.11	Fyzika.....	124
5.12	Chemie	132
5.13	Biologie.....	138
5.14	Informatika a výpočetní technika.....	145
5.15	Hudební výchova	149
5.16	Výtvarná výchova	156
5.17	Tělesná výchova.....	162
5.18	Náboženská výchova	170
5.19	Povinně volitelné a nepovinné předměty	179
5.19.1	Humanitní cvičení	179
5.19.2	Přírodovědná cvičení.....	184
5.19.3	Seminář z biologie.....	191
5.19.4	Cvičení z matematiky	195
5.19.5	Seminář z matematiky	198
5.19.6	Deskriptivní geometrie	201
5.19.7	Základy vyšší matematiky.....	205
5.19.8	Seminář z informatiky a výpočetní techniky.....	207
5.19.9	Konverzace v anglickém jazyce	209
5.19.10	Seminář z anglického jazyka	214
5.19.11	Seminář z angličtiny k přípravě na zkoušku FCE/CAE	216
5.19.12	Konverzace ve francouzském jazyce.....	218
5.19.13	Příprava na francouzský jazykový diplom DELF	222
5.19.14	Konverzace ve španělském jazyce	224
5.19.15	Seminář ze španělského jazyka	227
5.19.16	Konverzace v německém jazyce.....	229

5.19.17	Literární seminář.....	234
5.19.18	Seminář z českého jazyka a literatury	237
5.19.19	Seminář z výtvarné výchovy	241
5.19.20	Seminář z hudební výchovy	244
5.19.21	Seminář z fyziky	252
5.19.22	Seminář z chemie.....	254
5.19.23	Historický seminář.....	257
5.19.24	Společenskovědní seminář	259
5.19.25	Seminář ze zeměpisu	261
5.19.26	Molekulární biologie	262
5.19.27	Vybrané kapitoly z biologie	265
5.19.28	Medicínská latina.....	268
6	Pravidla pro hodnocení žáků a autoevaluace školy.....	272
6.1	Klasifikační řád.....	272
6.1.1	Prospěch žáka v jednotlivých předmětech je klasifikován těmito stupni:.....	272
6.1.2	Obecné zásady.....	272
6.1.3	Klasifikace žáka	273
6.1.4	Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření ...	274
6.1.5	Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného a umělecko- odborného zaměření	276
6.1.6	Opravné zkoušky.....	277
6.1.7	Hodnocení žáka střední školy – pochybnosti o správnosti	278
6.1.8	Komisionální zkouška ve střední škole.....	278
6.1.9	Hodnocení a klasifikace chování.....	278
6.1.10	Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování:.....	280
6.1.11	Hodnocení žáka střední školy – celkové	280
6.1.12	Alternativní způsob hodnocení – bodový systém	281
6.2	Autoevaluace školy.....	281
6.2.1	Autoevaluace školy v přípravné části tvorby ŠVP.....	282
6.2.2	Podmínky vzdělávání	282
6.2.3	Průběh vzdělávání	283

6.2.4	Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků a rodičů a dalších osob na průběh vzdělávání žáků	285
6.2.5	Výsledky vzdělávání	286
6.2.6	Řízení školy a personální práce.....	287

2 Charakteristika školy

Biskupské gymnázium je škola výjimečná jak svým postavením, tak především svým posláním. Je místem, pro něž jsou určujícím faktorem kromě kvalitního vzdělání i jasně formulované a prožívané křesťanské hodnoty, které tvoří základ vzdělání a výchovy studentů. Tato zakotvenost v křesťanské tradici a kultuře i vědomí kontinuity tradičně kvalitního vzdělávání na církevních školách definuje koncepci školy. Záměrem veškeré pedagogické práce je vytváření takového prostředí, které by zaručovalo vysoký odborný standard poskytovaného vzdělání, pomáhalo mladým lidem orientovat se v dnešním světě, umožnilo smysluplné prožívání času, a především vytvářelo prostor pro svobodný dialog. Ten se projevuje i tím, že do ní své děti posílají nejenom věřící rodiče, ale i ti, kteří v Biskupské gymnázium mají prostě důvěru. Vycházíme zde z konkrétních zkušeností, řada našich studentů pochází z rodin, které se za věřící nepovažují.

2.1 Umístění školy a její dostupnost

Škola se nachází v Masarykově čtvrti v klidném prostředí a je obklopena městským lesoparkem. Klidné a tiché okolí v části Brna, která má relativně nejčistší ovzduší v Brně, je jednou z velkých předností naší školy.

2.2 Velikost školy

Škola má 28 tříd. V osmiletém studiu (79-41-K/81) jsou v každém ročníku dvě paralelní třídy. Zaměření studia je všeobecné. Ve čtyřletém studiu (79-41-K/41) jsou v každém ročníku tři třídy se zaměřením všeobecné, humanitní, přírodovědné. Celková kapacita školy je 840 studentů.

2.3 Vybavení školy

Škola byla postavena v letech 1939–1943 na svou dobu velmi moderním způsobem. V době od roku 1950 až do roku 1991, kdy byla budova odňata církvi, nebylo o budovu příliš pečováno. Po navrácení majetku církvi v roce 1991 byly provedeny nejnnutnější opravy a rekonstrukce a v dalších se postupně pokračuje podle finančních možností.

Samozřejmostí je technické zabezpečení rizikových prostor (šatny, hřiště, vchody) kamerovým systémem. Hlavní vchod do budovy je opatřen turnikety.

Celkem je ve škole 42 učeben, z toho je 19 ryze kmenových a ostatní jsou odborné učebny, z nichž některé slouží jako kmenové pro třídy vyššího gymnázia.

Všechny třídy nižšího gymnázia mají své kmenové učebny.

Odborné učebny

Ve výuce jsou využívány následující odborné učebny:

- tři učebny pro výuku anglického jazyka
- dvě učebny pro výuku německého jazyka
- učebna pro výuku francouzského jazyka
- učebna pro výuku španělského jazyka
- dvě učebny pro výuku výtvarné výchovy
- dvě učebny pro výuku hudební výchovy
- dvě učebny pro výuku zeměpisu
- učebna pro výuku dějepisu
- učebna pro výuku základů společenských věd a občanské výchovy
- učebna pro výuku náboženství
- učebna pro výuku českého jazyka
- učebna pro výuku matematiky
- učebna pro výuku biologie + laboratoř
- učebna pro výuku chemie + laboratoř
- učebna pro výuku fyziky + laboratoř
- tři učebny pro výuku informatiky
- učebna elektronové mikroskopie

Všechny tyto učebny jsou vybaveny moderní didaktickou technikou. Ve většině z nich jsou instalovány dataprojektory a plátno a počítač s připojením na internet. Škola má také k dispozici přenosné dataprojektory s notebookem. Od školního roku 2020/2021 jsou do vybraných odborných učeben instalovány moderní multimediální tabule, které slouží současně jako dotykový LCD monitor (displej).

Další prostory využívané pro výuku

- studovna
- víceúčelový sál, který je možné používat pro výuku i pro volnočasové aktivity studentů. Nabízí dataprojektor, plátno, počítač, wi-fi, ozvučení.
- aula s kapacitou 320 míst, která je vybavená dataprojektorem, počítačem, wi-fi.
- učebny v přírodě – jedna v rohu zahrady, druhá u parkoviště. Je možné je využívat pro oživení výuky pro většinu předmětů.

Prostory pro tělesnou výchovu

Venkovní: víceúčelové hřiště na volejbal, nohejbal, basketbal a tenis, futsalové hřiště, atletický ovál, doskočiště na skok vysoký, doskočiště na skok daleký, výseč pro vrh koulí

Vnitřní: gymnastický sál, tělocvična, sál na stolní tenis, posilovna

Další prostory využívané našimi studenty a učiteli

Školní jídelna s kapacitou cca 200 míst, která každý den nabízí výběr ze 7 jídel, včetně bezlepkové a bezmléčné diety. K občerstvení slouží i *školní bufet*.

Adorační kaple, prostor pro mši svatou, společnou modlitbu uprostřed dne nebo zamyšlení a soukromou adoraci.

K odpočinku ve volném čase slouží také relaxační prostory na jednotlivých podlažích. Jeden z nich byl zařízen podle návrhů Studentského parlamentu.

Ke společným akcím, jako jsou Akademické triduum, Vánoční akademie, mše svaté, různé přednášky a semináře, slouží *aula* (320 míst) a *víceúčelový sál* (200 míst).

Studenti mají také k dispozici *informační centrum*. Mohou zde využívat knihovnu, studovnu, internet, tiskárny a kopírovací stroje.

Každý student má přidělenou *šatní skříňku* na odložení věcí.

Spolek přátel Bigy v Brně má v dlouhodobém pronájmu *faru v Opatově u Třebíče*, kde se uskutečňují různé akce studentů jako školy v přírodě, seznamovací týdny nebo víkendové pobyty.

2.4 Charakteristika pedagogického sboru

Ve škole v současné době působí 75 pedagogů (25 mužů a 50 žen). Ve škole učí tři rodilí lektori anglického jazyka, jedna rodilá lektorka španělského jazyka, jedna rodilá lektorka francouzského jazyka.

Kromě běžných pedagogických pracovníků ve škole působí kněz – školní kaplan, který se stará o duchovní život na škole.

V pedagogickém sboru jsou rovnoměrně zastoupeny všechny věkové kategorie.

Řada pedagogů se kromě vlastní výuky podílí na vedení zájmových kroužků (sportovních, výtvarných atd.). To je mimo jiné důvod, proč je nabídka zájmových kroužků na škole poměrně bohatá.

2.5 Školní poradenské pracoviště

Podpora studentům, jejich rodičům a pedagogům byla vždy základní strategií naší školy. Tato podpora je zahrnuta do struktury školy v podobě dlouhodobě fungujícího školního poradenského pracoviště. Poradenské služby poskytuje škola především žákům, zákonným zástupcům a učitelům školy. Poradenské služby zajišťuje Biskupské gymnázium Brno a mateřská škola na základě zákona č.561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání v platném znění a vyhlášky č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních v platném znění.

Škola je pro nás místo setkání. Naším cílem a náplní práce je společně se setkat, zastavit, zmapovat potřeby, možnosti, strategie k řešení... Jsme hluboce přesvědčeni o tom, že každý je tím nejlepším expertem na svůj vlastní život. Záměrem školního poradenského pracoviště je tedy společně hledat způsoby, jak se na různé situace a problémy podívat ze všech možných

úhlů pohledu a jsme připraveni klást otázky, na které si každý může hledat a nacházet své vlastní jedinečné odpovědi.

Koncepce poradenského přístupu na Bigy vychází z pojetí osobnostní a sociální výchovy. Osobnostní a sociální výchova je pro nás synonymem komplexního rozvoje osobnosti a chápeme ji jako cestu osobnostního růstu. Toto pojetí staví základní kameny také v chápání komplexnosti poradenství na Bigy a přístupu k sobě navzájem.

Systém školního poradenství zajišťují:

- výchovná poradkyně
- školní metodička prevence
- školní psychologové s psychoterapeutickým výcvikem / kariérová poradkyně

Výchovný poradce se věnuje především studentům se speciálními vzdělávacími potřebami a žákům nadaným, poskytujeme těmto studentům, jejich rodičům i vyučujícím poradenství a podporu. Výchovný poradce rovněž zajišťuje komunikaci s odbornými poradenskými pracovišti.

Školní metodik prevence se podílí na koordinaci prevence rizikového chování a realizaci preventivních programů. Metodik prevence sestavuje a vyhodnocuje minimální preventivní program, spolupracuje s odbornými pracovišti, výchovným poradcem a školními psychology, s pedagogy a studenty.

Obsah práce školních psychologů tvoří podpora a provázení v náročných studijních i osobních životních situacích včetně krizové intervence, poradenství v oblasti zvládání nároků studia a školního (ne)prospěchu, podpora při osobnostním rozvoji a v neposlední řadě také práce se třídami ve smyslu práce s třídními kolektivy a jejich dynamikou, ale i práce na výchovně vzdělávacích tématech (sebepoznání, soft-skills apod).

Školní psychologové rovněž nabízí studentům systematickou podporu v oblasti kariérového rozvoje a poradenství: Jak v individuální formě (individuální konzultace kariérového poradenství), tak skrze práci ve třídách v rámci průřezových témat týkajících se sebepoznání, mapování kompetencí, světa práce apod. Školní psychologové své služby nabízí jak studentům, tak i vyučujícím a rodičům studentů.

Rozsah činností, které ŠPP nabízí, vytváří komplexní podporu v oblasti osobnostního rozvoje:

- Individuální konzultace a poradenství pro žáky se SVP a žáky nadané, jejich zákonné zástupce i učitele.
- Individuální psychologické a pedagogicko-psychologické konzultace a poradenství
- Psychoterapeutické doprovázení; krizová intervence, podpora při zvládání krize.
- Kariérové poradenství: Testování struktury intelektu a následné individuální konzultace zaměřené na volbu dalšího profesního směřování a volbu VŠ. Témata kariérového poradenství a rozvoje vedené formou sebezkušenostních prožitkových programů ve třídách v průběhu celého studia.
- Výukové programy se třídami zaměřené na rozvoj sebepoznání a soft-skills, mapování hodnot a silných stránek.

- Práce s třídními kolektivy a jejich dynamikou, podpora vztahové sounáležitosti a pozitivních vztahů.
- Vícedenní výjezdové programy pro třídy zaměřené na skupinovou dynamiku a podporu a rozvoj osobnostních a sociálních kompetencí (komunikační dovednosti, stanovování cílů aj.).

Všemi výše uvedenými přístupy a aktivitami usilujeme o to, aby se škola stala bezpečným a přátelským místem, kde mohou všichni studenti rozvíjet svůj vzdělávací i osobnostní potenciál. S pomocí pedagogů naší školy jsme připraveni jim poskytnout takovou míru podpory, kterou potřebují. O efektivitě této podpory svědčí fakt, že naši absolventi se stávají úspěšnými studenty vysokých škol.

2.6 Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní a sociální výchova jako průřezové téma se objevuje ve všech předmětech, kurzech, objevuje se nejen ve vztahu pedagoga a studenta, ale i ve vztahu pedagogů k sobě navzájem a ve vztahu mezi studenty – je součástí *ducha školy*.

Osobnostní a sociální výchova je pro nás synonymem komplexního rozvoje osobnosti, chápeme ji jako cestu osobnostního růstu.

U studentů se snažíme rozvíjet:

- kreativitu a iniciativu
- odpovědnost k sobě a druhým
- schopnost v konkrétní situaci včas a vhodně reagovat
- schopnost reflektovat své jednání
- ochotu naslouchat, zájem o druhé
- sociální a komunikační dovednosti
- důvěru ve vlastní schopnosti
- umění spolupráce
- otevřenost k možnostem, které přináší konkrétní životní situace

Osobnostní a sociální výchova je nedílnou součástí výuky občanské výchovy na nižším gymnáziu (viz ŠVP pro nižší stupeň osmiletého gymnázia). V primě se navíc učí v samostatném bloku v jedné ze dvou hodin náboženství, která je dělená na poloviny (náboženská výchova/OSV). Opíráme se zde především o projekt Etická výchova (viz Etické fórum ČR, Etická výchova, o.p.s.).

Projekt Etická výchova u studentů rozvíjí sociální a komunikační dovednosti. Hlavním cílem Etické výchovy je rozvoj prosociálnosti. V hodinách se používá zážitková metoda učení – studenti se učí z vlastního prožívání a zážitků, které potom přirozeným způsobem ovlivňují jejich postoje a chování. Využíváme moderních pedagogicko-psychologických metod, které studentům poskytují zkušenost a umožňují vytvořit si vlastní úsudek.

Studenti si osvojují potřebné dovednosti v deseti krocích.

1. komunikace
2. sebeúcta
3. pozitivní hodnocení druhých
4. Tvořivost a iniciativa
5. komunikace citů
6. empatie
7. asertivita
8. reálné a zobrazené vzory
9. pomoc, přátelství, spolupráce
10. komplexní prosociálnost

Na osobnostní a sociální výchovu jsou dále přímo zaměřeny některé kurzy – výjezdové semináře. Tyto kurzy jsou vedeny metodou zážitkového učení.

V primách a 1. ročnících se pro každou třídu organizuje v září adaptační kurz. Jeho hlavními cíli jsou:

- nastartování rozvoje pozitivních sociálních vazeb mezi studenty
- rozvoj sociálních a komunikačních dovedností
- prevence psychopatologických jevů ve třídě
- hledání svého místa ve třídním kolektivu

Na organizaci a vedení adaptačních kurzů se přímo podílí dobrovolníci z řad studentů vyšších ročníků gymnázia. Pomáhají tak mimo jiné svým mladším spolužákům s plynulým začleněním do života gymnázia, do společenství školy.

V sextě a v 2. ročnících následuje jednodenní seminář:

- řešení konfliktů a problémových situací
- obrana proti manipulaci
- využití asertivních dovedností a technik při řešení konfliktů

V septimě a v 3. ročnících se pak studenti účastní jednodenního semináře s tématy:

- co dál po škole – uvědomění si vlastních cílů, schopností, objevení růstového potenciálu, sebepoznání, podpoření osobnostního růstu
- hledání cesty k dosažení vlastních cílů

2.7 Mezinárodní projekty, mezinárodní spolupráce

Biskupské gymnázium Brno a mateřská škola se dlouhodobě a pravidelně účastní mezinárodních vzdělávacích projektů. Od roku 2001 to byly projekty v rámci programů Evropské unie Sokrates a Comenius, od roku 2014 v programu Erasmus+. Jedná se jak o projekty zaměřené na vzdělávání učitelů (v současnosti projekty Erasmus+ v Klíčové Akci 101 – Vzdělávací mobility pracovníků ve školství), tak o projekty spolupráce škol v Klíčové Akci 229 – Partnerství škol (School exchange partnerships). Tyto projekty partnerství jsou vždy tematicky zaměřené, každého se účastní několik škol z Evropské Unie a partnerských zemí,

a v jejich rámci se konají týdenní mezinárodní setkání. Účastníky těchto projektů jsou učitelé a skupiny studentů, takže díky nim každý rok vyjede do zahraničí několik desítek studentů našeho gymnázia.

Dále se škola účastní vzdělávacích projektů EU v programu meziregionální spolupráce INTERREG EUROPE a projektu Global Outreach, díky kterému každý rok několik našich studentů vyjíždí na roční studijní pobyt na střední školu do USA. Škola je také zapojena do výměnných programů AFS, v rámci kterého každoročně přijímáme na různě dlouhá období (3 až 12 měsíců) zahraniční studenty z nejrůznějších zemí světa, kteří jsou začleněni do běžné výuky.

Na Stiftsgymnasium v Melku v Rakousku každý rok studují tři studenti z vyššího gymnázia jeden semestr.

Přehled již ukončených projektů v programech Comenius a Socrates

- 2001–2003 Come Together, Work Together
- 2006–2009 European Challenges in Modern Biotechnology Education – oceněn Star Project
- 2010–2012 New European Challenges in Life Sciences – Game of Proteins – oceněn Star Project
- 2013–2015 European Challenges in Innovative Research Diagnostic Methods in Life Sciences – projekt oceněn jako Star Project EU, získal Pečeť kvality od NAEP ČR
- 2010–2011 Individuální mobility studentů v rámci programu Comenius – čtvrtletní studijní pobyty na partnerské škole Marquéz de Suanzes v Madridu (4 studenti)
- 2006–2013 Individuální výjezdy učitelů na kurzy v zahraničí v rámci programu Comenius

Přehled již ukončených projektů v programu Erasmus+

- 2015–2017 European Challenges in Energy Production by Biotechnology 2015-1-DE03-KA219-013493 (oceněn jako Best Practice School Project)
- 2017–2019 Rozvoj jazykových kompetencí pedagogů Biskupského gymnázia Brno a MŠ 2017-1-CZ01-KA101-034880 Kurzy 13 učitelů (jazykové, metodické, CLIL) stínování 3 učitelé.
- 2017–2019 European Challenges in Sustainability by Biotechnology 2017-1-DE03-KA219-035455_2 (oceněn jako Best Practice School Project)
- 2018–2020 Wise and Inventive ScreenAgers – WISA 2018-1-CZ01-KA229-048019_1

Přehled probíhajících projektů v programu Erasmus+

- 2017 – European Challenges in Modern Genetics and Epigenetics 2017-1-DE03-KA219-035455_2
- 2018 – Rozvoj jazykových kompetencí pedagogů Biskupského gymnázia Brno a MŠ II 2018-1-CZ01-KA101-047474. Kurzy 17 učitelů (jazykové, metodické, clil) stínování 2 učitelé.

2019 – Nové metody výuky jazyků a CLIL na Bigy 2019-1-CZ01-KA101-060599
Kurzy 18 učitelů (jazykové, metodické, clil) stínování 11 učitelů.

2020 – Bouger Partager Manger pour un monde plus durable (2020-1-FR01-KA229-080134_4)

2020 – Internet of Things for Future (2020-1-ES01-KA229-082866_2)

2.8 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Podle § 167 a 168 zákona č. 561/2004 Sb. byla 1. května 2005 zřízena ředitelem gymnázia *Rada školy Biskupského gymnázia Brno*. Ve stávajícím složení má rada devět členů, tři zástupce z řad pedagogických pracovníků, tři zástupce zřizovatele, jednoho zástupce zletilých studentů a dva zástupce nezletilých studentů – z řad rodičů. Rodiče, zletilí studenti i zaměstnanci školy se mohou na Radu školy obracet s jakýmkoliv podněty a připomínkami k činnosti a chodu školy. Rodiče a zákonní zástupci studentů spolupracují s vedením školy prostřednictvím pravidelných schůzek, kde získávají informace a mohou ovlivnit dění ve škole.

Na škole působí *Spolek přátel Bigy Brno*, který byl v roce 2017 zaregistrován Krajským soudem v Brně do spolkového rejstříku. Navazuje na činnost občanského sdružení Společnost přátel Biskupského gymnázia v Brně, založeného v roce 1998, a Nadace Biskupského gymnázia, která působila v letech 1992–1998.

Cílem spolku je především duchovní, finanční a hmotná podpora školních i mimoškolních aktivit studentů a pomoc studentům ze sociálně potřebných rodin. Veřejnost je každoročně informována o uplynulém školním roce prostřednictvím obsáhlé *výroční zprávy*, která mapuje nejdůležitější události.

V rámci prevence sociálně patologických jevů spolupracujeme s brněnskými pedagogicko-psychologickými poradnami a s nadací „Podané ruce“.

Patříme mezi brněnská gymnázia, které úzce spolupracují s *Masarykovou univerzitou*. Gymnázium je „tréninkovou“ školou pro pedagogické praxe studentů a naopak naši studenti chodí na fakultu na exkurze a semináře a učitelé se účastní různých doškolovacích kurzů.

Na škole působí také *Studentský parlament*, jehož členy jsou volení zástupci žáků. Zastupuje žáky při jednání s vedením školy. Tato jednání probíhají v přátelské atmosféře. V některých oblastech funguje Studentský parlament jako partner vedení školy.

2.9 Informační systém, e-learningový systém

Biskupské gymnázium používá informační systém Bakaláři, který umožňuje vést v elektronické podobě většinu školní agendy. Zahrnuje mimo jiné elektronickou třídní knihu, elektronickou žákovskou knížku, umožňuje průběžnou i celkovou klasifikaci a také komunikaci mezi školou a žáky a rodiči.

V rámci licence Office 365 má každý žák možnost instalace kancelářského balíčku MS na domácím počítači. Kromě známých programů MS Word, MS Excel, MS Powerpoint tak má

přístup k službám jako např. OneDrive nebo MS Teams. Od školního roku 2020/2021 slouží MS Teams jako jednotná platforma pro realizaci distanční výuky.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Na Biskupském gymnáziu se důsledně snažíme uplatňovat ve výuce všechny osvědčené prvky křesťanské výchovy a vzdělávání.

V osmiletém studiu má škola jeden vzdělávací program zaměřený na *všeobecné vzdělání*. Škola umožňuje všem studentům získat dostatečné všeobecné znalosti a dovednosti ve všech všeobecně vzdělávacích předmětech a odborné znalosti ve všech volitelných a nepovinných předmětech, kterých škola nabízí širokou škálu.

Po celou dobu studia je kladen důraz na kvalitní výuku cizích jazyků a osobnostní výchovu.

3.2 Zaměření školního vzdělávacího programu

ŠVP byl vypracován na základě zkušeností z tvorby ŠVP pro nižší gymnázium. Částečně tedy vychází i z *RVP ZV*. Hlavním dokumentem, ze kterého jsme při tvorbě programu vycházeli, je *RVP GV*. V programu jsme se pokusili zachovat všechno pozitivní a osvědčené ze stávajícího programu, který vychází ze základů křesťanské výchovy a vzdělávání. Vše, co je v rámci RVP GV nové, jsme se pokusili do ŠVP zařadit.

Školu chápeme jako prostředí, které žáky motivuje a podporuje k aktivnímu učení. Nechceme, aby žáci získávali pouze encyklopedické vědomosti, ale aby byli pro další studium a život všestranně připraveni. Snažíme se o naplňování klíčových kompetencí. Žáci by měli mít ve škole mimo jiné pocit bezpečí a možnost pozitivního prožívání. Měli by získávat zdravé sebevědomí, mělo by u nich docházet k rozvoji kritického myšlení. Žáci by se měli naučit sami hodnotit výsledky své práce. Měli by se naučit základům práce v týmu a respektování práce a názorů druhých.

Je zachována klasická nabídka předmětů se zaměřením na provázanost učebních osnov ve všech předmětech. Vzdělávací obor „Výchova ke zdraví“ a vzdělávací oblast „Člověk a svět práce“ jsou integrovány do klasických předmětů (viz učební plány). Také průřezová témata jsou integrována.

Kromě povinných předmětů mají žáci poměrně širokou nabídku volitelných a nepovinných předmětů, které mají přispět k jejich profilaci podle jejich zájmů a schopností.

Během celého studia je kladen důraz na vlastní zodpovědnost studentů za své vzdělání, na souvislosti a mezioborové vztahy, na dostatečné vysvětlení smyslu učiva, na systematické vedení ke schopnosti analogicky odvozovat novou látku z probraného učiva, je podporováno logické a systematické myšlení a je zdůrazňován význam celoživotního vzdělávání. Ve výuce i ve všech činnostech mimo výuku je uplatňován individuální přístup ke studentům.

Již od druhého ročníku (sekundy) se počítá se zařazením rodilých mluvčích do některých nepovinných vyučovacích hodin v jazyce.

ŠVP obsahuje aktivity, které se konají mimo školu (adaptační kurzy, sportovní kurzy, týdenní projektová výuka, kurzy osobnostní výchovy, víkendové akce, exkurze atd.).

Do plánu je zařazena řada aktivit v podobě zájmových kroužků.

ŠVP pro vyšší stupeň osmiletého studia je velmi podobný ŠVP pro všeobecné zaměření ve čtyřletém studiu včetně hodinových dotací většiny všeobecně vzdělávacích předmětů. Hlavní rozdíl je v tom, že v osmiletém studiu je povinná výuka latiny.

V průběhu 5.–7. ročníku probíhá výuka tak, aby ve všech všeobecně vzdělávacích předmětech bylo dosaženo očekávaných výstupů podle RVP.

Na tento základní kurz navazují volitelné předměty, které začínají od 6. ročníku. V rámci těchto předmětů se mohou žáci profilovat podle svých schopností a zájmů. Profilace se postupně zvyrazňuje. V 8. ročníku je pro volitelné předměty vyčleněno 12 hodin z celkové dotace pro volitelné předměty.

Absolventi tohoto zaměření jsou na základě profilace kvalitně připraveni pro studium na všech typech vysokých škol.

3.3 Organizace maturitní zkoušky

Maturitní zkouška se koná podle § 77 a následujících školského zákona a podle vyhlášky č. 177/2009 Sb. Současně vycházíme z RVP pro gymnázia, který byl upraven zákonem č. 284/2020 Sb.

Společná část maturitní zkoušky je organizována společností CERMAT a skládá se z didaktického testu z českého jazyka a literatury a z didaktického testu z cizího jazyka nebo matematiky. K těmto dvěma povinným zkouškám si ve společné části maturitní zkoušky může žák zvolit až dvě nepovinné zkoušky včetně zkoušky Matematika rozšiřující.

Profilová část maturitní zkoušky se skládá ze zkoušky z českého jazyka a literatury konané formou písemné práce a formou ústní zkoušky a ze zkoušky z cizího jazyka konané také formou písemné práce a formou ústní zkoušky, pokud si žák z povinných zkoušek společné části maturitní zkoušky zvolil cizí jazyk, a z dalších dvou nebo tří povinných zkoušek.

Nabízené zkoušky profilové části jsou z těchto vyučovacích předmětů:

anglický jazyk, německý jazyk, francouzský jazyk, španělský jazyk, latina, základy společenských věd, dějepis, zeměpis, matematika, fyzika, chemie, biologie, informatika, deskriptivní geometrie, hudební výchova, výtvarná výchova, náboženská výchova.

V rámci profilové části maturitní zkoušky koná každý žák zkoušku z cizího jazyka (formou písemné práce a ústní zkoušky), ať už ve společné části psal didaktický test z cizího jazyka nebo z matematiky. Pokud si ve společné části zvolil žák didaktický test z matematiky, nemůže

z matematiky konat povinnou profilovou zkoušku. V profilové části může žák konat nepovinnou zkoušku maximálně ze dvou předmětů.

3.4 Profil absolventa

- Žáci mají na konci osmiletého vzdělávání znalosti odpovídající požadavkům RVP GV ve všech vzdělávacích oblastech.
- Žáci mají všeobecný kulturní, historický i politický přehled, dokáží se orientovat v současném společenském dění.
- Žáci získávají navíc rozhled i v oblasti duchovní. Jejich vztah k okolí vychází z hlubšího pochopení smyslu vlastní existence, a tím je také dán jejich postoj k životu i vztah k ostatním lidem.
- Žáci mají na konci vzdělávání všechny předpoklady k úspěšnému vykonání přijímacích zkoušek na vysoké školy.
- Ve styku se svým okolím dokáží žáci nejen formulovat své myšlenky a pocity, ale také na základě duchovní formace citlivě vnímat podněty z okolního světa. Je jim cizí lhostejnost a nezájem, jsou naopak tolerantní a ochotní pomáhat potřebným.
- Během vzdělávání získají žáci dovednosti a návyky potřebné i pro vysokoškolské studium: vyhledávání informací, práce v týmu, prezentace výsledků vlastní práce.

3.5 Výchové a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie mají vést k co nejefektivnějšímu naplnění následujících klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Žák:

- své učení a pracovní činnost si sám plánuje a organizuje, využívá je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj;
- efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení;
- kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi;
- kriticky hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímá ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro další práci.

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části;
- vytváří hypotézy, navrhuje postupné kroky, zvažuje využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy;

- uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení využívá i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice;
- kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhajuje podložené závěry;
- je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran;
- zvažuje možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků.

Kompetence komunikativní

Žák:

- s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívá dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu;
- používá s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu;
- efektivně využívá moderních informačních technologií;
- vyjadřuje se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci;
- prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem;
- rozumí sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretuje přijímaná sdělení a věcně argumentuje; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění.

Kompetence sociální a personální

Žák:

- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, je schopen sebereflexe;
- stanovuje si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky;
- odhaduje důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho koriguje;
- přizpůsobuje se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňuje;
- aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů;
- přispívá k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii;
- projevuje zodpovědný vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých;
- rozhoduje se na základě vlastního úsudku, odolává společenským i mediálními tlakům.

Kompetence občanská

Žák:

- informovaně zvažuje vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhoduje se a jedná vyváženě;
- chodu společnosti a civilizace uvažuje z hlediska udržitelnosti života, rozhoduje se a jedná tak, aby neohrožoval a nepoškozoval přírodu a životní prostředí ani kulturu;
- respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí;
- rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytváří je a chrání;
- promýšlí souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností; k plnění svých povinností přistupuje zodpovědně a tvořivě, hájí svá práva i práva jiných, vystupuje proti jejich potlačování a spoluvytváří podmínky pro jejich naplňování;
- chová se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytne ostatním pomoc;
- posuzuje události a vývoj veřejného života, sleduje, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímá a obhajuje informovaná stanoviska a jedná k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí.

Kompetence k podnikavosti

Žák:

- cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhoduje o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření;
- rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě;
- uplatňuje proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítá a podporuje inovace;
- získává a kriticky vyhodnocuje informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívá dostupné zdroje a informace při plánování a realizaci aktivit;
- usiluje o dosažení stanovených cílů, průběžně reviduje a kriticky hodnotí dosažené výsledky, koriguje další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončuje zahájené aktivity, motivuje se k dosahování úspěchu;
- posuzuje a kriticky hodnotí rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti je připraven tato rizika nést;
- chápe podstatu a principy podnikání, zvažuje jeho možná rizika, vyhledává a kriticky posuzuje příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory.

K efektivnímu rozvoji klíčových kompetencí slouží jednak pravidelné činnosti v rámci výuky a dále projekty, které mají větší časový rozsah. Škola systematicky rozvíjí všechny klíčové kompetence žáků. Následující tabulka podává ucelený přehled *pravidelných aktivit*, které se realizují průběžně během studia.

Forma aktivity	Strategie	Rozvíjené kompetence
<i>Frontální výuka</i> (výklad, demonstrace, dialog, diskuse atd.) Probíhá během celého studia	Učitelé vedou žáky k získávání faktů i k pochopení příčin, vztahů a mezipředmětových vazeb.	kompetence k učení
<i>Samostatná práce</i> (referáty, seminární práce, projekty) Probíhá průběžně podle probíraných témat nebo v předem známých termínech	Učitelé vedou žáky k získávání informací ze všech dostupných zdrojů (internet, knihovna, slovníky, encyklopedie atd.), žáci je samostatně zpracovávají a prezentují písemně či ústně Učitelé vedou žáky k autoevaluaci.	kompetence k učení kompetence k řešení problémů
<i>Práce ve skupinách</i> Probíhá během celého studia.	Učitelé vedou žáky ke komunikaci, diskusi, kooperaci, vzájemné toleranci, prezentaci a obhajobě svých názorů ve skupině. Vedou žáky k autoevaluaci.	kompetence komunikativní kompetence sociální a personální kompetence k učení kompetence k řešení problémů kompetence občanské
<i>Projektová výuka</i> Je zařazována jak v předem známých termínech, tak v průběhu běžné výuky.	Učitelé zadávají konkrétní téma z oblasti daného předmětu, které v různých variantách žáci zpracovávají. Důraz je kladen na řešení problému jednotlivě i v týmu, na mezipředmětové vztahy a prezentaci výsledků.	kompetence k řešení problémů kompetence sociální a personální kompetence občanské kompetence komunikativní kompetence k podnikavosti
<i>Exkurze</i> Probíhají během celého roku podle příležitostí a uvážení vyučujících.	Učitelé seznamují žáky s praktickou činností v různých vědeckých a kulturních zařízeních.	kompetence k učení kompetence sociální a personální kompetence občanské kompetence k podnikavosti

<i>Nepovinné předměty a kroužky</i> Škola nabízí další aktivity pro volný čas studentů formou nepovinných předmětů a kroužků (sportovní, výtvarné, jazykové atd.).	Učitelé rozvíjejí schopnosti a dovednosti žáků se zaměřením na jejich seberealizaci a osobní rozvoj.	kompetence k učení kompetence sociální a personální
<i>Předmětové soutěže (olympiády, SOČ atd...)</i> Probíhá podle harmonogramu konkrétní soutěže.	Podle osobního zájmu se žáci mohou účastnit různých předmětových soutěží i na krajské, případně celorepublikové úrovni.	kompetence k učení kompetence k řešení problémů
<i>Zahraniční pobyty</i> Probíhají dle aktuálních možností, doba trvání je různá.	Učitelé vedou žáky ke zdokonalování jazykových schopnosti a poznávání cizích zemí při výměnných zahraničních pobytech nebo zájezdech do Velké Británie, Německa, Belgie, Španělska a Polska.	kompetence sociální a personální kompetence občanské kompetence komunikativní
<i>Školní výlety</i>	Učitelé vedou žáky k rozvíjení vzájemných vztahů, k prohlubování pozitivních vztahů k přírodě a ke kulturním památkám.	kompetence sociální a personální kompetence občanské kompetence komunikativní
<i>Organizační činnost</i>	Učitelé vedou žáky ke spoluúčasti na organizování akcí v rámci školy i mimo ni (sportovní soutěže, studentská rada, den otevřených dveří, vánoční akademie apod.). Při těchto aktivitách je jim umožněno vytvářet a upevňovat vztahy se spolužáky z jiných tříd i ročníků.	kompetence k řešení problémů kompetence sociální a personální kompetence občanské kompetence komunikativní kompetence k podnikavosti
<i>Sportovní turnaje pro žáky a širokou veřejnost</i> V říjnu probíhá fotbalový turnaj – „Setkání generací“	Učitelé vytvářejí podmínky pro vzájemné poznávání se s žáky a jejich rodiči i mimo výuku.	kompetence k podnikavosti kompetence sociální a personální

V květnu se koná turnaj v nohejbalu, který je zaměřen především na rodinné týmy.	Učitelé formují při sportovní aktivitě osobnost žáka pro hru fair play	
<i>Srovnávací písemné práce</i> Podle možností využíváme srovnávacích testů (SCIO, CERMAT)	Učitelé vysvětlují žákům, jak nabyté vědomosti správně uplatnit v testovacích zadáních. Učitelé vysvětlují metodiku tvorby testů, postupy řešení úloh.	kompetence k učení kompetence k řešení problémů
<i>Duchovní život</i>	Učitelé se spolu s žáky mohou zúčastnit každé pondělní mše svaté. Učitelé spolu s žáky prožívají liturgický rok. Učitelé iniciují tématické besedy s lidmi, kteří aktivně žijí svoji víru. Učitelé navštěvují každoročně akce školy spojené s poznáváním brněnských kostelů. Učitelé informují žáky o možnosti zpívat ve schole, zaměřené na duchovní hudbu. Učitelé nabízí účast žákyním ve skupině duchovních tanců. Učitelé nabízejí žákům účast ve skupině „Bigystrantů“ (ministrantů), kteří se pravidelně scházejí a tráví společně víkendy.	kompetence sociální a personální kompetence občanské kompetence komunikativní
<i>Informační centrum</i>	Učitelé seznamují žáky s využíváním informačního centra, jehož součástí je knihovna, počítačové a kopírovací centrum.	kompetence sociální a personální kompetence komunikativní kompetence k podnikavosti
<i>Adaptační kurz primě</i> Jeho hlavními cíli jsou nastartování rozvoje pozitivních sociálních vazeb mezi studenty, rozvoj sociálních a komunikačních dovedností, prevence psychopatologických jevů ve	Učitelé se poznávají s žáky a pomáhají jim formovat třídní kolektiv. Učitelé vedou žáky k čestnému a zodpovědnému jednání, harmonizují rodící se vztahy mezi žáky.	kompetence sociální a personální kompetence občanské kompetence komunikativní

třídě, hledání svého místa ve třídním kolektivu.		
V <i>sextě</i> následuje jednodenní seminář, jehož hlavními tématy jsou řešení konfliktů a problémových situací, obrana proti manipulaci, využití asertivních dovedností a technik při řešení konfliktů	Učitelé vedou žáky k sebereflexi, uvědomění si důsledků svého jednání a chování v nejrůznějších situacích. Učitelé vedou žáky k harmonizování svých zájmů osobních se zájmy širší skupiny a se zájmy veřejnými.	kompetence sociální a personální kompetence občanské kompetence komunikativní kompetence k učení kompetence k řešení problémů kompetence k podnikavosti
V <i>septimě</i> se pak studenti účastní jednodenního semináře s tématy co dál po škole – uvědomění si vlastních cílů, schopností, objevení růstového potenciálu, sebepoznání, podpoření osobnostního růstu, hledání cesty k dosažení vlastních cílů	Učitelé pomáhají objevovat žákům profesní dispozice pro budoucí profesní zaměření Uplatňují proaktivní přístup, zdůrazňují nezbytnost vlastní iniciativy a tvořivosti Motivují žáky k dosahování úspěchu	kompetence sociální a personální kompetence občanské kompetence komunikativní kompetence k učení kompetence k řešení problémů kompetence k podnikavosti
<i>Zimní sportovní (lyžařský) kurz v kvintě</i> Délka trvání je 5–7 dní Jeho hlavním cílem je osvojení lyžařských dovedností a posílení třídního kolektivu.	Učitelé rozvíjejí sportovní, pohybové dovednosti žáků. Vedou žáky ke zvládnutí krizových situací. Učí žáky poskytnout první pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví.	kompetence občanské kompetence komunikativní
<i>Letní sportovní kurz v septimě</i> Délka trvání je 5 dní. Jeho hlavním cílem je osvojení sportovních dovedností a posílení třídního kolektivu.	Učitelé rozvíjejí sportovní, pohybové dovednosti žáků. Stmelují třídní kolektiv. Vysvětlují zásady asertivního chování a jeho využití v praktickém životě.	kompetence k řešení problémů kompetence sociální a personální kompetence občanské kompetence komunikativní

<i>Projektový týden v sextě</i> Délka trvání je 5 dní. Jeho obsahem je praktická výuka v různých předmětech (exkurze, dotazníková šetření, výzkum...).	Učitelé demonstrují žákům praktické využití poznatků z různých oborů pro výzkum veřejného mínění. Učí je komunikovat s veřejností. Objasňují výběr vhodných metod poznání. Učí je zpracovávat informace pomocí symbolů a grafů a prezentovat je na veřejnosti.	kompetence sociální a personální kompetence občanské kompetence komunikativní kompetence k učení kompetence k řešení problémů kompetence k podnikavosti
<i>Akademické triduum</i> Délka trvání 3 dny. Probíhá v únoru. Jedná se o přednášky a prezentace odborníků z různých oblastí vědy a kultury s následnou diskuzí se studenty. V sekci AT Junior se jedná o přednášky našich studentů.	Učitelé vysvětlují rozdíl mezi hypotézou a vědeckým postulátem. Demonstrují postupy při ověřování hypotéz. Upozorňují na dostupné prostředky komunikace verbální i neverbální v mluvených projevech.	kompetence komunikativní kompetence k učení kompetence k řešení problémů
<i>Celostátní přehlídka zájmové umělecké činnosti v Odrách</i> Probíhá každoročně v březnu. Odborná porota hodnotí jednotlivá vystoupení v oblasti hudební, literární a taneční.	Učitelé vedou žáky k reálnému posouzení svých fyzických a duševních možností Vedou žáky k sebekritice a objektivnímu posuzování svých možností.	kompetence sociální a personální kompetence občanské kompetence komunikativní
<i>Dlouhodobý projekt „Samostatná výtvarná práce“</i> Probíhá po celý rok v sextě a 2. ročníku. Obsahuje samostatné řešení náročného výtvarného tématu. Cílem je umožnit žákům řešit problémy v delším časovém	Učitelé vedou žáky k samostatnému uměleckému ztvárnění tématu. Působí na jejich volní vlastnosti, jako jsou vytrvalost a důslednost. Vítá a podporuje inovační techniky.	kompetence komunikativní kompetence k učení kompetence k řešení problémů kompetence k podnikavosti

úseku, práci obhájit, vystavit, dokumentovat.		
<i>Výstava prací žáků</i> Probíhá každý rok v červnu. Jedná se o práce z projektu „Samostatná výtvarná práce“. V rámci slavnostního zahájení probíhá vystoupení žáků, kteří absolvuji hudební obor.	Učitelé vedou žáky ke kultivovanému kulturnímu projevu, k práci mimo rámec vzdělávacího učebního plánu. Vedou žáky k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů. Vedou žáky k samostatnosti při zajišťování propagace akce, přípravě plakátů, pozvánek, moderování vernisáže, atd.	kompetence komunikativní kompetence k učení kompetence k řešení problémů kompetence k podnikavosti
<i>Návštěva divadel</i> Probíhá pravidelně v den vydávání pololetního vysvědčení. Představení se účastní všichni žáci školy. Další pravidelné návštěvy divadel probíhají v rámci výuky českého jazyka a literatury.	Učitelé využívají divadelních představení pro názornější chápání vzdělávacího programu, využívají je pro utváření komunikativních a občanských postojů	kompetence sociální kompetence občanské kompetence komunikativní kompetence k učení
<i>Oslava Dne boje za svobodu a demokracii</i> Součástí oslav je kulturní program – např. výchovný koncert, filmová představení atd.	Učitelé vedou žáky na základě zhlédnutého ke kultivovanému kulturnímu projevu, k práci mimo rámec vzdělávacího učebního plánu. Vedou žáky k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů.	kompetence sociální kompetence občanské kompetence komunikativní kompetence k učení
<i>Den BIGY</i> Probíhá den před slavnostním zakončením školního roku. Začíná mší svatou pod širým nebem. Pokračuje hudebním matiné a dalšími kulturními a sportovními akcemi. Dne se mohou účastnit i rodiče a absolventi.	Učitelé vedou žáky ke společným prožitkům. Vedou žáky k úvahám o chodu společnosti, civilizace z hlediska udržitelnosti života. Vedou žáky k poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot.	kompetence sociální kompetence občanské kompetence komunikativní kompetence k podnikavosti
<i>Slavnostní zahájení a zakončení školního roku</i> Probíhá vždy v katedrále svatých Petra a Pavla.	Učitelé vedou žáky při společném vnímání kulturních prožitků k vzájemné úctě, toleranci a empatii. Vedou žáky k poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot.	kompetence sociální kompetence občanské

Mši svatou slouží většinou brněnský biskup.		kompetence komunikativní kompetence k podnikavosti

3.6 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními potřebami a žáků nadaných

Při vzdělávání všech našich žáků usilujeme o to, aby každý z nich mohl naplnit svůj vzdělávací potenciál a měl možnost plně využívat své dovednosti a schopnosti. Někteří žáci pro naplnění vzdělávacích potřeb potřebují podporu. Při podpoře žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP) a žáků nadaných se řídíme dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání v platném znění a vyhlášky č. 27/2016 Sb. V nich je definován proces a forma poskytování podpory žákovi se SVP. Žáci se SVP, žáci nadaní a mimořádně nadaní jsou vzděláváni v běžných třídách.

Žákem se SVP rozumíme osobu, která k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách.

Podpůrná opatření spočívají v:

- poradenské pomoci školy a školského poradenského zařízení
- úpravě organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání a školských služeb
- úpravě podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání
- úpravě očekávaných výstupů vzdělávání v mezích stanovených RVP
- vzdělávání podle IVP
- využití asistenta pedagoga
- poskytování vzdělávání nebo školských služeb v prostorách stavebně nebo technicky upravených

Postup školy při poskytování podpůrných opatření

Žákům se SVP a nadáním jsou poskytována podpůrná opatření v různých stupních podle jejich konkrétních vzdělávacích potřeb a v souladu s doporučením ŠPZ. Podpůrná opatření se dělí do pěti stupňů podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti.

Podpůrná opatření 1. stupně (PO1) spočívají v individualizaci přístupu a podpory vyučujících vycházející z aktuální situace či stavu žáka a jsou výsledkem vzájemné dohody mezi žákem, vyučujícími a zákonným zástupcem žáka. PO1 uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (dále jen ŠPZ), jsou plně v kompetenci školy a představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení. Jsou poskytována žákovi, jenž potřebuje podporu ve vzdělávacím procesu nebo v zapojování do kolektivu. Návrh na poskytování PO1 a PLPP může podat jakýkoliv pedagogický pracovník na základě pozorování v hodině, analýzy výsledků činnosti žáka, reflexe jeho výsledků, rozhovorů s žákem či jeho zákonnými zástupci. Do této kategorie patří také plán pedagogické podpory (dále PLPP, vzor viz příloha ŠVP).

Plán pedagogické podpory

Plán pedagogické podpory (PLPP) škola vytváří tehdy, pokud nepostačuje samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb žáka a je zapotřebí formálně informovat všechny vyučující, kteří se podílejí na vzdělávání žáka. PLPP obsahuje popis obtíží žáka, stanovení prostředků a cílů podpory (metody výuky, organizace výuky, hodnocení včetně kritérií hodnocení apod.) a způsobů vyhodnocování naplňování plánu.

PLPP sestavuje výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem na základě dohody se žákem a zákonným zástupcem. PLPP je zpracován nejpozději do jednoho měsíce od podnětu a do tří měsíců od zahájení poskytování podpůrných opatření je vyhodnocován. S PLPP seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka (pokud žák není zletilý) a všechny vyučující, kteří se podílejí na jeho realizaci.

Pokud v naplňování vzdělávacích potřeb či zapojování do kolektivu nestačí podpůrná opatření 1. stupně, doporučí škola žákovi využití ŠPZ (pedagogicko-psychologické poradny, speciálně-pedagogického centra) za účelem posouzení jeho speciálních potřeb a následného vydání doporučení pro jeho vzdělávání.

Podpůrná opatření 2. – 5. stupně jsou pouze v kompetenci ŠPZ a jsou doporučena a realizována vždy s písemným informovaným souhlasem zletilého žáka nebo jeho zákonného zástupce. Jedním z podpůrných opatření doporučovaným ŠPZ je i individuální vzdělávací plán (dále IVP, vzor viz příloha ŠVP).

Individuální vzdělávací plán pro žáky se SVP a nadáním

IVP je zpracován na základě doporučení ŠPZ a písemné žádosti zletilého žáka nebo jeho zákonného zástupce (v případě nezletilých žáků) adresované řediteli školy.

IVP slouží ke stanovení priorit vzdělávání a dalšího rozvoje žáka, součástí je popis podpůrných opatření zahrnující metody výuky, úpravy obsahu vzdělávání a očekávaných výstupů, organizaci výuky, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob ověřování vědomostí a dovedností, hodnocení žáka, využití pomůcek a učebních materiálů, příp. jiná podpůrná opatření, stanovuje rovněž personální zajištění vzdělávání a odpovědné pracovníky školního poradenského pracoviště a školského poradenského zařízení, které vydalo doporučení, případně zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáka.

Ředitel školy pověřuje vypracováním IVP výchovného poradce ve spolupráci s ŠPZ, žákem, zákonným zástupcem (v případě nezletilého žáka), třídním učitelem a vyučujícími daného žáka. Jedná se o závazný dokument pro zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb žáka, přičemž vychází ze školského vzdělávacího programu a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice. IVP je zpracován bez zbytečného odkladu.

Škola seznámí s IVP všechny vyučující žáka, současně žáka a jeho zákonného zástupce (v případě nezletilého žáka). Všichni zúčastnění potvrdí tuto skutečnost svým podpisem. ŠPZ ve spolupráci se školou sleduje a vyhodnocuje naplňování IVP.

Asistent pedagoga

Spolupráce s asistentem pedagoga je podpůrným opatřením doporučovaným ŠPZ od 3. stupně PO. Asistent pedagoga poskytuje podporu jinému pedagogickému pracovníkovi při vzdělávání žáka nebo žáků se SVP v rozsahu podpůrného opatření nebo podle §18 ods.1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Asistent pedagoga pomáhá jinému pedagogickému pracovníkovi při organizaci a realizaci vzdělávání, podporuje samostatnost a aktivní zapojení žáka do všech činností uskutečňovaných ve škole v rámci vzdělávání.

3.6.1 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaní a mimořádně nadaní žáci jsou podporováni v rozvoji svého nadání celou škálou různých způsobů. Nadaný žák se může vzdělávat v rozšířené míře obsahu vzdělávání nad rámec stanovený příslušným vzdělávacím programem nebo možností účasti na výuce ve vyšším ročníku (pokud tak doporučí ŠPZ). Nadaní žáci se mohou se souhlasem ředitele současně vzdělávat formou stáží na středních či vysokých školách v ČR i v zahraničí. Nadaní žáci jsou podporováni v účasti na olympiádách, soutěžích, SOČ, úspěchy žáků jsou pravidelně prezentovány na webu školy. Nadaní žáci mohou své nadání rozvíjet také v širokém spektru kroužků nabízených školou a nepovinných předmětů (např. kroužek elektronového mikroskopu, florbal, volejbal, filosofický seminář, kroužek fotografování, kroužek programování, cvičení z vyšší matematiky, molekulární biologie, přípravné kurzy na mezinárodní jazykové zkoušky aj.).

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může realizovat podle IVP. Děje se tak na základě doporučení ŠPZ a písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo jeho zákonného zástupce, ostatní náležitosti jsou stejné jako při zpracování IVP u žáků se SVP viz výše.

3.7 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou integrována do výuky jednotlivých předmětů. Jejich začlenění je uvedeno v přehledu. Pokud se zařazení liší u přírodovědného a humanitního zaměření, jsou tyto údaje uvedeny v samostatných přehledech, které mají jednotlivé předmětové komise. Týká se to pouze některých předmětů. Odkaz na průřezová témata je uveden v osnovách.

Jednotlivé předměty mají *detaily* o začlenění PT v *dokumentaci předmětových komisí*.

Vysvětlivky:

Čj český jazyk	Aj anglický jazyk	Nj německý jazyk	Šj španělský jazyk
Fj francouzský jazyk	L latina	D dějepis	Z zeměpis
M matematika	F fyzika	Ch chemie	Bi biologie
I informatika	Zs základy spol. věd	Hv hudební výchova	Vv výtvarná výchova
Tv tělesná výchova	Nv náboženská výchova		

Osobnostní a sociální výchova				
	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník
Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti	Čj, Nj, Šj, Fj, D, Zs, L, M, F, Bi, Hv, Vv	Čj, Aj, Nj, Šj, Fj, L, M, F, Bi, Hv, Vv	Čj, Aj, Nj, Šj, Fj, L, D, Zs, M, F, Bi, Tv, Nv	Čj, Aj, Nj, Šj, Fj, D, Zs, M, F, Ch, Bi
Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	Čj, L, D, Zs, M, F, Bi, I, Hv, Vv	Čj, L, D, Zs, M, F, Bi, I, Hv, Vv	Čj, Aj, Nj, Šj, Fj, L, D, Zs, Bi, I	Čj, Aj, D, Zs, M, F, Bi
Sociální komunikace	Čj, Aj, Nj, Šj, Fj, D, Zs, Bi, I, Hv, Vv	Čj, Aj, Nj, Šj, Fj, D, Zs, Bi, I, Hv, Vv	Čj, Aj, Nj, Šj, Fj, Zs, D, I	Čj, Aj, Nj, Šj, Fj, D, I, Nv
Morálka všedního dne	Čj, L, Zs, I, Vv, Nv	Čj, Aj, L, Zs, I, Vv	Čj, Aj, L, D, Zs, I	Čj, Aj, Nj, Šj, Fj, Zs, D, I, Nv
Spolupráce a soutěž	Čj, Aj, Nj, Šj, Fj, L, D, Zs, M, F, Bi, Hv, Vv	Čj, Aj, Nj, Šj, Fj, L, D, Zs, M, F, Bi, I, Hv, Vv	Čj, Aj, Nj, Šj, Fj, L, Zs, M, F, Bi, I, Nv	Čj, Aj, Nj, Šj, Fj, D, Zs, M, F, Bi, I, Nv
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech				
Globalizační a rozvojové procesy	Nj, Šj, Fj, D, Z, Vv	Nj, Šj, Fj, D, Z, Zs, Vv, Nv	Čj, Nj, Šj, Fj, D, Z, Zs	Čj, Nj, Šj, D, Z
Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	Z, D, Vv, Fj	Z, Zs, D, Nv	Aj, Nj, Šj, Fj, D, Z, Zs, F, Ch, Bi	Nj, Šj, Fj, D, Z, F, Ch, Nv
Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce	Nj, Šj, Fj	Nj, Šj, Fj, Zs, Nv	Nj, Šj, Fj, D, Zs	Aj, Nj, Šj, Fj, D, Z
Žijeme v Evropě	Čj, Nj, Šj, Fj, L, D, Z, Zs, F, Bi, Hv, Vv	Čj, Aj, Nj, Šj, Fj, L, D, Zs, M, F, Ch, Bi, I, Hv, Vv	Čj, Aj, Nj, Šj, Fj, L, D, Z, Zs, Bi, Hv, Nv	Čj, Aj, Nj, Šj, Fj, D, Z, Nv
Vzdělávání v Evropě a ve světě	L, D, Z, I, Vv	L, D, Z, Zs, I, Vv	Nj, Šj, Fj, L, D, Z, Zs, Nv	Aj, Nj, Šj, Fj, D, Z, I
Environmentální výchova				
Problematika vztahů organismů a prostředí	Ch, Bi, D, Vv, Z	Ch, Bi	Ch, Bi, Z	Z, Bi, Ch
Člověk a životní prostředí	Z, Bi, D, Vv, Nv	Zs, Fj, Aj, Bi	Ch, Bi, Aj, Fj, Z	Aj, Nj, Fj, Šj, Z, F, Bi, Nv, I

Životní prostředí regionu a ČR	Bi	Bi, Z	Bi, Ch, Z	Z, F
Mediální výchova				
Média a mediální produkce	Vv, Hv, Zs, I	Vv, Hv, Zs, I	Čj, Zs, F, D, I	Čj, Zs, F, D, I, Fj
Mediální produkty a jejich významy	Vv, Hv, Zs, I, Čj	Hv, Zs, I, Čj, Šj, Fj	Čj, Zs, D, I	Čj, Aj, Šj, Fj, Nj, D, I
Uživatelé	Zs, I	Zs, I	Zs, I, Čj	I
Účinky mediální produkce a vliv médií	Vv, Nv, Zs, I	Šj, Nj, Fj, I	Zs, Čj, Aj, I	Čj, Aj, Nv, Šj, Nj, Fj
Role médií v moderních dějinách	Zs, Hv, Čj, I	Zs, Hv, Čj, I	Čj, D, I, F	Šj, Nj, Fj, D, F, I, Čj

4 Učební plán pro vyšší stupeň osmiletého gymnázia

Vzdělávací oblast	Předmět	Ročník				Celková dotace
		5.	6.	7.	8.	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	4	4	4	16
	Anglický jazyk ⁵⁾	3	3	4	4	14
	Další cizí jazyk ^{5) 8)}	3	3	3	3	12
	Latina ⁵⁾	2	2	2	0	6
Matematika a její aplikace	Matematika ¹⁾	4	3	3	3	13
Člověk a příroda	Fyzika ⁷⁾	2	2	2	0	6
	Chemie ^{3) 7)}	2	2	2	0	6
	Biologie ^{3) 4) 6)}	2	2	2	0	6
Člověk a společnost	Základy společenských věd ²⁾	2	2	2	0	6
	Dějepis	2	2	2	0	6
	Zeměpis ³⁾	2	2	2	0	6
	Náboženská výchova ⁴⁾	1	1	1	1	4
	Hudební/výtvarná výchova ⁵⁾	2	2	0	0	4
Člověk a zdraví	Tělesná výchova ^{4) 5)}	2	2	2	2	8
Informatika a informační	Informatika ⁵⁾	2	1	0	1	4
Volitelné předměty	Volitelný předmět 1 ⁵⁾	0	2	2	0	4
	Volitelný předmět 2	0	0	2	2	4
	Volitelný předmět 3	0	0	0	6	6
	Volitelný předmět 4	0	0	0	2	2
Celkem		35	35	35	28	133

Další cizí jazyk

německý jazyk, francouzský jazyk, španělský jazyk

Volitelný předmět 1

6.–7. ročník: přírodovědná cvičení (BIO, CHE, FYZ) nebo humanitní cvičení (DEJ, ZEM, ZSV)

Volitelný předmět 2

dvouletý (7.–8. roč.): deskriptivní geometrie, seminář z informatiky, seminář z výtvarné výchovy, seminář z hudební výchovy, seminář z latiny

jednoletý (7. ročník): seminář z matematiky, konverzace v cizím jazyce, literární seminář

Žáci, kteří si volí předměty pouze pro 7. ročník, mají v 8. ročníku navíc jeden volitelný předmět.

Volitelný předmět 3

humanitní blok: dějepis, zeměpis, základy společenských věd (2 + 2 + 2 hod.)

přírodovědný blok: chemie, fyzika, biologie (2 + 2 + 2 hod.)

technický blok: vyšší matematika, fyzika, aplikovaná informatika (2 + 2 + 2 hod.)

Volitelný předmět 4

seminář z chemie, seminář z biologie, seminář z fyziky, seminář z matematiky, seminář ze zeměpisu, společenskovední seminář, historický seminář, seminář z latiny, seminář z českého jazyka, seminář z anglického jazyka, seminář ze španělského jazyka, konverzace v cizím jazyce

Nepovinné předměty

od 5. ročníku: konverzace v cizím jazyce (Aj, Nj, Fj, Šj)

v 6. ročníku: cvičení z matematiky

od 7. ročníku: viz nabídka volitelných předmětů

Poznámky

- 1) V 5.–7. ročníku probíhá jedna hodina v týdnu ve skupinách.
- 2) Do výuky je zařazeno učivo ze vzdělávací oblasti „Člověk a svět práce“.
- 3) Do výuky je zařazeno učivo ze vzdělávacího oboru „Geologie“.
- 4) Do výuky je zařazeno učivo ze vzdělávací oblasti „Člověk a zdraví“.
- 5) Výuka probíhá ve skupinách.
- 6) V 5. ročníku probíhá jedna hodina v týdnu ve skupinách, pokud to dovolí ekonomická situace.
- 7) V 7. ročníku probíhá jedna hodina v týdnu ve skupinách, pokud to dovolí ekonomická situace.
- 8) Žáci si volí v tercii z nabídky: německý jazyk, francouzský jazyk, španělský jazyk.

5 Učební osnovy

Učební osnovy jsou zařazeny v uvedeném pořadí.

U každého předmětu je v úvodu charakteristika předmětu, hodinové dotace podle ŠVP a výchovné a vzdělávací strategie charakteristické pro daný předmět.

V tabulce je uveden ročník, tematický celek, výstupy podle RVP, učivo, mezipředmětové vztahy a průřezová témata. Případné odkazy na mezipředmětové vztahy a průřezová témata jsou uvedeny tak, aby se snadno daly najít souvislosti mezi osnovami různých předmětů. V poznámkách je uvedeno i integrování předmětů tak, jak je uvedeno v poznámkách k učebnímu plánu

Pořadí předmětů v osnovách:

1. Český jazyk
2. Anglický jazyk
3. Německý jazyk
4. Francouzský, jazyk
5. Španělský jazyk
6. Latina
7. Dějepis
8. Zeměpis
9. Základy společenských věd
10. Matematika
11. Fyzika
12. Chemie
13. Biologie
14. Informatika
15. Hudební výchova
16. Výtvarná výchova
17. Tělesná výchova
18. Náboženská výchova

5.1 Český jazyk a literatura

Časové, obsahové a organizační vymezení

Osmileté studium – vyšší gymnázium: zaměření všeobecné

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	4	4	4	4

Ve výuce realizujeme obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura RVP GV. Dále realizujeme tematické okruhy většiny průřezových témat (Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova).

Pro výuku je k dispozici odborná učebna českého jazyka a literatury, vybavená audiovizuální technikou.

Na předmět navazují volitelné předměty Literární seminář v 7. ročníku a Seminář z českého jazyka a literatury v 8. ročníku.

Předmět je povinným maturitním předmětem ve společné části maturitní zkoušky.

Předmět zaujímá v učebním plánu stěžejní místo. Výuka zahrnuje literární a jazykovou komunikaci, obě složky jsou v těsném propojení. Žáci pracují s uměleckými i věcnými jazykovými projevy, poznávají bohatství mateřského jazyka a bohatství duchovního odkazu české i světové literatury.

Jazyk a jazyková komunikace propojuje moderně pojatou výuku jazykového systému s rozvíjením psaných i mluvených komunikačních dovedností a s celkovou kultivací projevu osobnosti. Tato složka předmětu tak plní úlohu integračního činitele všech učebních předmětů gymnázia.

Literatura a literární komunikace má všeobecně vzdělávací obsah s esteticko-výchovnou funkcí. Výuka žáky uvádí do světa literatury a myšlení o literatuře, získávají vědomosti, dovednosti a schopnosti, které jim pomáhají orientovat se nejen ve světě literatury, ale i ve skutečném světě, v němž žijí. Výuka literatury se tak podílí na utváření jejich názorů, postojů, zájmů a vkusu, na utváření jejich mravního profilu a názoru na svět, rozvíjí jejich duchovní život a celkově kultivuje jejich způsob života. Základním prostředkem realizace těchto cílů je četba a interpretace vybraných literárních děl. Součástí výuky jsou tematicky zaměřené exkurze, návštěvy divadelních a filmových představení, výstav, promítání filmů ve škole, besedy, diskuse, projekty, soutěže (literární, recitační, olympiáda z českého jazyka), tvorba časopisu apod.

Výchovné a vzdělávací strategie k rozvíjení kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel podává probíranou látku systematicky, logicky a přehledně uspořádanou; každá informace je uvedena v souvislostech; dbá na návaznost na další příbuzné předměty (DĚJ, ZSV, HV, VV). Vede také studenty k systematickosti při studiu, k propojování poznatků, k vnímání souvislostí, k přehlednému uspořádání učebních materiálů, k efektivní organizaci své činnosti. Studenti se tím naučí správným způsobem se učit, čerpat poučení z vlastních úspěchů i chyb.

Učitel vede studenty ke kritické práci s tradičními pomůckami (učebnice, čítanky, příručky, encyklopedie apod.) i s moderními prostředky (internet), seznamuje studenty se způsoby i s úskalími vyhledávání informací. Zadává studentům referáty či jiné úkoly na určená témata. Studenti se naučí pracovat s informacemi, vyhledávat je a zpracovávat, ke zdrojům informací přistupovat kriticky.

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede studenty k samostatné práci i ke spolupráci v týmu a k diskusi, ke kritickému myšlení a tvořivému zpracovávání informací, k osvojení a používání vhodných metod (analýza, syntéza, vyvozování, zobecňování, srovnávání, analogie, hledání příčin, důsledků, různých úhlů pohledu, pádných argumentů apod.) Studenti se naučí řešit problémy samostatně i v týmu vhodným způsobem. Vnímají možnost rozdílných přístupů k tématu, k problému.

Kompetence komunikativní

Učitel dbá na kulturu vyjadřování, dává studentům prostor k vyjádření ústnímu i písemnému, umožňuje studentům klást k probírané látce otázky. Učí studenty vést diskusi či rozhovor, besedu a asertivně zvládat kontroverzní stanoviska oponentů. Studenti se naučí vhodně komunikovat s druhými, užívají efektivní prostředky komunikace, odpovídají určité komunikační situaci, vyjadřují se přesně, jasně, srozumitelně, výstižně, souvisle.

Kompetence sociální a personální

Učitel vede studenty k toleranci a k respektování názorů druhých, k věcné argumentaci a k sebereflexi. K povzbuzení studentů používá konkrétní věcné hodnocení a pochvaly. Student je schopen sebereflexe, reálně posuzuje své možnosti a odhaduje důsledky svého jednání, respektuje různorodost hodnot a názorů ostatních, zároveň aktivně spolupracuje při společné činnosti.

Kompetence občanské

Učitel osvětluje princip demokratického vyjádření stanovisek, princip svobodného uměleckého ztvárnění. Analýzou a interpretací uměleckých děl umožňuje studentům vytvářet si občanské postoje a názory (např. odpovědný postoj k občanské společnosti). Student rozšiřuje své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot. Rozhoduje se na základě vlastního úsudku, odolává společenským a mediálním tlakům.

Kompetence k podnikavosti

Učitel vede studenty k čestné soutěživosti, k uplatnění vlastní iniciativy, invence, tvořivosti. Student rozvíjí svůj osobní potenciál (odborný či umělecký), uplatňuje svou iniciativu, invenci, kreativitu (přitom zvažuje možná rizika); spoluvytváří kulturní a duchovní hodnoty.

Začlenění průřezových témat do výuky

Vybraná průřezová témata (PT) jsou začleněna do výuky zcela přirozeně a nenásilně, jsou samozřejmou součástí, vyplývá to z charakteru předmětu. Začlenění PT do jednotlivých ročníků je zachyceno v osnovách pro výuku ČJL.

6.1: Osobnostní a sociální výchova

Studenti jsou vedeni k tomu, aby pochopili, že smyslem studia českého jazyka a literatury je vybudovat si široké intelektuální a hodnotné kulturní zázemí jako základ a oporu k tomu, aby se mohli stát svobodnou a zodpovědnou osobností. A k tomuto formování člověka jako osobnosti a sociální bytosti výrazně přispívá právě poznání a pochopení kulturního odkazu všech dob, minulosti i současnosti. Proto klademe důraz na nenásilné, přirozené poučení z jednotlivých děl, života a působení autorů i z celých kulturních epoch; na přemýšlení o tom.

6.2: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Literatura a jazyk nejsou izolované jevy, vyvíjejí se v rámci širšího kontextu, ať už evropského či světového. Vedeme studenty k tomu, aby to měli stále na paměti. Avšak o přínosné a obohacující propojení, otevřenost a vzájemné předávání je třeba neustále pečovat, a proto upozorňujeme na to, komu za to nejvíc vděčíme. Jsou to instituce i osobnosti a jejich díla, upozorňujeme i na díla o těchto osobnostech (obecně katolická církev, Konstantin a Metoděj, sv. Václav, sv. Vojtěch, Karel IV., J. Á. Komenský, K. H. Mácha, F. Palacký, J. Neruda, K. Čapek, V. Havel). V této souvislosti můžeme připomenout, že jednotný mezinárodní odborný jazyk, který se nám dnes může jevit jako samozřejmost, vytvořila ve středověku právě duchovně jednotná a propojená Evropa.

6.3: Multikulturní výchova

Každá pokročilejší společnost je multikulturní, ať již to reflektuje či ne. Kulturní různost vytváří prostor k interakcím, z nichž se rodí dobré i zlé, pokrok i regrese, harmonické soužití i tragické střety. Naším záměrem je tedy také při výuce ČJL uvádět příklady obojího druhu. Ve světě literatury nacházíme zejména upozornění (mnohdy přímo varovné) na vliv různých myšlenek, ideálů a z nich vznikajících hnutí a ideologií, které mohou vést ke xenofobii, k rasismu či k jiným symptomům nesnášenlivosti. Studenty pak podněcujeme k zamyšlení nad tím, jak je možné, aby též inteligentní a vzdělaní lidé byli v zajetí standardních názorů své doby; upozorníme na nesmírnou moc kolektivního vědomí i nevědomí.

Multikulturní výchova nespočívá v bourání vlasteneckého cítění mladých lidí, ale spíše v tom, aby dovedli nejen vnímat Pražský hrad jako symbol české státnosti, ale současně i vyrovnat se s faktem, že jde o dílo především Francouzů, Němců, Italů a pak teprve Čechů. Podobně, aby

neviděli v T. G. Masarykovi jen tvůrce naší samostatnosti, ale snad ještě více si ho vážili pro jeho statečnost a lidský postoj v Hilsnerově aféře a při prokazování nepravosti Rukopisů.

Vedeme studenty k tomu, aby respektovali jiná etnika a jejich kulturu, je však třeba dávat pozor, abychom i z pojmu multikulturní soužití nakonec nestvořili nějaký nový kult.

6.5: Mediální výchova

Mediální výchovu realizujeme v ČJL přímo při probírání publicistického stylu. Pozitivní či negativní vliv médií mohou studenti odhalovat také v literárních dílech, jež o tom vypovídají. Mediální problematiky se dotýkáme při probírání autorů, kteří byli též publicisty.

Média jsou důležitým socializačním faktorem, mají vliv na chování jedince i společnosti, mohou ovlivňovat osobnostní vývoj mladých lidí i negativně, proto vedeme žáky k samostatnému přemýšlení o informacích získaných z médií, upozorňujeme na úskalí při získávání informací z mediálních zdrojů (vemlouvavé ovlivňování, manipulace s fakty, zkreslování informací vyjadřováním polopравd, nezdravé sebeprosazování se atd.).

Přehled učiva a výstupů žáka

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
5. ročník			
Jazyk a jazyková komunikace			
Úvod do studia českého jazyka	Rozlišuje druhy komunikace a složky komunikačního procesu; jazyk a řeč Uvědomí si podstatu jazykovědy Naučí se pracovat s textem, vybrat důležité informace a zpracovat je	Obecné poučení o jazyce (komunikace, jazyk, řeč) Jazykověda a její disciplíny Racionální studium textu, zpracování informací (záznam, osnova, výpisky, výtah apod.)	PT 6.1. Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj a komunikace
Obecné výklady o českém jazyce	Orientuje se v systému slovanských jazyků Rozlišuje český jazyk spisovný a útvary nespisovné a užívá je s ohledem na komunikační situaci Seznámí se s jazykovými příručkami a dovede s nimi pracovat Rozlišuje v textu základní znaky různých vývojových období českého jazyka	Slovanské jazyky Čeština – národní jazyk Spisovné a nespisovné útvary českého jazyka Norma a kodifikace Kodifikační příručky Vývoj českého jazyka	PT 6.2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá
Zvuková stránka jazyka	Ovládá pravidla spisovné výslovnosti Seznámí se s nejčastějšími chybami ve spisovné výslovnosti	Spisovná výslovnost Nejčastější odchylky od spisovné výslovnosti Pauzy, takt, melodie a tempo	

	Vnímá zvukovou stránku slova a věty	Přízvuk	
Grafická stránka jazyka	V písemném projevu se řídí pravidly českého pravopisu Pravopis dokáže náležitě zdůvodnit	Principy českého pravopisu Zdokonalení v užívání PČP se zřetelem k jejich úvodní části	
Úvod do stylistiky	Seznámí se se základními pojmy stylistiky Seznámí se s činiteli ovlivňujícími vznik textu Orientuje se ve funkčních stylech V textu dokáže rozlišit stylové vrstvy jazyka Orientuje se ve slohových postupech a útvarech	Jazyk, řeč, styl Slohotvorní činitelé Funkční styly Styl projevů mluvených a psaných Stylové rozvrstvení jazykových prostředků Slohové postupy a útvary (přehled)	PT 6.1. Osobnostní a sociální výchova – kreativita Využití v dalších předmětech
Vypravování	Prohlubuje své jazykové a stylizační dovednosti Vyjadřuje se jazykově správně, výstižně a kultivovaně s ohledem na danou komunikační situaci Tvořivě pracuje s textem	Vypravování ve stylu prostě sdělovacím Vypravování v umělecké oblasti Kontrolní slohová práce (beletristické vypravování – s uměleckými prvky)	PT 6.1. Osobnostní a sociální výchova – kreativita Využití v dalších předmětech
Běžná jazyková komunikace	Dokáže rozlišit a formulovat krátké útvary běžné jazykové komunikace Dokáže kultivovaně a srozumitelně prezentovat a shrnout hlavní myšlenky delšího textu, vyjádřit svůj názor a diskutovat	Stylizace krátkých informačních postupů (telegram, formulář, dotazník, zpráva, inzerát, reklama, oznámení, pozvánka) Dopis Referát Kontrolní slohová práce – referát	PT 6.1. Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj a komunikace, mezilidské vztahy PT 6.5. Mediální výchova – mediální produkty a jejich významy, role médií v moderních dějinách Využití v dalších předmětech
Literatura a literární komunikace			
Úvod do studia literatury	Dovede odlišit literaturu krásnou a věcnou Rozlišuje základní literární druhy, formy a žánry Zná základní pojmy literární teorie Vyzná se ve struktuře literárního díla Pozná častěji užívané druhy verše	Funkce literatury, literatura krásná a věcná Literární druhy, formy a žánry (přehled) Struktura literárního díla (vrstvy: tematická, kompoziční, jazyková) Základy versologie	
Starověké mimoevropské literatury (s přesahem do středověku); antická literatura	Charakterizuje starověkou mimoevropskou a antickou literaturu a časově ji zařadí Pozná základní žánry starověké mimoevropské literatury a antiky Seznámí se se základními díly a autory starověkých mimoevropských literatur a antiky Na základě četby a interpretace ukázek se seznámí se slovesným dědictvím starověkých	Mezopotámie (Epos o Gilgamešovi), Egypt (Hymnus na slunce, Sinuhet), Indie (védy, eposy, Kálidása), Persie (Zarathustra), Čína (Lao-c' – Konfucius, Li Po); Arábie (Korán); Bible Řecká literatura doby archaické, klasické, helénistické (Ilias a Odyssea, řecká tragédie a komedie, Aischylos, Sofokles, Euripides etc.)	PT 6.3. Multikulturní výchova – kulturní diference PT 6.2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá D – starověké civilizace VV – umění a architektura antiky

	civilizací, antického Řecka a Říma • Uceleně reprodukuje přečtený text a porozumí mu, srozumitelně a kultivovaně zformuluje myšlenku	• Římská literatura a umění doby staré, klasické a postklasické (Plautus, Cicero, Ovidius, Vergilius, Petronius, Tacitus etc.)	
Evropská středověká literatura	• Umí charakterizovat středověkou literaturu a časově ji zařadit • Pozná základní druhy a žánry středověké literatury • Seznámí se se základními díly a autory středověké literatury • Na základě četby a interpretace ukázek se seznámí se slovesným dědictvím středověku • Uceleně reprodukuje přečtený text a porozumí mu, srozumitelně a kultivovaně zformuluje myšlenku	• Středověké vnímání světa • Patristika (sv. Augustin) a scholastika (Tomáš Akvinský) • Hrdinská a rytířská epika (Beowulf, Píseň o Rollandovi, Píseň o Cidovi, Píseň o Nibelunzích, Slovo o pluku Igorově, Tristan a Izolda, Alexandreis) • Dvorská lyrika • Další literární památky a osobnosti (František z Assisi, cestopisy atd.)	D – historické souvislosti
Česká středověká literatura	• Umí charakterizovat českou středověkou literaturu a časově ji zařadit • Pozná základní druhy a žánry české středověké literatury • Seznámí se se základními díly a autory české středověké literatury • Na základě četby a interpretace ukázek se seznámí se slovesným dědictvím středověku • Uceleně reprodukuje přečtený text a porozumí mu, srozumitelně a kultivovaně zformuluje myšlenku	• Staroslověnská literatura (Proglas, staroslověnské svatováclavské legendy) • Latinská literatura (Kosmas, Kristiánova legenda) • Počátky česky psané literatury a její vrchol za doby Karla IV. (duchovní písně, Alexandreis, Dalimilova kronika, Legenda o sv. Kateřině, Legenda o sv. Prokopu, Mastičkář, žakovská poezie, satiry, alegorické skladby) • Literatura doby husitské (T. Štítný, J. Hus, P. Chelčický)	D – historické souvislosti
Renesance a humanismus v Evropě	• Umí charakterizovat renesanční literaturu a časově ji zařadit • Pozná základní druhy a žánry renesanční literatury • Seznámí se se základními díly a autory renesance • Na základě četby a interpretace ukázek se seznámí se slovesným dědictvím renesance • Uceleně reprodukuje přečtený text a porozumí mu, srozumitelně a kultivovaně zformuluje myšlenku	• Životní pocit člověka, myšlení a umění doby renesance a humanismu • Žánry: sonet, villonská balada, novela, esej aj. • Itálie (Dante, G. Boccaccio, F. Petrarca), • Francie (F. Villon, F. Rabelais, M. Montaigne) • Španělsko (M. de Cervantes, L. de Vega) • Anglie (W. Shakespeare a alžbětinské divadlo)	D – historické souvislosti VV – umění a architektura renesance
Česká literatura období renesance a humanismu	• Umí charakterizovat českou humanistickou a renesanční literaturu a časově ji zařadit	• J. Blahoslav, D. Adam z Veleslavína, V. Hájek z Libočan, V. Kornel ze Všehrd, Mikuláš Dačický	D – historické souvislosti

	• Pozná základní druhy a žánry české humanistické a renesanční literatury • Seznámí se se základními díly a autory českého humanismu a renesance • Na základě četby a interpretace ukázek se seznámí se slovesným dědictvím této doby • Uceleně reprodukuje přečtený text a porozumí mu, srozumitelně a kultivovaně zformuluje myšlenku	• z Heslova, Jan Kampanus aj. • Cestopisy (K. Harant z Polžic a Bezdržic, O. Prefát z Vlkanova, V. Vratislav z Mitrovic) • Knižky lidového čtení	
Baroko v Evropě	• Umí charakterizovat barokní literaturu a časově ji zařadit • Pozná základní druhy a žánry literatury období baroka • Seznámí se se základními barokními literárními díly a autory • Na základě četby a interpretace ukázek se seznámí se slovesným dědictvím období baroka • Uceleně reprodukuje přečtený text a porozumí mu, srozumitelně a kultivovaně zformuluje myšlenku	• Životní pocit člověka, myšlení a umění doby baroka • Španělsko (sv. Terezie z Avily, sv. Jan z Kříže, P. Calderon) • Itálie (T. Tasso) • Anglie (J. Milton) • Německo (H. J. Ch. von Grimmelshausen)	PT 6.3. Multikulturní výchova – kulturní diference PT 6.2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá D – kulturní dědictví baroka – historické souvislosti VV – baroko ve výtvarném umění HV – barokní hudba
Česká literatura v období baroka	• Umí charakterizovat českou barokní literaturu a časově ji zařadit • Pozná základní druhy a žánry české literatury období baroka • Seznámí se se základními českými barokními literárními díly a autory • Na základě četby a interpretace ukázek se seznámí se slovesným dědictvím období baroka • Uceleně reprodukuje přečtený text a porozumí mu, srozumitelně a kultivovaně zformuluje myšlenku	• Exulantská literatura (J. A. Komenský) • Oficiální literatura (B. Balbín, B. Bridel, A. Michna, brusiči a puristé) • Lidová a pololidová tvorba	D – historické souvislosti
Klasicismus a osvícenství	• Umí charakterizovat literaturu klasicismu a osvícenství a časově ji zařadit • Pozná základní druhy a žánry literatury tohoto období • Seznámí se se základními díly a autory literatury klasicismu a osvícenství • Na základě četby a interpretace ukázek se	• Klasicismus – umělecký styl, osvícenství – myšlenkový proud • Molière, J. Racine, P. Corneille • Commedia dell' arte, C. Goldoni • Ch. L. de Montesquieu, Voltaire, D. Diderot, Encyklopedie • D. Defoe, J. Swift	PT 6.3. Multikulturní výchova – kulturní diference PT 6.2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá D – kulturní dědictví klasicismu a osvícenství – historické souvislosti

	seznámí se slovesným dědictvím tohoto období • Uceleně reprodukuje přečtený text a porozumí mu, srozumitelně a kultivovaně zformuluje myšlenku	• Bajky (J. de La Fontaine, I. A. Krylov)	VV – klasicismus ve výtvarném umění HV – klasicismus v hudbě
Preromantismus	• Umí charakterizovat literaturu preromantismu a časově ji zařadit • Poznává základní druhy a žánry literatury tohoto období • Seznámí se se základními díly a autory literatury preromantismu • Na základě četby a interpretace ukázek se seznámí se slovesným dědictvím tohoto období • Uceleně reprodukuje přečtený text a porozumí mu, srozumitelně a kultivovaně zformuluje myšlenku	• Preromantismus (sentimentalismus, Sturm und Drang) • Francie (J. J. Rousseau, A. F. Prévost) • Německo (J. W. Goethe, F. Schiller, G. E. Lessing, J. G. Herder)	PT 6.3. Multikulturní výchova – kulturní diference PT 6.2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá D – kulturní dědictví preromantismu VV, HV
6. ročník			
Jazyk a jazyková komunikace			
Nauka o slovní zásobě (lexikologie)	• Rozlišuje nuance slovního významu, sám je pak schopen jako čtenář chápat slovní obraty a významy a jako řečník je pak schopen používat nápaditější slovní zásobu • Chápe význam četby pro tříbení vlastního projevu • Dokáže vybírat ze slovní zásoby vhodné výrazy pro danou komunikační situaci	• Rozvrstvení slovní zásoby (spisovná, nespisovná, podle dobového zabarvení, podle citového zabarvení) • Slovo a pojmenování, víceslovná pojmenování; způsoby pojmenování v textu (přímé, nepřímé...) • Slovo a jeho význam; význam mluvnický, lexikální, rozsah a obsah významu slova, polysémie, homonymie, synonyma, antonyma • Změny slovního významu (zuzovávání, rozšiřování, přenášení pojmenování, oslabování, zesilování významu)	PT 6.1 Osobnostní a sociální výchova PT 6.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.3 Multikulturní výchova PT 6.5 Mediální výchova
Tvoření slov	• Chápe principy slovo tvorby českého jazyka a dovede jich využívat ke kultivaci vlastního jazykového projevu • Ve svém projevu uplatňuje znalosti slovo tvorných principů českého jazyka • Využívá získané poznatky a zkušenosti v jazykové komunikaci	• obohacování slovní zásoby (derivace, kompozice, zkracování, tvoření sousloví, přejímání z cizích jazyků) • derivace: pojmy slovo tvorný základ (kmen, kořen), slovo tvorný prostředek (afixy: sufix, prefix), koncovka • kompozice • zkracování (iniciálami, zkratková slova)	PT 6.1 Osobnostní a sociální výchova PT 6.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.5 Mediální výchova

	• Dokáže dešifrovat strukturu slova nebo slovního výrazu • Reflektuje svoji vlastní slovní zásobu, případně frekvenci použití zkratků či přejatých slov z cizích jazyků	• sousloví (pořekadla, pranostiky, ustálená přirovnání, výroky, přísloví, multiverbace, univerbace) • přejímání slov (pravopis)	
Tvarosloví (morfologie)	• Ve svém projevu uplatňuje znalosti tvarosloví • Je seznámen s morfologickými příručkami (včetně elektronických), s jazykovou poradnou, s možností neustále si doplňovat tvaroslovné dovednosti • Dokáže gramaticky správně užívat jednotlivé zástupce slovních druhů, včetně méně známých, přesto často užívaných jevů • Dokáže posoudit vhodnost určité gramatické formy • Chápe, že některé významy lze vyjádřit i gramaticky, nejen lexikálně	• Pojmy gramatická kategorie, gramatický význam, gramatická forma • principy třídění slov (sémantické, morfologické, syntaktické) • gramatické kategorie jmen: pád, číslo, jmenný rod; zvláštnosti jejich užití • substantiva, adjektiva a jejich třídění (a zvláštnosti jejich pravopisu či deklinace) • pronomia, numeralia • gramatické kategorie sloves: osoba, číslo, čas, způsob, slovesný rod a vid; zvláštnosti jejich užití • adverbia, prepozice, konjunkce, interjekce, partikule	PT 6.1 Osobnostní a sociální výchova PT 6.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.5 Mediální výchova
Administrativní styl	• Bezpečně rozezná administrativní styl i jeho jednotlivé útvary • Je schopen vytvořit administrativní text (především životopis) • Zná ustálená slovní spojení, klišé typická pro administrativní styl, umí je vhodně používat, zároveň se dokáže povznést nad jejich jazykovou strojenost a tuhost	• charakteristické rysy administrativního stylu • slohové útvary a postupy užívané v administrativním stylu, • útvary administrativního stylu (úřední dopis, žádost, životopis)	PT 6.1 Osobnostní a sociální výchova PT 6.5 Mediální výchova
Řečnický styl	• V mluveném projevu vhodně užívá nonverbálních prostředků řeči • Při tvorbě vlastního textu mluveného i psaného využívá základní principy rétoriky • Volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera i publikum	• charakteristické rysy řečnického stylu • historie rétoriky • útvary řečnického stylu (projev, proslov, přednáška) • struktura řečnického projevu • nonverbální komunikace	PT 6.1 Osobnostní a sociální výchova PT 6.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.3 Multikulturní výchova PT 6.5 Mediální výchova
Popis	• Prohlubuje své jazykové a stylizační dovednosti • Dokáže formulovat projevy popisného slohového postupu • Porovnává popisné pasáže v ukázkách literárních děl	• popis jako útvar slohového postupu popisného • druhy popisu: prostý, odborný, umělecký (líčení) • struktura popisu, jazyk popisu • kontrolní slohová práce	PT 6.1 Osobnostní a sociální výchova PT 6.5 Mediální výchova

Charakteristika	• Prohlubuje své jazykové a stylizační dovednosti • Dokáže vhodně formulovat jednotlivé projevy charakterizačního slohového postupu • Porovnává charakterizační momenty v ukázkách děl světové i české literatury • Rozeznává rozdíly mezi popisem a charakteristikou	• charakteristika jako útvar slohového postupu charakterizačního • přímá charakteristika, nepřímá charakteristika • charakteristika v uměleckém stylu • struktura a jazyk charakteristiky • kontrolní slohová práce	PT 6.1 Osobnostní a sociální výchova PT 6.5 Mediální výchova
Literatura a literární komunikace			
Národní obrození	• Dokáže vysvětlit logický proces celého národního obrození a jeho příčiny • Umí rozlišit rozdílné přístupy obou generací k národnímu obrození • Seznámí se s důležitými počiny J. Dobrovského a J. Jungmanna, rozliší jejich přístupy k českému jazyku a literatuře • dokáže vysvětlit vhodnost či nevhodnost různých druhů verše pro českou poezii) • Dokáže se vcítit do atmosféry období, chápe jeho kulturní, společenské a politické zázemí	• dělení období konce 18. století a počátku 19. století do dvou etap • 1. období – (klasicismus, osvícenství): J. Dobrovský, V. M. Kramerius, V. Thám, K. I. Thám • 2. období – (preromantismus): J. Jungmann, F. Palacký, P. J. Šafařík, J. Kollár, F. L. Čelakovský, M. Z. Polák, V. K. Klicpera, M. Kopecký, rukopisy	PT 6.1 Osobnostní a sociální výchova PT 6.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.3 Multikulturní výchova PT 6.5 Mediální výchova Děj – historické souvislosti přelomu 18. a 19. století na našem území VV – biedermeierovská kultura HUV – obrozenécké písně
Romantismus ve světové literatuře	• Dokáže charakterizovat umělecké tendence světového romantismu • Zná nové i inovativní literární druhy a žánry • Dokáže formulovat rozdíly oproti předchozímu uměleckému období (preromantismus i klasicismus) • Získává znalosti o životních peripetiích a dílech významných světových spisovatelů • Dokáže zdůvodnit tematiku literárních děl vzhledem k historickému kontextu • Interpretuje ukázky z vybraných děl tohoto období • Vnímá typickou romantickou atmosféru – hrdinství, národní zánění, rebelství, přírodní scenérie, lidové motivy	• principy literárního romantismu, typy hrdinů, literární druhy a žánry • německý romantismus: Novalis, sběratelství bratřů Grimmových, E. T. A. Hoffmann, H. Heine • anglický romantismus: W. Scott, G. G. Byron, P. B. Shelley, sestry Brontëovy • francouzský romantismus: V. Hugo, Stendhal, A. Dumas • ruský romantismus: A. S. Puškin, M. J. Lermontov, I. A. Gončarov • polský romantismus: A. Mickiewicz • dánská literatura: H. Ch. Andersen • americká literatura: E. A. Poe, H. Melville, J. F. Cooper •	PT 6.1 Osobnostní a sociální výchova PT 6.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.3 Multikulturní výchova PT 6.5 Mediální výchova Děj – evropské revoluční události 1. pol. 19. stol. VV – architektura a malířství období romantismu HUV – programní hudba (B. Smetana, H. Berlioz apod.)
Romantismus v české literatuře	• Dokáže formulovat problematiku romantismu v české literatuře	• problematika romantismu v naší literatuře • K. H. Mácha, K. J. Erben, J. K. Tyl	PT 6.1 Osobnostní a sociální výchova

	• Chápe důvody ideových i uměleckých sporů tohoto období • Získává znalosti o životních peripetiích a dílech českých spisovatelů • Dokáže vysledovat zdokonalování češtiny jako uměleckého jazyka • Zná důkladně Máchův Máj a Erbenovu Kytici • Interpretuje ukázky z vybraných děl této doby		PT 6.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.5 Mediální výchova Děj – události kolem roku 1848 Film/VV – zpracování života a básnických inspirací K. H. Máchy, některých balad z Erbenovy Kytice
Realismus ve světové literatuře	• Dokáže charakterizovat umělecké tendence světového realismu i formulovat rozdíly oproti předchozímu uměleckému období (romantismus) • Získává znalosti o životních peripetiích a dílech významných světových spisovatelů • Interpretuje ukázky z vybraných děl tohoto období • Pozoruje změnu přístupu vypravěče k literárním postavám • Seznamuje se se zábavnou, dětskou a dobrodružnou literaturou, zařazuje své čtenářské zkušenosti do kontextu světové literatury • Odhaluje aktuálnost některých děl vzhledem k současnosti	• principy realismu v literatuře, pojmy kritický realismus, naturalismus • francouzský realismus: H. de Balzac, G. Flaubert, É. Zola, G. de Maupassant, • anglický realismus: Ch. Dickens • ruský realismus: N. V. Gogol, L. N. Tolstoj, F. M. Dostojevskij, A. P. Čechov • polský realismus: H. Sienkiewicz • realismus v severských zemích: H. Ibsen, A. Strindberg • další autoři 2. pol. 19. stol.: M. Twain, J. London, J. Verne, J. K. Jerome, L. Carroll, R. L. Stevenson, J. R. Kipling, A. C. Doyle, K. May	PT 6.1 Osobnostní a sociální výchova PT 6.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.3 Multikulturní výchova PT 6.5 Mediální výchova Děj – dotváření novověké společnosti; její problémy ZSV – vznik nových společenských teorií, ustanovení sociologie BIO – Darwinova teorie FYZ – nové vynálezy VV – malířství 2. pol. 19. stol. HUV – realismus v operní tvorbě (Carmen, Její pastorkyňa)
Počátky realismu v české literatuře	• Získává znalosti o životě a díle K. H. Borovského, B. Němcové • Interpretuje ukázky z vybraných děl tohoto období • Pozoruje posun úrovně českého jazyka i vlivy hovorové češtiny na díla těchto autorů • Zamýšlí se nad funkcí kritika a kritiky	• K. H. Borovský, B. Němcová	PT 6.1 Osobnostní a sociální výchova PT 6.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.5 Mediální výchova Děj – Bachův absolutismus Film/divadlo/muzikál – život Boženy Němcové, různá zpracování Babičky
České básnické školy 2. pol. 19. století	• Zná příčiny různých ideových přístupů k české básnické tvorbě • Získává znalosti o literární tvorbě generace májovců, ruchovců a lumírovců • Pozoruje posun úrovně básnického jazyka v díle vybraných autorů • Interpretuje ukázky z vybraných děl tohoto období	• situace v literárním a společenském životě po bachovském absolutismu • generace májovců: J. Neruda, V. Hálek, K. Světlá, A. Heyduk, J. Arbes • generace ruchovsko-lumírovská: škola národní vs. škola kosmopolitní: S. Čech, E. Krásnohorská, J.	PT 6.1 Osobnostní a sociální výchova PT 6.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.3 Multikulturní výchova PT 6.5 Mediální výchova

	• Zopakuje si či připomene znalosti z oblasti versologie, prozodických systémů	V. Sládek, J. Vrchlický, J. Zeyer • Národní divadlo •	Děj – tání v 60. letech, příslib konstituce VV/HUV – budova Národního divadla, její historie a tvůrci
Kritický realismus (vesnická a historická próza, drama) v české literatuře	• Dokáže charakterizovat realismus v české literární tvorbě vzhledem k tvorbě světových autorů • Poznává rozdíly mezi různými přístupy k historické próze • Prohlubuje si své znalosti dialektologické či geografické • Interpretuje ukázky z vybraných děl tohoto období • Pozoruje posun úrovně jazyka prózy i dramatu	• pojem kritický realismus • historická próza: A. Jirásek, Z. Winter, V. B. Třebízský • venkovská próza: K. V. Rais, A. a V. Mrštíkové • drama: L. Stroupežnický, G. Preissová, A. a V. Mrštíkové	PT 6.1 Osobnostní a sociální výchova PT 6.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.5 Mediální výchova Děj – historické souvislosti konce 19. století, poměry na venkově, odkazy ke starším historickým obdobím
7. ročník			
Jazyk a jazyková komunikace			
Syntax	• Využívá znalostí o větých vztazích, větých členech, družích vět a souvětí • Rozlišuje věty dvoječlenné, jednočlenné a větne ekvivalenty • Poznává výpovědní formy pro vyjádření komunikativ. funkcí a postojů mluvčího • Chápe smysl a užití polovětných konstrukcí • Užívá správně logicky zápor ve větě • Vnímá zvláštnosti větne stavby • Snaží se vyhnout syntaktickým chybám a nepravým větám vedlejším • Snaží se vyhnout chybám ve slovosledu i ve stavbě vět vzhledem k aktuálnímu členění výpovědi	• Pojmy věta a výpověď • Věty podle postoje mluvčího ke skutečnosti (výpovědní formy pro vyjádření komunikativních funkcí a postojů mluvčího) • Věty dvoječlenné (podmětové) a jednočlenné (bezpodmětové) • Polovětné konstrukce • Větné členy, věty, souvětí (zaměření na obtížné jevy) • Problematika záporu • Zvláštnosti větne stavby a syntaktické chyby • Nepravé věty vedlejší • Pořádek slov ve větě • Aktuální členění výpovědi • Základy valenční a textové syntaxe	MV: srovnání poměru slučovacího a vylučovacího s logickými kategoriemi konjunkce a disjunkce; srovnání principů volného a pevného slovosledu (čeština vs. angličtina) PT 6.2: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.3: multikulturní výchova
Publicistický styl	• Dovede vysvětlit specifika publicistického stylu ve srovnání s ostatními styly • Charakterizuje výrazové prostředky publicistiky • Identifikuje nešvary a záludnosti mediální komunikace • Rozeznává manipulativní komunikaci a dokáže mít se před ní na pozoru • Rozlišuje žánry publicistického stylu	• Publicistický styl – jeho vymezení a srovnání s ostatními funkčními styly • Útvary publicistického stylu • Kompozice a jazykové prostředky publicistického stylu • Kontrolní slohová práce (reportáž nebo fejeton)	MV: souvislosti a soužití médií a politiky, média jako „sedmá velmoc“ (ZSV, D) PT 6.1: osobnostní a sociální výchova PT 6.2: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.5: mediální výchova

	• Dovede identifikovat umělecké prvky v některých žánrech publicistiky • Umí napsat reportáž (z charakteristického prostředí nebo z pozoruhodné události) • Umí napsat fejeton • Využívá základních principů rétoriky • Posoudí a interpretuje komunikační účinky textu		
Úvahový postup	• Dovede rozlišit úvahový postup od vyprávěcího a popisného • Charakterizuje lexikální a syntaktické zvláštnosti úvahového postupu • Osvědčuje znalost komunikační strategie • Zachovává koherentnost myšlení a vyjadřování • Umí napsat úvahu na zadané i zvolené téma	• úvaha jako stylistický útvar • kompozice a jazykové prostředky úvahy • eseje • kontrolní slohová práce • (úvaha)	MV: souvislosti abstrahující úvahy s poznatky nejrůznějších oborů (dějepis, zeměpis, ekonomie, filozofie, psychologie atd.) PT 6.1: osobnostní a sociální výchova PT 6.2: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.3: multikulturní výchova
Literatura a literární komunikace			
Počátky moderny ve světové literatuře a umění	• Charakterizuje znaky moderní literatury; symbolismu, dekadence, impresionismu, civilismu • Postihuje spojitosti ve vývoji moderní literatury a jiných uměleckých druhů • Hodnotí životní styl „prokletých“ básníků • Dokáže interpretovat vybrané ukázky z moderní poezie a prózy • Postihuje polysémii děl moderní literatury, vyloží možnosti různých interpretací téhož textu	• Myšlenkové ovzduší konce 19.stol., fin de siècle • Symbolismus, impresionismus a dekadence v literatuře • Secese ve výtvarném umění; impresionismus ve výtvarném umění a v hudbě (Debussy) • Předchůdci moderních směrů (E. A. Poe, W. Whitman) • Prokletí básníci (Ch. Baudelaire, P. Verlaine, J. A. Rimbaud) • O. Wilde	MV: souvislosti s historickým vývojem na konci 19.stol. (D); mravní hodnocení životního stylu (ZSV); analogické jevy v různých druzích umění (Vv, Hv); PT 6.1: osobnostní a sociální výchova PT 6.2: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.3: multikulturní výchova
Česká literatura na přelomu 19. a 20. století	• Dokáže interpretovat ukázky z vybraných děl • Postihuje polysémii děl moderní literatury, vyloží možnosti různých interpretací téhož textu • Charakterizuje znaky symbolismu, dekadence, civilismu, vitalismu • Zdůvodní potřebnost a vystihne smysl literární kritiky	• Starší a mladší generace 90. let: Česká moderna (J. S. Machar, A. Sova, O. Březina, V. Mrštík, F.X. Šalda), česká dekadence (K. Hlaváček), buřiči (V. Dyk, K. Toman, F. Gellner, F. Šrámek, S. K. Neumann), P. Bezruč • Naturalismus v české próze (K. M. Čapek-Chod, J. K. Šlejhar)	MV: souvislosti s historickým vývojem na přelomu 19. a 20. stol. (D); PT 6.1: osobnostní a sociální výchova PT 6.2: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.3: multikulturní výchova
Světová a česká literatura 1. pol. 20. století	• Postihuje spojitosti mezi uměním a vědou na počátku 20. století • Vyloží dějinné podmínky vývoje české i světové	• Změny v myšlení lidí od počátku 20.stol. (objevy A. Einsteina a S. Freuda) • Dvě základní tendence v literatuře 20.století	MV: souvislosti s historickým kontextem: důsledky 1. světové války, nástup komunistické a nacistické ideologie, světová

	literatury v období mezi světovými válkami • dokáže vystihnout podstatné rysy různých směrů a skupin a ukázat je na vybraných dílech významných představitelů • Vysvětlí přínos největších představitelů světové a české literatury té doby • Zná hlavní mezinárodní kontakty české meziválečné kultury, vlivy, které ji formovaly • Charakterizuje jedinečnost meziválečného období v dějinách české literatury • Poukáže na filozofické, ideologické a politické zdroje, z nichž vzešly jednotlivé literární proudy • Uvede některé názorové a koncepční střety mezi tvůrci těch let • Dokáže interpretovat vybrané ukázky z poezie, prózy a dramatu této doby • při interpretaci literárního textu uplatňuje znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech • při interpretaci literárního textu uplatňuje své schopnosti emocionálního prožitku, vcit'ování, orientace v myšlenkovém světě literárního díla • Zhodnotí některá divadelní, filmová a televizní zpracování literárních děl	• Moderní směry 1. pol. 20. st.: futurismus, kubismus, dadaismus, surrealismus, expresion. (Apollinaire, Chlebnikov, Morgenstern, Breton, Eluard aj.) • Moderní proud v próze (Kafka aj.) • Americká literatura: Hemingway, Fitzgerald aj. • Francouzská lit.: Rolland, France, Saint-Exupéry • Německá literatura: bratři Mannové, Feuchtwanger, Remarque, Hesse aj. • Pražští Němci: Meyrink, Werfel aj. • Ruská literatura: Babel, Bulgakov, Bunin, A. Tolstoj, Šolochov aj. • Od klasického dramatu k modernímu, epické divadlo (Brecht, Lorca, Pirandello, O'Neill, Shaw) • proletář.poezie, poetismus, surrealismus, básnické individuality, katolická poezie (Wolker, Seifert, Hora, Nezval, Biebl, Halas, Holan, Reynek, Zahradníček, Orten aj.) • Světová válka v české literatuře (Hašek aj.) • Katolická próza (Durych, Deml, Schulz aj.) • Vančura, Olbracht • Demokratický proud (K. a J. Čapkové, Poláček, Bass, Langer, Peroutka) • Psychologická próza (Hostovský, Havlíček, Glazarová, Řezáč) • Osvozené divadlo (Werich, Voskovec, Ježek)	hospodářská krize, stalinismus, rok 1938 (D); teorie relativity (F), psychoanalýza (ZSV) kunimistická a nacistická ideologie (ZSV); křesťanské inspirace (NÁB); Čapkův pragmatismus (ZSV); pišňová tvorba Osvozeného divadla (Hv); Josef Čapek, Vančura a Nezval jako malíři (Vv) PT 6.1: osobnostní a sociální výchova PT 6.2: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.3: multikulturní výchova PT 6.5: mediální výchova

8. ročník

Jazyk a jazyková komunikace

Odborný styl	• rozlišuje v rámci odborného stylu díleč oblasti podle stupně odbornosti a podle adresáta • je schopen pozorovat jevy a výstižně je pojmenovat; vyjadřovat se o odborné problematice s využitím výkladových, popisných i úvahových postupů • tvoří souvislé odborné projevy psané i mluvené	• charakteristické rysy odborného stylu • slohové útvary a postupy užívané v odborném stylu, zejména výklad a výkladový postup; výkladový postup ve srovnání s popisným • specifika pojednání a studie, specifika odborných projevů psaných a mluvených (přednáška, odborný referát)	PT 6.1 Osobnostní a sociální výchova PT 6.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.3 Multikulturní výchova PT 6.5 Mediální výchova

	• efektivně využívá různých informačních zdrojů (slovníky, encyklopedie, internet)	• kontrolní slohová práce (výklad)	
Umělecký styl	• je seznámen s podstatou uměleckého vyjadřování a pokouší se tyto znalosti uplatnit pěstováním individuálního stylu • využívá dosud získané poznatky a zkušenosti z jazykové a literární složky předmětu ve vlastní slohové tvorbě	• pěstování prvků individuálního stylu na základě využití znalostí rysů stylu uměleckého • shrnutí a aplikace poznatků a dosud získaných zkušeností z jazykové a literární složky předmětu ve vlastní slohové tvorbě • esej (kombinace uměleckých a odborných prvků)	PT 6.1 Osobnostní a sociální výchova PT 6.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.3 Multikulturní výchova PT 6.5 Mediální výchova
Obecné výklady o jazyce	• chápe vztahy mezi jazykem a myšlením a mezi jazykem a komunikací • chápe význam péče o jazykovou kulturu, snaží se přispět k jejímu zvýšení (kultivováním vlastního projevu i odhalováním nekultivovanosti, popř. i degradace jazyka v projevech jiných) • má přehled o vývoji české jazykovědy	• jazyk a jazyková komunikace; myšlení a jazyk • vývojové tendence v současné češtině; jazyková kultura • přehled vývoje české jazykovědy	PT 6.1 Osobnostní a sociální výchova PT 6.5 Mediální výchova DĚJ – historické souvislosti
Opakování a systemizace učiva	• při všestranné analýze vybraných textů i ve svém vlastním písemném i mluveném projevu uplatňuje znalosti z lexikologie, morfologie, syntaxe a stylistiky • v písemném projevu dodržuje zásady pravopisu, složitější případy řeší pomocí příruček	• opakování a systemizace učiva lexikologie, morfologie, syntaxe a stylistiky • jazykové rozbory; pravopisná cvičení	PT 6.5 Mediální výchova
Literatura a literární komunikace			
Světová literatura od poloviny 20. století do současnosti	• dokáže obecně charakterizovat světovou literaturu od poloviny 20. století do současnosti v historických souvislostech • dokáže vystihnout podstatné rysy různých směrů a skupin a ukázat je na vybraných dílech významných představitelů • rozlišuje specifika východní a západní literatury • při interpretaci literárního textu uplatňuje znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a	• existencialismus (Camus, Sartre) • neorealismus (Moravia) • beat generation (Ginsberg, Kerouac, Ferlinghetti) • rozhněvaní mladí muži • nový román • absurdní drama (Beckett, Ionesco, Albee, Mrožek) • magický realismus (Marquez, Ajtmatov) • postmodernismus (Eco) • reflexe 2. světové války ve východní (zejm. sovětské) a západní literatuře (např. Šolochov, Clavell, Styron, Heller)	DĚJ – historické souvislosti PT 6.1 Osobnostní a sociální výchova PT 6.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.3 Multikulturní výchova PT 6.5 Mediální výchova

	literárněvědných termínech • při interpretaci literárního textu uplatňuje své schopnosti emocionálního prožitku, vciťování, orientace v myšlenkovém světě literárního díla	• další významné osobnosti světové literatury (např. Kesey, Golding, Orwell, Prévert, Pasternak, Solženicyn, Waltari) • další významné osobnosti světového dramatu (např. F. Dürrenmatt, A. Miller, T. Williams, Y. Reza, M. McDonagh)	
Česká literatura od roku 1945 do současnosti	• Chápe a dokáže vysvětlit specifickou vývoje české literatury v daném období i její postavení v kontextu literatury světové • Dokáže obecně charakterizovat českou literaturu od roku 1945 do současnosti v historických souvislostech, vystihne podstatné rysy jednotlivých period • Dokáže vystihnout podstatné rysy různých směrů a skupin a ukázat je na vybraných dílech významných představitelů • Dokáže vystihnout jedinečnost autorských individualit • Při interpretaci literárního textu uplatňuje znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárněvědných termínech • Při interpretaci literárního textu uplatňuje své schopnosti emocionálního prožitku, vciťování, orientace v myšlenkovém světě literárního díla	• periodizace a charakteristika období • poezie (např. Holan, Halas, Seifert, Hrubín, Nezval, Zahradníček, Reynek, Kolář, Blatný, Kainar, Hrabě, Holub, Šiktanc, Mikulášek, Skácel, Diviš, Wernisch, underground, písňové texty) • próza: válečná tematika (např. Drda, Fučík, Weil, Mucha, Otčenášek, Frýd, Fuks, Grosman, Lustig, Hrabal, Škvorecký, Pavel, Sládková) • historická tematika (např. Neff, Kožík, Kaplický, Loukotková, Daněk, Šotola, Körner) • reflexe života v oficiálně vydávaném proudu (např. Hrabal, Páral, Zapletal) • samizdatový a exilový proud (např. Kundera, Škvorecký, Kohout, Vaculík, Pecka, Klíma) • próza po r. 1989 (např. Kratochvíl, Topol, Viewegh, Dousková, Hájíček, Legátová, Denemarková, Tučková) • drama a divadlo (např. Drda, Hrubín, Kohout, Kundera, Havel, Vyskočil; divadla malých forem) • opakování a systemizace poznatků z literární složky předmětu	DĚJ – historické souvislosti PT 6.1 Osobnostní a sociální výchova PT 6.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.3 Multikulturní výchova PT 6.5 Mediální výchova

5.2 Anglický jazyk

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	3	3	4	4

Charakteristika předmětu

Předmět anglický jazyk realizuje obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk 1 RVP GV. Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky studenti na konci 8. ročníku dosáhnou jazykové úrovně C1.

Třídy se dělí ve všech hodinách na dvě skupiny. Ve výuce kombinujeme nejlepší tradiční metody s nejnovějšími postupy. Je zaměřena na rozvoj všech jazykových dovedností, důraz je kladen především na komunikační schopnosti.

Učitelé při výuce používají moderní jazykové učebnice doplněné interaktivními nástroji, které odpovídají Společnému evropskému referenčnímu rámci pro jazyky. Žáci mají k dispozici knihovnu se studovnou vybavenou slovníky, knihami a odebíranými časopisy.

Samozřejmostí je také využívání autentických tištěných materiálů, zdrojů z internetu a ostatních médií, projektová výuka, včetně mezinárodních projektů (Erasmus, eTwinning) a přípravy každoročního divadelního festivalu. Vedeme žáky k samostatnosti, kritickému myšlení a nezávislosti při hodnocení a využívání různých zdrojů. Podporujeme toleranci a respekt při komunikaci a prezentaci názorů, jejich vysvětlení a argumentaci založenou na faktech.

Anglický jazyk navazuje v rámci mezipředmětových vztahů na témata probíraná v jiných předmětech a využívá zde získaných znalostí. Žáci se seznamují s reáliemi anglicky mluvících zemí. Jsou vedeni k pochopení jiných kultur a toleranci k nim. Rozvíjí se adekvátní slovní zásoba, studenti si rozšiřují znalosti reálií příslušných oblastí a komunikují v rámci daných témat.

Žákům je nabízena možnost studijně-poznávacích pobytů v zahraničí.

Na předmět navazuje volitelný předmět Konverzace v cizím jazyce.

Výchovné a vzdělávací strategie rozvíjejí následující kompetence:

- Učitel vede studenty k sebepoznání, sebehodnocení, učí je schopnosti vyslechnout a tolerovat názor druhého → kompetence sociální, personální a komunikativní.
- Učitel rozvíjí schopnost studentů porozumět cizojazyčným textům i mluvenému slovu a podporuje četbu a následnou diskusi o literární zkušenosti. Rozvoj žáka v jazyce je průběžně sledován komplexními testovými metodami → kompetence k učení a kompetence komunikativní.

- Učitel podporuje samostatné tvořivé úkoly (eseje, projekty atd.), vede k práci se slovníky, internetem a médií → kompetence k řešení problémů.

Průřezová témata

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova nesouvisí s náplní učebních osnov předmětu, ale s výchovně-vzdělávacími strategiemi, používanými při výuce. Plnění ostatních průřezových témat úzce souvisí s probíranými tematickými okruhy podle učebních osnov anglického jazyka a s aktuálním politickým a společenským děním ve světě. Vedeme žáky k tomu, aby se naučili informace nejen získávat z různých zdrojů (internet, tisk, rozhlas, televize...), ale také kriticky hodnotit jejich objektivitu.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
5. ročník			
Poslech a porozumění	rozumí frázím a nejběžnější slovní zásobě vztahující se k oblastem, které se jej/jí bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině), dokáže pochopit smysl krátkých jasných, jednoduchých zpráv a hlášení, rozumí pokynům a větám týkajícím se jeho osoby	Jazykové prostředky: intonace a její význam přízvuk složitější fonetické jevy a struktury podstatná jména a členy, počítatelnost přídavná jména - stupňování příslovce jednoduché slovesné časy, rozdíl mezi prostou a průběhovou formou předpřítomný čas prostý, průběhový vyjadřování budoucnosti modální slovesa otázka a zápor rod činný a trpný pořádek slov ve větě tázací dovětky běžné předložkové vazby jednoduché spojovací výrazy podmínkové věty podmiňovací způsob	P1.1 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti P1.3 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sociální komunikace P1.5 Osobnostní a sociální výchova – okruh Spolupráce a soutěž Náměty: rozhovor jazykové hry práce ve dvojicích a skupinách nácvik běžných komunikačních situací (role play) jednoduchá ústní prezentace četba časopisů pro výuku v AJ využití výukových programů na počítačích využití vhodných výukových materiálů na Internetu
Čtení	umí číst krátké jednoduché texty, včetně autentických, umí vyhledat konkrétní předvídatelné informace v jednoduchých každodenních materiálech, např. v inzerátech, prospektech, jídelních lístečích a jízdních řádech, rozumí krátkým jednoduchým osobním dopisům, čte nahlas foneticky správně jednoduchý text	Tematické okruhy /slov. zásoba rodina, lidé v mém okolí P1.1 škola, práce, volný čas – záliby, zájmy P 1.1, P 1.3, P 1.5 místo, kde žije P 1.5 jídlo, tradice, svátky P1.1, P 1.3 denní program P1.1 Komunikace / slov. zásoba, fráze pozdrav představení se, rozloučení se, požádání a poděkování blahopřání omluva, žádost, prosba, odmítnutí, adresa, orientace v místě	
Ústní projev	umí komunikovat v jednoduchých běžných situacích vyžadujících jednoduchou přímou výměnu informací o známých tématech a činnostech, zvládne velmi krátkou společenskou konverzaci, i když obvykle nerozumí natolik, aby konverzaci sám/sama dokázal(a) udržet, umí použít řadu frází a vět, aby jednoduchým způsobem popsal(a) vlastní rodinu a další lidi, životní podmínky, dosažené vzdělání a své současné nebo předchozí zaměstnání, tvoří otázky, aktivně je používá a je schopen na ně odpovídat v rozsahu daném jeho slovní zásobou		

Písemný projev	• umí napsat krátké jednoduché poznámky a zprávy týkající se jeho/jejích základních potřeb, vyplnit jednoduchý formulář (např. základní osobní údaje), • umí napsat jednoduchý osobní dopis, například poděkování nebo pozdrav z dovolené, • vytvoří projekt, jednoduchou úvahu		
6. ročník			
Poslech a porozumění	• rozumí hlavním myšlenkám vysloveným spisovným jazykem o běžných tématech, se kterými se setkává v práci, ve škole, ve volném čase atd., • rozumí běžným frázím a slovní zásobě v souladu s osvojovanými tématy, • rozumí instrukcím a požadavkům týkajícím se organizace jazykové výuky, • určí z promluvy konkrétní údaje	Jazykové prostředky • slovesné časy (přítomný prostý, průběhový, minulý prostý, předpřítomný – doplnění, minulý průběhový, budoucí, „going to“ a přít. průb. pro vyjádření budoucnosti) • podstatná jména – členy, počitatelnost • modální slovesa – opisné tvary • stupňování přídavných jmen a příslovčí • vazba „used to“ • vazby sloves s gerundiem a infinitivem – základy • účelový infinitiv • vztažné věty • pasivum – základy Tematické okruhy /slovní zásoba, fráze • rodina, vztahy P1.1 • lidé v mém okolí, osobnosti P1.5 • škola – vyučovací předměty P1.1 • práce, volný čas – zájmová činnost P 1.5, P 2.4, P 4.2 • místo, kde žije, bydlení P 1.5, P 4.2 • jídlo, tradice, svátky – životní styl P 1.1 • zdraví P 1.1, P 4.2 • cestování P 1.3, P 2.4, • anglicky mluvící země P 2.4	P1.1 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti P1.3 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sociální komunikace P1.4 Osobnostní a sociální výchova – okruh Morálka všedního dne P1.5 Osobnostní a sociální výchova – okruh Spolupráce a soutěž P2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Žijeme v Evropě P4.2 Enviromentální výchova – okruh Člověk a životní prostředí Náměty: • rozhovor • práce ve dvojicích a skupinách • nácvik běžných komunikačních situací (role play) • jednoduchá ústní prezentace • četba časopisů v AJ • četba adaptovaného liter.díla v AJ • využití výukových programů na počítačích • využití vhodných výukových materiálů na Internetu • essay
Čtení	• vyhledá konkrétní informaci v textu, • odpoví na otázky související s textem po přečtení textu, • čte plynule a foneticky správně text se známou slovní zásobou		
Ústní projev	• domluví se jednoduchým způsobem, pokud partner mluví pomalu a jednoduše, • umí klást otázky a na podobné otázky odpovídat, pokud se týkají známých témat, • tvoří a obměňuje jednoduché věty, dbá na jejich gramatickou správnost		
Písemný projev	• umí napsat krátký souvislý text, vytvořit jednoduchý projekt v souladu s probíranými tématy, • dbá na písemnou správnost, • osvojil si základní aspekty písemné formy jazyka	Komunikace / slovní zásoba, fráze • pozdrav – rozloučení se • prosba – poděkování • blahopřání • omluva, prosba, odmítnutí • adresa, orientace v místě • omluva a reakce na ni	

		• žádost o pomoc službu, informaci běžné každodenní situace	
7. ročník			
Poslech a porozumění	• rozumí běžné jednoduché konverzaci, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně, • rozumí smyslu mnoha rozhlasových a televizních programů týkajících se současných událostí nebo témat souvisejících s oblastmi jeho/jejího osobního či pracovního zájmu, pokud jsou vysloveny poměrně pomalu a zřetelně	Jazykové prostředky: • slovesné časy (přítomný prostý, průběhový, minulý prostý, průběhový, předpřítomný, budoucí, „going to“ a přít. průb. pro vyjádření budoucnosti – doplnění, předpřítomný průběhový, předminulý prostý - základy) • průběhové a prosté tvary – srovnání, význam • podstatná jména – rozšíření členy • modalita – závazek, schopnost, povinnost, opisné tvary • modální slovesa pro dedukce, předpoklady, pravděpodobnost • vazby sloves s gerundiem a infinitivem • tázací dovětky, otázky (zjišťovací, doplňovací, podmětná, předmětná) • nepřímá řeč – základy • spojovací výrazy – although, however, in spite of • podmínkové věty 1. a 2. podmínka • časové věty • slovosled – přídavná jména, • vztažné věty – defining a nondefining • práci věty • pasivum – doplnění Tematické okruhy/slovní zásoba: • rodina, práce a škola, životopis P 1.1, P 1.2, P 1.3, P 1.4 • volný čas, koníčky, zájmy, preference P 1.1, P 1.2, P 1.3 • bydlení, jídlo, oblékání – životní styl P 1.1, P 1.4 P • zdraví a jeho ochrana, nemoci P 1.1, P 4.2, • rodné město a země P 1.5, P 4.2, P 3.1 • životní prostředí, globální a společenské problémy P 2.4, P 2.2, P 1.3, P 3.1 • média P 5.4,	P1.1 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti P1.2 Osobnostní a sociální výchova – okruh Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů P1.3 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sociální komunikace P1.4 Osobnostní a sociální výchova – okruh Morálka všedního dne P1.5 Osobnostní a sociální výchova – okruh Spolupráce a soutěž P2.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Globální problémy, jejich příčiny a důsledky P2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Žijeme v Evropě P3.1 Multikulturní výchova – okruh Základní problémy sociokulturních rozdílů P4.2 Enviromentální výchova – okruh Člověk a životní prostředí P5.4 Mediální výchova výchova – okruh Účinky mediální produkce a vliv médií Náměty: • rozhovor • jazykové hry • práce ve dvojicích a skupinách • nácvik komunikačních • situací (role play) • vlastní prezentace • četba časopisů v AJ • četba adaptovaného liter. díla v AJ • využití výukových programů na počítačích • využití vhodných materiálů na Internetu
Čtení	• rozumí textům, které obsahují slovní zásobu často užívanou v každodenním životě nebo které se vztahují k jeho/její práci, • rozumím popisům událostí, pocitů a přání, např. v osobních dopisech		
Ústní projev	• umí si poradit s většinou situací, které mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví, • dokáže se bez přípravy zapojit do hovoru o tématech, která jsou mu/jí známá, o něž se zajímám nebo která se týkají každodenního života (např. rodiny, koníčků, práce, cestování a aktuálních událostí), • umí jednoduchým způsobem spojovat fráze, aby popsal(a) události a své zážitky, sny, naděje a cíle, • umí stručně odůvodnit a vysvětlit své názory a plány, • umí vyprávět příběh nebo přiblížit obsah knihy či filmu a vyličit své reakce		
Písemný projev	• umí napsat jednodušší souvislé texty na témata, která zná nebo která jej/jí osobně zajímají, • umí psát osobní dopisy popisující zážitky a dojmy, • napíše jednoduchý popis, vypravování		

		• cestování, cizí země, jazyky a národnosti P 2.4, P 3.1 • anglicky mluvící země P 2.4 Komunikace: • pozdrav • představení se, rozloučení se, • požádání a poděkování • blahopřání • omluva, žádost, prosba, odmítnutí • adresa, orientace v místě • sdělení stanoviska • vyjádření vlastního názoru • rada, doporučení • souhlas, nesouhlas • argumentace	
8. ročník			
Poslech a porozumění	• rozumí delším promluvám a přednáškám a dokáže sledovat i složitou výměnu názorů, pokud téma dostatečně zná, • rozumí většině televizních zpráv a programů týkajících se aktuálních témat, • rozumím většině filmů ve spisovném jazyce	Jazykové prostředky: • slovesné časy (přítomný prostý, průběhový, minulý prostý, průběhový, předpřítomný, budoucí, „going to“ a přít. průb. pro vyjádření budoucnosti předpřítomný průběhový, předminulý prostý a průběhový – doplnění, budoucí průběhový, předbudoucí) • opisné tvary modálních sloves, modální slovesa s minulým infinitivem • užití gerundia a infinitivu • tvoření příslovčí (z příd. jmen) • nepřímá řeč – doplnění, nepřímé otázky, rozkazy • podmínkové věty – 1., 2. a 3. podmínka, smíšené kondicionály • frázová slovesa, idiomy Tematické okruhy /slovní zásoba, fráze: • rodina – výchova, chování P 1.1, P 1.2, P 1.3, P 1.4 • vzdělání, zaměstnání, životopis P 1.1, P 1.2, P 1.3, P 1.4, P 2.5 • plány do budoucna P 1.4, P 2.4, P 5.2, P 5.4 • volný čas, koníčky, zájmy, preference P 1.1, P 1.2, P 1.3, P 1.4 • životní styl - bydlení, jídlo, oblékání, tradice, svátky P 1.1, P 1.4 P, P 3.3, P 4.2, P 5.4	P1.1 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti P1.2 Osobnostní a sociální výchova – okruh Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů P1.3 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sociální komunikace P1.4 Osobnostní a sociální výchova – okruh Morálka všedního dne P1.5 Osobnostní a sociální výchova – okruh Spolupráce a soutěž P2.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Globální problémy, jejich příčiny a důsledky P2.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce P2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Žijeme v Evropě P2.5 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh
Čtení	• rozumí článkům a zprávám zabývajícím se současnými problémy, v nichž autoři zaujímají konkrétní postoje či stanoviska. • rozumí textům současné prózy		
Ústní projev	• dokáže se účastnit rozhovoru natolik plynule a spontánně, že může vést běžný rozhovor s rodilými mluvčími, • dokáže se aktivně zapojit do diskuse o známých tématech, vysvětlovat a obhajovat své názory, • dokáže se srozumitelně a podrobně vyjadřovat k široké škále témat, která se vztahují k oblasti mého zájmu, • umí vysvětlit své stanovisko k aktuálním otázkám a uvést výhody a nevýhody různých řešení		
Písemný projev	• umí napsat srozumitelné podrobné texty na širokou škálu témat souvisejících s jeho/jejími zájmy,		

	• umí napsat pojednání nebo zprávy, předávat informace, obhajovat nebo vyvracet určitý názor, • v dopise dovedu zdůraznit, čím jsou pro něj/ni události a zážitky osobně důležité	• kultura, média a internet P 1.3, P 5.3, P 5.4, • historie a literatura P 2.4, P 2.5, P 3.1, P 5.2., P 5.4 • zdraví a jeho ochrana, nemoci P 1.1, P 4.2, • rodné město a země, ČR a Evropa P 2.4, P 2.5, P 3.1, P 3.3, • životní prostředí, globální a společenské problémy P 2.2, P 2.3, P 3.1, P 3.3 • cestování, cizí země – společenské a kulturní poznatky P 2.4, P 3.1, P 3.3 • anglicky mluvící země P 2.4 Komunikace: • pozdrav • představení se, rozloučení se, • požádání a poděkování • blahopřání • omluva, žádost, prosba, odmítnutí • adresa, orientace v místě • pochvala • zjišťování názoru • souhlas, nesouhlas • sdělení stanoviska • vyjádření vlastního názoru • rada, doporučení • argumentace • pracovní pohovor	Vzdělání v Evropě a ve světě P3.1 Multikulturní výchova – okruh Základní problémy sociokulturních rozdílů P4.2 Enviromentální výchova – okruh Člověk a životní prostředí P5.2 Mediální výchova – okruh Mediální produkty a jejich významy P5.4 Mediální výchova – okruh Účinky mediální produkce a vliv médií Náměty: • rozhovor • jazykové hry • práce ve dvojicích a skupinách • nácvik komunikačních situací (role play) • vlastní prezentace • četba časopisů v AJ • četba adaptovaného liter. díla v AJ • využití výukových programů na počítačích • využití vhodných materiálů na Internetu

5.3 Německý jazyk

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	3	3	3	3

Charakteristika předmětu

Předmět německý jazyk realizuje obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk 2 RVP GV. Učitelé vyučují z moderních jazykových učebnic, které odpovídají Společnému evropskému referenčnímu rámci pro jazyky. Ve všech hodinách týdně se třídy dělí na dvě skupiny.

Výuka probíhá v jazykových učebnách, které jsou vybaveny moderní multimediální technikou (video, DVD, hifi věž, projektor, počítač...). Kromě jazykových učeben je k dispozici i počítačová učebna. Výuka je zaměřena na rozvoj všech jazykových dovedností. Důraz je kladen především na komunikační schopnosti, schopnost dorozumět se v běžných situacích. Na předmět navazuje volitelný předmět Konverzace v cizím jazyce 2.

Cizí jazyk navazuje v rámci mezipředmětových vztahů na témata probíraná v jiných předmětech a využívá zde získaných znalostí. Žáci se seznamují s realitami (geografie, historie, politika, kultura) zemí, ve kterých se mluví německým jazykem. Snažíme se žáky seznamovat s aktuálními novinkami kulturní tvorby – hudba, literatura, filmy. Jsou tak vedeni k pochopení jiných kultur a toleranci k nim. Žáci se mohou zúčastnit výměnných pobytů s Německem, konkrétně s partnerskou školou ve Stuttgartu. Rovněž se mohou účastnit dlouhodobých studijních pobytů (cca 4 měsíce) na partnerské škole v rakouském Melku.

Žáci mají možnost složit mezinárodně uznávanou zkoušku Rakouský jazykový diplom – Österreichisches Sprachdiplom, která je platná ve všech německy mluvících zemích. Na organizaci této zkoušky spolupracujeme s centrálou těchto zkoušek ve Vídni. Dle zájmu ze strany žáků organizujeme exkurze do zahraničí, např. do Vídně.

Výchovné a vzdělávací strategie rozvíjejí následující kompetence:

- Učitel vede studenty k sebepoznání, sebehodnocení a schopnosti vyslechnout a tolerovat názor druhého → kompetence sociální, personální a komunikativní.
- Učitel rozvíjí se schopnost porozumět cizojazyčným textům i mluvenému slovu a podporuje četbu. Škola pravidelně odebírá německé časopisy a německy psaná beletrie je dostupná ve školní knihovně. → kompetence k učení a kompetence komunikativní
- Učitel podporuje samostatné tvořivé úkoly (eseje, projekty atp.), práci se slovníky, internetem a médií → kompetence k řešení problémů.

Průřezová témata

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova nesouvisí s náplní učebních osnov předmětu, ale s výchovně-vzdělávacími strategiemi, používanými při výuce. Plnění ostatních průřezových

témat úzce souvisí s probíranými tematickými okruhy podle učebních osnov německého jazyka a s aktuálním politickým a společenským děním ve světě. Vedeme žáky k tomu, aby se naučili informace nejen získávat z různých zdrojů (internet, tisk, rozhlas, televize...), ale také kriticky hodnotit jejich objektivitu.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
5. ročník			
Poslech a porozumění	rozumí zřetelné promluvě s běžnou slovní zásobou v souladu s osvojovanými tématy odvodí význam neznámých slov z kontextu chápe smysl krátkých jasných zpráv a hlášení dokáže z promluvy získat informace a dále s nimi pracovat aktivně využívá dvojjazyčný slovník seznámí se s prací s výkladovým slovníkem	Jazykové prostředky Fonetika přízvuk, intonace Pravopis složitější pravopisné jevy Gramatika časování nepravidelných sloves v přítomném čase způsobová slovesa předložky určování času, předložky u časových údajů préteritum pomocných sloves haben, sein perfektum pravidelných a nepravidelných sloves vybraná slovesa s odlučitelnou a neodlučitelnou předponou imperativ předložky s dativem a akuzativem věty vedlejší (weil) zvratná slovesa řadové číslovky Slovní zásoba – tematické okruhy události ve světě lidské tělo, zdraví slavné osobnosti nehoda cestování, dovolená Komunikační situace pozdravy prosba – poděkování omluva a reakce na ni žádost o pomoc, informaci, službu	P1.1 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti P1.3 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sociální komunikace P1.5 Osobnostní a sociální výchova – okruh Spolupráce a soutěž Náměty: rozhovor jazykové hry práce ve dvojicích a skupinách nácvik běžných komunikačních situací (role play) jednoduchá ústní prezentace četba časopisů pro výuku v NJ využití výukových programů na počítačích využití vhodných výukových materiálů na internetu
Čtení	čte plynule foneticky správně přiměřeně náročný text rozumí obsahu textů v učebnici a jednoduchých autentických materiálech zvládne přečíst i předem neznámý text / s novým tématem vyhledá v textu informace a dále s nimi pracuje přečte jednoduché články v časopise a orientuje se v nich aktivně využívá dvojjazyčný slovník pracuje s výkladovým slovníkem přečte adaptované dílo z literatury přiměřená náročnost		
Ústní projev	komunikuje v běžných situacích vyžadujících jednoduchou přímou výměnu informací o známých tématech a činnostech aktivně používá slovní zásobu týkající se probíraných tematických okruhů		

	• mluví o probíraných tématech • reprodukuje jednoduchý text / a vyjádří svůj názor / • vyžádá si potřebné informace • dbá na jazykovou správnost		
Písemný projev	• umí napsat osobní dopis / poděkování • umí napsat krátké poznámky a zprávy týkající se jeho základních potřeb, vzdělání, zaměstnání • napíše jednoduchou úvahu na známé téma související s probíranými tématickými okruhy		
6. ročník			
Poslech a porozumění	• rozumí frázím a nejběžnější slovní zásobě vztahující se k oblastem, které se jej/jí bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině), • dokáže pochopit smysl krátkých jasných, jednoduchých zpráv a hlášení, • rozumí pokynům a větám týkajícím se jeho osoby	Jazykové prostředky Gramatika • skloňování příd. jmen • věty vedlejší (dass, wenn) • předložky u zeměpisných jmen • stupňování přídavných jmen a příslovčí • sloveso werden • budoucí čas • genitiv • účelové věty se spojkou damit / konstrukce um + zu • préteritum pravidelných a nepravidelných sloves • časové věty • předložkové vazby • infinitiv s zu Slovní zásoba - tématické okruhy • oblečení, móda • povolání • svět kolem nás • svět budoucnosti a plány do budoucnosti, moje plány do budoucnosti • příroda • partnerské vztahy • povahové rysy Komunikační situace • pozdrav • představení se, rozloučení se • požádání a poděkování • blahopřání • omluva, žádost, prosba, odmítnutí • adresa, orientace v místě	P1.1 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti P1.3 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sociální komunikace P1.4 Osobnostní a sociální výchova – okruh Morálka všedního dne P1.5 Osobnostní a sociální výchova – okruh Spolupráce a soutěž P2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Žijeme v Evropě P4.2 Enviromentální výchova – okruh Člověk a životní prostředí Náměty: • rozhovor • práce ve dvojicích a skupinách • nácvik běžných komunikačních situací (role play) • jednoduchá ústní prezentace • četba časopisů v NJ • využití výukových programů na počítačích • využití vhodných výukových materiálů na internetu • esej
Čtení	• umí číst krátké jednoduché texty, včetně autentických, • umí vyhledat konkrétní předvídatelné informace v jednoduchých každodenních materiálech, např. v inzerátech, prospektech, jídelních lístečích a jízdních řádech, • rozumí krátkým jednoduchým osobním dopisům, • čte nahlas foneticky správně jednoduchý text		
Ústní projev	• umí komunikovat v jednoduchých běžných situacích vyžadujících jednoduchou přímou výměnu informací o známých tématech a činnostech, • zvládne velmi krátkou společenskou konverzaci, i když obvykle nerozumí natolik, aby konverzaci sám/sama dokázal(a) udržet,		

	• umí použít řadu frází a vět, aby jednoduchým způsobem popsal(a) vlastní rodinu a další lidi, životní podmínky, dosažené vzdělání a své současné nebo předchozí zaměstnání, • tvoří otázky, aktivně je používá a je schopen na ně odpovídat v rozsahu daném jeho slovní zásobou	• sdělení stanoviska • vyjádření vlastního názoru • rada, doporučení • souhlas, nesouhlas • argumentace	
Písemný projev	• umí napsat krátké jednoduché poznámky a zprávy týkající se jeho/jejích základních potřeb, vyplnit jednoduchý formulář (např. základní osobní údaje), • umí napsat velmi jednoduchý osobní dopis, například poděkování nebo pozdrav z dovolené, • vytvoří jednoduchý projekt		
7. ročník			
Poslech a porozumění	• rozumí hlavním myšlenkám vysloveným spisovným jazykem o běžných tématech, se kterými se setkává v práci, ve škole, ve volném čase atd., • rozumí běžným frázím a slovní zásobě v souladu s osvojovanými tématy, • rozumí instrukcím a požadavkům týkajícím se organizace jazykové výuky, • určí z promluvy konkrétní údaje	Jazykové prostředky Gramatika • účelové věty s dass / konstrukce s zu • pasivum • nepřímá otázka • spojky obwohl a trotzdem • přídavné jméno ve funkci přívlastku • podmiňovací způsob • vztažné věty • vazby sloves Slovní zásoba – tématické okruhy • pocity a emoce • sny a přání • vzory • cestování, turistika – německy mluvící země Komunikační situace • blahopřání • omluva, žádost, prosba, odmítnutí • adresa, orientace v místě • pochvala • zjišťování názoru • souhlas, nesouhlas • sdělení stanoviska • vyjádření vlastního názoru • rada, doporučení • argumentace	P1.1 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti P1.2 Osobnostní a sociální výchova – okruh Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů P1.3 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sociální komunikace P1.4 Osobnostní a sociální výchova – okruh Morálka všedního dne P1.5 Osobnostní a sociální výchova – okruh Spolupráce a soutěž P2.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Globální problémy, jejich příčiny a důsledky P2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Žijeme v Evropě P3.1 Multikulturní výchova – okruh Základní problémy sociokulturních rozdílů
Čtení	• vyhledá konkrétní informaci v textu, • odpoví na otázky související s textem po přečtení textu, • čte plynule a foneticky správně text se známou slovní zásobou		
Ústní projev	• domluví se jednoduchým způsobem, pokud partner mluví pomalu a jednoduše, • umí klást otázky a na podobné otázky odpovídat, pokud se týkají známých témat, • tvoří a obměňuje jednoduché věty, dbá na jejich gramatickou správnost		

Písemný projev	• umí napsat krátký souvislý text, vytvořit jednoduchý projekt v souladu s probíranými tématy, • dbá na písemnou správnost, • osvojil si základní aspekty písemné formy jazyka		P4.2 Enviromentální výchova – okruh Člověk a životní prostředí P5.4 Mediální výchova – okruh Účinky mediální produkce a vliv médií Náměty: • rozhovor, jazykové hry • práce ve dvojicích a skupinách • nácvik komunikačních • situací (role play) • vlastní prezentace • četba časopisů v NJ • využití výukových programů na počítačích • využití materiálů na internetu
8. ročník			
Poslech a porozumění	• rozumí běžné jednoduché konverzaci, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně, • rozumí smyslu mnoha rozhlasových a televizních programů týkajících se současných událostí nebo témat souvisejících s oblastmi jeho/jejího osobního či pracovního zájmu, pokud jsou vysloveny poměrně pomalu a zřetelně	Jazykové prostředky Gramatika • verbonominální vazby • podvojně spojky • přičestí minulé a přítomné • plusquamperfektum Slovní zásoba • jazyk, jazykové vlivy • životní prostředí a jeho ochrana • Německo a Němci • Česká republika	P1.1 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti P1.2 Osobnostní a sociální výchova – okruh Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů P1.3 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sociální komunikace P1.4 Osobnostní a sociální výchova – okruh Morálka všedního dne P1.5 Osobnostní a sociální výchova – okruh Spolupráce a soutěž P2.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Globální problémy, jejich příčiny a důsledky
Čtení	• rozumí textům, které obsahují slovní zásobu často užívanou v každodenním životě nebo které se vztahují k jeho/její práci, • rozumím popisům událostí, pocitů a přání, např. v osobních dopisech	Komunikační situace • zjišťování názoru • souhlas, nesouhlas, argumentace • sdělení stanoviska, vyjádření vlastního názoru • rada, doporučení	P2.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce P2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Žijeme v Evropě P2.5 Výchova k myšlení v evropských a globálních
Ústní projev	• umí si poradit s většinou situací, které mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví, • dokáže se bez přípravy zapojit do hovoru o tématech, která jsou mu/jí známá, o něž se zajímám nebo která se týkají každodenního života (např. rodiny, koníčků, práce, cestování a aktuálních událostí), • umí jednoduchým způsobem spojovat fráze, aby popsal(a) události a své zážitky, sny, naděje a cíle,		

	• umí stručně odůvodnit a vysvětlit své názory a plány, • umí vyprávět příběh nebo přiblížit obsah knihy či filmu a vylíčit své reakce		souvislostech – okruh Vzdělání v Evropě a ve světě P3.1 Multikulturní výchova – okruh Základní problémy sociokulturních rozdílů
Písemný projev	• umí napsat jednodušší souvislé texty na témata, která zná nebo která jej/ji osobně zajímají, • umí psát osobní dopisy popisující zážitky a dojmy, • napíše jednoduchý popis, vypravování		P4.2 Enviromentální výchova – okruh Člověk a životní prostředí P5.2 Mediální výchova – okruh Mediální produkty a jejich významy P5.4 Mediální výchova – okruh Účinky mediální produkce a vliv médií Náměty: • rozhovor, jazykové hry • práce ve dvojicích a skupinách • nácvik komunikačních situací (role play), vlastní prezentace • četba časopisů v NJ • využití výukových programů na počítačích

5.4 Francouzský jazyk

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	3	3	3	3

Charakteristika předmětu

Předmět francouzský jazyk realizuje obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk RVP GV. Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky studenti na konci 8. ročníku dosáhnou jazykové úrovně B1.

Žáci se učí ve skupinách, maximálně o počtu 20 žáků. Pro výuku jsou k dispozici jazykové učebny vybavené moderní multimediální technikou, počítačová učebna s internetem a knihovna se studovnou. Vyučují se z moderních jazykových učebnic, které odpovídají Společnému evropskému referenčnímu rámci pro jazyky. Výuka je zaměřena na rozvoj všech jazykových dovedností a jejich postupné rozšiřování. Při výuce jazyka se žáci seznamují s reáliemi a kulturou francouzsky mluvících zemí.

Francouzský jazyk navazuje v rámci mezipředmětových vztahů na témata probíraná v jiných předmětech a využívá zde získaných znalostí. Na předmět navazuje volitelný předmět konverzace ve francouzském jazyce.

Výchovné a vzdělávací strategie rozvíjejí následující kompetence:

Učitel během výuky organizuje práci ve skupinách a dvojicích; vede studenty k diskusi na různá témata → kompetence sociální a personální, kompetence komunikativní.

Učitel vede studenty k sebehodnocení, práci s informacemi z různých zdrojů jakož i k samostatné tvůrčí práci, tvorbě projektů, prezentací, apod. → kompetence k učení.

Učitel podporuje poznání a pochopení jiných kultur, jejich historie, tradic, zvyků a respekt k nim → kompetence občanské.

Učitel studentům zadává řešení modelových situací, používá metoda brainstormingu, motivuje studenty k účasti v soutěžích → kompetence k řešení problémů.

Průřezová témata

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova nesouvisí s náplní učebních osnov předmětu, ale s výchovně-vzdělávacími strategiemi, používanými při výuce.

Plnění ostatních průřezových témat úzce souvisí s probíranými tematickými okruhy podle učebních osnov francouzského jazyka a s aktuálním politickým a společenským děním ve světě. Vedeme studenty k tomu, aby se naučili informace nejen získávat z různých zdrojů (internet, tisk, rozhlas, televize...), ale také kriticky hodnotit jejich objektivitu.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
5. ročník			
Poslech a porozumění	rozumí jednoduchým instrukcím týkajícím se organizace výuky rozumí běžné jednoduché konverzaci, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně rozumí a reaguje v situacích jednoduché běžné komunikace vztahující se k oblastem, které se ho týkají	Jazykové prostředky podstatná jména přídavná jména a příslovce nepravidelná slovesa vyjádření podmínky vyjadřování budoucnosti vyjádření minulosti modální slovesa otázka a zápor předložkové vazby jednoduché spojovací výrazy Slohové útvary: e-mail vypravování popis Tematické okruhy já a můj svět – P1.1 popis osoby – P1.1 volný čas a s ním spojené aktivity – P1.1 vztahy mezi lidmi – P1.3 kultura – P1.3 budoucnost a ekologie – P4.2 francouzsky mluvící země – P2.4, 3.1, P3.3 slavné osobnosti Komunikace rozhovor otázka omluva a reakce na ni žádost o pomoc, službu, informaci popsat problém a dát radu argumentace a diskuze povaha, zvyky, zážitky vyjádřit názor a vyslovit hodnocení	P1.1 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznání a rozvoj vlastní osobnosti P1.3 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sociální komunikace výchova – okruh Komunikace P2.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Globální problémy, jejich příčiny a důsledky P2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Žijeme v Evropě P3.1 Multikulturní výchova – okruh Základní problémy sociokulturních rozdílů P3.3 Multikulturní výchova – okruh Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí P4.2 Enviromentální výchova – okruh Člověk a životní prostředí Náměty: rozhovor jazykové hry práce ve dvojicích a skupinách jednoduchý vlastní projekt četba výukových časopisů ve francouzštině vyhledávání informací na Internetu výměny
Čtení	rozumí jednoduchému textu se známou slovní zásobou vyhledá konkrétní informaci v jednoduchých každodenních materiálech (inzerát, jídelní lístek...) rozumí krátkým jednoduchým dopisům a e-mailům využívá abecední dvojjazyčný slovník		
Ústní projev	aktivně se účastní jednoduchého rozhovoru na známé téma, pokud partner hovoří pomalu, jednoduše a zřetelně zvládne krátkou společenskou konverzaci tvoří a obměňuje jednoduché věty, dbá na gram. správnost umí jednoduchým způsobem popsat sám sebe, svůj denní režim a záliby, osoby a místa, které zná používá slovní zásobu a fráze z osvojených okruhů		
Písemný projev	osvojí si základní aspekty psané formy jazyka tvoří a obměňuje jednoduché věty, dbá na gramatickou a pravopisnou správnost umí napsat krátký souvislý text vytvoří jednoduchý projekt v souladu s probíranými tématy		

6. ročník			
Poslech a porozumění	• rozumí hlavním myšlenkám vysloveným spis. jazykem o běžných tématech, se kterými se setkává • rozumí smyslu jednoduchých nahrávek týkajících se běžných témat	Jazykové prostředky: • slovesné vazby • přídavná jména a příslovce • jednoduché slovesné časy • subjunktif, conditionnel présent • slovesné konstrukce • rod činný a trpný • předložkové vazby • spojovací výrazy Slohové útvary: • e-mail • krátké vypravování • popis Tematické okruhy: • komunikace a vztahy mezi lidmi – P2.4 • zdravý životní styl – P1.1 • doprava • společenské problémy – P2.2 • život mladých lidí – P1.1, P1.3 • zajímavosti a realie francouzsky mluvících zemí - P2.4, P3.1, P3.3 Komunikace: • rozhovor • vyjádřit zákaz a nutnost • vyjádřit potřebu a přání • hodnotit situaci • navrhnout řešení • vyjádřit souhlas a nesouhlas • projevit zájem a pocity • vyjádřit příčinu a následek • formulovat hypotézu • doporučení a rada	P1.1 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznání a rozvoj vlastní osobnosti P1.3 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sociální komunikace výchova – okruh Komunikace P2.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Globální problémy, jejich příčiny a důsledky P2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Žijeme v Evropě P3.1 Multikulturální výchova – okruh Základní problémy sociokulturních rozdílů P3.3 Multikulturální výchova – okruh Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí P5.2 Mediální výchova – okruh Mediální produkty a jejich významy P5.4 Mediální výchova – okruh Účinky mediální produkce a vliv médií
Čtení	• čte s porozuměním na uspokojivé úrovni nekomplikované faktografické texty vztahující se k tématům jeho oboru a zájmu • vyhledá důležité informace v materiálech každodenního života (dopisy, brožury, časopisecké články)		
Ústní projev	• dokáže podat jednoduše formulovaný popis na různá témata z oblasti svého zájmu • dokáže poměrně plynule zvládnout nekomplikované vyprávění nebo přiblížit obsah knihy, filmu nebo článku • dokáže popsat událost		
Písemný projev	• dokáže napsat velmi jednoduše členěné souvislé texty týkající se okruhu známých témat, např. popis události, zážitek, příběh		Náměty: • rozhovor • jazykové hry • práce ve dvojicích a skupinách • jednoduchá ústní prezentace • jednoduchý vlastní projekt • četba časopisů ve francouzštině • vyhledávání informací na Internetu • využití vhodných výukových materiálů na Internetu • využití videa a DVD
7. ročník			
Poslech a porozumění	• rozumí informačnímu obsahu většiny nahraného nebo vysílaného materiálu týkajícího se věci každodenního života • dokáže sledovat hlavní myšlenky delšího rozhovoru, za předpokladu, že řeč je spisovná a zřetelná	Jazykové prostředky: • zásady užívání číslovek • zásady užívání členů • míra vlastnosti • nepravidelné stupňování příd. jmen a příslovcí • vztažná zájmena • infinitivní a předložkové vazby	P1.1 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti P1.3 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sociální komunikace P2.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh

	dokáže sledovat s porozuměním hlavní linii přednášky na známé téma, pokud je prezentace velmi jednoduše členěná a jasně uspořádaná chápe jednoduché technické informace, jako je návod k obsluze nebo orientační pokyny	souslednost časová vyjádření budoucího a minulého času vyjádření podmínky slovesné a infinitivní konstrukce Slohové útvary: e-mail, dopis vypravování (vtip, příhoda, příběh) popis životopis Tematické okruhy: studium – P2.5 komunikace mezi lidmi – P1.3 film a literatura aktuální politické události – P2.2 prázdniny a cestování – P2.4 život mladých lidí – P3.1, P1.1 média a zprávy – P5.1, P5.4 realie, zvyky a svátky francouzsky mluvících zemí – P2.4, P3.1, P3.3 Komunikace: rozhovor vyjádřit zákaz a nutnost telefonický rozhovor vzkazy vyjádřit potřebu a přání hodnotit situace navrhnout řešení vyjádřit souhlas a nesouhlas projevit zájem a pocity vyjádřit příčinu a následek formulovat hypotézu doporučení a rada	Globální problémy, jejich příčiny a důsledky P2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Žijeme v Evropě P2.5 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Vzdělávání v Evropě a ve světě P3.1 Multikulturní výchova – okruh Základní problémy sociokulturních rozdílů P3.3 Multikulturní výchova – okruh Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí P5.1 Mediální výchova – okruh Média a mediální produkce P5.4 Mediální výchova – okruh Účinky mediální produkce a vliv médií Náměty: rozhovor; jazykové hry práce ve dvojicích a skupinách ústní prezentace, vlastní projekt četba výukových časopisů ve frj vyhledávání informací na Internetu využití vhodných výukových materiálů na Internetu využití videa a DVD možnost partnerské výměny
Čtení	čte s porozuměním na uspokojivé úrovni jednoduché faktografické texty na běžná témata dokáže rozpoznat hlavní závěry v jasně uspořádaných argumentativních textech dokáže rozpoznat hlavní myšlenky v jednoduchých novinových a časopiseckých článcích dokáže přehlédnout delší text a najít potřebné informace		
Ústní projev	dokáže poměrně plynule podat souvislý, jednoduše formulovaný popis mnoha každodenních témat dokáže popsat události a vyprávět příběh umí vyjádřit své myšlenky a stručně komentovat názory druhých dokáže přednést předem připravenou, jednoduše formulovanou přednášku na známé téma a zodpovědět následné dotazy, pokud jsou vysloveny pomalu a zřetelně		
Písemný projev	dokáže napsat jednoduše členěné souvislé texty týkající se různých známých témat dokáže napsat krátkou zprávu na základě shromážděných faktografických údajů		
8. ročník			
Poslech a porozumění	rozumí nahrávkám ve variantě spisovného jazyka na běžná témata, a kromě informačního obsahu rozpozná také názory a postoje mluvčího dokáže sledovat s porozuměním podstatné body zpráv a přednášek,	Jazykové prostředky: vyjádření minulosti a budoucnosti jednoduché a složené slovesné časy subjonctif passé conditionnel passé nepřímá řeč	P1.1 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti P1.3 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sociální komunikace P2.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh

	pronášených ve spisovném jazyce • dokáže rozumět delší promluvě, pokud jde o téma, které dostatečně zná • s určitým úsilím dokáže sledovat živý rozhovor mezi rodilými mluvčími	• nesamostatná zájmena • složitá souvětí • podmínkové a časové věty • slovesné a infinitivní konstrukce • vyjádření příčiny a důsledku • textové konektory	Globální problémy, jejich příčiny a důsledky P2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Žijeme v Evropě P2.5 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Vzdělávání v Evropě a ve světě P3.1 Multikulturní výchova – okruh Základní problémy sociokulturních rozdílů P3.3 Multikulturní výchova – okruh Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi P4.2 Environmentální výchova – okruh Člověk a životní prostředí P5.1 Mediální výchova – okruh Média a mediální produkce P5.4 Mediální výchova – okruh Účinky mediální produkce a vliv médií
Čtení	• dokáže přehlédnout dlouhý text a najít důležité podrobnosti • dokáže si najít informace, myšlenky a názory v odborných zdrojích, pokud je mu téma dostatečně známé • rozumí obsahu článků a zpráv zabývajících se současnými problémy • má funkční „čtecí“ slovní zásobu	• deníkový záznam • zpráva • vyprávění • popis • prezentace	P1.1 P1.3, P3.3 P2.2 P2.2, P4.2 P5.4, P2.2 P1.3 P2.5 P5.1 P3.1, P2.4 P2.2 P2.4, P3.1, P3.3
Ústní projev	• dokáže podat jasný a systematicky rozvinutý popis a prezentaci • srozumitelně se vyjadřuje o široké škále témat • umí vyjádřit své myšlenky a názory • dokáže vystavět jasnou argumentaci • dokáže se aktivně zapojit do neformální diskuse ve známých kontextech	• příroda a životní prostředí – P2.2, P4.2 • politika a novinové zprávy – P5.4, P2.2 • kultura a umění – P1.3 • vzdělání a svět práce – P2.5 • média a internet – P5.1 • cestování a zeměpis – P3.1, P2.4 • historické události – P2.2 • realie francouzsky mluvících zemí – P2.4, P3.1, P3.3	P1.1 P1.3, P3.3 P2.2 P2.2, P4.2 P5.4, P2.2 P1.3 P2.5 P5.1 P3.1, P2.4 P2.2 P2.4, P3.1, P3.3
Písemný projev	• dokáže napsat srozumitelné podrobné texty týkající se různých běžných témat	• rozhovor • vyjádřit pocity, názory a přání • vyjádřit záměr • zdůraznit myšlenku, uvést příklad, argumentovat a odporovat; přesvědčovat • slovní hodnocení • formulovat problém a přednést návrh řešení	P1.1 P1.3, P3.3 P2.2 P2.2, P4.2 P5.4, P2.2 P1.3 P2.5 P5.1 P3.1, P2.4 P2.2 P2.4, P3.1, P3.3

5.5 Španělský jazyk

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	3	3	3	3

Charakteristika předmětu

Předmět španělský jazyk realizuje obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk RVP GV. Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky žáci na konci 8. ročníku dosáhnou jazykové úrovně B1+.

Španělský jazyk vyučujeme kombinací toho nejlepšího z tradičních metod a komunikativních postupů. Cílem je naučit studenty dorozumět se v běžných situacích při studijních, pracovních a volnočasových pobytech ve španělsky mluvících zemích, stejně jako při komunikaci s cizinci, a používat jazyk v mluveném i psaném projevu v reálném životě.

Žáci se učí ve skupinách maximálně o počtu 20 žáků. Pro výuku jsou k dispozici jazykové učebny vybavené moderní multimediální technikou, počítačová učebna s internetem a knihovna se studovnou. Vyučuje se z moderních jazykových učebnic, které odpovídají Společnému evropskému referenčnímu rámci pro jazyky. Výuka je zaměřena na rozvoj všech jazykových dovedností a jejich postupné rozšiřování. Při výuce jazyka se žáci seznamují s realitami a kulturou španělsky mluvících zemí.

Španělský jazyk navazuje v rámci mezipředmětových vztahů na témata probíraná v jiných předmětech a využívá zde získaných znalostí. Na předmět navazuje volitelný předmět konverzace ve španělském jazyce, vyučovaný podle možností rodilou mluvčí. Žákům je nabízena možnost studijně-poznávacích zájezdů do Španělska.

Výchovné a vzdělávací strategie rozvíjejí následující kompetence:

Učitel organizuje studenty k práci ve skupinách a dvojicích, vede studenty k diskusi na různá témata → kompetence sociální a personální, kompetence komunikativní.

Učitel vede studenty k sebehodnocení, práci s informacemi z různých zdrojů jakož i k samostatné tvůrčí práci, tvorbě projektů, prezentací, apod. → kompetence k učení.

Učitel podporuje poznání a pochopení jiných kultur, jejich historie, tradic, zvyků a respekt k nim → kompetence občanské.

Učitel studentům zadává řešení modelových situací, používá metoda brainstormingu, motivuje studenty k účasti v soutěžích → kompetence k řešení problémů.

Průřezová témata

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova nesouvisí s náplní učebních osnov předmětu, ale s výchovně-vzdělávacími strategiemi, používanými při výuce.

Plnění ostatních průřezových témat úzce souvisí s probíranými tematickými okruhy podle učebních osnov francouzského jazyka a s aktuálním politickým a společenským děním ve světě. Vedeme studenty k tomu, aby se naučili informace nejen získávat z různých zdrojů (internet, tisk, rozhlas, televize...), ale také kriticky hodnotit jejich objektivitu.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
5. ročník			
Poslech a porozumění	rozumí jednoduchým instrukcím týkajícím se organizace výuky rozumí běžné jednoduché konverzaci, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně rozumí a reaguje v situacích jednoduché běžné komunikace vztahující se k oblastem, které se ho týkají (rodina, škola, nakupování, místopis apod.)	Jazykové prostředky: přítomný čas sloves pravidelných a nepravidelných vazba estar + gerundio vazba ir a + infinitiv předpřítomný čas sloves pravidelných a nepravidelných jednoduchý minulý čas sloves pravidelných a některých nepravidelných souminulý čas neosobní forma se minulý čas vazby estar + gerundio rozkazovací způsob budoucí čas předložky místa osobní zájmena ve 3. a 4. pádu řadové číslovky váhy a míry Slohové útvary: e-mail vyprávění popis Tematické okruhy: ja a můj svět – P1.1 popis osoby – P1.1 vztahy mezi lidmi – P1.3 volný čas a volnočasové aktivity – P1.1 kultura – P1.3 reklama – P5.2, P5.4 budoucnost a ekologie – P4.2 některé důležité historické události španělsky mluvících zemí – P2.2 slavné osobnosti realie španělsky mluvících zemí – P2.4, P3.1, P3.3 Komunikace: rozhovor	P1.1 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti P1.3 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sociální komunikace P2.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Globální problémy, jejich příčiny a důsledky P2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Žijeme v Evropě P3.1 Multikulturní výchova – okruh Základní problémy sociokulturních rozdílů P3.3 Multikulturní výchova – okruh Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí P4.2 Environmentální výchova – okruh Člověk a životní prostředí P5.2 – Mediální výchova – okruh Mediální produkty a jejich významy P5.4 Mediální výchova – okruh Účinky mediální produkce a a vliv médií Náměty: rozhovor jazykové hry práce ve dvojicích a skupinách jednoduchá ústní prezentace
Čtení	rozumí jednoduchému textu se známou slovní zásobou vyhledá konkrétní informaci v jednoduchých každodenních materiálech, např. v inzerátech, prospektech, jídelních lístcích rozumí krátkým jednoduchým osobním dopisům a e-mailům využívá jednoduchý abecední dvojjazyčný slovník		
Ústní projev	aktivně se účastní jednoduchého rozhovoru na známé téma, pokud partner hovoří pomalu, jednoduše a zřetelně a je ochoten některé části rozhovoru zopakovat či jinak vysvětlit zvládne krátkou společenskou konverzaci umí jednoduchým způsobem popsat sám sebe, svůj denní režim a záliby, osoby a místa, která zná tvoří a obměňuje jednoduché věty, dbá na gramatickou správnost		

	• používá slovní zásobu a fráze z osvojených okruhů	• otázka • omluva a reakce na ni • vyjádřit názor a vyslovit hodnocení • popsat problém a dát radu • argumentace a diskuse • žádost o pomoc, službu, informaci • povaha, zvyky a zážitky	• jednoduchý vlastní projekt • četba výukových časopisů ve španělštině • vyhledávání informací na Internetu • využití vhodných výukových materiálů na Internetu • využití videa a DVD
Písemný projev	• osvojí si základní aspekty písemné formy jazyka • tvoří a obměňuje jednoduché věty, dbá na pravopisnou a gramatickou správnost • umí napsat krátký souvislý text, například jednoduchý osobní dopis • vytvoří jednoduchý projekt v souladu s probíranými tématy		
6. ročník			
Poslech a porozumění	• rozumí hlavním myšlenkám vysloveným spisovným jazykem o běžných tématech, se kterými se setkává • rozumí smyslu jednoduchých nahrávek týkajících se běžných témat	Jazykové prostředky: • předpřítomný čas – další použití • slovesné vazby • časové výrazy • subjuntiv přítomný a jeho použití • subjuntiv minulý • předminulý čas • přehled minulých časů • vztažné věty • podmiňovací způsob Slohové útvary: • e-mail • vyprávění • popis Tematické okruhy: • cestování a turistika – P2.4 • komunikace a vztahy mezi lidmi – P1.3 • zdravý životní styl – P1.1 • společenské problémy – P2.2 • život mladých lidí – P1.1, P1.3 • literatura a poezie • reálie, zvyky a svátky španělsky mluvících zemí – P2.4, P3.1, P3.3 Komunikace: • rozhovor • vyjádřit zákaz a nutnost • vyjádřit potřebu a přání • hodnotit situace • navrhnout řešení • vyjádřit souhlas a nesouhlas • projevit zájem a pocity • vyjádřit příčinu a následek • formulovat hypotézu • doporučení a rada	P1.1 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti P1.3 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sociální komunikace P2.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Globální problémy, jejich příčiny a důsledky P2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Žijeme v Evropě P3.1 Multikulturní výchova – okruh Základní problémy sociokulturních rozdílů P3.3 Multikulturní výchova – okruh Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí Náměty: • rozhovor, jazykové hry • práce ve dvojicích a skupinách • jednoduchá ústní prezentace • jednoduchý vlastní projekt • četba výukových časopisů ve španělštině • vyhledávání informací na Internetu • využití vhodných výukových materiálů na Internetu • využití videa a DVD
Čtení	• čte s porozuměním na uspokojivé úrovni nekomplikované faktografické texty vztahující se k tématům jeho oboru a zájmu • dokáže vyhledat důležité informace v materiálech každodenního života, jako jsou dopisy, brožury, časopisecké články • dokáže porozumět jednoduchým návodům k přístrojům, se kterými se setkává v každodenním životě		
Ústní projev	• dokáže podat jednoduše formulovaný popis na různá témata z oblasti svého zájmu • dokáže poměrně plynule zvládnout nekomplikované vyprávění nebo přiblížit obsah knihy, filmu nebo článku • dokáže popsat události		
Písemný projev	• dokáže napsat velmi jednoduše členěné souvislé texty týkající se okruhu známých témat, například popis události, zážitek, příběh		
7. ročník			

Poslech a porozumění	rozumí informačnímu obsahu většiny nahraného nebo vysílaného materiálu týkajícího se věcí každodenního života dokáže sledovat hlavní myšlenky delšího rozhovoru, za předpokladu, že řeč je spisovná a zřetelná dokáže sledovat s porozuměním hlavní linii přednášky na známé téma, pokud je prezentace velmi jednoduše členěná a jasně uspořádaná chápe jednoduché technické informace, jako je návod k obsluze nebo orientační pokyny	Jazykové prostředky: předpřítomný čas – další použití slovesné vazby časové výrazy subjuntiv přítomný a jeho použití předminulý čas přehled minulých časů vztažné věty superlativ absolutní přídavných jmen složený budoucí čas trpný rod podmiňovací způsob subjuntiv minulý a předpřítomný podmínkové věty Slohové útvary: e-mail vyprávění (vtip, příhoda, příběh) popis Tematické okruhy: studium – P2.5 komunikace mezi lidmi – P1.3 film a literatura aktuální politické události – P2.2 prázdniny a cestování – P2.4 život mladých lidí – P3.1, P1.1 design a móda záhady a tajemství média a zprávy – P5.1, P5.4 reálie, zvyky a svátky španělsky mluvících zemí – P2.4, P3.1, P3.3 Komunikace: rozhovor vyjádřit zákaz a nutnost telefonický rozhovor vzkazy vyjádřit potřebu a přání hodnotit situace navrhnout řešení vyjádřit souhlas a nesouhlas	P1.1 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti P1.3 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sociální komunikace P2.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Globální problémy, jejich příčiny a důsledky P2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Žijeme v Evropě P2.5 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Vzdělávání v Evropě a ve světě P3.1 Multikulturní výchova – okruh Základní problémy sociokulturních rozdílů P3.3 Multikulturní výchova – okruh Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí P5.1 Mediální výchova – okruh Média a mediální produkce P5.4 Mediální výchova – okruh Účinky mediální produkce a vliv médií
Čtení	čte s porozuměním na uspokojivé úrovni jednoduché faktografické texty na běžná témata dokáže rozpoznat hlavní závěry v jasně uspořádaných argumentativních textech dokáže rozpoznat hlavní myšlenky v jednoduchých novinových a časopiseckých článcích dokáže přehlédnout delší text a najít potřebné informace	(continued from previous row)	(continued from previous row)
Ústní projev	dokáže poměrně plynule podat souvislý, jednoduše formulovaný popis mnoha každodenních témat dokáže popsat události a vyprávět příběh umí vyjádřit své myšlenky a stručně komentovat názory druhých dokáže přednést předem připravenou, jednoduše formulovanou přednášku na známé téma a zodpovědět následné dotazy, pokud jsou vysloveny pomalu a zřetelně	(continued from previous row)	P5.1 Mediální výchova – okruh Média a mediální produkce P5.4 Mediální výchova – okruh Účinky mediální produkce a vliv médií Náměty: rozhovor jazykové hry práce ve dvojicích a skupinách ústní prezentace vlastní projekt četba výukových časopisů ve španělštině vyhledávání informací na Internetu využití vhodných výukových materiálů na Internetu využití videa a DVD
Písemný projev	dokáže napsat jednoduše členěné souvislé texty týkající se různých známých témat dokáže napsat krátkou zprávu na základě shromážděných faktografických údajů	(continued from previous row)	(continued from previous row)

8. ročník

Poslech a porozumění	• rozumí nahrávkám ve variantě spisovného jazyka na běžná témata, a kromě informačního obsahu rozpozná také názory a postoje mluvčího • dokáže sledovat s porozuměním podstatné body zpráv a přednášek, pronášených ve spisovném jazyce • dokáže rozumět delší promluvě, pokud jde o téma, které dostatečně zná • s určitým úsilím dokáže sledovat živý rozhovor mezi rodilými mluvčími	Jazykové prostředky: • subjuntiv minulý, předminulý a předpřítomný • přehled slovesných časů • použití por/para • použití gerundia, infinitivu a subjuntivu • postavení přídavných jmen ve větě • podmínkové věty • trpný rod • použití složeného infinitivu • vztažné věty • slovesné vazby • tvoření slov • nepřímá řeč • vedlejší věty a spojky	P1.1 Osobnostní a sociální výchova – okruh Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti P1.3 Osobnostní a sociální výchova – okruh Sociální komunikace P2.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Globální problémy, jejich příčiny a důsledky P2.4 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Žijeme v Evropě
Čtení	• dokáže přehlédnout dlouhý text a najít důležité podrobnosti • dokáže si najít informace, myšlenky a názory v odborných zdrojích, pokud je mu téma dostatečně známé • rozumí obsahu článků a zpráv zabývajících se současnými problémy • má funkční „čtecí“ slovní zásobu	• nepřímá řeč • vedlejší věty a spojky Slohové útvary: • deníkový záznam • zpráva • vyprávění • popis • prezentace Tematické okruhy: • životní styl a volný čas – P1.1 • já a společnost – P1.3, P3.3 • problémy současnosti – P2.2 • životní prostředí – P2.2, P4.2 • politika a novinové zprávy – P5.4, P2.2 • kultura a umění – P1.3 • vzdělání a svět práce – P2.5 • média a internet – P5.1 • cestování a zeměpis – P3.1, P2.4 • historické události – P2.2 • realie španělsky mluvících zemí – P2.4, P3.1, P3.3	P2.5 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – okruh Vzdělávání v Evropě a ve světě P3.1 Multikulturní výchova – okruh Základní problémy sociokulturních rozdílů P3.3 Multikulturní výchova – okruh Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi
Ústní projev	• dokáže podat jasný a systematicky rozvinutý popis a prezentaci • srozumitelně se vyjadřuje o široké škále témat • umí vyjádřit své myšlenky a názory • dokáže vystavět jasnou argumentaci • dokáže se aktivně zapojit do neformální diskuse ve známých kontextech	• problémy současnosti – P2.2 • životní prostředí – P2.2, P4.2 • politika a novinové zprávy – P5.4, P2.2 • kultura a umění – P1.3 • vzdělání a svět práce – P2.5 • média a internet – P5.1 • cestování a zeměpis – P3.1, P2.4 • historické události – P2.2 • realie španělsky mluvících zemí – P2.4, P3.1, P3.3 Komunikace: • rozhovor • vyjádřit pocity, názory a přání • vyjádřit záměr • zdůraznit myšlenku, uvést příklad, argumentovat a odporovat • slovní hodnocení • formulovat problém a přednést návrh řešení	P4.2 Environmentální výchova – okruh Člověk a životní prostředí P5.1 Mediální výchova – okruh Média a mediální produkce P5.4 Mediální výchova – okruh Účinky mediální produkce a vliv médií
Písemný projev	• dokáže napsat srozumitelné podrobné texty týkající se různých běžných témat	Komunikace: • rozhovor • vyjádřit pocity, názory a přání • vyjádřit záměr • zdůraznit myšlenku, uvést příklad, argumentovat a odporovat • slovní hodnocení • formulovat problém a přednést návrh řešení	Náměty: • rozhovor • jazykové hry • práce ve dvojicích a skupinách • projekt a jeho prezentace • diskuse • četba novinových článků a časopisů ve španělštině • vyhledávání informací na Internetu • využití vhodných výukových materiálů na netu, video, DVD

5.6 Latina

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	2	2	2	0

Charakteristika předmětu

Předmět *Latina* je od 5. ročníku osmiletého všeobecného gymnázia realizován jako povinný předmět. Ve výchovně vzdělávacím procesu je kladen důraz na gramatiku latinského jazyka, četbu latinských textů klasických (antických), křesťanských a středověkých autorů (próza, poezie, zpěvy) a slovní zásobu, která se spolu s řečtinou stala základem odborné terminologie mnoha vědních oborů a disciplín a měla a dodnes má vliv na slovní bohatství indoevropských jazyků. Prostřednictvím církve a vzdělanců se stala na dlouhá staletí pojítkem mezi zeměmi a národy západní a střední Evropy. Pro svou logickou stavbu slova i věty a mezinárodní rozšíření v jednotné podobě dříve zcela plnila a dnes alespoň částečně plní funkci celosvětového dorozumívacího jazyka na poli vědy. Proto se studium různých kulturních a vědních odvětví neobejde bez znalosti latiny (filologie, historie, právo, lékařství, geografie a další přírodovědné a společenské obory). Žáci jsou tedy v předmětu *Latinský jazyk literatura* postupně seznamováni nejen s jazykovým systémem, ale i s latinskou kulturou, vzdělaností a reáliemi. Používanými učebnicemi jsou PECH, Jiří: *Latina pro gymnázia I, II*. Praha 1994 a 1996 (poté vydáno ještě několikrát).

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel dostatečně vysvětlí smysl studia latiny a její význam pro evropskou kulturu
- Učitel systematicky vede žáky tak, aby byli schopni analogicky odvozovat novou látku na základě probraného učiva (logické myšlení) →kompetence k učení, kompetence k řešení problémů
- Učitel klade důraz na četbu latinských autorů (antické, středověké, novověké, světské i církevní texty) →kompetence k učení, kompetence komunikativní, kompetence občanské
- Učitel zadává žákům samostatné práce (gramatické a překladatelské úkoly) a referáty (antické reálie, především mytologie) →kompetence pracovní, kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence pracovní

- Učitel vede žáky k práci s vhodnými učebnicemi, slovníky, encyklopediemi, literaturou, internetem a dalšími médii →kompetence k učení, kompetence komunikativní
- Učitel dává žákům prostor, aby své znalosti prezentovali jak v písemné, tak ústní formě →kompetence komunikativní
- Učitel organizuje exkurze a zájezdy (návštěva muzeí, galerií atd.) →kompetence k učení, kompetence sociální a personální, kompetence pracovní, kompetence občanské
- Učitel odkazuje žáky na mezipředmětové vztahy (český jazyk a literatura, románské jazyky, dějepis, zeměpis, náboženství atd.) →kompetence k učení, kompetence k řešení problémů
- Učitel využívá při výuce didaktické pomůcky a audiovizuální techniku (mapy, CD přehrávače, video, TV...) →kompetence k učení, kompetence pracovní, kompetence komunikativní
- V 6. a 7. roč. je žákům nabízena olympiáda v LJ →kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální
- Učitel klade důraz na morální rozvoj žáků, jejich hodnot a postojů (antická moudrost, „okřídlená rčení“, „živá slova“) →kompetence sociální a personální, kompetence občanské
- Učitel dává žákům prostor k pěveckým aktivitám (latinské písně, modlitby atd.), při nichž si žáci nejpříjemněji zapamatují slovní zásobu (cílem je oživení výuky) →kompetence k učení, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální

Začlenění průřezových témat do výuky latiny

Začlenění konkrétních průřezových témat do vzdělávacího procesu předmětu *Latina* je uvedeno v příslušném sloupci tabulky osnov pro výuku latiny. Zde uvádíme pouze jejich obecnou charakteristiku a náplň.

PT 6.1. Osobnostní a sociální výchova

Průřezové téma *Osobnostní a sociální výchova* je ve výuce latiny (jakož i ve všech ostatních předmětech) obsaženo pochopitelně v každé vyučovací hodině. Důraz je kladen na rozvoj osobnosti žáků. Snažíme se vést žáky k sebeorganizaci a seberegulaci. Vedeme žáky k soutěživosti v duchu „fair play“, spolupráci a komunikaci s druhými (práce ve dvojicích, skupinách, soutěže, olympiády apod.). Snažíme se o to, aby se učitelé a žáci vzájemně respektovali. Velký důraz klademe na morální rozvoj žáků a tzv. „morálku všedního dne“ (citáty, okřídlené výroky, příběhy, poučení apod.). Pomáháme žákům nalézt jejich silné i slabé stránky, podporujeme je v jejich studijním úsilí a vedeme je k tomu, aby dokázali využívat své schopnosti a dovednosti i v problémových situacích.

PT 6.2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropská kultura a vzdělanost vyrůstá z antických (řeckých a římských) a křesťanských kořenů. Latinský jazyk prostřednictvím literatury tuto kulturu pomáhal vybudovat. Tím, že se české země v raném středověku přiklonily k západní (latinské) církvi, přijaly též latinskou vzdělanost a kulturu. Proto ve výuce klademe důraz na to, aby žáci chápali latinský jazyk v souvislostech, s odkazy na ostatní jazyky, a to nejen románské. Snažíme se žákům ukázat, jak latina ovlivňovala myšlení, slovní zásobu, gramatiku a stylistiku ostatních evropských jazyků.

PT 6.3. Multikulturní výchova

Toto průřezové téma souvisí s předešlým, a to v tom smyslu, že latina působila na ostatní jazyky, ale sama byla též těmito jazyky ovlivňována. Všímáme si proto rozdílů v myšlení a jazycích různých národů, ale zároveň se snažíme nalézt společné znaky, a to dle zásady „vlastní kořeny znát a kořeny jiných kultur a etnik respektovat“.

Poznámka:

Průřezové téma *Mediální výchova* je ve výuce latiny obsaženo jen v „zástupné“ podobě, tj. např. ve formě vyhledávání informací na internetu, promítání filmů s antickou, latinskou a středověkou tematikou (mytologie, náboženství, historie, architektura atd.) či poslechu zhudebněných latinských textů (gregoriánský chorál, hymny, sekvence, mše, žalmy apod.).

Přehled učiva výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
5. ročník			
Úvod do latinského jazyka	osvětlí důležitost a význam latinského jazyka v evropské kultuře chápe smysl studia latiny správně čte a vyslovuje latinská slova rozlišuje dlouhé a krátké slabiky dokáže správně určit slovní přízvuk seznamuje se s bájí o Sisyfovi	Charakteristika jazyka Historie jazyka Význam latiny Písmo Abeceda Výslovnost Délka slabik Slovní přízvuk Sisyfos Píseň <i>In Pragensi ponte</i>	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.4, PT 6.2.4, PT 6.3.3
Úvod do časování	orientuje se v základní terminologii bezpečně určuje slovesný kmen rozlišuje konjugace dle kmenových samohlásek orientuje se ve slovníku a čte správně slovníkový zápis sloves	Základní odborné výrazy Slovesné kmeny Slovníková hesla sloves Osobní přípony	PT 6.1.1, PT 6.1.2

1. konjugace	dokáže časovat slovesa 1. konjugace určuje dané slovesné tvary a je schopen je správně překládat uvědomuje si latinský původ některých převzatých slov v češtině je schopen převyprávět pověst o Tantalovi	Indikativ přítomného, imperfekta a futura, infinitiv, imperativ, participium přítomného aktiva Živá slova Slovní zásoba Přejatá slova Tantalova muka Zpěv Ubi caritas	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.4
Úvod do skloňování	rozumí základní terminologii rozdělí deklinace dle koncovek genitivu sg. orientuje se ve slovníku a čte správně slovníkový zápis substantiv	Základní odborné výrazy Kmen substantiva Slovníková hesla substantiv	PT 6.1.1, PT 6.1.2
1. deklinace	skloňuje substantiva 1. deklinace určuje dané tvary substantiv a je schopen je bezpečně překládat dokáže pomocí slovníku přeložit jednodušší věty a texty chápe význam běžně užívaných daných latinských obrátů seznamuje se s mýtickými postavami Aeneem a Didonou rozpoznává latinský původ některých počeštěných slov	Pádové koncovky Rodové výjimky Pasivní osobní vazba Postup při překladu latinské věty Verba volata Četba textu Aeneas ante reginam in Africa Slovní zásoba Přejatá slova Kánon Magnificat	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.5, PT 6.1.4, PT 6.2.4, PT 6.3.3
2. deklinace	je schopen správně skloňovat substantiva 2. deklinace, určovat jejich tvary a překládat je umí správně používat zápornky non a numquam chápe význam běžně užívaných daných latinských obrátů na základě dané slovní zásoby je schopen přeložit kratší text dokáže vyprávět část báje o Romulovi a Removi	Pádové koncovky Rodové výjimky Zápor Živá slova Četba textu De Romulo et Remo Slovní zásoba Přejatá slova Zpěv Porta bene	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.5, PT 6.1.4, PT 6.2.4
Adjektiva 1. a 2. deklinace	rozumí slovníkovému zápisu latinských adjektiv k substantivu přiřazuje adjektivum ve správném pádě, čísle a rodě uvědomuje si etymologii dané slovní zásoby	Slovníková hesla adjektiv Latinské adjektivum v přívlastku Slovní zásoba Přejatá slova	PT 6.1.1, PT 6.1.2
2. konjugace	dokáže časovat slovesa 2. konjugace určuje dané slovesné tvary a je schopen je správně překládat chápe význam a smysl daných latinských rčení	Indikativ přítomného, imperfekta a futura, infinitiv, imperativ, participium přítomného aktiva Okřídlená slova	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.5, PT 6.1.4, PT 6.2.4, 6.3.3

	• umí přeložit kratší text o Odysseovi a Aeneovi • rozšiřuje své znalosti o bájně trójské válce • seznamuje se s řeckým básníkem Homérem a římským básníkem Virgiliem	• Četba textu De Odysseo et Aenea • Slovní zásoba • Přejatá slova • Zpěv Oculi nostri	
3. konjugace	• umí správně časovat slovesa 2. konjugace • určuje dané slovesné tvary a je schopen jejich správného překladu • prohlubuje slovní zásobu a rozumí přejatým slovům	• Indikativ přítomny, imperfekta a futura, • Infinitiv, imperativ, participium přítomny aktiva • Slovní zásoba • Přejatá slova	PT 6.1.1, PT 6.1.2
Předložky a předpony	• určuje význam daných předložek • dokáže spojit předložky se správným pádem substantiva • rozpoznává předpony u sloves a substantiv a chápe jejich význam • pomocí slovníku překládá delší text • rozšiřuje své znalosti z římské mytologie o příběh o únosu Sabineek	• Předložky s akuzativem • Předložky s ablativem • Předložky s akuzativem s ablativem • Předpony a hláskové změny • Živá slova • Četba De rapina Sabinarum • Slovní zásoba • Přejatá slova • Píseň A,a,a, valetе studia	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.5, PT 6.1.4, PT 6.2.4
3. deklinace	• skloňuje substantiva 3. deklinace • určuje dané tvary substantiv a je schopen je bezpečně překládat • zná výjimky ve skloňování 3. deklinace • dokáže přeložit text psaný v hexametru • seznamuje se s římským básníkem Ovidiem • prohlubuje své znalosti z antické mytologie • rozšiřuje svou slovní zásobu a rozumí přejatým slovům	• Pádové koncovky • Výjimky a nepravidelnosti • Verba volata • Četba De tempore aureo • Pýthia • Slovní zásoba • Přejatá slova • Zpěv Sedet musca	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.5, PT 6.1.4
Daktylský hexametr	• rozlišuje dlouhé a krátké slabiky • dokáže určit přízvuk v hexametru • je schopen recitovat daktylské hexametry s přízvukem	• Stopy • Délka slabik • Přízvuk • Text De apro Calydonio	PT 6.1.1, PT 6.1.2
Adjektiva 3. deklinace	• je schopen správně číst slovníkový zápis přídavných jmen • rozlišuje druhy adjektiv a bezpečně je skloňuje • dokáže spojit příslušné přídavné jméno se substantivem ve správném pádě, čísle a rodě	• Slovníková hesla adjektiv • Trojvýhodná, dvojvýhodná a jednovýhodná adjektiva • Latinské adjektivum v přívlastku • Participium přítomny • Okřídlená slova • Četba textů Ovidius ver describit, Iuppiter convocat deos, Aeneas a	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.5, PT 6.1.4, PT 6.3.3

	• pomocí slovníku překládá ukázky z děl Ovidia a Vergilia • prohlubuje své znalosti o řecké a římské mytologii	dea Venere nova arma accipit, De Mercurio, De inferis • Orfeus, Cháron • Slovní zásoba • Přejatá slova • Píseň In silvis resonant	
Sloveso <i>sum, esse</i>	• dokáže správně časovat sloveso <i>sum, esse</i> • určuje dané slovesné tvary a je schopen je správně překládat • rozlišuje složeniny slovesa <i>sum, esse</i> a jejich předpony • při překladu krátkého textu se seznamuje s řeckým filozofem Diogenem	• Indikativ přítentu, imperfekta a futura, imperativ, infinitiv • Složeniny slovesa <i>sum, esse</i> • Verba volata • Četba Diogenis responsum • Slovní zásoba • Přejatá slova	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.5, PT 6.1.4
Osobní a přivlastňovací zájmena	• rozlišuje osobní a přivlastňovací zájmena i jejich zvrtné varianty a dokáže je skloňovat • chápe smysl daných latinských rčení a přísloví • zná text dvou latinských vánočních písní	• Skloňování osobních zájmen • Osobní zájmeno zvrtné • Zájmena přivlastňovací • Živá slova • Slovní zásoba • Přejatá slova • Písně <i>Adeste fideles</i> a <i>Alma nox, tacita nox</i>	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.5, PT 6.1.4
6. ročník			
Stupňování adjektiv	• orientuje se v základním odborném názvosloví • umí stupňovat adjektiva • zná výjimky stupňování • na základě četby prohlubuje své znalosti antických reálií (punské války) a starých bájí a pověstí (<i>Paris, Atlanta</i>) • rozšiřuje svou slovní zásobu a rozumí přejatým slovům a jejich etymologii	• Základní terminologie • Komparativ • Superlativ • Nepravidelné stupňování • Výjimky • Ablativ srovnávací • Genitiv celkový • Elativ • Okřídlená slova • Texty <i>De Paridis iudicio, De Atlanta, De bello Punico pars prima</i> • Slovní zásoba • Přejatá slova • Zpěv <i>Ego sum parvus venator</i>	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.5, PT 6.1.4, PT 6.2.4
Adverbia	• pomocí přípon dokáže vytvořit adverbia z adjektiv a stupňovat je • zná český význam latinských adverbii vyjadřujících příslovečné určení času • četbou dále rozšiřuje své znalosti o římských dějinách (punské války) a řecké mytologii (<i>Daidalos</i> a <i>Ikaros</i>)	• Tvoření adverbii • Výjimky • Stupňování adverbii • Prísloveční určení času • Verba volata • Četba <i>De bello Punico pars secunda</i> • <i>Daidalos</i> a <i>Ikaros</i> • Slovní zásoba • Přejatá slova • Píseň <i>Noctem bonam</i>	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.5, PT 6.1.4, PT 6.2.4
4. konjugace	• správně časuje slovesa 4. konjugace	• Indikativ přítentu, imperfekta a futura	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.5,

	určuje dané slovesné tvary, rozlišuje podbné tvary s 1. a 3. konjugací a je schopen jejich správného překladu rozšiřuje slovní zásobu na základě četby se seznamuje s filozofem Sokratem	Infinitiv, imperativ, participium prézentu aktiva Živá slova Slovní zásoba Přejatá slova Text De Socrate	PT 6.1.4
Vazba jmen místních	umí vytvořit bezpředložkové pády u příslovečného určení místa měst a malých ostrovů prohlubuje své znalosti o starých antických bájích a pověstech (Aeneas, Héraklés) rozšiřuje slovní zásobu a orientuje se v přejatých a odvozených slovech	Příslovečné určení místa Bezpředložkové pády Okřídlené výroky Četba Deorum oraculum de Aenea Augiášův chlív Slovní zásoba Přejatá slova	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.5, PT 6.1.4, PT 6.2.4
4. deklinace	skloňuje substantiva 4. deklinace určuje dané tvary substantiv a je schopen je bezpečně překládat zná rodové výjimky substantiv 4. deklinace chápe význam latinských okřídlených obrátů umí převyprávět báji o potopě orientuje se ve slovní zásobě dokáže recitovat modlitbu Ave Maria	Pádové koncovky Rodové výjimky Verba volata Texty De sede Dei Somni, De diluvio Ave Maria Slovní zásoba Převzatá slova Píseň Prope Breclaviam	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.4, PT 6.2.4
Římské jméno	orientuje se v římských jménech dokáže rozluštit zkratky římských jmen seznamuje se s Ciceronovým životem a dílem	Praenomen Zkratky jmen Nomen gentile Cognomen Přezdívky M. Tullius Cicero	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.5, PT 6.2.4, PT 6.2.5, PT 6.3.3
5. deklinace	umí správně skloňovat substantiva 5. deklinace je si vědom mnoha významů a způsobů použití substantiva res, rei, f. bere si ponaučení z latinských živých slov je schopen převyprávět báji o Atlásovi bere si ponaučení z latinských citátů a rčení	Pádové koncovky Významový rozsah substantiva res, rei, f. Živá slova Inscriptiones in solarío Sapientia verba Atlás Slovní zásoba Převzatá slova Píseň Quid strepitum facit	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.4, PT 6.1.5
Deponentní slovesa	rozezná deponentní slovesa od běžných sloves je schopen časovat deponentní slovesa rozumí problematice deponentních sloves chápe význam latinských citátů a rčení	Slovníkový zápis deponentních sloves Slovesný rod deponentních sloves Časování deponentních sloves, vzory Význam a pádová vazba deponentních sloves Okřídlené výroky	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.4

	dokáže pomocí slovníku přeložit text o Herkulovi seznamuje se s bájí o Faëthóntovi rozšiřuje si slovní zásobu	Text De Herculis notissimis laboribus Faëthón Slovní zásoba Převzatá slova Píseň O flos tener horti mei	
Číslovky	orientuje se v latinských číslovkách, rozumí způsobu jejich tvoření dokáže dané číslovky skloňovat chápe vazbu číslovek a podstatných jmen rozeznává římské číslice je schopen rozluštit chronogram bere si ponaučení z latinských výroků rozšiřuje si slovní zásobu s pomocí slovníku překládá texty o lat. zákonech a Sibylle	Základní číslovky Řadové číslovky Skloňování základních a řadových číslovek Tvoření základních číslovek Vazba číslovek se substantivy Římské číslice Chronogram Verba volata Texty De legibus XII tabularum, De libris Sibyllinis Slovní zásoba Převzatá slova	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.4, PT 6.1.5, PT 6.2.4
Římský kalendář	seznamuje se s římským počítáním roku zná názvy římských měsíců a týdnů dokáže přepočítat římský způsob datování dnů do českého jazyka a naopak je schopen zapsat římský způsobem dané datum prohlubuje si znalosti z historické chronologie	Počítání roku, měsíce Juliánský kalendář Gregoriánská reforma Dny v týdnu Datování Přepočítávání z latiny do češtiny a naopak	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.5, PT 6.2.4, PT 6.2.5, PT 6.3.3
Konjunktiv	správně rozlišuje český kondicionál od latinského konjunktivu rozlišuje konjunktiv imperfekta a prézentu rozumí překladu latinských konjunktivů dokáže tvořit účelové věty chápe smysl latinských citátů a výroků pomocí slovníku překládá text podle Ovidia recituje modlitbu Pater noster rozšiřuje slovní zásobu zpívá či recituje studentskou hymnou	Konjunktiv imperfekta, časování Konjunktiv prézentu, časování Překlad a význam konjunktivů Samostatný konjunktiv Věty účelové Živá slova Texty Poeta iuveni precepta dat, De dictatore-aratore Pater noster Slovní zásoba Převzatá slova Píseň Si esset Bavorov Gaudeamus igitur	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.4, PT 6.2.4
7. ročník			
Perfektum	dokáže ze slovníkového zápisu slovesa odvodit perfektní kmen umí časovat latinské perfektum rozlišuje mezi nedokonavým a dokonavým videm	Indikativ perfekta aktiva, koncovky Překlad a význam perfekta Typy tvoření perfektního kmene Okřídlené výroky Texty Philosophia-dux vitae, De Herculis morte	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.4

	• bere si ponaučení z latinských okřídlených vět • překládá kratší texty Ciceronovy a Ovidiovy • rozšiřuje si slovní zásobu • orientuje se v etymologii převzatých slov	• Slovní zásoba • Převzatá slova • Píseň Musicae, musicae	
Ukazovací zájmena	• rozumí zvláštnímu skloňování zájmen • dokáže najít k latinským zájmenům české ekvivalenty • uvědomuje si moudrost latinských citátů a výroků • seznamuje se s životem s dílem Senekovým • prohlubuje si znalosti z mytologie (římské králové, Dámoklés) • rozšiřuje si slovní zásobu • orientuje se v etymologii převzatých slov	• Zájmenné skloňování • Význam ukazovacích zájmen • Verba volata • L. Annaeus Seneca • Text Ab Aenea ad Romulum et Remum • Dámoklův meč • Slovní zásoba • Převzatá slova • Píseň Deus nos omnes diligit	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.4, PT 6.2.4
Tázací, vztažná a neurčitá zájmena	• dokáže správně vystihnout význam latinských zájmen • bere si ponaučení z latinských okřídlených citátů • rozšiřuje si slovní zásobu • orientuje se v etymologii převzatých slov • překládá text z Kosmovy kroniky	• Skloňování zájmen • Zájmenná adjektiva • Význam zájmen a zájmenných adjektiv • Živá slova • Texty De Sibylla, Libussie de Praga futura vaticinatur • Slovní zásoba • Převzatá slova • Píseň Quanta pulchritudo	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.4, PT 6.2.4
Tázací věty, přímé otázky	• chápe rozdíl mezi jednoduchými a složenými otázkami • rozlišuje otázky zjišťovací a doplňovací • rozumí smyslu latinských živých slov • umí vytvořit přímé otázky • rozšiřuje si vědomosti z římské historie	• Přímé otázky jednoduché zjišťovací • Přímé otázky jednoduché doplňovací • Přímé otázky složené • Verba volata • Text Cicero nocte in Catilinam ante senatores • Sapientia et iocosa verba	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.4, PT 6.2.4
Indikativ plusquamperfekta a futura II aktiva	• dokáže rozlišit minulý a předminulý čas, budoucí a předbudoucí čas a správně je přeložit • bere si ponaučení z moudrosti latinských citátů • rozšiřuje si slovní zásobu • orientuje se v etymologii převzatých slov	• Perfektní kmen a koncovky • Překlad a význam plusquamperfekta a futura II • Určování slovesných tvarů • Okřídlené výroky • Slovní zásoba	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.4, PT 6.3.3
Konjunktiv perfekta a plusquamperfekta aktiva	• rozlišuje mezi českým a latinským způsobem tvoření rozkazu a zákazu a správně je překládá • překládá samostatný konjunktiv plusquamperfekta jako český kondicionál minulý	• Perfektní kmen a koncovky • Překlad a význam konjunktivů • Určování slovesných tvarů • Zákaz konjunktivem perfekta	PT 6.1.1, PT 6.1.2

Cum historicum	• seznamuje se s latinským vyprávěcím stylem se spojkou cum a překládá jej • rozlišuje gramatické pojmy „současnost“, „přítomnost“ a „předčasnost“ • rozšiřuje si znalosti z mytologie a historie	• Konjunktivy po spojce cum • Význam spojky cum • Postup při překladu z češtiny do latiny • Texty De rege Mida et eius longis auribus, De Dareo, Persarum rege	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.4, PT 6.1.5, PT 6.2.4
Věty přací	• používá správně konjunktivy ve větách přacích • chápe rozdíl mezi reálným a ireálným přáním • dokáže přeložit věty přací • chápe smysl latinských rčení	• Spojky utinam a utinam ne • Použití konjunktivů ve větách přacích • Přací věty reálné a ireálné • Překlad vět přacích • Živá slova • Píseň Virgo oculis nigris	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.4, PT 6.3.3
Věty podmínkové	• chápe rozdíl mezi reálnými, potenciálními a ireálnými větami podmínkovými • správně podmínkové věty překládá • uvědomuje si moudrost a nadčasovost latinských citátů a slavných výroků • pomocí slovníku přeloží text s cum historicum	• Spojky si a nisi • Použití konjunktivů • Podmínkové věty reálné, potenciální a ireálné • Překlad podmínkových vět • Verba volata • Text Salomonis iudicium	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.4, PT 6.1.5
Supinum	• rozpozná supinum ve slovníkovém hesle slovesa • dokáže ze supinového kmene vytvořit participia perfekta a futura a správně je přeložit • zná několik způsobů překladu latinských participií • bere si ponaučení z latinských živých slov • prohlubuje si znalosti z antické mytologie (Orfeus, Deukalión a Pyrrha) • rozšiřuje si slovní zásobu • orientuje se v etymologii převzatých slov	• Slovníkový zápis • Použití supina, překlad • Supinový kmen • Participium perfekta pasiva a futura aktiva • Určování tvarů participií • Překlad a význam latinských participií • Okřídlené výroky • Apte dicta • Deukalión a Pyrrha • Text De Eurydicæ regressu • Slovní zásoba • Převzatá slova • Píseň Est Praga pulchra	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.4, PT 6.1.5, PT 6.2.4, PT 6.3.3
Pasivní tvary perfekta, plusquamperfekta a futura II	• je schopen utvořit pasivní tvary perfekta, plusquamperfekta a futura II • určuje slovesné tvary a překládá je • chápe smysl latinských výroků a vět • rozšiřuje si své vědomosti z antické mytologie a historie • rozšiřuje si slovní zásobu • orientuje se v etymologii převzatých slov	• Tvoření indikativu a konjunktivu, spojení participia perfekta a tvarů slovesa esse • Určování slovesných tvarů • Překlad pasivních tvarů • Opisné časování činné • Verba volata • Texty De fine Pyrrhi regis, De Circa, Ex fabulis et ex historia • Slovní zásoba • Převzatá slova • Píseň Porta Putimensi cum vadebam	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.4, PT 6.1.5, PT 6.2.4, PT 6.2.5, PT 6.3.3

Souslednost časů	• rozeznává časy hlavní a vedlejší • dokáže utvořit souvětí na základě souslednosti časů • vhodně překládá latinská souvětí, která jsou postavena na souslednosti časů • překládá uvedené texty • seznamuje se s životem a dílem Horatiovým • rozšiřuje si slovní zásobu • orientuje se v etymologii převzatých slov	• Pravidlo o souslednosti časů • Použití konjunktivů, překlad • Nepřímé otázky • Živá slova • Texty O navis, Dissolve frigus • Q. Horatius Flaccus • Slovní zásoba • Převzatá slova • Píseň Nemo novit, quidnam Domažlice	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.4, PT 6.1.5, PT 6.2.4, PT 6.3.3
Ablativ absolutní	• je schopen utvořit ablativ absolutní • vysvětlí použití ablativu absolutního • překládá několika možnými způsoby ablativ absolutní • bere si ponaučení z latinských okřídlených výroků • rozšiřuje si vědomosti z mytologie a historie • rozšiřuje si slovní zásobu • orientuje se v etymologii převzatých slov	• Tvoření ablativu absolutního • Překlad ablativu absolutního • Použití ablativu absolutního • Okřídlené výroky • Texty De urbe condita, De Spartaco • Slovní zásoba • Převzatá slova • Píseň Nihil me delectat	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.4, PT 6.1.5, PT 6.2.4, PT 6.3.3
Nepravidelné sloveso eo, ire	• časuje sloveso <i>eo, ire</i> a jeho odvozeniny • vysvětlí smysl latinských rčení a citátů • rozšiřuje si slovní zásobu • orientuje se v etymologii převzatých slov	• Časování a tvary slovesa <i>eo, ire</i> • Odvozeniny a složeniny slovesa <i>eo, ire</i> • Verba volata • Texty Ver redit, De Hannibalis exercitus magnitudine • Slovní zásoba • Převzatá slova • Píseň Cum ibam ad vos	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.4, PT 6.1.5, PT 6.2.4, PT 6.3.3
Vazba akuzativu s infinitivem	• určí latinské infinitivy • dokáže vysvětlit použití latinské vazby akuzativu s infinitivem a vhodně přeložit • uvědomuje si moudrost a nadčasovost latinských citátů a rčení • překládá texty o Catilinovi • rozšiřuje si slovní zásobu • orientuje se v etymologii převzatých slov	• Infinitivy v latině • Postup při překladu z latiny do češtiny a naopak • Použití vazby akuzativu s infinitivem • Vazba po neosobních slovesech • Živá slova • Texty Cicero Catilinae coniurationem detegit, De consule constanti • Slovní zásoba • Převzatá slova • Píseň Cum ibam ad vos	PT 6.1.1, PT 6.1.2, PT 6.1.4, PT 6.1.5, PT 6.2.4, PT 6.3.3

5.7 Dějepis

Časové, obsahové a organizační vymezení – osmileté studium

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	2	2	2	(2)

Ve vyučovacím předmětu dějepis žáci získávají podrobnější vědomosti o vývoji lidské společnosti, a to od nejstarších dob až do konce 20. století. Jsou vedeni k tomu, aby také současné události chápali v historickém kontextu a aby pro život v soudobé společnosti nacházeli poučení. Zvláště dbáme na vysvětlení problematiky vývoje světa ve 20. století, tedy doby, která bezprostředně předchází době dnešní, a proto ji také významně ovlivňuje.

Výchovné a vzdělávací strategie v dějepise

Kompetence k učení

Aby se žáci naučili správným způsobem se učit, učitelé

- uspořádají probíranou látku logicky, pokud možno chronologicky a v souvislostech
- umožňují žákům klást k probírané látce kdykoliv dotazy,
- vysvětlují srozumitelně všechny pojmy a termíny

Aby se žáci naučili vyhledávat a zpracovávat informace, učitelé

- vedou žáky k práci s běžnými pomůckami (učebnice, atlasy, encyklopedie) i s moderními prostředky (internet)
- seznamují žáky se způsoby vyhledávání informací
- zadávají žákům projekty na předem přesně určená témata
- umožňují žákům diskusi o významu dané historické události pro současnou dobu

Kompetence k řešení problémů

Aby se žáci naučili řešit problémy vhodným způsobem, učitelé

- vedou žáky k diskusi
- dbají na návaznost na další příbuzné předměty (ČJL, ZSV, HUV, VYV)

Kompetence komunikativní

Aby se žáci naučili správně komunikovat s druhými, učitelé

- umožňují žákům společně řešit zadanou problematiku
- učí žáky prostřednictvím zpětné vazby poučit se z chyb
- trvá na tom, aby se žáci kultivovaně vyjadřovali

Kompetence sociální a personální

Aby se žáci naučili pracovat ve skupině, učitelé

- zadávají žákům přiměřené úkoly pro skupinové vyučování
- vedou žáky k respektování názorů druhého

- používají pochvaly k povzbuzení jednotlivých žáků

Kompetence občanské

Učitelé

- vedou žáky ke kultivované diskusi při řešení problémů
- vychovávají žáky k odpovědnému postoji k občanské společnosti (např. využívání volebního práva v dospělosti)

Začlenění průřezových témat do výuky dějepisu

Průřezová témata a jejich zapojení do výuky jsou uvedena v tabulce. Jsou nedílnou součástí výuky a každý pedagog je plní zcela samozřejmě. Nelze totiž oddělovat výuku, tedy vzdělávací proces, od výchovy. Nejpodstatnější formy realizace jsou následující:

6.1: Osobnostní a sociální výchova

Žáci jsou vedeni k tomu, aby pochopili, že smyslem studia dějepisu je poučení z historie a lepší pochopení současného světa. Proto ve výuce klademe důraz na vyvození důsledků a poučení z jednotlivých historických událostí i celých dějinných etap. Žáci se proto učí diskutovat, přijímat argumenty druhého, učí se naslouchat druhému. Učíme se tedy respektovat druhé a budujeme vzájemné vztahy.

6.2: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Historii probíráme už od nejstarších období nejen v národním, ale i v mezinárodním měřítku. Klademe proto důraz na vzájemné vztahy mezi národy v jednotlivých historických epochách a vedeme žáky k tomu, aby si uvědomili, že žádný společenský jev není izolovaný, ale zabírá širší (globální) rozměr.

6.3: Multikulturní výchova

Zde uplatňujeme podobné principy jako v kapitole 6.2. Na základě konkrétních historických událostí vedeme žáky k tomu, aby respektovali i jiná etnika a jejich kulturu (problematika židovská, romská apod.).

6.4: Environmentální výchova

Nepatří sice k tomu stěžejnímu, co v hodinách dějepisu plníme, avšak i v hodinách dějepisu lze toto průřezové téma naplnit. Obecná charakteristika jednotlivých období nás k tomu přivádí. Výchovu k citlivému přístupu k životnímu prostředí zařazujeme v kapitolách o zemědělství, řemeslné a tovární výrobě, o nemocech (morové rány ve středověku) apod.

6.5: Mediální výchova

Postupně zavádíme do výuky nové technologie a vedeme žáky k jejich využívání.

Při výkladech příslušných kapitol sledujeme, jak rozvoj vědy a médií v historii ovlivňoval rozvoj společnosti.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
5. ročník			
Úvod do studia dějepisů	• uvede konkrétní příklady poučení z historie, zejména z nové doby a moderních dějin	• význam studia dějepisů • historické prameny • pomocné vědy historické	ZSV zeměpis
Raný středověk	• ovládá základní rozdělení historických pramenů a orientuje se v institucích, které je uchovávají • chápe nezbytnost spolupráce historie s pomocnými vědami historickými a ví, čemu se jednotlivé pomocné vědy historické věnují	• obecná charakteristika období (návaznost na pravěk a starověk) • stěhování národů • utváření středověkých států	ZEM NÁB ČJL
Vrcholný středověk	• popíše podstatnou změnu situace v Evropě, která nastala po rozpadu římského impéria • chápe zákonitosti vývoje společnosti vedoucí ke vzniku středověkého státu • chápe vliv křesťanství a jeho význam pro vytváření Evropy • rozumí pojmu Svatá říše římská, chápe její uspořádání a dokáže zhodnotit její postavení v tehdejší Evropě	• rozdělení křesťanů na západní a východní větve • počátky Anglie a Francie, Normané • vznik Svaté říše římské • vývoj v jižní Evropě • počátky českého, polského a uherského státu • románská kultura	Multikulturní výchova PT 4.1, 4.2, 4.3
Pozdní středověk	• chápe význam měst, zná jejich sociální složení i jejich význam pro rozvoj obchodu • charakterizuje konflikty mezi světskou a duchovní mocí • chápe soudobé vztahy mezi vyznavači křesťanství a islámu a dokáže je porovnat se současnými • chápe přínos vlády Jana Lucemburského a Karla IV. pro český stát • umí charakterizovat Husovy myšlenky, orientuje se v pojmech a	• obecná charakteristika období (se zaměřením na rozvoj a význam měst) • boj o investituru, křížové výpravy, rytířství • Svatá říše římská ve 12. – 14. století, reconquista na Pyrenejském poloostrově • výchovná Evropa (tatarské výboje, Byzantská říše) • český stát za posledních Přemyslovců • gotika • obecná charakteristika období • stoletá válka • vláda Lucemburků u nás • Jan Hus, doba husitská • český stát v době poděbradské a jagellonské • pozdní gotika • Polsko, Litva a Uhry ve 14. a 15. století • Rusko v období tatarské nadvlády	ZSV VYV NÁB ZEM VYV, HUV, ČJL NÁB, ČJL

	zná podstatu Husovy reformy církve • dokáže vysvětlit přínos vlády Jiřího z Poděbrad pro náš stát a rozumí jeho snahám o sjednocení Evropy		Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 3.1, 3.2 VYV, HUV ZEM
6. ročník			
Raný novověk	vysvětlí návrat antického ideálu člověka chápe příčiny i podstatu reformace popíše průběh zámořských objevů rozumí sporům mezi katolíky a protestanty a dokáže je správně charakterizovat po stránce historické i náboženské vysvětlí postavení jednotlivých státních celků v rámci habsburské monarchie dokáže charakterizovat osvěcenský absolutismus a jeho projevy posoudí třicetiletou válku jako důsledek náboženské nesnášenlivosti a touhy po politickém a hospodářském vlivu	obecná charakteristika období humanismus a renesance objevné plavby reformace náboženské problémy a války (Francie, Anglie za Tudorců) polsko-litevská říše a Rusko vláda Habsburků v našich zemích a v celém soustátí třicetiletá válka anglická revoluce válka o dědictví španělské naše země v době předbělohorské osvěcenský absolutismus v Rakousku a v Rusku baroko a osvícenství	ČJL, VYV, HUV ZEM Multikulturní výchova PT 4.2, 4.3 NÁB
Evropa od francouzské revoluce do poloviny 19. století	orientuje se v jednotlivých fázích francouzské revoluce a umí zformulovat poučení pro současnost zná postup Napoleonovy armády, a to především s ohledem na náš region (Slavkov) zná základní cíle jednání vídeňského kongresu a dokáže je správně zhodnotit zná obecné příčiny revolucí v roce 1848	francouzská revoluce a doba napoleonská vídeňský kongres Evropa po vídeňském kongresu Habsburská monarchie v závěru 18. a v první polovině 19. stol. revoluční rok 1848	VYV, HUV, ČJL ZEM Osobnostní a sociální výchova PT 1.1, 1.3, 1.11
Evropa v druhé polovině 19. století	orientuje se v porevolučních francouzských dějinách chápe souvislosti mezi sjednocením Itálie a Německa a válkami v té době vedenými umí vysvětlit podstatu rakousko-uherského dualismu	viktoriánská Anglie druhé císařství ve Francii sjednocení Itálie a Německa Císařství rakouské, rakousko-uherské vyrovnání česká a rakouská politika ve druhé polovině 19. stol. rozšiřování USA, občanská válka	ZSV ČJL ZSV ZEM

	• charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních a národnostních skupin		
7. ročník			
Období přelomu 19. a 20. stol. První světová válka a vývoj do konce roku 1918	• umí charakterizovat imperiální dobu a její projevy • chápe příčiny první světové války • zná charakter první světové války a orientuje se v jejích fázích • objasní přínos československých legionářů na jednotlivých frontách	• vývoj v jednotlivých evropských zemích • ruské revoluce 1905 • mezinárodní vztahy před první světovou válkou • válečné události a první československý odboj • Rusko za první světové války • vznik Československa	ZEM ZSV ZEM ČJL
Meziválečné období Druhá světová válka a odboj Poválečný vývoj	• umí vysvětlit pojmy verailleský a washingtonský systém • na vývoji 20. let umí charakterizovat klady a nedostatky tehdejších demokratických systémů • vysvětlí pojmy antisemitismus, nacismus, rasismus • orientuje se ve významných bojištích druhé světové války, rozumí příčinám války • chápe význam druhého odboje a hrdinství jeho organizátorů • vysvětlí příčiny vzniku bipolárního světa • uvede příklady vyhocení studené války • orientuje se v základních etapách československého poválečného vývoje • popíše proces vzniku Evropské unie	• poválečné uspořádání světa • nové Československo (územní konstituování, politický a hospodářský systém) • vývoj uvnitř jednotlivých evropských zemí • mezinárodní vztahy ve 20. letech • hospodářská krize 1929 – 1933 • Evropa a svět ve 30. letech • ČSR ve 30. letech, mnichovská konference • druhá Čs.republika a protektorát • vývoj na jednotlivých frontách – dle periodizace • protifašistický odboj • čs. vojáci v zahraničí • osvobození od fašismu • poválečné uspořádání světa – studená válka • vývoj v Československu v období 1945 – 1993 • země východního a západního bloku • proces dekolonizace • pád železné opony • sjednocující se Evropa	ZEM, ZSV ZSV ZSV ZSV Osobnostní a sociální výchova PT 1.1 - 1.11 ZEM Výchovy demokratického občana PT 2.1 ZEM Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 3.1 – 3.3 ZSV, ZEM Výchova demokratického občana PT 2.1 – 2.4
8. ročník			

Pravěk lidstva	• charakterizuje vývoj rodu homo • vysvětlí zásadní zlom ve vývoji lidstva v důsledku cílevědomé zemědělské a řemeslné činnosti • uvede příklady nejznámějších archeologických kultur	• antropogeneze • doba kamenná, neolitická revoluce • eneolit • doba kovů	NÁB, BIO CHE Environmentální výchova PT 5.2
Východní otrokářské státy	• vysvětlí civilizační přínos starověkých společenství jako základních fenoménů, z nichž vyrůstá evropská civilizace • porozumí podstatě monoteistického náboženství a jeho souvislosti se Starým zákonem	• obecná charakteristika starověku • Mezopotámie • Egypt • Malá Asie • východní Středomoří • Indie a Čína	ZEM, NÁB Multikulturní výchova PT 4.1 – 4.3
Antické období	• rozumí pojmu antika a chápe její přínos pro evropskou civilizaci • dokáže charakterizovat podstatu demokracie v kontrastu s vládou aristokratickou • orientuje se v jednotlivých fázích vývoje římské říše	• antické Řecko • období helénistické • antický Řím	ZEM, ZSV Výchova demokratického občana

5.8 Zeměpis

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	2	2	2	(2)

Cíl výuky zeměpisu

Cílem výuky předmětu zeměpis je získání praktických poznatků, přístupů a výstupů, které člověk využívá po celý život a které mu pomáhají nalézat odpovědi na otázky týkající se světa kolem nás. Koncepce zeměpisného vzdělání směřuje k tzv. geografické gramotnosti – schopnosti žáka využívat geografických vědomostí a dovedností tak, aby se staly podkladem pro kompetentní jednání v prostředí, a to v různých oblastech jedince a společnosti.

Aktuální postavení geografie v systému vědeckých oborů se nalézá v průniku přírodních, společenských a technických vědních oborů. Tím se zeměpis liší od ostatních předmětů a připadá mu nezastupitelná úloha integrace přírodovědných, společenskovědních, technických a dalších poznatků souvisejících s prostředím, prostorem a časem.

Rozvržení a hloubka učiva jednotlivých témat se liší podle zaměření studentů, resp. tříd. Humanitně orientovaní studenti se věnují podrobněji tématům ze socioekonomické geografie naproti tomu v přírodovědných třídách jsou zdůrazněna témata fyzicko-geografická. Je však snaha tyto části propojovat a hledat mezi nimi souvislosti, což je podstatou výuky regionální geografie.

Aby byla zachována návaznost učiva, musí být, v případě osmiletého (všeobecně zaměřeného) studia, zpracovány samostatné osnovy. Po dvou letech, tzn. ve školním roce 2011 / 2012, navážou studenti nižšího gymnázia na osnovy identické s těmi pro všeobecnou větev čtyřletého studia.

Role vyučujícího v hodinách zeměpisu a celém učebním procesu spočívá zejména v osobním přístupu ke každému jedinci, v efektivním a intenzivním zaměstnání žáků, v jejich metodickém vedení a řízení, v podpoře problémové výuky, inovačních metod, forem a postupů, v podpoře samostatného vyhledávání, třídění a hodnocení informací. Samozřejmým úkolem vyučujícího je i kvalitní hodnocení žáků.

Pokud je to možné, probíhá výuka v **odborných učebnách zeměpisu** vybavených videem, DVD přehrávačem, meotarem, dataprojektory, notebooky, interaktivní tabulí, audiotechnikou, nástěnnými mapami. Zeměpisný kabinet má také k dispozici výpočetní techniku pro práci s geografickými informačními systémy, knihovnu, videotéku a další didaktické pomůcky.

Do výuky předmětu jsou zařazeny tematické okruhy **průřezových témat**:

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech RVP GV – v septimě frontálně v rámci politické geografie a v kvintě a sextě v geografii regionální.

Environmentální výchova RVP GV – frontálně v septimě při fyzické geografii v souvislosti s biosférou, dále pak v kapitole Krajina a životní prostředí a průběžně v ostatních ročnících při diskuzi o aktuálních problémech životního prostředí nebo při terénní výuce.

Multikulturní výchova RVP GV – frontálně v septimě v rámci obecné socioekonomické geografie a průběžně v ostatních ročnících při diskuzi o daných oblastech nebo při terénní výuce.

Zeměpis v rámci **mezipředmětových vztahů** spolupracuje s dějepisem, základy společenských věd, náboženstvím, matematikou, biologií, chemií a fyzikou.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel vede žáky k zaujímání kladného postoje k učení na základě uplatňování geografických znalostí ve společnosti a běžném životě.
- Učitel nabádá k samostatnému zjišťování smyslu geografických termínů, pojmů a definic.
- Učitel pobízí ke shromažďování dostupných informací a dat z dostupných zdrojů (pedagog, média, encyklopedie, databáze, knihovny, atlasy, tabulky, ročenky...).
- Učitel postupuje od obecných poznatků ke konkrétním, týkajících se daného regionu.
- Učitel dává za úkol hledání míst na mapě světa nebo na globusu, a na základě propojení a systematizace efektivní využití v dalším životě (cestování, prostorová orientace...).
- Učitel inspiruje k trvalému zájmu o cestování a poznávání vlasti a regionů světa jako součásti životního způsobu moderního člověka.
- Učitel podporuje práci ve skupině v hodinách i při geografických kurzech.
- Učitel vede žáky k rozpoznávání a popisování regionálních nebo globálních problémů, k doplňování informací potřebných k jeho řešení a k navrhování možných řešení.
- Učitel procvičuje s žáky interpretaci grafů, tabulek, map a diagramů na geografické téma.
- Učitel dává možnost účastnit se zeměpisných olympiád a dalších soutěží.
- Učitel nabádá k hodnocení jedinečnosti a krásy přírodních objektů a lidských výtvorů a získávání úcty k těmto objektům.
- Učitel klade důraz na získávání kladného vztahu k ochraně životního prostředí na základě znalostí z ekologie.
- Učitel pokládá a učí pokládat si geografické otázky a následně na ně hledat odpovědi (s použitím médií, encyklopedie, databáze, knihovny, atlasu...).
- Učitel dává prostor k verbální i neverbální komunikaci v hodinách zeměpisu, jak se spolužáky, tak s pedagogem.
- Učitel vede žáky k souvislému a smysluplnému přednesu a vysvětlování fyzicko-geografických a socioekonomických faktů.
- Učitel s žáky procvičuje kvalitní diskuzi na geografické téma.
- Učitel podporuje vyjadřování se formou seminární práce nebo multimediální prezentace na geografické téma.

- Učitel požaduje užívání geografické terminologie s porozuměním.
- Učitel společně se studenty využívá moderních komunikačních technologií (internet, geografické informační systémy, GPS...).
- Učitel vede žáky k pochopení vztahů mezi národy, rasami a zeměmi světa, zaujímání stanovisek k těmto faktům, na základě znalostí ze sociální geografie a demografie
- Učitel požaduje obhajování projektů, seminárních prací, názorů a postojů před spolužáky i pedagogem.
- Učitel procvičuje se studenty správné používání pomůcek při výuce zeměpisu (mapy, atlasy, globusy, buzoly...).
- Učitel dává možnost provádět geografické šetření v terénu a společně s žáky tyto páce vyhodnocuje (dotazníky, ankety apod.).

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
5. ročník			
Úvod do studia zeměpisu	• chápe postavení zeměpisu v systému věd a hodnotí význam geografie pro společnost	• Postavení geografie v systému věd • Členění geografie podle předmětu studia • Vztahy a propojení s ostatními předměty	
Planetární geografie	• dokáže interpretovat důležitá data a poznatky o vesmíru, Sluneční soustavě, planetě Zemi, a na jejich základě vyvozuje závěry • vysvětluje pojmy z planetární geografie • určuje polohu a vzájemné postavení Země, Slunce, Měsíce a planet Sluneční soustavy ve vesmíru, má představu o odlišnostech a spojitostech daných vesmírných objektů • prokáže na jednoduchých příkladech tvar planety Země • uvědomuje si význam pohybů Země, Slunce a Měsíce pro život organismů na Zemi • orientuje se v tematických mapách, grafech, diagramech, statistických materiálech, vyhledává a třídí informace a data o daných vesmírných objektech	• Vesmír – vznik, složení • Sluneční soustava – Slunce, planety • Tvar a rozměry Země • Pohyby Země a jejich důsledky • Měsíc – pohyby, vliv na život na Zemi	PT 6.2.2., PT 6.4.2. FYZ BIO NAB

Kartografie	• dokáže interpretovat důležitá kartografická data a poznatky a vyvozuje z nich závěry • vysvětluje kartografické a topografické pojmy • orientuje se v systému poledníků, rovnoběžek a časových pásem • má přehled o obsahu map a o jejich tvorbě • orientuje se na glóbu, na topografických i tematických mapách světa, chápe pojem měřítko • rozeznává známá místa na mapě Brna a okolí • vytváří si mentální mapy pro orientaci v konkrétních regionech	• Glóbus • Geometrická podstata map – kartografická zobrazení • Měření na mapách – měřítko, pomůcky • Obsah map – výškopis, polohopis, popis map • Určování zeměpisné polohy • Geografické informační systémy – dálkový průzkum Země, Global Positioning System • Práce s mapou	Terénní výuka Místní krajina MAT IVT
Obecná fyzická geografie	• dokáže interpretovat důležitá data a poznatky o geologické stavbě Země a působení geomorfologických činitelů, vyvozuje z nich závěry • vysvětluje příčiny zemětřesení, sopečné činnosti a vrásnění pohoří • kategorizuje základní horniny a minerály na Zemi, vysvětluje jejich vznik • má přehled o hlavních projevech vnějších přírodních a antropogenních činitelů, uvádí konkrétní příklady • chápe vzájemné ovlivňování různých složek a prvků přírodní sféry a klasifikuje tvary zemského povrchu • vysvětluje, jak ovlivňují přírodní činitelé lidskou společnost • chápe a vysvětluje poznatky o atmosféře a vyvozuje z nich závěry • správně používá meteorologické a klimatologické pojmy • dokáže vysvětlit všeobecnou cirkulaci atmosféry • umí zjišťovat základní meteorologické prvky • uvědomuje si rizika zvyšování skleníkového efektu atmosféry a vzniku ozónové díry v atmosféře	• Horizontální a vertikální členění zemského povrchu • Atmosféra – složení vzduchu, podnebí, podnebné pásy, počasí, cirkulace vzduchu v atmosféře, vliv člověka na atmosféru • Hydrosféra – hydrologický cyklus, oceány a moře, vodstvo na pevnině, vliv člověka na hydrosféru • Litosféra – geologická stavba Země, vývoj zemského povrchu, základní horniny a minerály na Zemi, působení vnitřních a vnějších přírodních činitelů, tvary zemského povrchu, vliv člověka na litosféru • Pedosféra – vznik a složení půdy, typy a druhy půd, vliv člověka na pedosféru • Biosféra – základní charakteristiky hlavních biotů světa, výškové stupně v krajině, ekologické problémy jednotlivých oblastí, vliv člověka na biosféru	Terénní výuka Místní krajina PT 6.2.2., PT 6.4.2. FYZ BIO CHE

	• rozlišuje a charakterizuje podnebné pásy Země • orientuje se v tematických mapách, grafech, diagramech a statistických materiálech, vyhledává a třídí meteorologická a klimatická data • dokáže interpretovat důležitá data a poznatky o hydrosféře Země a vyvozuje z nich závěry • chápe cyklus oběhu vody na Zemi • charakterizuje pohyby a vlastnosti mořské vody • má přehled o rozmístění vody na pevnině a uvědomuje si význam vody pro život člověka • zvládá orientaci na mapě, dokáže vyhledat důležité hydrologické pojmy • chápe pojem pedosféra Země, rozlišuje základní druhy a typy půd • uvědomuje si různé způsoby využití půdy člověkem a vnímá rizika špatného zacházení s půdním fondem • rozlišuje hlavní charakteristiky základních biomů světa, rozlišuje pojmy výšková stupňovitost a šířková pásmovitost		
Obecná socioekonomická geografie	• správně používá demografické pojmy, posuzuje prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, pohyby a vývoj těchto charakteristik, vyvozuje závěry • orientuje se v rozdělení a rozmístění lidských ras a národů, chápe pojem rasismus a nacionalismus • rozlišuje světová náboženství a jejich základní pravidla a specifika • uvědomuje si příčiny a důsledky růstu a stagnace lidské populace v různých oblastech světa • pojmenuje geografické znaky sídel, porovnává konkrétní sídla na základě jejich podobnosti a odlišnosti	• Světová populace – populační vývoj, přirozená reprodukce, migrace, věková skladba obyvatel, struktura populace – rasy, náboženství, jazykové rodiny • Sídla – jádro a periferie, městská a venkovská sídla, struktura sídel, vymezení a význam regionů • Světové hospodářství – vývoj hospodářství, hospodářské sektory, srovnání vyspělých a rozvojových zemí • Zemědělství – typy zemědělství, produkce potravin, srovnání vyspělých a rozvojových zemí, vliv zemědělství na životní prostředí • Rybolov – mořský a sladkovodní rybolov, vliv	Terénní výuka Místní krajina PT 6.2.1., PT 6.2.2., PT 6.2.5., PT 6.3.1., PT 6.3.3., PT 6.4.2. ČJL BIO ZSV NAB DEJ

	• hodnotí funkce sídel a posuzuje, jak tyto funkce souvisí s danými přírodními podmínkami • chápe strukturu, složky a funkce světového hospodářství • porovnává podmínky a předpoklady konkrétních území pro hospodářské aktivity • rozlišuje průmyslová odvětví a hlavní průmyslové oblasti světa • lokalizuje na mapách světa největší surovinové a energetické zdroje, uvědomuje si vyčerpatelnost některých zdrojů, chápe význam obnovitelných energetických zdrojů • rozlišuje rostlinnou a živočišnou výrobu, uvědomuje si různé způsoby využití půdy člověkem a vnímá rizika špatného zacházení s půdním fondem • je schopen charakterizovat různé druhy dopravy a význam přemísťování osob a nákladů • orientuje v mapě dopravní sítě a jízdních řádech, chápe návaznosti dopravních sítí • vnímá vliv průmyslu, zemědělství a dopravy na životní prostředí, zaujímá kladný postoj k jeho ochraně • vysvětluje nárůst významu dopravy, spojů, služeb, cestovního ruchu a zahraničního obchodu • orientuje se v tematických mapách, grafech, diagramech a statistických materiálech, vyhledává a třídí informace a data socioekonomické geografie	rybolovu na životní prostředí • Průmysl – těžba surovin a energetika, zpracovatelský průmysl, průmyslové oblasti světa, vliv průmyslu na životní prostředí • Doprava – dopravní sítě, druhy dopravy, spoje – doprava zpráv a informací, vliv dopravy na životní prostředí • Obslužná sféra, zahraniční obchod, cestovní ruch	
Krajina a životní prostředí	• rozlišuje různé typy krajin jako součást krajinné sféry, charakterizuje jejich specifické znaky a funkce • hodnotí působení jednotlivých krajinných činitelů • chápe význam trvale udržitelného rozvoje	• Krajinná ekologie – krajinnotvorní činitelé a procesy, ekologická rovnováha • Typy krajiny podle stupně narušení • Ochrana životního prostředí a trvale udržitelný rozvoj	Místní krajina PT 6.2.2., PT 6.4.2. BIO

	• uvědomuje si rizika společenských vlivů na životní prostředí a zaujímá kladný postoj k jeho ochraně • dokáže vysvětlit hlavní světové ekologické problémy, jejich příčiny a důsledky	• Světové ekologické problémy	
Geografické informační systémy	• pracuje s různými GIS • interpretuje data a využívá je v praxi	• Využití dat • Vrstevnatost	INF
6. ročník			
Regionální geografie světa – 1. část	• vysvětluje rozdělení povrchu Země, vnímá rozdíl rozlohy pevnin a oceánů • lokalizuje na mapách kontinenty, oceány a makroregiony světa, porovná jejich postavení, dokáže určit jádra rozvoje a periferní oblasti • interpretuje data a poznatky o Asii, Africe, Severní i Jižní Americe, Austrálii a Oceánii, Světovém oceánu, polárních oblastech a vyvozuje z nich závěry • vymezí polohu daných kontinentů a oceánů, má představu o odlišnostech a spojitostech daných kontinentů • zvládá orientaci na mapě, dokáže vyhledat důležité fyzicko-geografické a socioekonomické pojmy Asie, Afriky, Severní i Jižní Ameriky, Antarktidy, Arktidy, Austrálie a Oceánie • charakterizuje biomy a uvede příklady typických zástupců fauny a flóry daných kontinentů • orientuje se v tematických mapách, grafech, diagramech a statistických materiálech, vyhledává a třídí informace a data o daných kontinentech • uvědomuje si rizika úbytku tropických deštných lesů a drancování přírody daných oblastí, zaujímá kladný postoj k ochraně přírody • vyvozuje vzájemné souvislosti mezi	• Kontinenty a oceány Země – charakteristika přírodních, společenských a hospodářských poměrů • Vymezení a charakteristika makroregionů světa • Asie – kontinent protikladů, • SNS a formování nového Ruska – evropské a asijské Rusko • Zakavkazsko • Střední Asie • Východní Asie – Čína, Japonsko, Korejský poloostrov • Jihovýchodní Asie – asijský tygři, Indonésie • Jižní Asie – Indie, Pákistán, Kašmír • Jihozápadní Asie – Středomořská Asie, Státy Perského zálivu, Írán, Afghánistán • Afrika – rozmanitá a problémová • Arabská Afrika – státy Maghribu, saharské státy • Černá Afrika – Sahel, země Guinejského zálivu, Východní Afrika, Střední Afrika • Jižní Afrika – Jihoafrická republika a sousedé • Amerika – přírodní a sociální prostředí • Severní Amerika – Kanada, Grónsko, Spojené státy americké • Střední Amerika – Mexiko, „banánové republiky“, státy Karibiku • Jižní Amerika – Andské státy, Brazílie a guyanské státy, Argentina a laplatské státy • Austrálie, Nový Zéland a Oceánie	Terénní výuka Místní krajina PT 6.2.2., PT 6.2.5., PT 6.3.1., PT 6.3.3., PT 6.4.2. BIO ZSV DEJ NAB

	přírodními poměry a způsobem hospodaření • chápe současné složení obyvatelstva Asie, Afriky, Ameriky, Antarktidy, Arktidy, Austrálie a Oceánie a jeho rozmístění v souvislosti s přírodními poměry kontinentů • rozlišuje jednotlivá nejrozšířenější náboženství ve státech Asie, Afriky, Ameriky a Austrálie a jejich základní pravidla a specifika • vnímá rozdílnou hospodářskou vyspělost konkrétních zemí • dokáže interpretovat hlavní příčiny aktuálních vojenských konfliktů a mezinárodního napětí • uvědomuje si zvláštní postavení Antarktidy mezi ostatními kontinenty, charakterizuje základní rysy kontinentu • vnímá citlivé prostředí polárních oblastí vzhledem k působení člověka • vysvětluje proces tání ledovců, jeho příčiny a následky • je schopen vymežit Arktidu a chápe odlišnosti od Antarktidy • objasní specifika života obyvatel v náročných přírodních podmínkách	• Polární oblasti – Antarktida, Arktida • Světový oceán – Tichý, Atlantský, Indický a Severní ledový oceán	
7. ročník			
Politická geografie	• interpretuje důležitá data a poznatky politické geografie a vyvozuje z nich závěry • porovnává státy světa na základě podobných a odlišných znaků • rozlišuje základní typy hranic států a chápe jejich význam • orientuje se v různých možnostech administrativního členění států, uvádí konkrétní příklady jednotlivých systémů • dokáže vysvětlit důvody vzniku nových států na mapě, posuzuje jejich cestu k samostatnosti	• Mezinárodní organizace – ekonomické a vojenské organizace • Administrativní členění států světa, státní zřízení a formy vlády • Demokratické a diktátorské systémy politické moci – míra demokracie, dodržování lidských práv • Státy světa podle stupně rozvoje – makroregiony světa – bohatý sever, chudý jih, centra světového hospodářství • Nové státy na mapě světa, vývoj politické mapy světa • Problémové oblasti současného světa, ohniska napětí ve světě	PT 6.2.1., PT 6.2.2., PT 6.2.5., PT 6.3.1., PT 6.3.3., PT 6.4.2. ZSV DEJ

	• hodnotí mezinárodní ekonomické a vojenské integrace, chápe jejich význam pro světové hospodářství a obyvatele jednotlivých států • analyzuje nejdůležitější světové politické a ekologické problémy, uvědomuje si jejich příčiny a následky a navrhuje možné způsoby řešení • orientuje se v politických mapách, grafech, diagramech a statistických materiálech, vyhledává a třídí informace a data politické geografie	• Globalizace světa – pozitivní a negativní stránky globalizace	
Regionální geografie světa – 2. část Evropa	• dokáže interpretovat důležitá data a poznatky o Evropě a vyvozovat z nich závěry • vymezí polohu Evropy má představu o základních odlišnostech a spojitostech s ostatními kontinenty • charakterizuje Evropskou unii, chápe klady i zápory integrace • zvládá orientaci na mapě, dokáže vyhledat hlavní fyzicko-geografické a socioekonomické pojmy Evropy • charakterizuje biomy Evropy • uvede příklady typických zástupců fauny a flóry • uvědomuje si ekologické problémy Evropy, zaujímá kladný postoj k ochraně přírody • orientuje se v tematických mapách, grafech, diagramech a statistických materiálech, vyhledává a třídí informace a data • chápe současné složení obyvatelstva Evropy a jeho rozmístění v souvislosti s přírodními poměry kontinentu • rozlišuje jednotlivá náboženství ve státech Evropy a jejich základní pravidla a specifika • vnímá rozdílnou hospodářskou vyspělost konkrétních zemí • vnímá vazby některých regionů ostatních kontinentů k Evropě	• Evropa – přírodní poměry • Postavení Evropy ve světě • Evropská unie – vývoj a cíle integrace • Západní Evropa – Velká Británie, Irsko, Francie, země Beneluxu, Dánsko, Německo • Jižní Evropa – Španělsko, Portugalsko, Itálie, Řecko • Severní Evropa – Švédsko, Norsko, Finsko, Island, Pobaltí • Alpské země – Švýcarsko, Rakousko, Slovinsko • Střední a Východní Evropa – Polsko, Slovensko, Maďarsko, Rumunsko, Bulharsko, Chorvatsko, Bosna a Hercegovina, Srbsko, Černá Hora, Kosovo, Makedonie, Albánie, Ukrajina, Bělorusko, Moldávie	PT 6.2.2., PT 6.2.5., PT 6.3.1., PT 6.3.3., PT 6.4.2. BIO ZSV DEJ NAB

Regionální geografie České republiky	• charakterizuje geografickou polohu České Republiky (ČR) v rámci Evropy i světa • hodnotí postavení a význam ČR v Evropské unii (EU), chápe pozitivní i negativní dopady členství ČR v EU • chápe vznik a vývoj reliéfu, zná základní horopisné celky, • dokáže charakterizovat podnebí jak celé ČR, tak i konkrétních oblastí a dát tyto poznatky do souvislosti s hospodářskou činností • orientuje se v mapě říční síť, chápe pojem hlavní evropské rozvodí a rozdělení státu do úmoří • objasní význam rybníků, vodních nádrží a podzemních vod • charakterizuje základní znaky a rozšíření půdních typů a půdních druhů na území ČR • uvede příklady typických zástupců fauny a flóry podle nadmořské výšky • posuzuje kvalitu životního prostředí oblastí ČR, určuje hlavní příčiny znečištění, objasňuje systém ochrany životního prostředí • zvládá orientaci na mapě, dokáže vyhledat hlavní fyzicko-geografické a socioekonomické pojmy České Republiky • orientuje se v tematických mapách, grafech, diagramech a statistických materiálech, vyhledává a třídí informace a data o České Republice • má představu o základních odlišnostech a společných rysech ČR s jinými státy světa • hodnotí rozmístění obyvatelstva, věkové složení, ekonomickou aktivitu obyvatel a náboženské vyznání • charakterizuje vývoj a současný stav hospodářství ČR, dokáže vysvětlit proces transformace hospodářství	• Česká republika na mapě Evropy, územní vývoj státu • Postavení ČR v Evropské unii • Přírodní podmínky – geologický a geomorfologický vývoj, podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo • Stav životního prostředí České republiky a jeho ochrana • Obyvatelstvo a sídla České republiky • Hospodářství – vývoj hospodářství, transformace ekonomiky, průmysl, zemědělství, doprava, služby, rekreace a cestovní ruch, zahraniční obchod • Administrativní členění České republiky • Kraje České republiky • Brno a jeho okolí	Terénní výuka Místní krajina BIO ZSV DEJ NAB

	• hodnotí odvětví průmyslu ČR, jejich efektivitu a konkurenceschopnost výrobků na světových trzích, jmenuje některé významné průmyslové závody v Brně a okolí • posuzuje zdroje a zásoby nerostných surovin na území ČR • dokáže určit jádrové a periferní oblasti ČR • hodnotí rostlinnou a živočišnou výrobu ČR, využití a rozmístění zemědělské půdy • orientuje se v mapě dopravní sítě a jízdnicích rádech, chápe návaznosti dopravní sítě na evropské cesty • hodnotí kvalitu řešení dopravy v Brně a okolí, navrhuje možné inovace • porovnává úroveň služeb se sousedními státy, posuzuje vývoj a reformy určitých sektorů • má představu o významu zahraničního obchodu pro ČR i státy Evropy • chápe administrativní uspořádání České republiky • lokalizuje a charakterizuje jednotlivé kraje ČR • hodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje • analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům		
8. ročník			
Kulturní geografie Globalizace Politická geografie Vybrané kapitoly ze stredoškolské geografie	• hodnotí, zpracovává a samostatně prezentuje dané téma • analyzuje rozdílnosti jednotlivých světových regionů	Stredoškolská geografie	DĚJ, ZSV, BIO, CHE, NÁB, FYZ

5.9 Základy společenských věd

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	2	2	2	0/2

Jedná se o obor, který svým obsahem i celkovým pojetím navazuje na předmět Občanská výchova, čímž rozšiřuje poznatky získané v základním vzdělání. Zároveň přináší nová témata předpokládající větší osobnostní vyspělost i praktickou zkušenost studentů gymnázia. Předmět je součástí vyšších celků **Člověk a společnost** (vzdělávací obor Občanský a společenský základ) a **Člověk a svět práce** a svým obsahem se zaměřuje na předání základních znalostí z oborů psychologie, sociologie, práva, politologie, ekonomie a filosofie. Jeho cílem je vést studenty k lepšímu porozumění společenských jevů a umožnit jim tak lépe se orientovat v současném světě. Studenti se učí posuzovat různé přístupy k řešení každodenních problémů, uplatňovat kritické myšlení a pracovat na rozvoji vlastní identity. Jsou vedeni k aktivní účasti na společenském dění a k upevňování pocitu odpovědnosti za své jednání.

Předmět má široký přesah a úzce souvisí s dalšími vzdělávacími obory, konkrétně s dějepisem, zeměpisem, českým jazykem, biologií a náboženstvím.

V rámci předmětu jsou realizována tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova: průběžně ve všech ročnících zejména zařazením zážitkových metod učení (viz. níže), téma 6.1.1 (Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti) podrobněji v rámci psychologie (kap. 9.1), téma 6.1.3 (Sociální komunikace) podrobněji v rámci sociologie (kap. 9.2).

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: v rámci výuky základů politologie (kap. 9.4) a integrované vzdělávací oblasti Člověk a svět práce (kap. 9.6).

Multikulturní výchova: v rámci výuky základů sociologie (kap. 9.2).

Environmentální výchova: v rámci výuky základů politologie (kap. 9.4).

Mediální výchova: v rámci výuky základů sociologie, politologie a ekonomie (kap. 9.2, 9.4, 9.5), příprava a prezentace studentských prací (seminární práce, referát, PP prezentace) průběžně ve všech ročnících.

Do předmětu je integrována vzdělávací oblast **Člověk a svět práce**, která je realizována v rámci výuky základů práva (kap. 9.3 – pracovněprávní vztahy) a základů ekonomie (kap. 9.5 – tržní ekonomika, národní hospodářství a úloha státu v ekonomice, finance a kap. 9.6 – trh práce a profesní volba).

Předmět je dotován dvěma hodinami týdně v kvintě až septimě. V oktávě je předět volitelný v rámci humanitního bloku. Na předmět navazuje v oktávě volitelný společenskovědní seminář (jako nepovinný je v nabídce od septimy). Obsahově blízké jsou také psychologické kurzy

pořádané v rámci Osobnostní a sociální výchovy psychologem školy. V sextě je kurz zaměřený na řešení konfliktů a problémových situací, v oktávě se pak studenti zamýšlí nad možnostmi budoucího uplatnění, stanovují si cíle korespondující s jejich schopnostmi a hledají cesty k jejich naplnění. V sextě a septimě mají studenti možnost seznámit se s vybranými osobnostmi společenských věd prostřednictvím Akademického tridua.

Pro výuku je k dispozici odborná učebna vybavená didaktickou technikou.

Výchovné a vzdělávací strategie

Frontální výuka

Učitel využívá různých informačních zdrojů k vysvětlení látky, navazuje na dříve osvojené znalosti žáků, formou dotazování pomáhá žákům hledat souvislosti a vyvozovat závěry, vede žáky k hlubšímu pochopení příčin a vztahů.

- rozvoj kompetencí k učení

Samostatná práce

Učitel zadává studentů samostatnou práci (formou seminární práce, prezentace, referátu, eseje), čímž posiluje schopnost žáků pracovat s informacemi, vede žáky k orientaci ve složitějších problémech, učí je posuzovat hodnověrnost nejrůznějších zdrojů, formulovat závěry, obhajovat a prezentovat vlastní názory před ostatními, přijímat kritiku a vhodně argumentovat.

- rozvoj kompetencí k učení, k řešení problémů, komunikativních

Skupinová práce

Učitel pracuje se žáky ve skupinách, z pozice moderátora koordinuje jejich činnost, podporuje je v tvořivosti a rozvoji jejich komunikačních dovedností, vede je k aktivní spolupráci při dosahování společných cílů.

- rozvoj kompetencí k řešení problémů, sociálních a personálních, komunikativních a občanských

Žákovské projekty

Samostatnou kategorií v rámci skupinové práce jsou žákovské projekty, prostřednictvím kterých učitel podporuje schopnost žáků uplatnit dříve získané vědomosti a dovednosti na řešení konkrétního problému, rozvíjí jejich analytické a kritické myšlení.

- rozvoj kompetencí k řešení problémů, sociálních a personálních, komunikativních a občanských, kompetencí k podnikavosti

Projektový týden (exkurze)

V rámci projektového týdne ve druhém ročníku učitelé seznamují žáky s praktickou činností, vedou je k porovnávání teoretických znalostí s praxí, čímž žáci rozšiřují své poznání, učí se vidět věci v souvislostech, posuzují své budoucí profesní možnosti (týká se také školních

exkurzí). Zkušenosti z týdenní praktické výuky žáci průběžně zaznamenávají a na závěr týdne je prezentují před ostatními studenty školy, což rozvíjí nejen jejich schopnost práce s multimediálními technologiemi, ale i schopnost vystupovat před širším publikem.

- rozvoj kompetencí sociálních a personálních, občanských, komunikativních, kompetencí k učení, k řešení problémů a k podnikavosti

Besedy

Učitel organizuje besedy na aktuální témata a vede tak žáky k prohloubení zájmu o probíranou látku. Tím, že žáci dostávají možnost aplikovat získané znalosti v diskuzi s pozvaným hostem, rozvíjí své komunikační dovednosti, učí se vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a věcně argumentovat.

- rozvoj kompetencí sociálních a personálních, komunikativních, kompetencí k podnikavosti

Užití filmové ukázky, dokumentu, reportáže, záznamu zpravodajství

K obohacení výuky používá učitel vhodně zvolených filmových ukázek či dokumentů, čímž vede žáky k hlubšímu pochopení probírané látky, zejména historických souvislostí. Rozbor aktuálních reportáží či zpravodajství zase pomáhá žákům lépe si uvědomit podstatu a projevy současných trendů ve vývoji světa, zvláště integrační a globalizační procesy, učí je vnímat a kriticky hodnotit, jak se tyto trendy projevují v každodenním životě i v dlouhodobém směřování společnosti.

- rozvoj kompetencí sociálních a personálních, občanských, kompetencí k učení

Zážitkové metody učení (dramatizace, psychohry, záznamy pozorování aj.)

Společným jmenovatelem používaných metod je, že poskytují dětem zkušenost nebo umožňují vytvořit si vlastní úsudek. Učitel vytvoří zajímavou situaci a nechá studenty uvažovat, diskutovat, experimentovat a získat novou zkušenost. Učitel zůstává v pozadí, je v roli moderátora. Tyto metody jsou vhodné zejména pro rozvíjení průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova.

- rozvoj kompetencí sociálních a personálních, komunikativních, kompetencí k učení

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
5. ročník			
Člověk jako jedinec (základy psychologie)	• Uvede hlavní charakteristiky psychologie jako vědní disciplíny • Objasní pojmy prožívání, chování, jednání a charakterizuje jednotlivé psychické jevy; vše ilustruje na příkladech • Objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svém prožívání a chování • Ilustruje podíl emocí na prožívání, chování a jednání člověka • Rozliší hlavní psychologické přístupy k psychice a osobnosti • Vymezí základní temperamentové a charakterové vlastnosti osobnosti a ilustruje na příkladech, jak se projevují v chování a jednání člověka • Charakterizuje pojmy schopnosti a dovednosti • Charakterizuje jednotlivá vývojová období z hlediska tělesných, duševních a sociálních změn • Vymezí, co každá etapa přináší a jaké životní úkoly před člověka staví • Porovnává různé metody učení, charakterizuje efektivní učení • Uvědomuje si význam celoživotního učení, sebepoznání a sebevýchovy • Porozumí pojmu socializace a jeho významu pro život jednotlivce • Objasní pojem sociální skupina, určí zvláštnosti malých sociálních skupin • Vymezí, jaké pozice ve skupině lidé zastávají, a ilustruje postupy sebeprosazování ve	Psychologie jako věda Lidská psychika, podstata lidské psychiky (psychické jevy; procesy, stavy a vlastnosti) • Osobnost člověka (charakteristika osobnosti, temperament a charakter, schopnosti a dovednosti) • Vývoj a formování osobnosti člověka • Učení, sebevýchova Člověk v interpersonálních vztazích (člověk jako společenská bytost, proces socializace) Člověk a sociální seskupení (sociální skupiny, pozice ve skupině, sociální role, sociální normy, sociální percepce, mezilidská komunikace a interakce) Psychologie v každodenním životě (psychohygiena, zvládání náročných životních situací, psychologické poradenství) Psychohygiena – předcházení stresům v mezilidských vztazích, zvládání stresových situací, efektivní komunikace, hledání pomoci	PT 1/ 6.1.1, 6.1.2, 6.1.3, 6.1.4, 6.1.5 Český jazyk 1.1, 1.5, 1.6 Biologie 13.8 Náboženství 18.11, 18.14, 18.24, 18.33, 18.35 Výchova ke zdraví – zdravý způsob života, vztahy mezi lidmi, změny v životě člověka a jejich reflexe, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Adaptační kurz v 1. ročníku – rozvoj sociálních a komunikačních dovedností, hledání svého místa ve třídě Psychologický kurz ve 2. ročníku – řešení konfliktů a problémových situací Psychologický kurz ve 3. ročníku – hledání cesty k dosažení cílů, osobní růst

	skupinovém životě, chápe význam společenské kontroly • Objasní pojmy sociální role, sociální normy, sociální percepce, sociální interakce; uvede na příkladech • Charakterizuje význam komunikace pro společenský život, uplatňuje společensky vhodné a efektivní způsoby komunikace • Rozpozná nekorektní a manipulativní strategie v mezilidské komunikaci • Uplatňuje zásady duševní hygieny, orientuje se ve své osobnosti, potřebách a emocích • Charakterizuje náročné životní situace a na příkladech uvede vhodné způsoby jejich řešení v každodenním životě		
6. ročník			
Člověk a společnost (základy sociologie)	• Uvede hlavní charakteristiky sociologie jako vědní disciplíny, orientuje se v základních sociologických teoriích a metodách • Objasní pojem společnost, chápe význam začlenění člověka do společnosti • Charakterizuje jednotlivé sociální útvary a objasní jejich funkci • Rozliší pojmy veřejnost a veřejné mínění • Rozumí problematice davů • Charakterizuje funkci rodiny • Zdůvodní hodnoty důležité pro partnerské vztahy, manželství, rodičovství • Zhodnotí nové formy soužití • Charakterizuje důležitost komunikace pro společenský život, vyjmenuje komunikační prostředky a zhodnotí jejich význam • Vysvětlí úlohu a účinky masmédií • Rozpozná sociální strukturu, objasní pojmy sociální status, sociální stratifikace, sociální	Sociologie jako věda (předmět, metody, zkoumání, základní členění) Společnost, začlenění člověka do společnosti, typy společností Sociální útvary (sociální skupiny, kategorie, agregáty, problematika davů) Rodina (vztahy v rodině, nové formy soužití) Sociální komunikace, komunikační prostředky, mediální produkty, masová média Sociální struktura (sociální stratifikace, sociální status, sociální mobilita, sociální distance, sociální nerovnost) Postmoderní společnost (společenské změny, problémy současné společnosti, sociální fenomény) Sociálně patologické chování, závislosti Kultura (kulturní identita, multikulturalita, konzum, masová kultura)	PT 1/ 6.1.2, 6.1.3, 6.1.4, 6.1.5, 3/ 6.3.1, 6.3.2, 6.3.3, 5/ 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.5.4, 6.5.5 Zeměpis – evropská kultura, přínos světových kultur Náboženství – křesťanské hodnoty a jejich význam při utváření evropské kultury Výchova ke zdraví – vztahy mezi lidmi a formy soužití, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

	mobilita, sociální kapitál, sociální distance; uvede na příkladech • Zhodnotí problém sociální nerovnosti • Rozlišuje typy společností, popíše procesy, které vedou ke společenským změnám • Charakterizuje základní znaky a sociální fenomény postmoderní společnosti • Objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně-patologického chování na jedince a společnost • Zaujímá odmítavé postoje ke všem formám rizikového a sebepoškozujícího chování • Uvědomuje si svou vlastní kulturní identitu • Respektuje kulturní odlišnosti, uvědomuje si rizika nesnášenlivosti a netolerance • Vnímá multikulturalitu jako prostředek vzájemného obohacování různých etnik • Kriticky posoudí důsledky konzumu a masové kultury		
7. ročník			
Člověk a právo	• Objasní smysl a účel společenských norem • Uvede příklad právních a mimoprávních norem a popíše podobnosti a rozdíly v jejich vymezení • Chápe právo jako minimum morálky • Definuje právní řád ČR a objasní jeho strukturu • Orientuje se v systému práva, rozlišuje právo veřejné a soukromé • Charakterizuje působnost právní normy • Rozumí pojmům fyzická a právnická osoba, právní vztahy, právní subjektivita, způsobilost k právním úkonům • Objasní, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují	Právo a spravedlnost, právo a morálka Právní řád a systém práva Působnost právní normy, právní vztahy, právní subjektivita, způsobilost k právním úkonům Občanské právo (smlouvy, reklamace, občanské soudní řízení) Rodinné právo (rodina, manželství, práva a povinnosti mezi manžely, formy náhradní rodinné péče) Pracovní právo (pracovní poměr, pracovní smlouva, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele)	PT 1/ 6.1.2, 6.1.4 Výchova ke zdraví – formy náhradní rodinné péče, rizika ohrožující zdraví, důsledky porušování zákona Člověk a svět práce – pracovněprávní vztahy

	• Uvede příklady právních vztahů, které upravuje občanské právo • Uvede příklady smluv, jejich význam a obsah a uvede, které konkrétní závazky z nich vyplývají • Popíše možné důsledky neznalosti smlouvy • Uvede, za jakých okolností a jakým způsobem lze uplatnit reklamační nárok • Popíše účastníky občanského soudního řízení a vysvětlí, k čemu občanské soudní řízení slouží • Vysvětlí, v čem spočívá právní význam manželství a rodiny, na příkladech popíše okolnosti vylučující uzavření manželství • Rozeznává základní práva a povinnosti manželů • Vysvětlí rozdíl mezi různými formami náhradní rodinné péče • Rozlišuje základní typy pracovních poměrů • Rozeznává základní práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů • Uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď • Vymezí podmínky trestní odpovědnosti, uvede, za jakých podmínek je trestnost vyloučena • Rozliší trestný čin a přestupek, uvede příklady případů, jaké jsou řešeny v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení • Popíše strukturu soudů • Vysvětlí význam Ústavního soudu • Rozliší hlavní náplně vybraných právnických profesí • Popíše jednotlivé etapy trestního řízení a objasní úlohu jednotlivých účastníků trestního řízení • Uvede příklady postihů trestné činnosti • Ve svém jednání respektuje platné právní normy	Trestní právo (trestní odpovědnost, právní profese, struktura soudů)	
Občan ve státě a v mezinárodním kontextu (základy	• Uvede hlavní charakteristiky politologie jako vědní disciplíny,	Základy politologie jako vědy, předmět zkoumání,	PT 1/ 6.1.5, 2/ 6.2.1, 6.2.2, 6.2.3, 6.2.4, 6.2.5, 4/ 6.4.2, 5/ 6.5.1, 6.5.4, 6.5.5

politologie, mezinárodní vztahy a globální problémy)	rozumí základním politologickým termínům • Vymezí pojem stát a uvede jeho hlavní charakteristiky, porovná historické a současné typy států a forem vlády • Vymezí kategorii moci, objasní její charakter v obecném kontextu i v kontextu státu • Zná hlavní rozdíly mezi funkcí demokratického a totalitního státního systému, porovná postavení občanů v těchto systémech, demonstruje na příkladech z dějin 20. stol. klíčové znaky diktatur • Vysvětlí hlavní principy demokracie, uvede příklady, jak může občan v demokratickém zřízení ovlivňovat politické dění v obci a ve státě • Vysvětlí, jak může občan obhajovat svá práva na státní i evropské úrovni • Respektuje práva druhých • Zhodnotí funkci Ústavy pro fungování státu, objasní tři nezávislé složky státní moci, popíše a analyzuje vývoj ústavnosti v českých zemích • Objasní podstatu a význam politického pluralismu • Vysvětlí nebezpečí politického extremismu a populismu • Rozlišuje složky politického spektra ČR, porovná přístupy vybraných politických stran k řešení každodenních problémů občanů • Chápe význam médií a „medializace“ v politické komunikaci a uvědomuje si rizika mediální manipulace • Má představu o společenské úloze žurnalistiky („hlídací pes demokracie“ apod.) • Zhodnotí úlohu veřejného mínění v politickém životě • Objasní podstatu evropské integrace a její důvody • Rozlišuje funkce orgánů EU	základní členění, metodologie Postavení politologie v systému věd o člověku Politika, politické myšlení, Teorie státu, dějiny státu jako instituce, definice, znaky, typy státu, formy vlády, státní občanství ČR, symboly, stát a národ, volby, volební systémy. Politická strana, koalice, opozice, politické spektrum Volby a volební systémy Politická strana, koalice, opozice, politické spektrum. Význam médií v politickém životě, politická komunikace, veřejné mínění Dějiny státoprávních teorií Principy demokracie, formy demokracie Ústava jako nejvyšší zákon státu, Listina základních práv a svobod ČR Lidská práva ve světě, Evropě a ČR, vývoj chápání lidských práv v euroamerickém civilizačním okruhu, základní dokumenty a mezinárodní smlouvy Státní moc výkonná, zákonodárná, soudní, kontrola státní moci, proces tvorby a schvalování zákonů Role občana v demokratickém státě Ideologie, definice, charakteristické znaky a funkce, přehled vybraných ideologií, podíl ideologií na politickém vývoji moderních států Evropská integrace, Evropská unie, orgány EU, jednotná evropská měna Rada Evropy, NATO, OSN, struktura a náplň činnosti Proces globalizace, příčiny, projevy, důsledky, globální problémy, trvale udržitelný rozvoj, mezinárodní spolupráce	Český jazyk 1.3 Dějepis – historický kontext Zeměpis 8.5, 8.6, 8.7, 8.8, 8.9, 8.10 Biologie 13.12 Náboženství 18.32, 18.36

	• Orientuje se v mezinárodních institucích, uvede příklady jejich činností a význam pro chod světového společenství • Zná klíčové konflikty, které ovlivnily moderní politické dějiny • Posoudí význam globalizace • Uvede příklady globálních problémů, jejich příčiny a důsledky • Identifikuje zásady trvale udržitelného rozvoje • Posoudí význam mezinárodní pomoci a mezinárodní rozvojové spolupráce		
Člověk a svět práce (základy ekonomie)	• Uvede hlavní charakteristiky ekonomie jako vědní disciplíny, rozliší členění ekonomické teorie na makroekonomii a mikroekonomii • Vymezí hlavní proudy soudobého ekonomického myšlení • Charakterizuje úlohu trhu v ekonomice, vysvětlí náklady obětované příležitosti • Vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu, objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu • Rozumí mechanismům nabídky a poptávky na trhu a jejich vlivům na cenu • Rozpozná běžné cenové triky a klamavé nabídky • Identifikuje roli marketingu pro úspěch zboží nebo služby na trhu, analyzuje skrytý obsah reklamy, vyjadřuje svůj názor na faktory ovlivňující úspěch výrobku na trhu, uvádí argumenty • Charakterizuje příčiny a podstatu tržního selhání • Posoudí na konkrétním příkladu vývoje makroekonomických ukazatelů a jejich vliv na životní úroveň občanů • Uvede konkrétní příklady zásahů státu do tržní	Ekonomie jako věda, předmět zkoumání, základy metodologie Základní ekonomické pojmy (mikroekonomie, makroekonomie, ekonomické subjekty) Dějiny ekonomických teorií, hlavní proudy soudobé ekonomie Typy ekonomik, ekonomické cykly, tržní mechanismus, nabídka, poptávka, tvorba ceny, globální ekonomické otázky Právní formy podnikání (živnost, typy společností, družstvo), základní právní normy týkající se podnikání Marketing, public relations, personalistika Analýza reklamy, reklamní agentury Fiskální politika vlády (státní rozpočet, daňová soustava) Monetární politika státu (inflace, kurs měny, zahraniční platební bilance, HDP) Sociální politika ČR (důchodový systém, systém sociálních dávek, životní minimum, nezaměstnanost, státní politika zaměstnanosti)	PT 1/ 6.1.5, 5/ 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.5.4 Informatika – práce s internetem Zeměpis 8.10 Náboženství 18.36 Člověk a svět práce – tržní ekonomika, národní hospodářství a úloha státu v ekonomice, finance

	ekonomiky s ohledem na ekonomické cíle státu • Rozpozná základní typy daní, rozliší způsob úhrady přímých a nepřímých daní • Uvede postup výpočtu životního minima domácnosti, popíše systém zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení • Charakterizuje nezaměstnanost, její podstatu, příčiny, formy a důsledky • Vysvětlí podstatu inflace a její dopad na příjmy obyvatelstva • Na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele (při nákupu zboží a služeb, včetně produktů finančního trhu) • Navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky • Orientuje se v úvěrových produktech • Vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN • Objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank • Využívá moderní formy bankovních služeb	Ekonomická funkce peněz (standardní toky peněz v tržní ekonomice, formy platebního styku v tuzemské i zahraniční měně, cenné papíry, akcie, burza) Hospodaření domácnosti (rozpočet domácnosti, typy rozpočtu a jejich rozdíly, tok peněz v domácnosti) Spotřební výdaje, práva spotřebitele, předpisy na ochranu spotřebitele Finanční produkty – způsoby využití přebytku finančních prostředků, spořicí a investiční produkty Způsoby efektivního investování peněz, řešení nedostatku finančních prostředků, úvěrové produkty, leasing Úrokové sazby, pojištění Bankovní soustava – ČNB a komerční banky, specializované finanční instituce, moderní formy bankovníctví	
Trh práce a profesní volba	• Kriticky zhodnotí své předpoklady (zdravotní, osobní, kvalifikační) pro volbu dalšího studia a profesní orientace • Posoudí profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě • Zhodnotí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce a je schopen vyvodit z toho závěry pro svoje další vzdělávání • Vyhотовí potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu i ve zvolené profesi • Je schopen přiměřeným způsobem prezentovat vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu	Práce jako nástroj seberealizace člověka (hodnocení vlastních schopností, vzdělávání a příprava na volbu profese, přijímací pohovor a výběrové řízení – komunikace, asertivita, pracovní úspěšnost a kariérní růst) Trh práce (nabídka a poptávka po pracovních místech, profesní mobilita, rekvalifikace, celoživotní vzdělávání) Pracovní trh v EU (studium a práce v zahraničí, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby) Osobní management Funkce odborů, pracovně právní poradenství ve	PT 1/ 6.1.1, 6.1.2, 6.1.3, 6.1.4, 6.1.5, 2/6.2.4, 6.2.5 Informatika – práce s internetem, příprava dokumentace pro přijímací pohovor Člověk a svět práce – trh práce a profesní volba Psychologický kurz ve 3. ročníku – hledání cesty k dosažení cílů, osobní růst

	• Uvede, jaký význam má práce pro člověka, popíše, jak si vytvořit vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na své osobní vztahy • Vysvětlí rozdíl mezi úkolovou a časovou mzdou, hrubou a čistou mzdou, nominální a reálnou mzdou • Porovná na konkrétních příkladech zaměstnání s podnikáním • Objasní funkci odborů	státním i neziskovém sektoru	
Úvod do filozofie Úvod do teorie vědy	• Orientuje se v základních konceptech filozofie. • Rozliší hlavní postavy dějin myšlení západní civilizace. • Samostatně diskutuje a argumentuje • Objasní úlohu vědy	Základní pojmy filozofie Filozofické disciplíny Přehled dějin filozofie Věda a vědecké poznání Vývoj vědy Systém věd	
8. ročník (volitelné 0/2)			
Úvod do teorie vědy	• Objasní úlohu vědy v současném světě • Vysvětlí princip vědeckého poznání • Popíše, jaký je rozdíl mezi vědeckým a nevědeckým poznáním • Klasifikuje vědy podle předmětu a metody zkoumání • Objasní pozici společenských věd v rámci systému věd • Klasifikuje společenské vědy dle obsahu • Stručně popíše vývoj vědeckého poznání od starověku do současnosti • Chápe objektivitu a pravdivost jako základní hodnoty vědeckého poznání • Na konkrétním příkladě doloží negativní důsledky zkreslování vědeckých dat	Věda a vědecké poznání Vývoj vědy Systém věd Společenské vědy a jejich klasifikace Morální aspekty vědeckého poznání	PT 1/ 6.1.4
Úvod do filozofie	• Objasní podstatu filozofického tázání • Rozpozná odlišnosti základních historických podob nahlížení světa člověkem: mýtus, náboženství, umění, filozofie	Předmět, vznik a vývoj filozofie (obrat od mýtu k logu) Filozofické disciplíny teoretické i praktické (zejména ontologie, gnoseologie, etika, estetika,	PT 1/ 6.1.1, 6.1.4, 6.1.5 Český jazyk – světová literatura Dějepis – historický kontext Náboženství 18.11, 18.13, 18.15

	• Rozliší předmět jednotlivých filosofických disciplín • Odliší pojmy „filosofie dějin“ a „dějiny filosofie“ • Identifikuje základní problémy ontologie, gnozeologie a logiky • Charakterizuje základní tematiku předsókratovské filosofie • Chápe význam „sókratovského obratu“ v dosavadním kladení filosofických otázek • Orientuje se ve filosofii Platóna a Aristotela a rozpozná vliv jejich učení v dalším vývoji evropského myšlení • Rozumí helénistickým filosofickým školám jako podobám hledání smyslu života v dynamicky se měnící době • Porovná antický a středověký obraz světa • Charakterizuje na příkladu názorů vybraných osobností středověkého myšlení hledání vzájemného vztahu víry a rozumu • Charakterizuje základní filosofickou tematiku období patristiky a scholastiky a zasadí ji do širšího kulturního a historického kontextu doby • Identifikuje duchovní, ekonomické a politické předpoklady renesančního „návratu k antice“ • Porovná středověký a novověký obraz světa • Zhodnotí význam rozvoje experimentální vědy pro podobu novověkého filosofického tázání • Rozliší východiška i způsoby kladení filosofických otázek, jimiž se vyznačoval racionalismus a empirismus • Zhodnotí historický význam idejí osvícenství – racionality, lidských a občanských svobod a právního státu • Porozumí německému idealismu jako vrcholné	dějiny filozofie, filozofie dějin) Základní etické kategorie – dobro, zlo, pravda, spravedlnost, svoboda, teoretická, individuální etika Sokrates (sókratovská metoda, sofisté, sókratovské školy) Platón (nauka o idejích, nauka o duši, ideální stát) Aristoteles (Aristotelova gnozeologie, ontologie a logika, Aristotelova systematizace filosofie) Pozdní období řecké filosofie, římská filosofie, helénistické filosofické školy (stoicismus, epikureismus, eklekticismus, skepticismus a novoplatonismus) Filosofické myšlení a duchovní hledání v multiparadigmatickém klimatu pozdní antiky Středověká filosofie a teologie (období patristiky a scholastiky) Filozofie ve věku renesance a reformace (humanismus antropocentrický obrat, individualismus) Základy moderního chápání vědy (Francis Bacon, první přírodovědci, heliocentrické paradigma) Počátky moderně chápaných státoprávních teorií (Niccolo Machiavelli, Hugo Grotius, utopisté) Novověký empirismus, sensualismus a racionalismus (Locke, Hume, Descartes, Spinoza) Filosofie osvícenství (Voltaire, Rousseau, encyklopedisté) Přehled hlavních filosofických směrů 19. a 20. století (pozitivismus, voluntarismus, novotomismus, pragmatismus, fenomenologie, marxismus,	

	formulaci myšlenky autonomie subjektu • Identifikuje příčiny rozpadu pohegelovské evropské filosofie na linii scientistní a antropologickou • Identifikuje charakteristické znaky hlavních filozofických směrů 19. a 20. století a uvede jejich klíčové představitele • Eticky a věcně správně argumentuje v dialogu a diskuzi, uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí	existencialismus, postmoderna) Správná argumentace v dialogu a diskuzi	

5.10 Matematika

Časové, obsahové a organizační vymezení:

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	4	3	3	3

Charakteristika předmětu

Realizuje obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace RVP GV. V jedné hodině týdně se třída dělí na skupiny (neplatí pro oktávy). Pro výuku je k dispozici odborná učebna, popř. učebna vybavená didaktickou technikou. Na předmět navazuje volitelný předmět *Cvičení z matematiky* (pro sexty), *Matematický seminář* (pro septimy a oktávy). Dále si žák může pro studium v oktávě zvolit předmět *Základy vyšší matematiky*.

Matematika rozvíjí především logické myšlení, ale také paměť. Napomáhá rozvoji abstraktního a analytického myšlení, vede ke srozumitelné a věcné argumentaci. Učí pamatovat si pouze nejpotřebnější informace a vše ostatní si odvodit. Neméně významným aspektem je rozvoj geometrické představivosti, jak v rovině, tak v prostoru. Těžiště výuky spočívá v aktivním osvojení strategie řešení úloh a problémů, v ovládnutí nástrojů potřebných pro vysokoškolské studium i pro běžný život, v pěstování schopnosti aplikace. Během studia si žáci uvědomují, že matematika nachází uplatnění ve všech oborech lidské činnosti, nejvíce však v informatice, fyzice, technice a ekonomii.

Výchovné a vzdělávací strategie v matematice

Kompetence k učení

Vedeme žáky k osvojování základních matematických pojmů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů – vytváříme u žáků zásoby matematických nástrojů (metod řešení úloh, algoritmů) pro řešení úkolů vycházejících z reálného života.

Kompetence k řešení problémů

Nabízíme žákům úlohy, které vycházejí z reálného života a vedou žáky k samostatnému uvažování a řešení problémů – podporujeme u žáků nalézání různých variant řešení zadaných úloh – provádíme s žáky rozbor úkolů (problémů), tvoříme plán jeho řešení, odhad výsledků, volíme správný postup k vyřešení problémů, vedeme žáky k ověření výsledků.

Kompetence komunikativní

Vedeme žáky ke zdůvodňování svých myšlenkových postupů při řešení úloh – užíváme matematický jazyk včetně matematické symboliky v ústním i písemném projevu – vedeme žáky k diskusi nad řešením problémů, k vyslovení svých názorů a poznatků.

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáky ke spolupráci ve skupině – podílíme se na utváření příjemné atmosféry v týmu, dodržování pravidel slušného chování.

Kompetence občanské

Vedeme žáky k vědomí svých práv a povinností.

Kompetence pracovní

Vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, dodržení dohodnuté kvality a termínů – pěstujeme u žáků využívání znalostí a zkušeností z matematiky v zájmu vlastního rozvoje.

Začlenění průřezových témat do výuky matematiky.**PT 6.1. Osobnostní a sociální výchova**

V souladu s cíli tohoto průřezového tématu budujeme podmínky pro to, aby si všichni žáci mohli utvářet praktické životní dovednosti, a snažíme se ukázat žákům, jak hledat vlastní cestu ke spokojenému životu a kvalitním mezilidským vztahům. Snažíme se o to, aby žáci dokázali najít své silné i slabé stránky a aby dokázali co nejlépe využívat svých schopností. Dále se snažíme o to, aby žáci museli navzájem spolupracovat a komunikovat. Vedeme žáky k soutěživosti, k tomu, aby dokázali spolupracovat a tam, kde je to vhodné se dokázali přizpůsobit.

PT 6.2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Cílem tohoto průřezového tématu je pomoci žákům orientovat se v demokratické společnosti a naučit je konstruktivně řešit problémy s ohledem na zájmy celku a s vědomím vlastních práv a povinností. Tohle PT vede žáky k uplatňování komunikace a demokratických způsobů řešení každodenních osobních i společenských problémů. Hlavní strategie, jak dosáhnout splnění cílů tohoto PT, vychází z vytváření demokratické atmosféry ve třídě popř. na celé škole.

PT 6.3. Multikulturní výchova

Vedeme žáky k tomu, aby se při poznávání lidí s jiným kulturním zázemím vyvarovali posuzování člověka podle skupiny, do které je zařazen (námi, okolím, sám sebou), což zamezuje možnosti vzájemného dialogu a porozumění a vede ke vzniku problémů. V rámci tohoto PT ukazujeme na to, jak právě v oblasti rozvoje vědy jsou otázky spolupráce lidí z různých kultur naprostou samozřejmostí.

PT 6.5. Mediální výchova

V současnosti si svět bez masových médií lze představit jen velmi obtížně. Převážnou část informací nám zprostředkovávají právě média, což předpokládá dovednost orientovat se alespoň základním způsobem ve světě médií a v jeho vnitřních zákonitostech. Značný význam

pro vytváření mediálního obrazu světa má zavádění nových technologií. Ve výuce se snažíme poukázat na to, jak rozvoj vědy v historii ovlivňoval vliv médií na rozvoj společnosti.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
5. ročník			
Teorie množin, výroková logika	• provádí správně operace s množinami, množiny využívá při řešení rozmanitých úloh • pracuje s výroky, užívá správně logické spojky a kvantifikátory • přesně formuluje své myšlenky a srozumitelně se vyjadřuje • rozumí logické stavbě matematické věty • vhodnými metodami provádí jednoduché důkazy matematických vět	množiny, operace s množinami (sjednocení, průnik, rozdíl množin, doplněk množiny v množině, podmnožina, rovnost množin, Vennovy diagramy, de Morganova pravidla výroky, negace, kvantifikátory, logické spojky (konjunkce, alternativa, implikace, ekvivalence), výroková formule, tautologie, obměna a obrácení implikace definice, věta, důkaz přímý důkaz, nepřímý důkaz, důkaz sporem	
Teorie čísel	• vysvětlí vztahy mezi číselnými obory N, Z, Q, Q', R, R • užívá vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel • operuje s intervaly, aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty • odhaduje výsledky numerických výpočtů, účelně využívá kalkulátor	číslo, proměnná číselné obory N, Z, Q, Q', R, R přirozená čísla, dělitelnost na množině přirozených čísel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, čísla soudělná, nesoudělná, prvočísla a čísla složená, základní věta aritmetiky celá čísla racionální čísla reálná čísla, intervaly, absolutní hodnota	
Algebraické výrazy, mocniny a odmocniny	• provádí operace s mocninami a odmocninami, upravuje číselné výrazy • upravuje výrazy s proměnnými, určuje definiční obor výrazů • rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců, aplikuje tuto dovednost při řešení rovnic a nerovnic	mnohočleny, lomené výrazy, výrazy s mocninami a odmocninami mocniny s přirozeným, celým a racionálním exponentem, druhá a n-tá odmocnina	

Rovnice a nerovnice	• řeší lineární a kvadratické rovnice, nerovnice a jejich soustavy • rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy, zdůvodní, kdy je zkouška nutnou součástí řešení • geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav • analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav	lineární rovnice a nerovnice kvadratické rovnice (diskriminant, Vietovy vztahy, rozklad kvadratického trojčlenu, metoda doplnění na čtverec), kvadratické nerovnice rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou rovnice s neznámou ve jmenovateli a pod odmocninou lineární a kvadratické rovnice s parametrem kartézský součin, binární relace a jejich grafy soustavy lineárních rovnic a nerovnic	
Planimetrie	• správně používá geometrické pojmy • zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině, na základě vlastností třídí útvary • využívá náčrt při řešení rovinného problému • řeší konstrukční úlohy užitím množin všech bodů dané vlastnosti, pomocí konstrukce délek úseček daných výrazem • řeší planimetrické problémy motivované praxí • řeší konstrukční úlohy pomocí shodných zobrazení a stejnolehlosti	klasifikace rovinných útvarů polohové a metrické vlastnosti rovinných útvarů dvojice úhlů trojúhelníky, jejich dělení, vlastnosti, významné úsečky trojúhelníku, shodnost a podobnost trojúhelníků, Euklidovy věty a Pythagorova věta čtyřúhelníky, jejich dělení vlastnosti kružnice, kruh (tečna, sečna, tětiva kružnice), oblouk kružnice, středový a obvodový úhel, Thaletova věta obvody a obsahy rovinných útvarů množiny bodů dané vlastnosti, Thaletova kružnice konstrukční úlohy řešené pomocí množin bodů daných vlastností shodná zobrazení: osová a středová souměrnost, posunutí, otáčení podobná zobrazení: stejnolehlost	

		konstrukční úlohy řešené pomocí shodných a podobných zobrazení	
6. ročník			
Funkce	načrtne grafy elementárních funkcí (v základním i posunutém tvaru) určí jejich vlastnosti formuluje a zdůvodňuje vlastnosti jednotlivých funkcí využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích	obecné poznatky o funkcích – pojem funkce, definiční obor, obor hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí lineární a konstantní funkce kvadratická funkce funkce s absolutní hodnotou lineární lomená funkce, nepřímá úměrnost mocninné funkce inverzní funkce funkce druhá a n-tá odmocnina exponenciální a logaritmické funkce, logaritmy, vlastnosti logaritmů exponenciální a logaritmické rovnice a nerovnice Eukleidovy věty a věta Pythagorova	FYZ-závislost fyzikálních veličin CHEM- výpočty pH
Goniometrické funkce	načrtne grafy goniometrických fci, využívá vlastností goniometrických fci řeší jednodušší goniometrické rovnice a nerovnice řeší reálné úlohy pomocí trigonometrie	oblouková míra a orientovaný úhel goniometrické funkce: vztahy mezi goniometrickými funkcemi goniometrické rovnice a nerovnice trigonometrie pravoúhlého a obecného trojúhelníku sinová a kosinová věta	
7. ročník			
Stereometrie	zdůvodňuje a využívá vlastností geometrických útvarů v prostoru, na základě vlastností třídí útvary určuje vzájemnou polohu útvarů, vzdálenosti a odchylky využívá náčrt při řešení prostorových problémů v početní geometrii aplikuje funkční vztahy,	vzájemná poloha dvou přímek, přímky a roviny, dvou a tří rovin kritéria rovnoběžnosti a kolmosti dvou rovin, přímky a roviny volné rovnoběžné promítání řez těles rovinou a průnik přímky s rovinou	

	trigonometrii, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly • zobrazí ve volném rovnoběžném promítání hranol, jehlan, sestrojí a zobrazí rovinný řez těchto těles nebo jejich průnik s přímkou • řeší stereometrické problémy motivované praxí, • aplikuje poznatky z planimetrie ve stereometrii	metrické vztahy prostorových útvarů řešené stereometricky (vzdálenost bodů, bodu od přímky, bodu od roviny, dvou rovnoběžných a mimoběžných přímek, přímky od roviny s ní rovnoběžné, dvou rovnoběžných rovin, odchylka přímek, přímky od roviny, odchylka dvou rovin tělesa: hranol, jehlan, čtyřstěn, válec, kužel, koule, mnohostěny: povrchy a objemy těles a jejich částí	
Vektorová algebra	• vysvětlí zavedení soustavy souřadnic na přímce, v rovině a v prostoru • používá operace s vektory a využívá těchto operací v úlohách • používá skalární a vektorový součin vektorů	orientovaná úsečka, vektor a operace s nimi (sčítání a odčítání vektorů, násobení vektorů skalárem) kartézská soustava souřadnic souřadnice bodu a vektoru lineární kombinace vektorů velikost vektoru skalární, vektorový a smíšený součin vektorů odchylka dvou vektorů	FYZ-vektorové veličiny, rychlost, zrychlení FYZ-zavedení mechanické práce a momentu síly jako skalární a vektorový součin dvou veličin
Analytická geometrie lineárních útvarů	• užívá různé způsoby analytického vyjadřování přímky v rovině, parametrického vyjadřování přímky v prostoru, parametrického a obecného vyjadřování roviny • řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v rovině a v prostoru • využívá metod analytické geometrie při řešení komplexních úloh a problémů	parametrické vyjádření přímky v rovině a v prostoru obecná rovnice přímky a směrnicový tvar parametrické vyjádření roviny a obecná rovnice roviny polohové vztahy dvou přímek, přímky a roviny a dvou rovin řešené analyticky metrické vztahy prostorových útvarů řešené analyticky (vzdálenost bodů, bodu od přímky, bodu od roviny, dvou rovnoběžných a mimoběžných přímek, přímky od roviny s ní rovnoběžné, dvou rovnoběžných rovin, odchylka přímek, přímky od roviny, odchylka dvou rovin)	
Kuželoščky	• žák využívá charakteristické vlastnosti	transformace soustavy souřadnic	

	kuželoseček k určení analytického vyjádření • z analytického vyjádření určí základní údaje o kuželosečce • řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky	kružnice, elipsa, parabola a hyperbola definice kuželoseček, rovnice kuželoseček vzájemná poloha kuželosečky a přímky tečna kuželosečky a její rovnice	
8. ročník			
Kombinatorika a pravděpodobnost	• žák řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem • upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly • využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti • zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení, vytváří a vyhodnocuje závěry a předpovědi na základě dat	kombinatorika- základní kombinatorická pravidla elementární kombinatorické úlohy variace, permutace a kombinace s opakováním a bez opakování faktoriál, kombinační číslo, binomická věta, Pascalův trojúhelník pravděpodobnost- náhodný jev a jeho pravděpodobnost, pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů, nezávislost jevů statistický soubor a jeho charakteristiky	FYZ- zpracování fyzikálních a chemických protokolů, chyby měření
Posloupnosti a řady	• vysvětlí rozdíl mezi posloupností a funkcí reálných čísel • formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí • řeší úlohy s využitím poznatků o posloupnostech • aplikuje geometrickou posloupnost a exponenciální funkci ve finanční matematice • vysvětlí pojem limita posloupnosti, zná základní věty o limitách posloupností a umí je využít při výpočtu limit posloupností • vysvětlí pojem nekonečná řada a součet nekonečné řady, pro nekonečnou geometrickou řadu zná podmínku její konvergence a umí určit její součet	definice a určení posloupnosti vzorcem pro n -tý člen a rekurentně) vlastnosti posloupnosti aritmetická a geometrická posloupnost) finanční matematika limita posloupnosti, konvergentní a divergentní posloupnost nekonečná geometrická řada a její součet	
Komplexní čísla	• vysvětlí souvislost komplexních a reálných čísel	zavedení komplexního čísla jako uspořádané dvojice reálných čísel	

	• ovládá operace s komplexními čísly v algebraickém a goniometrickém tvaru, při řešení úloh využívá rovnosti komplexních čísel • vysvětlí vzájemné přiřazení komplexních čísel a bodů Gaussovy roviny, geometrický význam absolutní hodnoty a argumentu komplexního čísla • umí sčítat, odčítat, násobit a dělit komplexní čísla	algebraický a goniometrický tvar komplexního čísla komplexně sdružené číslo, absolutní hodnota a argument Gaussova rovina sčítání, odčítání, násobení a dělení komplexních čísel v algebraickém i goniometrickém tvaru Moivreova věta	

5.11 Fyzika

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	2	2	2	(2)

Charakteristika předmětu

Ve výuce realizujeme obsah vzdělávacího oboru Fyzika RVP GV. Dále realizujeme tématické okruhy některých průřezových témat (hlavně Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Environmentální výchova).

Ve vyučování fyzice získávají žáci představu o přírodě jako o systému, jehož části jsou propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. U žáků podporujeme vytváření otevřeného myšlení přístupného alternativním řešením, kritického myšlení a logického uvažování. Žák se učí chápat přírodní jevy a jejich příčiny, aplikovat tyto znalosti prakticky, využívat matematický aparát fyzikálních vztahů a provádět praktická měření. V průběhu výuky v 5.–7. ročníku by měli žáci dosáhnout požadovaných výstupů v rámci RVP GV.

Na tento základní kurz navazuje výuka ve 8. ročníku, kde je výuka součástí volitelného bloku přírodovědných předmětů (BIO,CHE,FYZ). Tento rozsah výuky je postačující pro případnou maturitní zkoušku. V 6. a 7. ročníku mohou žáci navštěvovat volitelný předmět – *přírodovědná cvičení*, jehož součástí jsou teoretická i praktická cvičení z fyziky

Žáci mohou dále v 8. ročníku navštěvovat volitelný předmět – *seminář z fyziky*.

Výchovné a vzdělávací strategie ve fyzice

Kompetence k učení

Učitelé

- učí žáky logicky myslet a efektivně se učit
- uspořádají probíranou látku logicky, přehledně a v souvislostech
- umožňují žákům klást k probírané látce kdykoliv dotazy
- předvádějí žákům dostatečný počet jasných ukázkových řešení zadaných úloh
- vysvětlují srozumitelně postupy ukázkových řešení
- poskytují žákům dostatečné množství úloh a příkladů k procvičení
- objasňují chyby, kterých se žáci dopustili, zdůvodníme a ukážeme správný postup
- naučí vyhledávat a zpracovávat informace.
- připravují žákům dostupné zdroje informací (odborná literatura, časopisy, internet)
- seznamují žáky se způsoby vyhledávání informací
- zadávají žákům samostatné práce předem jasně zadané
- umožňují žákům diskusi a společné hodnocení zadaných samostatných prací

Kompetence k řešení problémů

Učitelé

- připravují zásobu problémových úloh (příkladů, hlavolamů, experimentů)
- vedou žáky k týmovému i individuálnímu řešení problémových úloh
- umožňují žákům podílet se na hodnocení řešení problémových úloh
- vedou žáky k aktivní samostatné práci i k práci ve skupinách v rámci teoretických i praktických cvičení
- kladou důraz na provázanost přírodovědných předmětů (F,CH,BI,Z)

Kompetence komunikativní

Učitelé

- učí žáky komunikovat věcně správně, kultivovaně
- umožňují žákům vhodně prezentovat jejich nápady, řešení a názory
- vedou žáky k přesnému používání odborných termínů
- učí žáky prostřednictvím zpětné vazby poučit se z chyb
- učí žáky kultivovanému slovnímu projevu při samostatných vystoupeních žáků (referáty, prezentace)

Kompetence sociální a personální

Učitelé

- učí žáky týmové, skupinové práci
- zadávají žákům úkoly pro skupinové řešení
- učí žáky pracovat ve skupinách a usměrňují jejich práci
- vedou žáky k respektování názorů druhého
- používají pozitivního hodnocení k povzbuzení jednotlivých žáků

Kompetence občanská

Učitelé

- učí žáky respektovat legislativu
- seznamují žáky s bezpečností práce v laboratoři a dbají na dodržování pravidel bezpečnosti práce
- vedou žáky ke kultivované a věcné diskusi při řešení problémů
- učí žáky samostatnosti a zodpovědnosti při zpracovávání úloh ze cvičení (protokoly z laboratorních prací) a vedou je k zodpovědnosti i při zpracování projektů

Začlenění průřezových témat do výuky fyziky

Přehled toho, jak jsou témata začleněna, je v tabulce v kapitole 3.9 a dále v osnovách pro výuku fyziky.

Celá řada činností, které souvisejí s realizací průřezových témat, patří do práce pedagoga jako naprostá samozřejmost. Nicméně uvádíme alespoň ty nejpodstatnější formy realizace průřezových témat v rámci předmětu.

PT 6.1. Osobnostní a sociální výchova

Tady se hlavně zaměřujeme na aktivity, které pomáhají k rozvoji osobnosti žáků. Jedná se o práci v rámci běžného každodenního kontaktu s žáky ve škole. Realizace tohoto tématu nesouvisí s konkrétní náplní výuky předmětu. Snažíme se o to, aby žáci dokázali najít své silné i slabé stránky a aby dokázali co nejlépe využívat svých schopností. Dále se snažíme o to, aby žáci museli občas pracovat ve skupinách, a tak se učili navzájem spolupracovat a komunikovat. Vedeme žáky k soutěživosti, ale hlavně k tomu, aby dokázali akceptovat pravidla hry, aby dokázali spolupracovat, a tam, kde je to nezbytné, se dokázali přizpůsobit.

Snažíme se vést žáky k tomu, aby se dokázali pokud možno ve všech krizových situacích ovládat.

V rámci výuky se snažíme žáky naučit, jak si mají organizovat čas potřebný k přípravě do výuky (v rámci organizace celkového denního, týdenního, měsíčního a ročního programu). Snažíme se o to, aby žáci museli respektovat nejen své učitele, ale i své spolužáky. V řadě situací, do kterých se žáci dostávají, se jim snažíme pomoci v budování jejich žebříčku morálních hodnot.

PT 6.2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

V realizaci tohoto průřezového tématu se zaměřujeme hlavně na to, jaký dopad má rozvoj vědy a techniky na globální problémy:

- nerovnoměrný technický rozvoj v různých oblastech světa a problémy s tím související
- globální problémy související s rozvojem moderních technologií
- otázky životního prostředí a otázky trvale udržitelného rozvoje (to je součást i PT 6.4)
- antické a křesťanské základy evropské vzdělanosti (a kořeny euroatlantické civilizace) a důsledky toho, že je povolna opouštíme a nahrazujeme náhražkami
- snažíme se žáky seznámit s podmínkami, které jsou v různých oblastech světa poskytovány pro vzdělání, vědu a výzkum a upozorňujeme je na ne zrovna dobrou situaci v těchto oblastech v ČR

PT 6.3. Multikulturní výchova

V rámci tohoto PT ukazujeme na to, jak právě v oblasti rozvoje vědy jsou otázky spolupráce lidí z různých kultur naprostou samozřejmostí. Pokoušíme se seznamovat žáky s úrovní vzdělanosti v různých zemích a vést je tak k respektování jiných etnik.

PT 6.4. Enviromentální výchova

V tomto PT se zaměřujeme hlavně na oblast, která se týká vlivu člověka a jeho různých činností na životní prostředí. Je to hlavně v kapitolách, které se týkají zdrojů energie (fosilní paliva,

jaderná energie, alternativní zdroje), a jejich dopadu na životní prostředí. Snažíme se o to, aby žáci měli dostatek věcných a vědecky správných informací, dokázali se v problematice životního prostředí orientovat a nenechali se ovlivňovat populistickými teoriemi.

PT 6.5. Mediální výchova

Značný význam pro vytváření mediálního obrazu světa má zavádění nových technologií. Ve výuce se snažíme poukázat na to, jak rozvoj vědy v historii ovlivňoval vliv médií na rozvoj společnosti.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
5. ročník			
Fyzikální veličiny a jejich měření	• využívá s porozuměním základní veličiny a jednotky • rozliší základní a odvozené veličiny • převádí jednotky • rozlišuje skalární a vektorové veličiny	Fyzikální veličiny a jejich měření Mezinárodní soustava jednotek Skalární a vektorové veličiny	MAT - převody jednotek, vektorová algebra
Kinematika hmotného bodu	• rozlišuje základní pojmy kinematiky • klasifikuje pohyby • využívá základní kinematické vztahy pro jednotlivé druhy pohybů	Vztažná soustava, změna polohy Rychlost Zrychlení Pohyb rovnoměrný Pohyb rovnoměrně zrychlený a zpomalený Pohyb po kružnici Skládání pohybů	MAT - užívání vzorců, řešení rovnic
Dynamika hmotného bodu	• rozlišuje základní pojmy dynamiky • určí v konkrétní situaci působící síly a jejich výslednici • aplikuje Newtonovy zákony při popisu fyzikálních dějů • využívá zákon zachování hybnosti	Síla Newtonovy zákony Hybnost, zákon zachování hybnosti Inerciální a neinerciální soustava Síla dostředivá a odstředivá Smykové tření	
Práce a energie	• využívá základní rovnice pro výpočet práce a mechanické energie	Mechanická práce Výkon, účinnost	

	dává do souvislosti mechanickou energii a práci aplikuje zákony zachování	Mechanické energie a jejich vzájemné přeměny	
Gravitační pole	popíše gravitační pole příslušnými veličinami rozliší tíhovou a gravitační sílu objasní s pomocí Newtonova gravitačního zákona pohyby v gravitačním poli	Keplerovy zákony Newtonův gravitační zákon Gravitační pole a jeho charakteristiky Tíhové pole Země a pohyby v tomto poli	ZEM - sluneční soustava
Mechanika tuhého tělesa	popisuje translační a rotační pohyb z hlediska kinematiky i dynamiky určí v konkrétních situacích síly, jejich výslednici, momenty sil a výsledný moment	Rovnováha tuhého těles Dvojice sil Těžiště	
Kapaliny	určí silové působení na těleso ponořené v kapalině objasní proudění ideální kapaliny	Tlak, hydrostatický tlak Archimédův zákon Rovnice kontinuity	
6. ročník			
Úvod do termiky	využívá základní principy kinetické teorie látek při objasňování vlastností látek různých skupenství rozlišuje základní pojmy termodynamiky vysvětlí základní pojmy jako teplota, teplo a vnitřní energie formuluje zákon zachování energie pro tepelné děje	Kinetická teorie látek Vzájemné působení částic Modely struktur Termodynamika Vnitřní energie Tepelná kapacita Vedení tepla	PT 6.4 Environmentální výchova okruh Základní podmínky života
Struktura a vlastnosti plynů	uplatňuje termodynamické zákony při řešení fyzikálních úloh vysvětlí stavové změny ideálního plynu užitím stavové rovnice umí vysvětlit fyzikální princip tepelných strojů	Plyny jako soustava částic Ideální plyn Stavová rovnice a tepelné děje Tepelné stroje	
Struktura a vlastnosti pevných látek	rozlišuje krystalické a amorfní látky na základě znalosti jejich stavby řeší praktické problémy, objasní průběh pružné deformace pomocí Hookova zákona užívá zákonitosti teplotní roztažnosti látek	Struktura a vlastnosti pevných látek Deformace pevného tělesa Teplotní roztažnost látek	

Struktura a vlastnosti kapalin	vysvětlí jevy související s povrchovou vrstvou kapalin dovede objasnit praktické příklady kapilárních jevů okolo nás	Povrchová vrstva kapaliny a její vlastnosti Jevy na rozhraní Kapilární jevy	
Změny skupenství	objasní kvalitativně i kvantitativně změny skupenství předvídá změny skupenství za pomoci fázového diagramu	Změny skupenství Fázový diagram	
Stacionární elektrické pole	objasní silové působení elektrostatického pole dovede ho popsat příslušnými veličinami	Elektrický náboj Coulombův zákon Intenzita a potenciál elektrostatického pole Kapacita vodiče	
7. ročník			
Elektrický proud v kovech	rozlišuje vodič a nevodíč, předvídá jeho chování v elektrickém poli objasní podmínky vzniku stejnosměrného elektrického proudu a jeho vedení v kovovém vodiči užívá Ohmův zákon při řešení praktických problémů	Elektrický proud Ohmův zákon Práce a výkon elektrického proudu	
Elektrický proud v polovodičích	objasní model vedení elektrického proudu v polovodičích	Polovodiče Dioda a její použití	
Elektrický proud v kapalinách	vysvětlí podstatu vedení elektrického proudu v kapalinách vysvětlí princip galvanických článků	Vedení elektrického proudu v kapalinách Galvanické články	
Elektrický proud v plynech	vysvětlí podstatu vedení elektrického proudu v plynech, ve vakuu a uvede praktické aplikace	Vedení elektrického proudu v plynech za normálního a sníženého tlaku Princip ionizace	
Stacionární magnetické pole	uvede základní vlastnosti magnetického pole a podmínky jeho vzniku řeší praktické úlohy o vlivu magnetického pole na pohybující se náboj či vodič s elektrickým proudem	Vznik magnetického pole a jeho charakteristiky Magnetická síla působící na vodič s elektrickým proudem a pohybující se náboj	ZEM - magnetické pole Země

Mechanické kmitání	• užívá základní kinematické vztahy při řešení problémů kmitavých pohybů	Kinematika harmonického kmitání Dynamika harmonického kmitání Změny energie při kmitavém pohybu	
Mechanické vlnění a akustika	• objasní princip vzniku a šíření vln, odrazu a skládání vlnění	Druhy vlnění a jejich charakteristika Huygensův princip Zvuk	HUV - akustika, zdroje zvuku BIO - ucho ZEM - seismické vlny, tsunami
Nestacionární magnetické pole	• vysvětlí jev elektromagnetické indukce • umí využívat Faradayův zákon elektromagnetické indukce a Lenzův zákon	Elektromagnetické indukce Faradayův zákon Lenzův zákon Vlastní indukce	PT 6.4 Environmentální výchova okruh Základní podmínky života
Střídavý proud	• objasní vznik střídavého proudu, popíše jeho charakteristiky • popíše základní principy výroby elektrického proudu • vysvětlí principy elektromotorů	Vznik střídavého proudu Výroba střídavého proudu Elektromotory Transformátor	
Vybrané kapitoly z optiky			Opakování učiva nižšího gymnázia. Základní informace pro žáky, kteří si nevolí fyziku v posledním ročníku.
Vybrané kapitoly z moderní fyziky			Základní informace pro žáky, kteří si nevolí fyziku v posledním ročníku
8. ročník			
Optika	• předvídá chování světla na rozhraní dvou prostředí • využívá základy paprskové optiky k řešení praktických problémů • vysvětlí principi jednoduchých optických přístrojů	Světlo Odraz a lom Rozklad světla Interference Zobrazení pomocí zrcadel a čoček Oko a optické přístroje	BIO - oko
Úvod do fyziky mikrosvětla	• popíše a vysvětlí podstatu fotoefektu • vysvětlí podstatu duálního chování částic a vlnění • popíše podstatu spektrální analýzy	Fotoelektrický jev Světelná kvanta a částice Základní poznatky o atomu Kvantová čísla	BIO - škodlivost ionizačního záření CHE - atom, kvantová čísla PT 6.4 Environmentální výchova okruh Lidské

	vysvětlí zákonitosti jaderných přeměn vysvětlí principy využití jaderné energie	Modely jader Radioaktivita, poločas rozpadu Jaderné reakce a využití jaderné energie	aktivity a problémy životního prostředí
Speciální teorie relativity	objasní základní principy speciální teorie relativity a jejich praktické důsledky vysvětlí základní vztah pro energii $E = mc^2$ vysvětlí princip kvantování energie částice vysvětlí význam relací neurčitosti	Relativnost současnosti Dilatace času Kontrakce délek Relativistická hmotnost Relativistická energie Kvantování energie částice Periodická soustava Relace neurčitosti	
Úvod do fyziky částic	orientuje se v systému základních elementárních částic vysvětlí principy urychlovačů částic a jejich význam při studiu struktury hmoty	Elementární částice Urychlovače částic Detektory částic	

5.12 Chemie

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	2	2	2	(2)

Charakteristika předmětu

Ve výuce realizujeme obsah vzdělávacího oboru Chemie RVP GV. Dále realizujeme tématické okruhy některých průřezových témat (zejména Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Environmentální výchova). Přehled a začlenění průřezových témat je uveden v tabulce v kapitole č. 3.9.

V 6.–7. ročníku je možno výuku doplnit volitelným Přírodovědným cvičením – PCV jehož součástí je praktické procvičení teoretických znalostí. Na tato laboratorní cvičení se třída dělí z důvodu dodržení bezpečnostních pravidel do skupin po max. 15 studentech (Laboratorní řád).

Pro teoretickou výuku chemie je k dispozici odborná učebna chemie vybavená audiovizuální technikou včetně interaktivních prvků. Praktická výuka je realizovaná v chemických laboratořích.

Ve vyučování chemie získávají žáci představu a volitelně i praktické zkušenosti o přírodě jako systému, jehož části jsou propojeny a navzájem se ovlivňují. U žáků podporujeme vytváření otevřeného myšlení přístupného alternativním řešením, kritického myšlení a logického uvažování.

Žák se učí chápat vlastnosti látek ve vztahu k jejich struktuře jakož i chemické reakce a jejich příčiny. Učí se aplikovat znalosti a dovozovat závěry experimentů podpořené pozorováním ukázkových pokusů.

Žáci si mohou vybrat chemii jako maturitní předmět v rámci volitelné části maturitní zkoušky.

Výchovné a vzdělávací strategie v chemii

Kompetence k učení

Aby se žáci naučili správným způsobem se učit.

Učitelé

- uspořádají probíranou látku logicky, přehledně a v souvislostech
- umožňují žákům klást k probírané látce kdykoliv dotazy
- předvádějí žákům dostatečný počet jasných ukázkových řešení zadaných úloh
- vysvětlují srozumitelně postupy ukázkových řešení
- poskytují žákům dostatečné množství úloh a příkladů k procvičení
- objasňují chyby, kterých se žáci dopustili, zdůvodní a ukáží správný postup

- naučí vyhledávat a zpracovávat informace.
- připravují žákům dostupné zdroje informací (odborná literatura, časopisy, internet)
- seznamují žáky se způsoby vyhledávání informací
- zadávají žákům samostatné práce předem jasně zadané
- umožňují žákům diskusi a společné hodnocení zadaných samostatných prací

Kompetence k řešení problémů

Aby se žáci naučili řešit problémy vhodným způsobem.

Učitelé

- připravují zásobu problémových úloh (příkladů, hlavolamů, experimentů)
- vedou žáky k týmovému i individuálnímu řešení problémových úloh
- umožňují žákům podílet se na hodnocení řešení problémových úloh
- vedou žáky k aktivní samostatné práci i k práci ve skupinách v rámci teoretických i praktických cvičení
- kladou důraz na provázanost přírodovědných předmětů (F, CH, BI, Z)

Kompetence komunikativní

Aby se žáci naučili správně komunikovat s druhými

Učitelé

- umožňují žákům vhodně prezentovat jejich nápady, řešení a názory
- vedou žáky k přesnému používání odborných termínů
- učí žáky prostřednictvím zpětné vazby poučit se z chyb
- učí žáky kultivovanému slovnímu projevu při samostatných vystoupeních žáků (referáty, prezentace)

Kompetence sociální a personální

Aby se žáci naučili spolupracovat ve skupině

Učitelé

- zadávají žákům úkoly pro skupinové řešení
- učí žáky pracovat ve skupinách a usměrňují jejich práci
- vedou žáky k respektování názorů druhého
- používají pozitivního hodnocení k povzbuzení jednotlivých žáků

Kompetence občanská

Učitelé

- seznamují žáky s bezpečností práce v laboratoři a dbají na dodržování pravidel bezpečnosti práce
- vedou žáky ke kultivované diskusi při řešení problémů

- učí žáky samostatnosti a zodpovědnosti při zpracovávání úloh ze cvičení (protokoly z laboratorních prací) a vedou je k zodpovědnosti při zpracování projektů

Začlenění průřezových témat do výuky chemie

Přehled toho, jak jsou témata začleněna, je v tabulce v kapitole 3.9 a dále v osnovách pro výuku chemie. Celá řada činností, které souvisejí s realizací průřezových témat patří do práce pedagoga jako naprostá samozřejmost. Nicméně uvádíme alespoň ty nejpodstatnější formy realizace průřezových témat v rámci předmětu.

PT 6.1. Osobnostní a sociální výchova

Tady se hlavně zaměřujeme na aktivity, které pomáhají k rozvoji osobnosti žáků. Jedná se o práci v rámci běžného každodenního kontaktu s žáky ve škole. Realizace tohoto tématu nesouvisí s konkrétní náplní výuky předmětu. Snažíme se o to, aby žáci dokázali najít své silné i slabé stránky, a aby dokázali co nejlépe využívat svých schopností. Dále se snažíme o to, aby žáci museli občas pracovat ve skupinách, a tak se učili navzájem spolupracovat a komunikovat. Vedeme žáky k soutěživosti, ale hlavně k tomu, aby dokázali akceptovat pravidla hry, aby dokázali spolupracovat a tam, kde je to moudré, aby se dokázali přizpůsobit.

Snažíme se vést žáky k tomu, aby se dokázali pokud možno ve všech krizových situacích ovládat.

V rámci výuky se snažíme žáky naučit, jak si mají organizovat čas potřebný k přípravě do výuky (v rámci organizace celkového denního, týdenního, měsíčního a ročního programu). Snažíme se o to, aby žáci museli respektovat nejen své učitele, ale i své spolužáky. V řadě situací, do kterých se žáci dostávají, se jim snažíme pomoci v budování jejich žebříčku morálních hodnot.

PT 6.2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

V realizaci tohoto průřezového tématu se zaměřujeme hlavně na to, jaký dopad má rozvoj vědy a techniky na globální problémy:

- nerovnoměrný technický rozvoj v různých oblastech světa a problémy s tím související
- globální problémy související s rozvojem moderních technologií
- otázky životního prostředí a otázky trvale udržitelného rozvoje (to je součást i PT 6.4)
- snažíme se žáky seznámit s podmínkami, které jsou v různých oblastech světa poskytovány pro vzdělání, vědu a výzkum, a upozorňujeme je na ne zrovna dobrou situaci v ČR

PT 6.4. Environmentální výchova

V tomto PT se zaměřujeme hlavně na oblast, která se týká vlivu člověka a jeho různých činností na životní prostředí. Je to hlavně v kapitolách, které se týkají zdrojů energie (fosilní paliva, jaderná energie, alternativní zdroje) a jejich dopadu na životní prostředí. Snažíme se o to, aby žáci měli dostatek věcných a vědecky správných informací, dokázali se v problematice životního prostředí orientovat a nenechali se ovlivňovat populistickými teoriemi.

PT 6.5. Mediální výchova

Značný význam pro vytváření mediálního obrazu světa má zavádění nových technologií. Ve výuce se snažíme poukázat na to, jaký vliv měla média na rozvoj vědy.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
5. ročník			
Všeobecná chemie	• Užívá správných pojmů z oblasti chemie • Umí definovat směsi chem. látek a možnosti jejich dělení • Užívá k popisu chemických dějů rovnice • Umí pojmenovat základní chemické látky a zná jejich základní vlastnosti • Umí vysvětlit základy vztahů člověk – chemie a příroda – chemie	základní pojmy rozdělení chemie základy názvosloví atom chem. vazba a chem. reakce prvky (obecný přehled a rozdělení v PSP) binární a ternární sloučeniny (obecně) organické látky (obecný úvod) chemické děje a reakce chem. rovnice (vyčíslování a vztah k látkovému mn.) paliva a výroba energie chemie ve službách člověka ekologie – úvod do problematiky	
Anorganická chemie	• Užívá periodickou soustavu prvku k odvození vlastností jednotlivých chem. látek • Umí vyjádřit a použít vztah mezi strukturou, ox. stavem a vlastnostmi chem. látek • Umí uvést příklady sloučenin jednotlivých prvků včetně jejich praktických aplikací	periodický zákon a period. tabulka Chemie nepřech. prvků a sloučenin (1., 2., 13., 14.) Chemie přechod. prvků a sloučenin (vybraní zástupci přechodných kovů)	6.2.1, 6.2.2, 6.4.1, 6.4.2, 6.4.3
6. ročník			
Anorganická chemie	• Užívá periodickou soustavu prvku k odvození vlastností jednotlivých chem. látek	Chemie nepřech. prvků a sloučenin (15., 16., 17., 18.)	6.2.1, 6.2.2, 6.4.1, 6.4.2, 6.4.3

	• Umí vyjádřit a použít vztah mezi strukturou, ox. stavem a vlastnostmi chem. látek • Umí uvést příklady sloučenin jednotlivých prvků včetně jejich praktických aplikací	Chemie přechod. prvků a sloučenin (vybraní zástupci přechodných kovů)	
Organická chemie – popisná část	• Užívá základního dělení org. látek podle strukturních motivů • Umí vysvětlit rozdílnosti i podobnosti struktury ve vztahu k vlastnostem a použití jednotlivých zástupců organických chemických látek	základní rozdělení uhlovodíků názvosloví uhlovodíků elektronové efekty zdroje, výroba, vlastnosti, použití	6.2.1, 6.2.2, 6.4.1, 6.4.2, 6.4.3
Organická chemie – dynamická část	• Užívá pojem derivát uhlovodíku a funkční skupina • Umí převést strukturní vzorec na název a zpět • Umí vysvětlit a chemickou rovnicí zapsat základní metody přípravy jednotlivých typu derivátů organických molekul	rozdělení derivátů uhlovodíků (dusíkaté a halogenderiváty) názvosloví derivátů uhlovodíků mechanismy vzniku (přípravy) vlastnosti a použití	
Analytická chemie	• Umí rozdělit a definovat techniky analýzy vzorku • Užívá základních pojmů k vysvětlení procesu zjišťování identity chem. látky ve vzorku • Umí použít fyzikálních měření pro rozbor vzorku • Umí využít chem. výpočtů roztoků i z rovnice	základní rozdělení metod analýzy příklady kvalitativních důkazů příklady kvantitativních stanovení příklady instrumentální analýzy praktické využití analýzy vzorku výpočty přesné koncentrace roztoků výpočty z chemické rovnice elektrolyty a pH	6.2.1, 6.2.2, 6.4.1, 6.4.2, 6.4.3
7. ročník			
Organická chemie – dynamická část	• Umí vysvětlit a chemickou rovnicí zapsat základní metody přípravy jednotlivých typu derivátů organických molekul	rozdělení derivátů uhlovodíků (kyslíkaté deriváty a heterocykly) názvosloví derivátů uhlovodíků mechanismy vzniku (přípravy) vlastnosti a použití	

Biochemie – popisná část	• Užívá základních pojmů biochemie • Umí rozdělit biochemické látky do skupin • Umí vysvětlit vlastnosti a použití skupin látek	biogenní prvky – rozdělení sacharidy (vlastnosti a struktura) lipidy (vlastnosti a struktura) aminokyseliny, peptidy a bílkoviny hormony (vlastnosti a struktura) genetická informace – struktura	6.2.1, 6.2.2, 6.4.1, 6.4.2, 6.4.3
Chemie plastů a polymerů	• Užívá základních pojmů k popisu plastové směsi • Užívá obecné principy přípravy polymeru • Umí vysvětlit vztah mezi složením, vlastnostmi a použitím jednotlivých příkladů plastových materiálů • Umí vysvětlit principy ekologické likvidace plastů	rozdělení podle vlastnosti a použití obecný popis polymerace rozbor plastové směsi a funkce částí příklady výrob a recyklace	6.2.1, 6.2.2, 6.4.1, 6.4.2, 6.4.3
8. ročník			
Biochemie – dynamická část	• Užívá základních pojmů k popisu biochemických procesů • Umí vysvětlit energetiku biochem. reakcí • Umí vysvětlit význam cyklů a kaskád biochem. r.	energetika živých organismů metabolismus a glykolýza fotosyntéza děje na membráně (ETS)	
Rozšíření chemické teorie a praktické aplikace	• Užívá správných pojmů z oblasti ekologie • Umí provést základní fyzikálně-chemické výpočty • Zná vývoj základních chemicko-technologických proudů • Umí zhodnotit přínosnost nových technologií • Chápe zásady výroby el. energie ve vztahu k ekologii	Fyzikální chemie – pokročilá teorie Chemie a člověk – ekologie a koloběh látek v přírodě Chemický průmysl a energetika – nové technologie	6.2.1, 6.2.2, 6.4.1, 6.4.2, 6.4.3

5.13 Biologie

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	2	2	2	(2)

Výuka biologie:

Realizuje se výuka oboru Biologie RVP GV, dále část obsahu oboru Geologie RVP GV a část oboru Výchova ke zdraví RVP GV.

Realizují se tématické okruhy průřezových témat 6.1 Osobnostní a sociální výchova RVP GV, 6.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a 6.4 Environmentální výchova RVP GV.

Pro výuku je k dispozici odborná učebna a laboratoř, každá z nich vybavena dataprojektorem s počítačem, televizí s DVD přehrávačem, laboratoř elektrickými studentskými mikroskopy.

Na předmět navazují volitelné předměty Přírodovědná cvičení (pro 2. a 3. ročník studia – střídá se s chemií a fyzikou - 2 hodiny týdně), Seminář z biologie (4. ročník – nepovinně – 2 hodiny týdně) a Vybrané kapitoly z biologie (3. ročník – nepovinně – 2 hodiny týdně).

Biologie v rámci mezipředmětových vztahů spolupracuje s chemií, fyzikou, zeměpisem a základy společenských věd. Část oboru Výchova ke zdraví realizujeme společně s tělesnou výchovou a základy společenských věd. Při práci na mezinárodních projektech a na projektu První pomoc spolupracujeme s cizími jazyky.

Výchovně vzdělávací strategie v biologii

Kompetence k učení:

Aby se studenti naučili správně se učit.

Učitelé

- probírají látku v logických a přehledných souvislostech a celcích.
- umožňují studentům klást k probírané látce kdykoliv dotazy
- předvádějí studentům názorné pomůcky k probírané látce (vycpaniny, obrazy, prezentace)
- objasní chyby, kterých se student dopustil (v ústním či písemném projevu)

Aby se studenti naučili vyhledávat a zpracovávat informace.

Učitelé

- připravují studentům dostupné zdroje informací – odborná literatura, časopisy, internet, přednášky,...
- seznamují studenty se způsobem vyhledávání informací

- zadávají studentům samostatné práce
- umožňují studentům diskusi a společné hodnocení zadaných samostatných prací

Kompetence k řešení problémů:

Aby se studenti naučili řešit problémy vhodným způsobem

Učitelé

- připravují zásobu obrázků, schemat a pracovních listů
- vedou studenty k týmovému i samostatnému řešení úkolů
- vedou studenty k aktivní samostatné práci i k práci ve skupinách – v teoretických i praktických cvičeních
- kladou důraz na provázanost přírodovědných předmětů: Fyz, Bio, Che, Zem

Kompetence komunikativní:

Aby se studenti naučili správně komunikovat s druhými.

Učitelé

- umožňují studentům vhodně prezentovat jejich nápady i názory
- vedou studenty k přesnému používání odborných termínů
- vedou studenty k přesnému formulování argumentů
- vedou studenty k tomu, aby se uměli poučit z chyb (vlastních i jiných studentů)

Začlenění průřezových témat do výuky biologie

Celá řada činností, které souvisejí s realizací průřezových témat patří do obvyklé práce učitele, bere se to jako samozřejmost. Uvádíme ty nejpodstatnější formy realizace průřezových témat.

PT 6.1: Osobnost a sociální výchova

Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti. Seberealizace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů. Sociální komunikace. Morálka všedního dne. Spolupráce a soutěž

Studenti jsou vedeni k tomu, aby se naučili efektivní organizaci času – jak v přípravě na výuku, tak ve škole např. při provádění pokusů. Poznáním sebe sama si mohou uvědomit silné a slabé stránky své osobnosti. Ty silné pak využít při práci, ty slabé se snažit vylepšit. Organizační dovednosti se projeví při práci v laboratoři nebo venku v lese. Sociální komunikace je nutná při každé týmové práci – laboratoř, plnění úkolů na exkurzích, společné referáty a prezentace.

Morálka všedního dne- být čestný (neopisovat od kamaráda, nevymlouvat se na nejrůznější obtíže při hrozbě zkoušení,...) Spolupráce a soutěž – spolupráce opět při plnění týmových úkolů, soutěž např. Při biologické olympiádě, při poznávačkách (rostliny, živočichové i neživé přírodniny).

PT 6.2.: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Globální problémy, jejich příčiny a důsledky.

Zaměřujeme se na tyto problémy hlavně v ekologii – jak ovlivňují jednotlivé ekologické niky i celou zeměkouli. Podobně o nich hovoříme u rostlinstva – vzájemné ovlivňování pěstování určitých rostlin na vztahy mezi sebou a mezi prostředím. U živočichů – vymírání živočišných druhů v závislosti na změně podmínek.

Hladomory, nedostatek vody, velké změny klimatu, demografické změny,...

PT 6.4.: Enviromentální výchova

Problematika vztahů organismů a prostředí – toto je nosné téma v celé ekologii a týká se opět jak rostlin, tak živočichů – rozvoje i úpadku mnoha druhů flory a fauny.

Člověk a životní prostředí – opět ekologie.

V průběhu 4 let studia studenti absolvují výukové programy, které se týkají odpadů a nakládání s nimi, odpovědné spotřeby, globálních témat. Témata budou volena dle potřeby a aktuální dostupnosti těchto programů. Životní prostředí regionu a České republiky – v 1. a 2. ročníku (a odpovídajících třídách osmiletého gymnázia) je toto téma zpracováno vždy v rámci třídní terénní exkurze. Studenti se seznamují se způsobem ochrany přírody v regionu i celé České republice, s chráněnými územími i lokalitami menšího rozsahu.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
5. ročník			
Obecná biologie	zná významné hypotézy o vzniku a vývoji života na Zemi chápe souvislost geologické historie Země s vývojem organismů na Zemi odliší živé soustavy od neživých na základě jejich charakteristických vlastností charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy zná běžná virová onemocnění, způsoby ochrany proti nim a metody jejich léčby zhodnotí pozitivní a negativní význam virů objasní stavbu a funkci prokaryotních buněk a jejich životní projevy charakterizuje bakterie a sinice z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska	Vznik a vývoj živých soustav, evoluce organismů Geologická historie země, - období, změny polohy kontinentů, evoluce živých organismů Obecná charakteristika organismů Stavba a funkce virů Přehled významných zástupců virů Stavba a funkce prokaryot Bakterie, sinice, přehled významných zástupců	ZEM – vznik vesmíru a sluneční soustavy Geologie CHE – chemická stavba buňky PT 6.4.1 Výchova ke zdraví Výchova ke zdraví

	• zná běžná bakteriální onemocnění, způsoby ochrany proti nim a metody jejich léčby • objasní strukturu a funkci organel eukaryotních buněk, životní projevy eukaryotických buněk • vysvětlí význam diferenciací a specializace • buněk pro mnohobuněčné organismy	Bakteriální a virová onemocnění, prevence, léčba Stavba eukaryotní buňky, funkce organel, buněčný cyklus, Dělení buňky – mitóza, meióza Diferenciací buněk	
Biologie rostlin	• popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů • objasní principy rozmnožování rostlin • posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla • charakterizuje řasy, mechorosty, kaprad'orosty a semenné rostliny • pozná a pojmenuje významné rostlinné druhy a uvede jejich ekologické nároky • zhodnotí rostliny jako primární producenty biomasy a možnosti jejich využití v různých odvětvích lidské činnosti • pozná běžné léčivé i jedovaté rostliny • vysvětlí problematiku ohrožených rostlinných druhů a možnosti jejich ochrany	Rostliny stélkaté a cévnaté - charakteristika Morfologie a anatomie rostlin Fyziologie rostlin Systém a evoluce rostlin Rostliny a prostředí Léčivé a jedovaté rostliny, první pomoc při otravách rostlinami	PT 6.4.1. CHE – fotosyntéza, dýchání ZEM - geomorfologie 3 denní botanicko-geologicko - ekologická terénní cvičení Výchova ke zdraví
Biologie hub	• vymezí společné a rozdílné znaky hub a ostatních organismů • popíše stavbu lišejníku, vymezí funkce jednotlivých složek komplexního organismu • pozná a pojmenuje významné zástupce hub a lišejníků • zná naše běžné jedovaté houby, ví, jak poskytnout první pomoc v případě otravy houbami • posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub a lišejníků	Stavba a funkce hub Stavba a funkce lišejníků Přehled významných zástupců hub a lišejníků Běžné jedlé a jedovaté houby, důležité rozlišovací znaky První pomoc při otravě houbami	PT 6.4.1. Výchova ke zdraví

Ekologie	• zhodnotí různé způsoby nakládání s odpady a jejich vliv na životní prostředí • objasní základní principy odpovědné spotřeby	Třídění odpadů Odpovědná spotřeba	Výukový program PT 6.4.2.
6. ročník			
Protista	• charakterizuje prvoky a rozpozná jejich významné zástupce, • zhodnotí jejich možný negativní i pozitivní význam	Stavba těla prvoků Životní funkce prvoků Významní zástupci - důraz na parazitické druhy	Výchova ke zdraví
Biologie živočichů – bezobratlí	• charakterizuje hlavní taxonomické jednotky • bezobratlých živočichů a jejich zástupce • popíše vývoj jednotlivých orgánových soustav bezobratlých • objasní principy základních způsobů rozmnožování bezobratlých živočichů • pozná a pojmenuje významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky • posoudí význam bezobratlých živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti • charakterizuje vzájemné pozitivní a negativní působení bezobratlých a člověka • je si vědom nebezpečí přenosu onemocnění ze zvířat na člověka, zná takto přenosná onemocnění a prevenci proti nim • zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany	Mnohobuněční živočichové-bezobratlí Morfologie, anatomie a fyziologie bezobratlých Rozmnožování bezobratlých Systém a evoluce bezobratlých Bezobratlí a prostředí Onemocnění přenosná ze zvířat na člověka, mnohobuněční paraziti, prevence	PT 6.4.1., 6.4.3. Výchova ke zdraví
Biologie živočichů – strunatci	• charakterizuje hlavní taxonomické jednotky • strunatců a jejich zástupce • popíše vývoj jednotlivých orgánových soustav • objasní principy základních způsobů rozmnožování živočichů • pozná a pojmenuje významné živočišné druhy • a uvede jejich ekologické nároky	Morfologie, anatomie a fyziologie strunatců Rozmnožování strunatců Systém a evoluce strunatců Etologie strunatců Strunatci a prostředí	3 denní terénní zoologicko-ekologická cvičení PT 6.4.1.- 6.4.3. PT 6. 2.

	• charakterizuje základní typy chování živočichů • posoudí význam živočichů v přírodě a • v různých odvětvích lidské činnosti • charakterizuje vzájemné pozitivní a negativní působení živočišných druhů a člověka • zhodnotí problematiku ohrožených • živočišných druhů a možnosti jejich ochrany		
7. ročník			
Biologie člověka	• podle předloženého schématu popíše a vysvětlí evoluci člověka • využívá znalostí o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími ve vlastním těle • charakterizuje individuální vývoj člověka a posoudí faktory ovlivňující jej v pozitivním a v negativním směru • zná faktory, které negativně ovlivňují zdraví člověka, je si vědom odpovědnosti za své zdraví • orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství • ví, jak zasáhnout při závažných poraněních a život ohrožujících stavech	Fylogenetický vývoj člověka Stavba a funkce opěrné a pohybové soustavy, soustavy látkové přeměny, regulační soustavy, smyslová soustava a rozmnožovací soustavy Ontogeneze člověka Životní styl a zdraví, zdravá výživa Péče o reprodukční zdraví Metody asistované reprodukce, biologické, etické, psychosociální a právní aspekty První pomoc při život ohrožujících stavech	DEJ - fylogeneze ZSV – ontogeneze Výchova ke zdraví Výchova ke zdraví - TEV, cizí jazyky
8. ročník			
Základy genetiky	• chápe a ve správných souvislostech používá základní genetické pojmy • využívá znalostí o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů • chápe možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě • zná častější genetická onemocnění a metody prevence a genetického poradenství	Dědičnost a proměnlivost na úrovni organismu Molekulární základy dědičnosti Genetika člověka Genetika populací Biotechnologie Genetika člověka a genetické poradenství	CHE Výchova ke zdraví

5.–8. ročník			
Ekologie	• používá správně základní ekologické pojmy • objasňuje základní ekologické vztahy • popíše a na příkladech objasní základní způsoby ochrany přírody v ČR • zná nebezpečí plynoucí z ekologické zátěže či katastrof	Základní ekologické pojmy, podmínky života Biosféra a její členění Ochrana životního prostředí v ČR Mutageny	PT 6.4. Téma realizováno také v rámci terénních exkurzí v 1. a 2. ročníku Výchova ke zdraví
5.–7. ročník			
Laboratorní cvičení	• vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy pro konání pozorování, experimentů a měření • vyhledá podklady potřebné k provedení dané práce • zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své práce, zformuluje závěr, ke kterému dospěl/a • dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při práci v laboratoři i terénu • ví, jak poskytnout první pomoc při úrazu v laboratoři	Základní laboratorní postupy a techniky Základní laboratorní zařízení, přístroje a pomůcky Protokol o experimentu Základy první pomoci při úrazu v laboratoři	Podle možností zařazováno během jednotlivých ročníků Téma je také náplní navazujícího volitelného předmětu Přírodovědná cvičení

5.14 Informatika a výpočetní technika

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	2	1	0	1

Cíl výuky předmětu

Předmět si klade za cíl připravit studenty v oblasti informačních technologií tak, aby byli schopni po ukončení střední školy efektivně používat počítač ke svému dalšímu studiu nebo v praxi.

Výuka probíhá v odborných učebnách vybavených výpočetní technikou. Třídy se v hodinách dělí na dvě skupiny. Každý student pracuje na svém vlastním počítači, který je připojen k lokální školní síti a k Internetu. Výuka informatiky na vyšším gymnáziu navazuje na povinné studium informatiky na nižším gymnáziu.

Kromě povinné výuky informatiky si mohou studenti v posledních dvou ročnících zvolit maturitní seminář, který je dvouletý, koncipovaný pro septimu a oktávu. Jeho absolvování je podmínkou pro přípuštění k maturitě z informatiky. Seminář mohou navštěvovat také studenti, kteří se o informatiku hlouběji zajímají, ale maturovat z tohoto předmětu nebudou.

Během svého studia na vyšším gymnáziu se studenti v rámci povinné výuky naučí základy stavby počítače a jeho obsluhy prostřednictvím operačního systému. Budou umět používat nejnovější informační technologie a pracovat s textovou, číselnou a grafickou informací. Informace uvedených typů budou umět nejenom vyhledávat z dostupných zdrojů, interpretovat a třídit, ale také vytvářet, upravovat a publikovat. Poznají nezbytná typografická a estetická pravidla. Získané znalosti vytvoří základnu pro prezentaci informací ve všech předmětech vyučovaných na střední škole. Ve vyšších ročnících budou vedeni jak k samostatnější práci, tak také ke spolupráci na větších projektech v týmu.

Studenti maturitního semináře budou navíc připraveni pro úspěšné zvládnutí studia počítačů na vysoké škole. Budou ovládat nejen obsluhu programového vybavení počítače na vysoké úrovni, ale také se naučí aktivně vytvářet vlastní programy v programovacích jazycích C a PHP.

Výchovné a vzdělávací strategie v informatice a výpočetní technice

Kompetence k učení

Aby se žáci naučili vyhledávat, třídit, zpracovávat informace a efektivně se učit:

Učitelé

- nabídnou studentům vhodné informační zdroje, možnosti jejich uspořádání a nalezení souvislostí

- seznámí studenty s moderními technologiemi při zpracování informací – internetové služby (www, e-mail, FTP, Telnet,..), mobilní telefony
- vysvětlí postupy při osvojení si běžně používaných softwarových nástrojů, poskytnou dostatečné množství úloh k praktickému procvičení
- naučí studenty postupně přecházet od výuky vedené učitelem k samostatně zpracovávaným cvičením a větším projektům

Kompetence k řešení problémů

Aby se žáci naučili analyzovat fakta a vyvodit z nich příslušné závěry:

Učitelé

- upozorňují na vhodné informační zdroje v elektronické, papírové i multimediální podobě
- motivují studenty k účasti v soutěžích (olympiády, korespondenční semináře)
- nabízejí studentům zájmové kroužky a semináře, kde řeší individuálně i ve skupinách různé problémy zábavnými a neformálními postupy

Kompetence pracovní

Aby žáci získali správné pracovní návyky:

Učitelé

- seznámí studenty se zásadami bezpečného používání elektrických přístrojů
- zdůrazní základní pravidla bezpečného používání informačních technologií (antivirové techniky, zálohování dat)
- povedou studenty k zodpovědnému plánování, plnění a včasnému odevzdání zadaných úkolů

Kompetence sociální a komunikativní

Aby se žáci naučili zdravě prosadit svůj názor, respektovat ostatní a komunikovat ve skupině:

Učitelé

- seznámí žáky s dostupnými komunikačními prostředky
- naučí studenty jasně formulovat myšlenky a prezentovat je před ostatními spolužáky např. formou referátů, prezentací atd.
- budou prostřednictvím zadávání větších projektů učit žáky rozdělit si role, komunikovat v týmu a být zodpovědní za včasné odevzdání prací

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky

5. ročník			
Prohloubení znalostí o výbavě počítače	• HW vybavení dnešních PC, terminologie, nové trendy	Funkce základních komponent počítače – obsah základní jednotky, přehled periferií, novinky	PT 6.1.2 – 6.1.4 PT 6.2.5 PT 6.3.3 PT 6.4.2 PT 6.5.1 – 6.5.5
Data, informace a modelování	• Získání přehledu o různých typech dat uložených v počítači, principech jejich kódování, výhody a úskalí digitalizace	Kódování dat v počítači obecně (binární soustava, jednotky informace) Digitální reprezentace textu, čísel, obrazu, zvuku, videa Principy komprese dat	
Práce s textovou informací	• Práce v textovém editoru – pokročilejší techniky práce s textem	Pokročilé techniky práce s textovým editorem – hromadná korespondence, sloupcová sazba, stylování, atd.	
Práce s informacemi uloženými v tabulkách	• Práce v tabulkovém kalkulátoru – pokročilejší techniky	Pokročilá práce v tabulkovém kalkulátoru – použití složitějších funkcí, podmíněné formátování, kontingenční tabulky	
Počítačové sítě	• Počítačové sítě – terminologie, prostředky ochrany dat na síti	Klasifikace počítačových sítí, přehled o síťovém HW a SW, zásady práce v počítačové síti, možnosti ochrany dat	
Pokročilá tvorba webových stránek	• Tvorba webových stránek – pokročilejší techniky	Přehled pokročilejších technik tvorby webových stránek - CSS, redakční systémy	
6. ročník			
Praktický úvod do algoritmizace (mikrobity, ozoboti)	• Principy tvorby jednoduchých programů, sledování jejich funkčnosti na jednoduchém elektronickém zařízení	Programování mikrobítů Prostřednictvím jednoduchých cvičení vysvětlení pojmů konstanta, proměnná, princip posloupnosti, větvení a cyklu	PT 6.1.2 – 6.1.5 PT 6.2.5 PT 6.3.3 PT 6.4.2 PT 6.5.1 – 6.5.5
Základy algoritmizace a programování	• Základy tvorby jednoduchých algoritmů a programů	Základy výstavby programu na počítači – základní datové typy proměnných a konstant, výrazy, základní algoritmizační struktury - posloupnost, větvení, cyklus	

		Vývojové prostředí některého z vyšších programovacích jazyků Tvorba jednoduchých programů na počítači	
Animace na počítači	Tvorba animací na počítači, praktická znalost práce v rastrových a vektorových animačních programech	Způsoby vytvoření animace na počítači, práce s bitmapovými a vektorovými animačními editory	
Zpracování zvuku na počítači	Přehled o editorech zvuku a praktické zvládnutí základních operací při editaci zvuku	Praktické použití zvukového editoru, zvukové formáty	
Zpracování videa na počítači	Přehled o editorech videa a praktické zvládnutí základních operací při editaci videa v jednoduchém videoeditoru	Praktické použití videoeditoru, formáty videí	
8. ročník			
Informační systémy	Získání přehledu o informačních systémech, které nás obklopují, jejich porovnání z různých hledisek		PT 6.1.2 – 6.1.5 PT 6.2.5 PT 6.3.3 PT 6.4.2 PT 6.5.1 – 6.5.5
Zpracování dat databázovým programem	Analýza konkrétní reality a její modelování prostřednictvím relační databáze	Tvorba datových tabulek a jejich propojení, vytvoření uživatelského komfortu (formuláře, sestavy), tvorba dotazů, otestování databázového systému.	
3D grafika	Práce s trojrozměrnými obrazy	Navržení vybavení místnosti 3D předměty	
Aplikační software	Pokročilejší zpracování textů v dalším textovém editoru	Vytvoření a naformátování práce v textovém editoru	
Novinky v oblasti IT	Nejnovější trendy v oblasti HW a SW	Přehled technických novinek a nového SW	
Bezpečnost v počítačových sítích	Principy ochrany dat v počítačových sítích	HW SW prostředky ochrany dat v počítačových sítích	
Autorské právo	SW jako zvláštní typ autorského díla	Autorský zákon, typy softwaru	

5.15 Hudební výchova

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	2	2	0	0

Obsahové vymezení

Předmět hudební výchova navazuje svým obsahem a cílem na hudební výchovu v základním vzdělávání.

V prvním ročníku je cílem prohloubení poznatků a znalostí z oblasti hudební nauky a jejich praktické využití při rozvoji tvořivosti v promyšlení nebo improvizaci vlastních rytmických i melodických doprovodů (samostatně nebo ve skupinkách). Studenti uplatňují zásady hlasové hygieny a využívají svých pěveckých a instrumentálních schopností a dovedností v jednohlasém či vícehlasém vokálním projevu. Učí se rozpoznávat a zařazovat jednotlivé hudební nástroje a pěvecké hlasy i kriticky hodnotit poslechové ukázky a zařazovat je (i v písemných testech) podle získaných vědomostí a charakteristických hudebních znaků z dějin hudby do příslušných slohových období. Důležitou složkou je přehled nejvýznamnějších hudebních skladatelů a jejich děl.

Ve druhém ročníku si studenti dále utvrzují poznatky z hudební nauky, využívají též (dle zájmu) své dovednosti získané v tanečních kurzech a dle potřeby je pak realizují v hodinách. Získávají další informace z oblasti hudebních slohových období, nejvýznamnějších hudebních skladatelů a jejich děl a to vše si utvrzují při opakování v písemných testech. Interpretují a kriticky hodnotí hudbu na základě vědomostí a vytváří vlastní preference o znějící hudbě, které dokáží v diskusi obhájit. Získávají sebedůvěru při presentaci svého referátu, učí se samostatnosti a zodpovědnosti při jeho zpracování a konečném následném vystoupení před třídou. Při dodržování předem stanovených pravidel vede cesta k úspěšnému zvládnutí předneseného referátu, při kterém se učí též zajímavě zapojit spolužáky a v závěru se kriticky navzájem hodnotí.

V závěrečném veřejném vystoupení v sále školy se aktivně podílí na vokální či instrumentální realizaci školního červnového vystoupení Punto musicale i s ostatními spolužáky dalších paralelních tříd sext a 2. ročníků.

V rámci říjnového projektového týdne s hudební výchovou pro 15 žáků pouze z řad studentů navštěvujících předmět hudební výchova ve třídách sext a ve třídách 2. ročníků a nabízíme navštívení důležitých hudebních, kulturních a vzdělávacích institucí v Brně. Součástí této aktivity je výstup v podobě prezentace před ostatními spolužáky a vyučujícími v aule školy.

Předmět hudební výchovy má velký význam pro formování estetického a pocitového vnímání žáků v kontextu s ostatními naukově orientovanými předměty.

Organizační vymezení

Výuka předmětu se realizuje ve dvou odborných učebnách hudební výchovy, které jsou vybavené klavíry a audiovizuální technikou.

Rozsah výuky je vymezen 2 hodinami týdně v 1. a 2. ročníku. Stejně vymezení je pro žáky tříd kvint a sext osmiletého gymnázia. Žáci si volí buď hudební výchovu, nebo výtvarnou výchovu. Výuka probíhá ve skupinách okolo 15 žáků paralelně s výukou výtvarné výchovy. Součástí kabinetu hudební výchovy je elektrický klavír. V kabinetě hudební výchovy jsou k dispozici další hudební nástroje – kytary, zobcové flétny, keyboard, rytmické nástroje dětského Orffova instrumentáře.

Zájemci z řad žáků bývají aktivně zapojováni dvakrát ročně v rámci školy ke koncertování na hudebním matiné v sále školy (prosinec, červen).

Pro zájemce organizujeme v měsíčních intervalech večerní návštěvy operních, baletních i činoherních představení, které vybíráme k „učivu“ z repertoáru ND Brno a Divadla na Orli (JAMU) – muzikály.

Výchovné a vzdělávací strategie

Žák je veden k těmto činnostem:

- chápe význam emotivních a pocitových prožitků pro život
- v rámci svých schopností, dovedností a možností interpretuje a produkuje hudbu
- rozvíjí a realizuje své tvořivé invence při přípravě a realizaci hudebního objektu (písň, skladby)
- nachází v hudbě prostředek relaxace i duševního obohacení
- získává poznatky o skladatelích a jejich stěžejních dílech
- chápe význam hudby v historickém kontextu
- učí se slovně hodnotit shlédnutá hudební představení
- vytváří si vlastní úsudky, postoje
- rozvíjí svůj kulturní rozhled
- je schopen samostatné tvořivé práce, práce ve skupince
- chápe, že práce jedince ovlivní výsledek práce celé skupiny
- podílí se aktivně na veřejném společném vystoupení před posluchači
- je schopen samostatně s použitím literatury zpracovat zvolené téma a prezentovat je před kolektivem
- promýšlí si jak aktivně zapojovat do problematiky své spolužáky
- je schopen sebehodnocení své prezentace referátu
- zvládne přijmout kritická slova při hodnocení referátu

Začlenění průřezových témat do výuky hudební výchovy

PT 6.1. Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní a sociální výchova je rozvíjena v rámci běžného každodenního kontaktu s žáky ve škole, nesouvisí přímo s náplní výuky předmětu. Při provádění i poslechu hudby aktivujeme estetické prožívání studentů, zároveň oni sami cítí potřebu vymezit se názorově právě ve vztahu k poslouchání hudby, tříbí tak jednak své myšlenky, jednak také vztahy k názorovým odlišnostem svých spolužáků. Sami se tak dostávají do situace – především při prezentacích hudebních referátů –, ve kterých veřejně odolávají nátlaku jinak vyhraněných spolužáků. Protože ale pracují v kolektivu, cítí nutnost respektovat názory jiných, aby se výuka úplně nerozpadla. Při přípravě masových hudebních vystoupení (např. Puncto musicale) se naučí fungovat v rámci větší skupiny a respektovat přesně formulované názory spolužáků, kteří vystoupení organizují.

Nedílnou součástí hudby je soutěž – studenti se účastní hodnotící Celostátní přehlídky zájmové umělecké činnosti církevních škol v Odrách, přitom důležitější než umístění se je zpětná vazba od odborné poroty a možnost srovnání vlastního výkonu s ostatními účinkujícími.

PT 6.2 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

V dějinách hudby je toto téma realizováno v rámci výuky o jednotlivých evropských a především českých skladatelích, kteří významně utvářeli další směřování vývoje hudební řeči. Při probírání hudby nonartificiální zmiňujeme důležité postavení hudby při humanitární solidaritě (koncerty pro Afriku, Bangladéš atd.); toto téma výborně dokumentuje i globalizační tendence v kultuře (podobnost současných popových skupin – viz referáty, inspirace cizími kulturami při cestách hudebních skladatelů – př. Novosvětská symfonie A. Dvořáka). Při praktické výuce, zpěvu písní poznáváme etnicky různorodý repertoár (české, moravské a slovenské lidové písně, písně romské, židovské, ruské, americké, anglické, německé, latinské, španělské, francouzské).

PT 6.3 Multikulturní výchova

Viz bod 6.2, dále můžeme sledovat různost etnik při látkách z dějin hudby (+ samozřejmě poslech) – př. jednání postav v operách, v rámci referátů (př. keltská hudba, hymny, japonská hudba, křesťanská hudba atd.) a zpěvu písní (odlišnost písní českých a slezských – jazyková, rytmická, melodická apod.).

PT 6.4 Environmentální výchova

Toto průřezové téma se primárně nestává tématem našich vyučovacích hodiny, nicméně při poslechu především české hudby z období 19. a 20. století lze přímo získávat velmi pozitivní vztah k přírodě (např. Má vlast, ve které B. Smetana přímo popisuje krásy české krajiny – Z českých luhů a hájů atd.).

PT 6.5 Mediální výchova

Mediální výchova je pro vnímání hudby i jejích dějin velmi podstatná. Při výuce nonartificiální hudby a při referátech sledujeme, jak je populární hudba úzce spjatá s hudebním průmyslem, managementem, s masovými médii (televize, internet, rozhlas, tisk – bulvár, občas odborný časopis). Životy interpretů i skladatelů či tanečníků jsou médií ovlivněny (Kurt Cobain, Sergej Vladimirovič Polunin a další). Při tvorbě referátů a především při jejich prezentaci sami pozorujeme, jak je důležité vybírat informace a vhodný zdroj (pokud studenti čerpají pouze z české Wikipedie, pak je jejich referát poměrně nezasvěcený, a toho si všimají i posluchači, naopak čerpání z odpornějších publikací přináší v hodinách zajímavé diskuse).

Hudba v masovém měřítku ovlivňuje každodenní život (rozhlas, hudba všude včetně supermarketů) – diskutujeme o tom se studenty, snažíme se navést je k větší kulturnosti poslechu hudby, vyhledávat živá vystoupení a ironizujeme fanouškovské manýry napodobující image jejich oblíbenců.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
5. ročník			
Poznatky z HN	• Zápisem doplní chybějící doby v taktech • Zapiše slyšený vytukaný rytmus ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu • Ve skupinkách dokáže vytleskat rytmické cvičení jako kánon nebo pozpátku • V notovém zápisu např. u písní najde a vysvětlí italská názvosloví – dynamika, tempo, výraz, rytmické zvláštnosti – fermáta, tečkovaný rytmus. . . • Umí přečíst předznamenání (křížky, bé) • Sluchem se snaží rozpoznat intervaly čisté a velké, akordy a stupnice (dur, moll, zv., zm., D7) • Vytváří nápodobou a též improvizací rytmický doprovod k vybraným lidovým písním (tleskání, hra na tělo – individuálně, ve dvojicích, pomocí rytmických nástrojů Orffova instrumentáře)	Hudebně teoretické činnosti: rytmické hodnoty rytmický diktát dvojhlasá rytmická cvičení rytmický kánon tempová značení dynamická znaménka stupnice, posuvky, intervaly, akordy rytmický doprovod lidových písní – hra na tělo rytmizace jednoduchých říkanek též pomocí Orffova dětského instrumentáře melodicko-rytmický autodiktát známé části lidové písně synkopa, triola, předtaktí, tečkovaný rytmus staré církevní stupnice, C-klíče	PT 6.1.1 - 6.1.3, 6.1.5, 6.2.4, 6.3.1, 6.3.3, 6.5.1, 6.5.2, 6.5.5 ČJ Tv

	• Zápís motivu známé lidové písně a harmonicky – s akordy ji zahrát, doprovodit (klavíristé, kytaristé)		
Hlasová výchova, zpěv	• uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě • využívá svého individuálního pěveckého potencialu při zpěvu, správně artikuluje • reprodukuje zpívaný (hraný) vzor na základě svých individuálních schopností a dovedností • zpívá jednohlasé písně, kánony, lidový dvojhlas na základě hudebních schopností a dovedností a rozložení hlasů ve třídě – ve skupině • orientuje se v notovém zápise písní	Vokální činnosti: správné dýchání zásady hlasové hygieny rozezpívání artikulace, solmizace hlasová poloha – rozsah imitace – při rozezpívání jednohlasé písně lidové a umělé intonace v praxi lidové a umělé kánony (2 – 6hl.) zpěv dvoj- tříhlasých lidových i umělých písní	BIO
Hudební nástroje, dělení pěveckých hlasů	• rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů, dovede je pojmenovat a zařadit do nástrojových skupin • rozezná skladby vokální, vokálně-instrumentální a instrumentální • vychází z vlastních zážitků a zkušeností (návštěvy koncertů, divadel – opera, muzikál) • dokáže kriticky hodnotit poslechové nahrávky – ukázky • zná jména českých úspěšných pěveckých sborů i sólových zpěváků, instrumentalistů, dirigentů (i zahraničních), sbormistrů	hudební nástroje – dělení do skupin komorní instrumentální obsazení dělení pěveckých hlasů sólových a sborových, názvy našich úspěšných těles a sólistů (CD, VHS a DVD ukázky)	osvědčená přednáška o hudebních nástrojích s praktickými ukázkami Mgr. Pavla Macků, Ph.D. (nástroje strunné, dechové, bicí) osvědčená nabídka návštěv večerních představení v ND Brno (vybrané k učivu opery, balety i činohry) a DnO JAMU - muzikály ČJ ZSV Vv
Dějiny hudby	• Popíše a na příkladech ukáže důležité znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě, uvědomuje si hudební formu a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku • Orientuje se ve vývoji hudebního umění, uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách,	Hudba ve starověku – Řecko, Řím Středověká hudba (gregoriánský chorál, světský zpěv), písemný test Nejstarší památky české hudby Polymelodický sloh – ars antiqua, ars nova Renesance – Lasso, Palestrina, Kryštof Harant	D Vv ČJ

	rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla	z P. a B., J. C. Vodňanský, italské houslařské rody. Hudební formy: mše, moteto, madrigal, chanson, kánon – CD ukázky. Písemný test B. Smetana, A. Dvořák, CD, písemné testy včetně poslechových ukázek Baroko – kontrasty, nástroje, hudební formy: opera, oratorium, kantáta, pastorela, pašije, mše, fuga, sonáta, suita, concerto grosso, sólový koncert – CD ukázky a skladatelé: Monteverdi, Vivaldi, Händel, Bach, A.V. Michna, P. J. Vejvanovský, B. M. Černohorský Test i z poslechových ukázek Klasicismus – hudební formy, nástroje, skladatelé: Haydn, Mozart, Beethoven	

6. ročník

Poznatky z HN, zpěv, instrumentální doprovod, tanec	• Uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě • Orientuje se v běžném notovém zápise • Využívá svého individuálního pěveckého potenciálu při zpěvu, správně artikuluje • Zpívá jednohlasé písně, kánony na základě hudebních schopností a dovedností a rozložení hlasů ve třídě, ve skupině • Provádí, dle svých schopností a dovedností, melodické doprovody k písním včetně předeher, doher, event. transponuje píseň, nebo tvoří samostatné melodické linky jako další hlasy k písním např. pro melodický nástroj • Účastní se jako vokalista nebo instrumentalista ve vokálních skladbách při přípravě a realizaci na školním červnovém vystoupení Punto musicale • Využívá dovedností získaných v tanečních hodinách – např. nácvik	Poznatky z 1. ročníku – utvrzování v jejich znalostech Jednohlasé písně lidové, umělé Kánony i s latinským textem Lidové a umělé písně s latinským, německým, ruským, anglickým textem Vyrovnávání vokálů Hra na tělo Rytmické předvěti a závěti Orffův dětský instrumentář Klavírní, kytarový doprovod ke zpívaným písním Vlastní doprovod – další hlas u melodických nástrojů, např. housle, flétny. Transpozice Orientace v notovém zápise, v partituře Lidové a umělé tance	BIO Tv Lat, NEJ, RUJ, AJ D ZSV ČJ Vv Příprava na vokálně-instrumentální vystoupení při závěrečném vystoupení Punto musicale (červen).

	pro ostatní: tance mazurka, polka, valčík, jive, cha-cha, letkis		
Dějiny hudby	• Orientuje se ve vývoji hudebního umění, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky vzniku hudebního díla • Interpretuje a kriticky hodnotí hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností, vytváří vlastní soudy a preference o znějící hudbě, které dokáže v diskusi obhájit • Získané vědomosti a poznatky si poměří v psaném opakovacím testu • Uvědomuje si rozdílnost přístupu jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů a pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit či ji odmítnout • Získává sebedůvěru při prezentaci svého referátu, učí se samostatnosti a zodpovědnosti při jeho zpracování a konečném následném vystoupení před třídou. • Při dodržování předem stanovených pravidel vede cesta k úspěšnému zvládnutí referátu, kde si téma volí každý adept dle svého hudebního vkusu. • Společná realizace písní na společném závěrečném vystoupení – možnost využití individuálních hudebních schopností a dovedností jak při vokálním, tak instrumentálním – doprovodném projevu.	L. Janáček, B. Martinů, CD, písenné testy. Taktování, poslech Romantismus – hudební formy, skladatelé: Schubert, Weber, Mendelssohn-Bartholdy, Schumann – CD ukázky. Italská a francouzská romantická opera – Rosini, Verdi, Bizet, Zadávání hudebních referátů – realizace a hodnocení dle bodového systému Skladatelé hudby 20. století – artifiální a nonartifiální Hudební žánry: muzikál, šanson, kabaret, revue, jazz, trampská píseň, rokenrol Využití hudby: divadla, festivaly, muzikály, nahrávací studia, masová média, reklama Vlastní výběr tématu k referátu – hodnocení dle předem stanovených kritérií (bodový systém) Výběr písní ke společnému vystoupení	Zařazování písenných testů z opakování DH – skladatelé, díla a opakovány poslech z CD ukázek z jednotlivých slohových období.

5.16 Výtvarná výchova

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	2	2	0	0

Obsahové vymezení:

Předmět výtvarná výchova navazuje svým obsahem a cílem na výtvarnou výchovu v základním vzdělávání.

V pátém ročníku je cílem rozvoj tvořivosti, prohloubení zážitků z vlastní tvorby samostatně i ve skupině. Studenti se seznámí se základy kresby, malby, práce s různými materiály. Cílem je dále rozvoj zrakové i prostorové představivosti, paměti, fantazie, kultivace smyslového vnímání.

Výuka rozvíjí a obohacuje schopnost symbolického vyjadřování a komunikace. Poskytuje žákům prostředky k objevování komplexních hodnot jako je harmonie, uměřenost, integrita.

V šestém ročníku si žáci ověřují schopnost dlouhodobě pracovat na daném úkolu, pracovat se zadáním, obhajovat svůj názor – písemně i ústně, konfrontovat názor s názory spolužáků i učitele, prezentovat výsledek své práce. Žáci pracují se záznamy, s dokumentací, řeší instalaci díla – řeší zcela konkrétní a praktické úkoly. Mohou tak tvorbu mnohem snadněji chápat jako proces, který je hledáním a nacházením. Práce je projektem, je dlouhodobá a samostatná – to znamená, že učitel je v roli konzultanta, rádce, oponenta.

V 7. a 8. ročníku mohou žáci využít možnosti doplnit své praktické vědomosti o znalosti z dějin výtvarné kultury a teorii výtvarného umění ve volitelném semináři z výtvarné výchovy.

Výuka výtvarné výchovy může být zakončena maturitní zkouškou, pokud si žáci zvolili výtvarnou výchovu a pokud absolvovali seminář.

Studenti mohou využít nabídky volnočasových aktivit a zvolit si kroužek – výtvarný, keramický, nebo fotografický.

Organizační vymezení:

Studenti pátého ročníku si před začátkem školního roku volí pro mezi výukou hudební a výtvarné výchovy – nepočítá se s přestupem během studia, třídní učitel vytvoří seznam studentů podle předmětu.

Výuka předmětu se uskutečňuje v odborných učebnách výtvarné výchovy, které umožňují využívání pomůcek, materiálů, nástrojů v plném rozsahu. Učebny vytvářejí prostředí odlišné od normálních tříd. Je zde prostor vybízející k tvorbě, je možno ukládat i uchovávat rozpracované i hotové práce, k dispozici je i velká knihovna. Výuka probíhá ve skupinách okolo

15 žáků paralelně s hudební výchovou. To umožňuje aktivní spolupráci s předmětovou komisí hudební výchovy, která je svým charakterem blízká.

V prvním ročníku studenti pracují samostatně i ve skupinách. Využívají prostory učeben, celého prostoru školy i okolí školy, které umožňuje pracovat v terénu – v plenéru. Podle možností a aktuální situace je využívána možnost navštívit různé aktuální výstavy, ateliéry – dosah MHD, případně pořádat výtvarné exkurse i mimo město.

V druhém ročníku žáci samostatně pracují s tématem (dlouhodobý projekt – samostatná dlouhodobá výtvarná práce), zadáním úkolu a hledají ve spolupráci s učitelem řešení a možnosti projektu a svou práci obhajují, dokumentují, pracují na instalaci. Projekt samostatné dlouhodobé práce je organizačně náročnější, ale prvek dlouhodobosti přináší řešení problémů v mnohem větším prostoru, než při běžných krátkodobých úkolech. Žák musí organizovat a plánovat, musí překonávat technické i materiálové problémy, musí překonávat svou lenost, únavu a mnohá další úskalí. Svou práci musí žák realizovat, obhájit, adjustovat, instalovat a vytvořit dokumentaci. Výsledkem projektu je konkrétní výtvarné dílo doplněné dokumentací, umístěné v prostoru školy, které tvoří součást společné výstavy, která je instalována v prostorách školy.

Seminář z výtvarné výchovy je seminářem volitelným. Charakter předmětu umožňuje větší využití nejen frontální výuky, promítání, ukázek, referátů, seminárních prací, ale i exkurse, návštěvu výstav s galerií.

Role vyučujícího ve výtvarné výchově spočívá v osobním a individuálním přístupu ke každému žáku. Učitel žáky vede, usměrňuje, vytváří návyky, vede žáky k tvořivosti, samostatnosti a zodpovědnosti, dbá na bezpečnost při práci. Učí žáky sebereflexi, hodnocení, hodnocení práce druhého, přijímání hodnocení.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Práce učitele se studentem v hodinách výtvarné výchovy je individuální a není snadné ji plánovat ani popsat. Vyžaduje profesionalitu, empatii a pohotovost a je náročná na tvořivost a kreativitu, vyžaduje i značnou míru osobní zkušenosti s tvorbou.

Učitel v rámci výuky výtvarné výchovy vede žáky k těmto činnostem:

- vede žáka k vědomému uplatňování tvořivosti tak, aby byl schopen vlastního tvořivého přístupu
- učí žáka nacházet vhodný způsob sebevýjádření
- rozvíjí chápání tvorby jako osobní žakovy výpovědi, neukončené a nedefinitivní
- přivádí žáka k uvědomění, že vnímání a porozumění uměleckým dílům je životní proces
- vytváří atmosféru, ve které žák reflektuje vlastní prožitky a postoje, je schopen sebehodnocení
- rozvíjí používání vhodných nástrojů a postupů, práci s literaturou
- vedou žáka k tomu, aby byl schopen vysvětlit jednoduchý postup práce, navrhnout vlastní řešení

- seznamuje žáka s požíváním vhodných zdrojů informací-knihy, internet, média
- kombinuje práci samostatnou i práci ve skupině
- předkládá úkoly vyžadující práci se zadáním, s tématy, s modelem a hledáním vlastních námětů, řešení předložených úkolů
- vytváří možnost práci prezentovat a obhájit její výsledky, buduje kladný vztah žáka k sobě i k jiným
- umožňuje práci s textem, vytváření návrhů na pozvánku, plakát, práci s textem na počítači
- vyžaduje dokumentování průběhu práce
- upozorňuje žáka na platnost a respektování autorských práv

Zařazení průřezových témat do výuky výtvarné výchovy:

Vzhledem ke specifice předmětu je práce s průřezovými tématy logickým prvkem práce v hodinách výtvarné výchovy.

Protože tvorba je činnost, která se dá plánovat jen do určité míry, protože práce při vytváření vyžaduje individuální přístup a individuální podněty, je často nesnadné jasně vymezit, zda a v jaké podobě uplatníme průřezová témata v takové podobě, jak byla naplánována. Zkušenost ukazuje, že prostor pro práci s průřezovými tématy je ve skutečnosti mnohem širší a dynamičtější a vzhledem k charakteru předmětu nečekaně širší. Konečné začlenění průřezových témat je závislé na profesionalitě, pohotovosti a kvalitách učitele.

PT 6.1. Osobnostní a sociální výchova

Průřezové téma, které se zabývá osobností žáka směřuje především k důsledné práci v oblasti sebepoznání, sebereflexe a sebehodnocení. Žák je konfrontován s výsledky své práce, je vybízen k tomu, aby hledal svůj vlastní osobní způsob sebevyjádření a dokázal pracovat s emocemi i se systematickostí, aby svou práci promýšlel, ale nebránil se své osobní citlivosti. Zdůrazňujeme individualitu, právo na osobní názor i výpověď, vyzdvihujeme cenu člověka i jeho osobního nasazení. Žáka vedeme a učíme vzájemné úctě a toleranci k sobě i druhým. Důležitou oblastí osobnostního růstu je rozvoj sociálních dovedností, organizace a plánování času, práce i odpočinku, hledání řešení. Snažíme se zdůrazňovat i budovat respekt k vyučujícím i všem žákům a zaměstnancům školy. Posilujeme sebevědomí a sebepoznání žáků. Rozvíjíme etické předpoklady pro společný život, pomáháme vytvářet hodnotový žebříček žáka.

PT 6.2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Snažíme se žáky upozorňovat na to, že umění a tvorba není omezena hranicemi, barvou pleti, ale naopak je nadčasová, neomezená a může být řečí a spojujícím a dorozumivacím prostředkem. Umění má zvláštní úlohu v životě lidí, národů a kultur a tím, že poznáme umění se můžeme přiblížit osobitým způsobem novému myšlení a novým řešením. Vytváříme situace vhodné pro diskusi o důležitých a zajímavých otázkách života a nabízíme možnosti hledání osobní odpovědi. Žák společně s učitelem hledá možnosti lidského rozvoje a udržitelného života, možnosti řešení otázek bydlení, kultury bydlení, designu, vztah k planetě a vzájemné spolupráci. Předkládáme zajímavé informace z dějin výtvarné kultury a rozšiřujeme povědomí

o mnohotvárnosti a zajímavosti výtvarného jazyka. Pomáháme vytvářet a hledat vlastní identitu a názor a obhajovat jej.

PT 6.3. Multikulturní výchova

Snažíme se žáky vést k respektu k jedinečnosti, k důstojnosti každé lidské bytosti. Výtvarná výchova nabízí možnost pracovat s emocemi a empatií, a proto je zde prostor pro reakci na osoby, jejich myšlení, cítění, jednání, které vychází z odlišné kultury. Pracujeme s výtvarnými díly a přibližujeme odlišné chápání světa i jazyka, symbolů, zvyků, barev, tvarů.

PT 6.4. Enviromentální výchova

V rámci tohoto průřezového tématu ukazujeme potřebu pokory, úcty k hodnotám přírody a nevratnost některých činností člověka. Vytváříme a budujeme prostor pro zodpovědný přístup k ekologii každého dne a aktivně se podílíme na tvorbě ekologického povědomí ve škole a aktivně třídíme odpad. Seznamujeme studenty s problematikou land-artu a dopady tvorby v přírodě a přírodou.

PT 6.5. Mediální výchova

Průřezové téma mediální výchova uvádí studenty do světa médií, jejich uplatnění ve světě umění, tvorby, reklamy a ilustrace. Studenti jsou konfrontováni s tvorbou, zkouší na dílčích úkolech řešit problémy a porozumět zadání. Studenty seznamujeme s etickými kodexy, zdůrazňujeme respektování autorských práv a licencí. Studenty seznamujeme s výrazovými prostředky typickými pro jednotlivá média. Mezi velmi zajímavá témata patří otázky reklamy, vytváření reklamní kampaně, otázky sociálních sítí, tvorba pozvánek, plakátů. Komunikace je velmi vhodným tématem pro výtvarnou činnost.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
5. ročník			
Příroda a tvar	• experimentuje s materiálem a technikou • experimentuje s různými způsoby záznamu skutečnosti a představy • studuje přírodu	etudy, cvičení, uvolňovací cviky práce s prožitkem netradičně experimenty s materiálem práce s barvou a tvarem práce se zjednodušováním	Biologie PT 6.1.1 PT 6.1.5 PT 6.2.1 PT 6.2.2 PT 6.4.1 PT 6.4.2
Svět předmětů	• pozoruje, zaznamenává, porovnává a studuje předměty	práce se studijní kresbou budování prostoru	Matematika PT 6.1.1

	• konfrontuje svůj vztah k okolnímu světu • uvědomuje si nově vztahy k věcem okolo	práce s formátem a kompozicí práce s různými materiály vizování, poměřování, porovnávání	PT 6.1.2 PT 6.1.6
Písmo, řešení plochy	• uvědomuje si písmo jako soustavu znaků, systém • vnímá písmo jako nový zajímavý zdroj inspirace • aktivně pracuje s plochou, jejím dělením a opakováním znaků • vytváří individuální rukopis, kultivuje písemný projev	plošné a prostorové vyjadřování práce s textem a jeho částí pohyb, rytmus, řazení experiment, hra, série	Český jazyk PT 6.1.1 PT 6.1.5 PT 6.1.3 PT 6.5.1 PT 6.5.3 PT 6.5.4
Zvíře, pohyb	• pracuje s představou i realitou • seznamuje se s možnostmi expresivní malby, kresby • přemýšlí o kompozici, o prostoru, barvě jako důležitém prvku vyjádření	barevnost – nebarevnost, omezená barevnost exprese, práce s pocitem kompozice, prostor, uspořádání	Biologie PT 6.1.1 PT 6.1.5 PT 6.4.1 PT 6.4.2
Člověk, já	• získává nový kladný vztah k sobě • objevování sebe sama – duševní, duchovní, tělesné • nově vnímá své tělo a hledá kladný a nový vztah • nově vnímá své tělo jako výtvarný prostředek, zdroj inspirace • stává se autorem, příjemcem, interpretem – nové role	sebereflexe, vnímání druhých nové pohledy na sebe i druhé tělo jako výtvarný prostředek sebevyjadřování gesta, tělo jako znak, symbol portrét, figura, části těla – nová inspirace k tvorbě	Náboženství PT 6.1.1 PT 6.1.2 PT 6.1.3 PT 6.1.4 PT 6.1.5 PT 6.3.1 PT 6.3.3
Architektura, výtvarná kultura, svět kolem nás	• na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší, porovná osobní a společenské zdroje tvorby • identifikuje je při vlastní tvorbě	prostor pro diskusi, vyjádření názoru, hodnocení seznámení s výtvarnou kulturou, díly, umělci v návaznosti na úkoly, aktuálnost, nabídku výstav, pořady v televizi, médiích diskuse nad výtvarným dílem	Náboženství PT 6.1.1 PT 6.1.3 PT 6.1.4 PT 6.2.1 PT 6.2.2 PT 6.2.3 PT 6.3.1 PT 6.3.3
Výtvarná kultura, umění	• uvědomuje si různé formy zdrojů znalostí a vědomostí • je si vědom, že znalosti a vědomosti musí sám aktivně doplňovat • proměňuje svůj vztah k umění	diskuze, rozhovor, hodnocení práce s katalogem, literaturou a jinými médii nabídka výstav, akcí	Náboženství PT 6.1.1 PT 6.1.3 PT 6.2.1 PT 6.2.4

	• klade otázky po smyslu a účelu umění a hledá odpovědi • uvědomuje si specifika studia na školách s výtvarným zaměřením, specifickou přípravu pro přijímací zkoušky		PT 6.2.5 PT 6.5.1 PT 6.5.2 PT 6.5.3 PT 6.5.4
6. ročník			
Dějiny výtvarné kultury	• uvědomuje si dynamiku vývoje moderního umění	dějiny moderního umění – vznik, vývoj, tendence	PT 6.1.3 PT 6.5.1
Práce s tématy, praktické řešení, doplňkové úkoly	• žák navrhuje témata pro závěrečné práce • hledá možnosti řešení • pracuje s konkrétním řešením, které sám navrhl • shromažďuje materiál • určí konkrétní kroky k dosažení cíle • pracuje v hodině, svou práci zaznamenává • plánuje jednotlivé kroky, hledá možnosti náhradního řešení • pracuje s dalšími konkrétními úkoly podle zadání	vytvoření tématu, úkol – zadání hledání možností tématu, řešení porozumění výhodám a nevýhodám zvažovaného řešení práce s materiálem, písmem a využití počítače podle zadání – desky, pozvánka, list do katalogu	PT 6.1.1 PT 6.1.2 PT 6.1.3 PT 6.5.1
Evaluaace	• je schopen práci hodnotit pro sebe a vyhodnotit závěr, změnu • je schopen hotovou práci obhájit a zdůvodnit před spolužáky i před neznámými lidmi • práci je schopen zdůvodnit ústně i písemně • dokáže ohodnotit objektivně práci druhých, váží si práce druhých	evaluace rekapitulace obhajoba dokumentace zhodnocení celé dlouhodobé práce, nalezení silných a slabých stránek	PT 6.1.1 PT 6.1.2 PT 6.1.3
Instalace, vernisáž	• je schopen navrhnout instalaci díla, práci vystavit a představit ostatním • je schopen kultivovaného vystupování na školní akci • je schopen nabídnout pomoc ostatním	práce s prostorem adjustace, instalace společenské chování	PT 6.1.2 PT 6.1.3 PT 6.1.5

5.17 Tělesná výchova

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	2	2	2	2

Cílem výuky předmětu tělesná výchova je získání základních pohybových dovedností, jejich rozvoj podle individuálních schopností a jejich využití v praktickém životě. Tělesná výchova by měla studentům také přinášet možnost odreagování se od psychického tlaku, kterému jsou v průběhu studijního týdne vystaveni. Proto je výuka koncipována tak, aby si studenti vytvořili kladný vztah k tělesným aktivitám a aby jejich pohybové dovednosti přešly do roviny návyků, které budou v průběhu v celého života využívat.

Role vyučujícího v hodinách tělesné výchovy spočívá zejména v osobním přístupu ke každému jedinci, v efektivním a intenzivním zaměstnání studentů, v jejich metodickém vedení a řízení, v podpoře samostatného vyhledávání tělesných a sportovních aktivit. Svým působením se snaží eliminovat možnost vzniku zranění. Samozřejmým úkolem vyučujícího je i aktivní hodnocení studentů.

V předmětu je integrována výchova ke zdraví (význam pohybu pro zdraví, zdravotně orientovaná zdatnost, vhodné a nevhodné cvičení, závažná poranění a život ohrožující stavy – první pomoc a záchrana tonoucího, péče o sebe sama).

Do výuky jsou zařazeny tematické okruhy průřezových témat.

Tělesná výchova v rámci mezipředmětových vztahů spolupracuje s biologii, společenskými vědami, fyzikou a zeměpisem.

Výchovné a vzdělávací strategie

Učitel:

- dostatečně vysvětlí smysl tělovýchovných aktivit a jejich význam pro zdravý vývoj jedince,
- vede žáky k prevenci úrazů a poškození organismu →kompetence k učení, kompetence pracovní, kompetence k řešení problémů,
- systematicky vede žáky tak, aby byli schopni samostatně a kreativně přistupovat k základním průpravným cvičením (protahovací, posilovací, herní) →kompetence k učení, kompetence k řešení problémů,
- vede žáky ke kladnému vztahu k tělesným aktivitám (osobním příkladem, individuálním přístupem, intenzitou a rozmanitostí TV aktivit) →kompetence k učení, kompetence komunikativní, kompetence občanské,
- vede žáky ke kladnému vztahu k tělesným aktivitám v přírodě a ochrany životního prostředí →kompetence k učení, kompetence komunikativní, kompetence občanské,

- zadává žákům samostatné práce (pravidla her a disciplín, tréninkové jednotky, průpravné cviky) →kompetence pracovní, kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence pracovní,
- vede žáky k práci s vhodnou literaturou a internetem →kompetence k učení, kompetence komunikativní,
- organizuje sportovní kurzy (lyžařské, vodácké, cyklistické a turistické), soutěže (celoškolní i mimoškolní soutěže v atletice a ve hrách), sportovní kroužky →kompetence k učení, kompetence sociální a personální, kompetence pracovní, kompetence občanské,
- odkazuje žáky na mezipředmětové vztahy (biologie, základy společenských věd, zeměpis, fyzika) →kompetence k učení, kompetence k řešení problémů,
- využívá při výuce didaktické pomůcky a audiovizuální techniku (DVD, CD přehrávače...) →kompetence k učení, kompetence pracovní, kompetence komunikativní,
- klade důraz na morální a sociální rozvoj žáků, jejich hodnot a postojů (fair play, kolektivní sportovní hry) →kompetence sociální a personální, kompetence občanské.

Začlenění průřezových témat do výuky tělesné výchovy

Do výuky tělesné výchovy nejvíce zasahuje průřezové téma 6.1 Osobnostní a sociální výchova. Ostatní témata zasahují jen okrajově.

6.1 Osobnostní a sociální výchova

Rozvoj schopností poznávání

Rozvoj pohybových reakcí na sluchové a zrakové podněty, rozvoj pozornosti při získávání nových poznatků, cvičení soustředění při sportovních výkonech a hrách, rozvoj pohybové paměti, procvičování co nejspřávnějšího a nejrychlejšího řešení herních situací.

Sebepoznání a sebepojetí

Při nácviku pohybových dovedností poznávání svých pohybových možností. Průběžně srovnávat své schopnosti s ostatními žáky / tabulky hodnocení, přehledy testů tělesné zdatnosti/. Možnost sledovat rozvoj vlastních pohybových schopností.

Seberegulace a sebeorganizace

Cvičení sebekontroly při rozcvičkách a při relaxačních cvičeních, sebeovládání při hrách a soutěžích v duchu fair play, cvičení vůle při běhání a při zdokonalování se v dalších pohybových dovednostech. Plánování osobních cílů při plnění atletických disciplín vzhledem k minulým výkonům žáka. Možnost využití volného času ke zlepšování pohybových dovedností žáka.

Psychohygienu

Vedení k pozitivnímu naladění mysli a dobrému vztahu k sobě samému. Chápání pohybu jako radosti a pozitivní věci pro zdraví a mé tělo. Vyrovnání se s problémy při malých nebo velkých pohybových vlohách v rámci třídního kolektivu.

Poznávání lidí

Vzájemné poznávání se ve třídním kolektivu, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech například při výběru spoluhráčů k různým druhům pohybových her zaměřených na sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost, rozumovou bystrost a znalosti.

Mezilidské vztahy

Péče o dobré vztahy ve třídě, oslovování spolužáků a spolužaček křestními jmény, při řešení konfliktů při TV se dívat na vše i očima druhého, učit se povzbuzovat ostatní k dosažení lepších výkonů, fandit jim a přát jim zlepšení. Umět uznat porážku například podáním ruky soupeři. Nesvalovat vinu za neúspěch na někoho jiného, spíše hledat co jsem měl udělat lépe já. Učit se své spoluhráče spíše chválit a hecovat než kárat. Snažit se udržovat týmový duch při hrách a soutěžích. Naučit se uznávat autoritu rozhodčích při hrách a na soutěžích.

Komunikace

Zdokonalování se ve verbální i neverbální komunikaci. Slušná omluva, procvičování rychlé a účinné komunikace se spoluhráči při hrách a soutěžích., rozvoj slovní zásoby při komunikaci ve sportovní terminologii, chápání gest učitele jako rozhodčího.

Kooperace a kompetence

Naučit se spolupracovat při hrách, neprosazovat jen sebe, umět posoudit a udělat to, co je nejlepší pro družstvo.

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Rozvoj dovedností pro řešení problémů a rozhodování v různých herních situacích v duchu fair play.

Hodnoty, postoje, praktická etika

Žáci se učí uznávat zdraví jako nejvyšší hodnotu, proto se učí opatrovat své zdraví i zdraví všech okolo i za cenu ztráty vítězství. Učí se přiznat podle pravdy, odsuzovat nefair chování a hru. Při soutěžích a hrách se rozvíjí cit pro spravedlnost a umění respektovat soupeře i rozhodčího. Žáci se učí nezištně pomáhat spolužákům i učitelům, například při nošení pomůcek

Výchova demokratického občana

Dodržování demokratického způsobu řešení problémů a konfliktů při tělesné výchově – možnost svobodného a slušného vyjádření osobního pohledu na věc.

PT 6.2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Rozvoj zájmu žáků o sport v Evropě i ve světě. Příklady našich úspěšných sportovců začleněných do týmů v různých zemích. Setkávání sportovců na mezinárodních soutěžích – ME, MS a OH.

PT 6.3. Multikulturní výchova

Respektování cizinců a příslušníků různých etnických skupin.

Dodržování pravidel slušného chování vůči všem spolužákům i učitelí, využití tělesné výchovy při zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy.

Vedení k nekonfliktnímu životu ve třídě jejíž součástí jsou i cizí státní příslušníci nebo členové jiných etnických skupin, a to i při tělesné výchově a sportu.

PT 6.4. Enviromentální výchova

Dbáme na to, aby při našich sportovních akcích (turistické výlety do hor, cyklistické výlety, vodácké a lyžařské kurzy, vycházky, přespolní běhy,) nebyla ničena příroda.

PT 6.5. Mediální výchova

Kritické vnímání mediálních sdělení – hodnocení sportovních utkání, dopingových kauz apod.

Fungování a vliv médií ve společnosti – rozpravy o chování sportovních fanoušků, úspěchy národních týmů – podnět k národní hrdosti, reklama státu atd.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
5.–8. ročník			
Činnosti ovlivňující zdraví	• usiluje o optimální rozvoj pohybových schopností • usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých • ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy • použije vyrovnávací cvičení zaměřené na kompenzaci jednostranného zatížení, na prevenci a korekci svalové nerovnováhy • upraví pro vlastní potřebu a vhodně použije konkrétní kondiční	význam pohybu pro zdraví tělesná výchova a sport dívek a chlapců, věkové kategorie rekreační a výkonnostní sport zdravotně orientovaná zdatnost, její složky, kondiční programy význam kondičního cvičení zdravotní význam správného držení těla, testy individuální pohybový režim motivační cvičení	Učivo prolíná všemi ročníky Učivo je zařazováno průběžně a s přiměřenou gradací v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo PT: 6.1 MV: BIO, ZSV

	• programy využívá vhodné soubory cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci, v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace • připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení • organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity • uplatňuje účelné a bezpečné chování i v neznámém prostředí • poskytne první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách • projevuje odolnost vůči výzvám k sebepoškozujícím chování a rizikovému životnímu stylu	relaxační cvičení posilovací cvičení cviky vhodné a nevhodné k rozcvičení únava, zátěž, regenerace, dechová cvičení rozcvičení – základní typy organismus a pohybová zátěž organizace a bezpečnost způsoby kontroly účinnosti sport. zatížení závažná poranění a život ohrožující stavy, improvizovaná I. pomoc v podmínkách sport. činností Péče o sebe sama předcházení zátěžovým situacím, stresům zvládání zátěžových situací relaxace celková péče o zdraví	
Činnosti podporující pohybové učení	• užívá s porozuměním názvosloví, gesta, signály, značky na úrovni cvičence vedoucího pohybových činností a organizátora soutěží • volí a používá pro osvojené pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj, správně ji ošetřuje • připraví třídní nebo školní turnaj, soutěž, podílí se na realizaci • respektuje pravidla osvojovaných sportů, rozhoduje, spolurozhoduje utkání soutěže • respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí, jedná na úrovni dané role, spolupracuje ve prospěch družstva • sleduje podle pokynů pohybové výchovy sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím, zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje	komunikace v TV názvosloví, grafická značení gesta, signály a vzájemná komunikace, nástupové tvary sportovní výzbroj a výstroj účelnost, funkčnost bezpečnostní prvky finanční dostupnost a kvalita příprava a úklid náradí, základní údržba cvičiště organizace sportovních akcí a pohybových činností pravidla osvojovaných pohybových činností základní pravidla her, soutěží a závodů fair play jednání základy měření a evidence, zpracování dat měření výkonů a pohybových dovedností vyhodnocení výsledků	

	aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti	olympismus historie a současnost air play – spolupráce ve sportu pomoc soupeři a handicapovaným odmítání podpůrných látek ochrana přírody úspěchy našeho sportu významní sportovci a soutěže	
5.–7. ročník			
Pohybové dovednosti	provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalování posoudí kvalitu pohybové činnosti, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatní konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí svou pohybovou činnost dané skladbě sportujících	pohybové hry přípravná, kondiční, koordinační, tvořivá a estetická cvičení pohybové dovednosti a pohybový výkon nástupové tvary, přesuny pohybové dovednosti zaměřené na rychlostní, silové, vytrvalostní a pohybové předpoklady způsoby kontroly účinnosti cvičení pohybové odlišnosti a handicapy věkové, pohlavní, výkonnostní kondiční a estetické formy cvičení s hudbou základní taneční kroky (valčík, polka, polonéza) aerobik cvičení se švihadlem tvorba sestav, složitější krokové vazby s pohybem rukou kalanetika pilates základy jógy gymnastika organizace a bezpečnost, vhodná výstroj, hygiena technika + dopomoc	Učivo je zařazováno ve všech ročnících s přiměřenou gradací v závislosti na schopnostech, dovednostech a kondici skupiny. Hloubka zařazeného učiva v jednotlivých ročnících je dána dohodou mezi učitelem a žáky. Hloubka a náplň učiva se liší podle toho, zda jde o chlapeckou či dívčí skupinu PT: 6.1 MV: ZSV, BIO, FYZ

		názvosloví, kultivace pohybu akrobacie kotouly, modifikace, vazby stoje, vazby přemet stranou s oddáleným dohmatem rovnovážné polohy a postoje kladina náskoky, seskoky chůze, poskoky rovnovážné stoje s pohybem paží hrazda náskok do vzporu, zákmihem seskok sešín výmyk odrazem jednož nebo obouž podmet přeskoky skoky na trampolínce šplh na laně a na tyči kruhy dosažné, doskočné svis stojmo › vznesmo, vzad a zpět v hupu › při záhupu seskok atletika rychlostní a vytrvalostní běh štafetový běh vrh koulí skok vysoký skok daleký přespolní běh cvičení v přírodě úpoly fair play chování přiměřenost sebeobrany přetahy, přetlaky, úchopy, pádová technika základy sebeobran právní aspekt sportovní hry	

		basketbal, florbal, fotbal, volejbal, futsal, základy bruslení, softball, házená herní činnosti jednotlivce herní kombinace-základy přípravné hry hra se zjednodušenými pravidly hry bez zjednodušených pravidel kondiční trénink pravidla ostatní ringo, fresbee, stolní tenis, lakros	
5.ročník			
		lyžování běžecké, sjezdové, snowboarding jízda na vleku bezpečnost pohybu v zimním horském prostředí zásady první pomoci při závažných a život ohrožujících poraněních s důrazem na zimní sporty	
7. ročník			
		plavání prověrka plavecké zdatnosti, ukázka záchrany tonoucího první pomoc turistika a pobyt v přírodě cykloturistika vodní turistika pěší turistika sportovní hry	

5.18 Náboženská výchova

Časové vymezení vyučovacího předmětu:

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	1	1	1	1

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Žáci jsou během dvou let seznámeni s nejvýznamnějšími světovými náboženstvími, jejich rozdílnostmi a společným fenoménem religiozity. V dalších dvou ročnících se vrací ke křesťanským tématům. V nejširším pojetí tento předmět prostupuje všemi vzdělávacími obory, ponechává jim jejich vlastní vědeckou metodiku přístupu a snaží se navést žáka, aby skrze tyto skutečnosti nacházel a rozvíjel odpověď na základní otázku po smyslu světa a svého života. Z tématických okruhů průřezových témat se dotýká jak osobnostní a sociální výchovy, tak i pak výchovy demokratického občana, učí myslet v evropských a globálních souvislostech. Otevírá cestu sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí.

Pomáhá překonávat stereotypy a předsudky, podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám, rozšiřuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí a rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu. Poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti, učí je komunikovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uvědomovat si rovnocennost kultur a etnických skupin. Vede k angažovanosti při potírání projevů xenofobie, diskriminace a rasismu. Přispívá k utváření zdravého životního stylu k vnímání estetických hodnot prostředí.

Organizační vymezení předmětu:

Výuka náboženské výchovy probíhá prioritně v odborné učebně vybavené audiovizuální technikou a částečně v terénu (návštěvy kostelů, mešity, synagogy atd.) Do výuky jsou zvány zajímavé osobnosti na tématické besedy. Žáci zpracovávají a prezentují svoje projekty.

Výchovně vzdělávací strategie:

- učitel vysvětlí prakticky smysl náboženské výchovy v kontextu evropské kultury (kompetence k učení)
- učitel vede žáky k práci s Biblí, odbornými texty (KKC) a literaturou (kompetence k učení)
- učitel zadává žákům samostatné práce a referáty (kompetence k řešení problémů a komunikaci)
- učitel dává žákům prostor, aby prezentovali nejen svoje znalosti ale i osobní názory (komunikativní kompetence)
- učitel vede žáky k náboženské snášenlivosti a mezináboženskému dialogu (občanské a komunikativní kompetence)

- učitel klade důraz na morální rozvoj žáků a vede k osobní odpovědnosti (sociální a prosociální kompetence)
- ve 2. ročníku je nabízen projektový týden (kompetence k řešení problémů)
- učitel organizuje besedy se zajímavými osobnostmi a odborníky v určité náboženské oblasti (občanské a komunikativní kompetence)

Průřezová témata ve výuce náboženské výchovy

Osobnostní a sociální výchova (PT 6.1)

Realizace tématu přímo souvisí výukou předmětu. V primách je začleněna samostatná hodina osobnostní výchovy. Žáci jsou vedeni k přirozené soutěživosti, účastní se soutěže „Bible a my“ a na pozadí Biblických příběhů se seznamují se základními etickými hodnotami nejen v křesťanství, ale i v rovině čistě lidského jednání. V kvartách a 1. ročnících je obsahem výuky etická výchova, která pomáhá žákům v uspořádání základních lidských hodnot. V jejím rámci jsou žáci vedeni k empatii a odpovědnému řešení krizových mezilidských situací, tak aby dokázali nejen rozlišit větší a menší dobro či zlo, ale aby volili podle obecné křesťanské teze „miluj druhé, jako sám sebe.“ V maturitních ročnících se opět vrací formou osobní referátů a reflexí k podobným tématům. Do výuky jsou začleňovány besedy s nemocničními, vojenskými a vězeňskými kaplany.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (PT 6.2)

Evropská kultura vychází z křesťanské koncepce vnímání světa a života. Žáci jsou seznamováni s nadčasovým poselstvím biblických příběhů, jejichž logika vychází z moudrosti Orientu a je aplikována na běžný lidský život. Ve vyšších ročnících studují obor religionistika, kde se nejen seznamují se světovými náboženstvími, ale jsou vychováváni k toleranci a mezináboženskému dialogu, tak aby si vážili víry druhých i své vlastní, pokud jsou věřící. Žáci se učí respektovat názory druhých a také pravidlům věcné diskuse.

Multikulturní výchova (PT 6.3)

Toto téma se částečně překrývá s PT 6.2. V rámci výuky žáci navštíví synagogu a mešitu, kde jsou seznámeni s praktickým životem věřících židů a muslimů a mohou diskutovat o tom, co je zajímavé. Do výuky patří i exkurze do pravoslavného kostela a beseda s ortodoxním duchovním. Ve vyšších ročnících mají možnost volby nepovinného semináře religionistiky, který pro zájemce rozšiřuje standardní výuku. V rámci projektového týdne mohou zvolit projekt německo-židovských vztahů.

Enviromentální výchova (PT 6.4)

V rámci výuky se řeší vztah člověka k okolnímu světu a jeho odpovědnost za něj – ekologické aspekty chování lidí, které primárně v křesťanství vychází ze vztahu Tvůrce – člověk – stvoření. V křesťanství je člověk pouze správcem planety a jednou bude muset vydat účet za své hospodaření.

Mediální výchova (PT 6.5)

Žáci jsou vedeni k tomu, aby používali moderní technologie při prezentaci svých referátů a prací. Ve vyšších ročnících se také řeší etické problémy médií a jejich vliv na názory lidí. Ve výuce jsou využívány multimediální prvky (prezentace, dokumentární filmy atd.). Součástí výuky je také návštěva ve studiu křesťanského rádia Proglas.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
5. ročník			
Úvod do religionistiky	• Rozlišuje významné náboženské systémy, identifikuje projevy religiozity a posvátna • Orientuje se v problematice náboženské a jiné nesnášenlivosti • Rozezná projevy fundamentalismu a sektářského myšlení • Rozezná hlavní světová náboženství • Orientuje se v religionistické typologii náboženství • Porozumí roli náboženství v každodenním životě člověka • Orientuje se v problematice církvi a sekt • Uvede hlavní charakteristiky religionistiky jako vědní disciplíny (předmět a metody jejího zkoumání, základní členění, místo religionistiky v systému věd) • Seznámí se s problematikou ekumenismu a mezináboženskému dialogu • Rozlišuje náboženské představy jednotlivých starověkých náboženství • Uvědomí si shodné základy jednotlivých indoevropských mytologických systémů	Pojem náboženství, definice, religiozita, posvátno Náboženské zkušenosti, skutečnosti, normy Náboženská netolerance, fundamentalismus, sekty Typologie náboženství, spektrum náboženských představ Teorie religionistiky, dějiny, metodologie Hypotézy o původu náboženství Ekumenismus, mezináboženský dialog Starověká náboženství Společný základ indoevropských kultur	PT 6.3.3, PT 6.2.1, PT 6.3.1 ZSV 9.4

Judaismus	• Rozumí podstatě judaismu, odliší pojmy halachického a etnického židovství • Popíše vznik judaismu • Orientuje se v průběhu dějin judaismu ve starověku, středověku a novověku • Dokáže ocenit význam Jeruzaléma a Svaté země pro současné Židy • Zná funkce synagogy a význam synagogální bohoslužby • Popíše hlavní židovské svátky, zná jejich původ a způsob slavení (šabat, Pesach, Chanuka) • Identifikuje sionismus a zná okolnosti vzniku státu Izrael (základní etapy) • Rozumí podstatě antisemitismu • Má stručný přehled o judaismu ve světě i v České republice	Judaismus, problém náboženské a etnické identity Dějiny judaismu Jeruzalém a Svatá země Synagoga a bohoslužba Hlavní svátky Sionismus a stát Izrael Antisemitismus Judaismus dnes	PT 6.2.4 Dějepis 7.14 ZSV 9.4
Islám	• Zná okolnosti vznik islámu • Popíše hlavní etapy v dějinách islámu • Identifikuje rozšíření islámu v dnešním světě • Uvede fakta o životě Proroka Muhammada • Charakterizuje Korán • Identifikuje Ježíše v Koránu • Zhodnotí postavení ženy v islámu • Charakterizuje pojem džihád • Popíše pět sloupů islámu • Zná postavení islámu v současném světě • Uvede okolnosti soužití muslimů a majoritní společnosti v současné České republice	Vznik islámu Dějiny islámu Prorok Muhammad Korán Pět sloupů Džihád Postavení ženy Islám a soudobý svět Muslimové v ČR	PT 6.2.4, PT 6.1.2, PT 6.3.3, PT 6.2.2 ZSV 9.4 Zeměpis 7.8
6. ročník			
Hinduismus	• Rozumí základním principům hinduismu • Popíše vznik a základní vývojové etapy náboženského života na indickém subkontinentu • Charakterizuje kastovní systém v Indii (jeho kořeny a současnost)	Hindismus – základní principy, základy filosofie Dějiny náboženského hledání na indickém subkontinentu Kastovní společnost Hinduistický panteon: Brahma a Šiva	PT 6.3.3, PT 6.1.1 ZSV 9.4 Zeměpis 7.8

	• Uvede základní božstva hinduistického panteonu • Zná život Mahátma Gándhího a jeho roli při vzniku nezávislé Indie • Vyzná se v hnutích vycházejících z hinduismu – specificky hnutí Hare Kršna • Zváží míru akulturace hinduismu v české společnosti • Jóga a její praktikování v ČR	Avatáry boha Višnu Hinduistická mytologie Mahátma Ghándí Neohinduismus Hinduismus v ČR	
Buddhismus	• Vyzná se v základních principech buddhistické filosofie • Rozumí buddhistickému pohledu na lidský úděl • Zná život Buddhy (legendu i historické souvislosti) • Charakterizuje jednotlivé etapy ve vývoji buddhismu • Popíše současnou situaci v Tibetu • Poreferuje o postavení buddhismu u nás	Principy buddhistického světónázoru Život Buddhy Vývojové etapy buddhismu Théraváda, mahájána Dalajláma a současný Tibet Buddhismus v ČR	PT 6.3.3, PT 6.1.1, PT 6.1.5 Zeměpis 7.8
Džinismus a sikhismus	• Vyzná se v základním učení džinismu (zejména úcta ke stvoření) • Popíše základní principy sionismu • Charakterizuje pojetí boha v sionismu • Zná zakladatele a posvátnou knihu – Guru Granth Sáhíb	Základy džinismu a sikhismu	PT 6.3.3 Zeměpis 7.8
Náboženství Číny a Japonska	• Chápe hlavní ideály taoismu • Charakterizuje pojmy tao, jin a jang • Rozumí podstatě konfucianství • Popíše život Konfucia • Rozumí postavení náboženství v dějinách Číny • Uvede hlavní reálie Šintó • Beseduje o významu zenu • Chápe roli šintoismu v japonské společnosti, pojem kami	Základy taoistického učení Konfucius a konfucianismus Šintó Zen	PT 6. 3. 1 Zeměpis 7.8
Nová religiozita	• Uvede charakteristiku nových náboženských hnutí	Sekularizace, privatizace náboženství Nová náboženská hnutí	PT 6.3.1 ZSV 9.4

	• Charakterizuje hnutí New Age • Popíše hlavní směry novopaganismu • Referuje o postavení náboženství v sekularizované společnosti	Novopaganismus, New age	
7. ročník			
Svět duchovních temperamentů	• Seznámí se s 9 cestami, kterými člověk vnímá Boha v kontextu se současnou psychologií, hagiografií a biblistikou • Otestuje sám sebe v této oblasti – test duchovních temperamentů • Diskutuje výsledky test u své osobnosti a u druhých • Porozumí pojmu spiritualita	Devět duchovních temperamentů v člověku (charakteristika a úskalí) Reprezentanti význačné spirituality v Bibli, mezi svatými a u angažovaných křesťanů	PT 6.1.1, PT 6.1.2 ZSV – Psychologie
Spiritualita prvotních křesťanů	• Rozumí důrazům ve spiritualitě prvotní církve • Chápe fenomén mučednictví • Zná nejvýznamnější křesťanské mučedníky a rozumí jejich významu v prvotní církvi	Oběť, půst a modlitba Charakteristika mučednictví Prvokřesťanských mučedníků	PT 6.2.4 Dějepis 7.14
Spiritualita pouštních otců	• Seznámí se s pozadím vzniku poustevnictví v Bibli a prvotní církvi • Pochopí smysl Apoftegmat • Seznámí se s démonologií – teorií neřestí u Jana Cassiana • Seznámí se s netradiční formou sloupovnictví	První křesťanské poustevníky Apoftegmata Teorie neřestí – démonologie Jana Cassiana Fenomén sloupovnictví	PT 6.1.1, PT 6.2.4 ZSV 9.2
Počátky řeholní spirituality	• Charakterizuje směry v počátečním klášterním životě • Seznámí se s evangelními radami a způsobem jejich prožívání • Orientuje se v ideálech prvotního mnišství na východě a na západě • Charakterizuje reformované větve Benediktinů • Seznámí se s životem v klášteře (časový plán)	Cenobité, monachovi, lavroiti Řehole sv. Basila Řehole sv. Benedikta Iroskotské mnišství a misie	PT 6.2.5, PT 6.2.4 Dějepis 7.2 ZSV 9.2
Svět středověké řeholní spirituality	• Seznámí se s duchovním pozadím křížových výprav a vznikem rytířských řádů	Johanité, Templáři a Němečtí rytíři	PT 6.2.4, PT 6.2.5 Dějepis 7.3

	• Popíše důvody vzniku řádů žebavých • Orientuje se ve středověkých řeholích a zná jejich jednotlivá duchovní těžiště a poslání	Spiritualita žebavých řádů Františkáni, Karmelitáni, Dominikáni a Pauláni Kanovnícké řády - premonstráti	ZSV 9.2 Výtvarná výchova 16.7
Modlitba a svátosti	• Dokáže charakterizovat křesťanské pojetí modlitby a její odlišnosti v různých náboženstvích. • Orientuje se v základních technikách modlitby • Chápe křesťanské pojetí svátostí • Umí prakticky charakterizovat 7 svátostí	Definice a druhy modliteb (přímluvná, děkonná ...) Lectio divina Svátosti	PT 6.2.4, PT 6.1.1
Obraz v křesťanském umění	• Rozumí zobrazování náboženských motivů v době Starého zákona • Seznámí se s raně křesťanským výtvarným uměním • Navrhne Biblickou ilustraci • Pochopí problematiku obrazoborectví • Seznámí se s teologií ikonopisectví • Rámcově se orientuje v křesťanském umění • Diskutuje o moderním duchovním uměleckém projevu	Židovské náboženské umění Katakombální malířství Středověké Ilustrace Bible Ikonopisectví a Ikonoklasmus Křesťanské výtvarné umění Teologie náboženských staveb Milivoj Husák, Otmar Oliva, atd.	PT 6.2.4., Výtvarná výchova 16.7
Spiritualita novověku	• Seznámí se s moderními formami řeholního života • Poznává některé formy laických spiritualit • Charakterizuje nová hnutí v katolické církvi	Jezuité, Salesiáni, Opus Dei Terciáři a spolupracovníci klasických a nových řeholí Cursilo, Neokatechumenát	PT 6.2.4.
8. ročník			
Vztah církve a dnešního světa	• Seznámí se s hodnotovým řebříčkem naší společnosti, s vnímáním religiozity a s postojem vůči Bohu a etablovaným církvím • Za pomoci filmového zpracování si uvědomí kontext II. Vatikánského koncilu a jeho dopad na vztah katolické církve a světa • Zamyslí se nad rolí masmédií v dnešním světě a vnímá jejich úskalí a možné zneužití	Atheismus a religiozita v ČR Přínos 2. vatikánského koncilu a osobnost papeže Jana XXIII. Obrazovka jako nová víra Pohledy umělců na postavu Ježíše Krista Různé roviny setkání církve a světa Právo církve vyjadřovat se k problémům dnešního světa	PT 6.3.3, PT 6.2.2 ZSV 9.4

	• Na základě různých zpráv dokáže vnímat množství styčných bodů mezi náboženstvím na jedné straně a každodenním životem a globálním světem na straně druhé • Zamyslí se nad rolí církve v dnešním světě a zejména autoritou jejích představitelů ve vyjadřování se ke globálním otázkám ekologie, ekonomiky apod. a diskutuje o tomto tématu • Dozví se základní informace o původu a kořenech křesťanských misí, zamyslí se nad jejich rolí v minulosti a diskutuje o relevanci v dnešním světě, o způsobech a možnostech působení současných misionářů	Misie	
Sexuální morálka a současná kultura	• Diskutuje o svobodě jednotlivce vyjádřit sexuální orientaci, snaží se rozpoznat předsudky vůči homosexuálně orientované menšině a zamýšlí se nad úskalími přílišné svobody volby v této oblasti • Vyjasní si skutečnosti, které mluví pro a proti u obou možností volby • Seznámí se s postojem katolické morálky a s jejími důvody pro předmanželskou zdrženlivost; diskutuje na toto téma	Homosexualita Svoboda a odpovědnost – hranice Odpovědnost k rodině Sexuální styk před manželstvím	PT 6.1.4, PT 6.1.3, PT 6.1.1 ZSV 9.4
Osobní rovina spirituality	• Dostane prostor k zamyšlení se nad lidskou dimenzí samoty a společenství. • Písemně formuluje svou úvahu • Rozumí pojmu povolání v židovském a křesťanském pojetí • Uvědomí si vnější vlivy na volbu životního povolání a zaměstnání • Uvědomí si roli krásy v lidském životě; zamyslí se nad jejím smyslem a spojitostí s vnímáním duchovních hodnot • Pokusí se zhodnotit roli umění v křesťanství jak	Samota a společenství Povolání v křesťanském pojetí Umění – hudba a film s duchovním rozměrem Krása a náboženství	PT 6.1.1., PT 6.2.4, ZSV 9.4

	v minulých staletích, tak dnes		
Důstojnost lidského života	• Zamyslí se nad smyslem utrpení v životě jednotlivce • Klade si otázky, zda je Bůh zodpovědný za lidské utrpení a jak se na utrpení člověka a lidí podílí člověk sám; na toto téma diskutuje • Seznámí se s pohledy medicíny, psychologie a náboženství na to, kdy se člověk stává člověkem • Diskutuje o legálnosti potratů a eutanázie • Objasní pohled církve k tomuto problému; diskutuje na toto téma	Role utrpení v životě člověka Lidský život před narozením Eutanázie	PT 6.1.1, PT 6.3.3, PT 6.3.2 ZSV 9.5, 9.4
Role svobody v životě člověka	• Uvědomí si bohatství pojmu svoboda • Zamyslí se nad svobodou jednotlivce ve vztahu k osudu, k vyšší nadpřirozené autoritě či k Bohu • Seznámí se se svědectvím lidí, kteří při ztrátě vnější svobody v nějakém totalitním režimu si uchovali svobodu vnitřní • Uvědomí si náboženskou rovinu vnitřní svobody od zla, hříchu • Dokáže vnímat roli peněz pro jednotlivce i pro širší společnost a pojmenovat nebezpečí jejich zneužití	Svoboda a její pojetí Omezování vnější svobody – analýza Peníze a jejich morální dopad	PT 6.3.3, PT 6.5.4, PT 6.1.3, PT 6.2.4 ZSV 9.5, 9.4

5.19 Povinně volitelné a nepovinné předměty

5.19.1 Humanitní cvičení

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	0	2	2	0

Charakteristika předmětu

Předmět je určen pro humanitně orientované studenty, kterým nabízí možnost rozšířit a prohloubit své poznatky z humanitních předmětů. Je tvořen třemi pravidelně se střídajícími dvouhodinovými bloky – dějepis, zeměpis a ZSV. Předmět je nabízen jako povinně volitelný a nepovinný studentům druhých ročníků čtyřletého studia (obor humanitní a všeobecný) a sext ve studiu osmiletém. Je možné v něm pokračovat i v ročníku následujícím.

Dějepis

Cílem dějepisné části je prohloubení zájmu o předmět dějepis. Studenti se seznámí především s tématy z regionálních dějin a z dějin kultury, a to z evropského i mimoevropského světa. Svoje znalosti z předmětu dějepis, v němž je věnována pozornost především politickému dějinám, si rozšíří o další oblasti (životní styl, móda, bydlení, zdraví a nemoci apod.).

Zeměpis

Cílem výuky předmětu zeměpis v rámci humanitních cvičení je rozšíření a prohloubení již získaných praktických poznatků, přístupů a výstupů z hodin zeměpisu, které člověk využívá po celý život a které mu pomáhají nalézat odpovědi na otázky týkající se světa kolem nás. Koncepce směřuje k tzv. geografické gramotnosti – schopnosti žáka využívat geografických vědomostí a dovedností tak, aby se staly podkladem pro kompetentní jednání v prostředí, a to v různých oblastech jedince a společnosti.

Díky postavení geografie v systému vědeckých oborů, tzn. v průniku přírodních, společenských a technických vědních oborů, je možné navazovat a uvádět do souvislostí poznatky z jiných oborů – v rámci humanitních cvičení především z dějepisů a základů společenských věd.

Rozvržení a hloubka učiva je odlišná od hodin zeměpisu, jednotlivá témata jsou probírána podrobněji a důkladněji. Studenti jsou ještě výrazněji vedeni k samostatnému zjišťování a hodnocení faktů, více je také zařazována terénní výuka.

Role vyučujícího, stejně jako v hodinách zeměpisu a celém učebním procesu, spočívá zejména v osobním přístupu ke každému jedinci, v efektivním a intenzivním zaměstnání žáků, v jejich metodickém vedení a řízení, v podpoře problémové výuky, inovačních metod, forem a postupů, v podpoře samostatného vyhledávání, třídění a hodnocení informací. Samozřejmým úkolem vyučujícího je i kvalitní hodnocení žáků.

Do výuky předmětu je zařazen jeden tématický okruh průřezových témat a to Environmentální výchova RVP GV – Životní prostředí regionu a České Republiky. Probírá se frontálně, při diskusi o aktuálních problémech životního prostředí a také při terénní výuce.

Základy společenských věd

Předmět navazuje na učivo prvního ročníku (kvinta), prohlubuje tedy poznatky z oblasti psychologie a sociologie. Předmět má praktičtější ráz, zaměřuje se na sebepoznání a osobnostní rozvoj studenta (navazuje na osobnostní a sociální výchovu), při čemž využívá především zážitkových forem učení. Zároveň nabízí možnost blíže se seznámit s výzkumem v oblasti psychologie a sociologie a také možnost vyzkoušet si provést jednoduchý sociologický výzkum s asistencí vyučujícího.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
Dějepis			
6. ročník			
	• Orientuje se v základních vývojových etapách vývoje města Brna. • Dokáže výjmenovat jednotlivé kulturní slohy, popsat jejich znaky – zvláště se zaměřením na architekturu. • Zná životní styl, historický a kulturní přínos obyvatel Číny, Indie, Střední a Jižní Ameriky (Mayové, Inkové, Aztékové). • Má přehled o bydlení, oblékání, stravování v jednotlivých historických obdobích. • Orientuje se v problematice, která je důležitá pro pochopení současných vztahů mezi národy. • Umí vyjmenovat pomocné vědy historické a chápe jejich význam a přínos pro práci historika. • Rozliší vývojové typy písma podle ukázek, rozezná základní typy pečeti, zná strukturu listin. • Zná základní historické dokumenty z českých dějin	Dějiny Brna Kultura v dějinách Životní styl v historických etapách Prohloubení vybraných kapitol z dějin (židovská otázka, vývoj vztahů mezi jednotlivými zeměmi) Pomocné vědy historické Historické dokumenty	Dějepis, HUV, VYV, zeměpis, ZSV PT 6.1.4, 6.1.5, 6.2.4, 6.2.5, 6.3.3

	po stránce obsahové i chronologické.		
7. ročník			
Exkurze, výstavy	Žák dokáže utřídit, zobecnit a zařadit do souvislostí informace, které získá při návštěvě kulturních institucí, přičemž si doplní a rozšíří znalosti z hodin dějepisu	Podle aktuální nabídky kulturních a historických institucí	DEJ, ZEM, VYV.
Referáty	Žák umí zpracovat zadanou problematiku, sloužící k rozšíření znalostí z hodin dějepisu. Využije znalostí o odborném stylu z hodin ČJL.	Témata referátů se stanoví podle zájmu žáků a po dohodě s učitelem.	DEJ, ČJL
Historické testy	Žák prokáže všeobecné vědomosti nabyté v hodinách dějepisu.	Dějiny lidské společnosti od pravěku po současnost	DEJ
Vybrané kapitoly z mimoevropských dějin	Žák se orientuje v mimoevropských dějinách (Indie, Čína, Střední a Jižní Amerika) a zná základní znaky jejich kultury.	Dějiny Indie a Číny Mayové, Aztékové, Inkové	DEJ, ZEM
Historické dokumenty	Žák dokáže analyzovat historické prameny, je schopen postihnout hlavní myšlenku a je dále schopen analyzovat důsledky, které z obsahu dokumentu vyplývají.	Práce s konkrétními historickými dokumenty.	DEJ, ČJL
Ukázky z historických filmů	Žák umí provést historickou kritiku, na základě všeobecných historických znalostí je schopen posoudit hodnověrnost díla.	Výběr podle aktuální nabídky	DEJ, ČJL
Pomocné vědy historické	Žák dokáže vyjmenovat PVH, zná předmět jejich zkoumání a orientuje se v základní problematice, kterou se zabývají.	Pomocné vědy historické	ČJL, DEJ
Vývoj kultury v Evropě	Žák zná jednotlivé směry kulturního vývoje od starověku do současnosti a dokáže je charakterizovat v jednotlivých oblastech.	Kulturní vývoj v Evropě	ČJL, DEJ, VYV, HUV
Zeměpis			

6. ročník			
Místní region Terénní výuka Místní krajina	• zná a uvědomuje si místní region • hodnotí, kriticky přistupuje k regionu • analyzuje a vyhodnocuje reálné situace • poznává a klade si otázky týkající se místního regionu	Brno a Jihomoravský kraj Historický vývoj obyvatelstva Ekonomika, regionální rozvoj, strategie, krajina a životní prostředí Plán územního rozvoje Brna, vznik, význam změny Práce s mapami Brna a JM kraje Terénní cvičení, exkurze do vybraných lokalit, geologie, biota, hydrosféra, Černovická terasa, ČOV, muzea, správa MB, kulturní památky	DĚJ, ZSV, BIO, CHE
7. ročník			
Politický zeměpis	• prezentuje, komunikuje, vysvětluje, argumentuje na dané téma • pracuje s mapami, informacemi, fakty	Politický zeměpis Státy podle zřízení, formy vlády, státoporné uspořádání Závislá území ve světě, integrace a dezintegrace, změny politické mapy světa Prezentace studentských referátů na zadaná aktuální témata	DĚJ, ZSV
Krajina, životní prostředí	• rozumí vztahům v krajině • uvědomuje si příčiny a prevence katastrof, navrhuje protiopatření	Ochrana a tvorba krajiny a životního prostředí Typy krajin, změny v krajině Ochrana krajiny v ČR – národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace Přírodní katastrofy, povodně, sucha, sopečná činnost, zemětřesení, sesuvy, laviny, hurikány, tornáda, vichřice, orkány	BIO, CHEM, FYZ,
Napříč zeměpisná témata	• řeší a vyhodnocuje zeměpisné testy • sám se hodnotí • sleduje, vysvětluje, rozebírá situaci	Testování vědomostí a dovedností k maturitní zkoušce Aktuální dění v ČR, Evropě a ve světě	

Základy společenských věd			
6. ročník			
Praktická sociologie a psychologie, sebepoznání a osobnostní rozvoj	• Rozumí roli a poslání sociálních věd ve společnosti. • Oceňuje praktický význam sociálních věd (zvláště psychologie a sociologie) pro osobnostní rozvoj jedince i pro rozvoj společnosti. • Nahlíží mechanismy skupinové komunikace. • Ovládá techniky sebe prezentace a prosazení svého názoru ve skupině. • Rozumí technice převedení konfliktu na problém. • Zvládá práci ve skupině. • Rozlišuje základní metody sociálněvědného výzkumu. • Dokáže (ve skupině) navrhnout a realizovat jednoduchý sociologický výzkum. • Zvládá základní analýzu a interpretaci výzkumných dat (z oblasti sociologie a psychologie).	Psychologie a sociologie v praxi Psychologické a zážitkové aktivity Sebepoznávací testy a testy osobnosti Slavné experimenty sociální psychologie Základní techniky sociologického výzkumu (kvalitativní, kvantitativní) - dotazník, anketa, rozhovor, pozorování, analýza dokumentů Základy sociologické analýzy dat Základy metodologie výzkumu v sociálních vědách	PT 6.1.1, 6.1.2, 6.1.3, 6.1.4, 6.1.5 ZSV – 9.1, 9.2
7. ročník			
Politologie aplikovaná na problémy současného světa Mediální obraz světa	• Pokusí se o objasnění příčin současných konfliktů ve světě. • Vnímá současný svět z hlediska globálních vztahů. • Rozliší jednotlivé druhy médií, zhodnotí, které mají největší vliv na vývoj událostí ve světě. • Orientuje se v nabídce mediálního trhu. • Kriticky posoudí obraz světa podávaný médii.	Ohniska napětí v současném světě Současný svět z hlediska globálních vztahů Vliv médií na utváření obrazu současného světa Zpravodajská etika	PT 6.2.1, 6.2.2, 6.2.3, 6.2.4, 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.5.4, 6.5.5 ZSV – 9.4, ZEM – 8.2.7

5.19.2 Přírodovědná cvičení

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	0	2	2	0

Charakteristika předmětu

Předmět je určen pro přírodovědně orientované studenty, kterým nabízí možnost rozšířit a prohloubit své poznatky z předmětů – biologie, chemie, fyzika. Je tvořen třemi pravidelně se střídajícími dvouhodinovými bloky – BIO, CHE, FYZ. Předmět je nabízen jako povinně volitelný a nepovinný.

V rámci výuky probíhají teoretická a praktická cvičení. Výuka je podle možností doplňována exkurzemi na různá odborná pracoviště.

Biologie

Charakteristika a cíle předmětu:

Předmět cvičení z biologie (povinný i nepovinný) je zaměřen na upevnění, případně prohloubení učiva, které předepisují osnovy BIO. Zároveň může prohloubit a rozšířit vědomosti u talentovaných žáků a připravit je i na soutěže biologické olympiády. Cvičení z biologie mají přispívat k prohloubení a pevnějšímu zvládnutí učiva, které předepisují učební osnovy, zvláště pak laboratorních metod. Mají dále rozvíjet spojení biologie se životem, zejména s praxí, s péčí o zdraví a ochranu životního prostředí, zdokonalovat pracovní dovednosti a učit žáky řešit otázky a úkoly na vědeckém základě. Mají dále rozvíjet zájem žáků o biologické vědy a jejich rozhled v těchto oborech.

Obsah a doporučení:

Výukový čas bude věnován rozvíjení biologických vědomostí a dovedností i při práci v laboratoři, a to pod přímým vedením učitele. Žáci by měli pracovat s biologickým materiálem, přičemž je položen důraz na krátkodobé i dlouhodobější, pokud možno problémově formulované úkoly (pokusy, pozorování) a výsledky pozorování a pokusů, informace získané z doporučené literatury budou žáci zpracovávat samostatně.

Některá témata jsou doplněna prací v terénu (hydrobiologie, biocenologie, entomologie atd.) nebo návštěvou muzejních sbírek, exkurzí do botanické či zoologické zahrady – s využitím místních podmínek. Výhodou je poloha gymnázia u Wilsonova lesa. Při praktických cvičeních pracují žáci individuálně či ve skupinkách (3–4 žáci), obsah úkolů pro skupinu nemusí být stejný. Každému výcviku manuálních a intelektuálních dovedností předchází instruktáž učitele (s důrazem na bezpečnost práce). Výsledky práce žáci zaznamenávají stručným zápisem, kresbou, grafy. Laboratorní cvičení vyžadují alespoň základní vybavení laboratoře pro tyto účely. Podle obsahu zvolené tematiky lze žáky pověřovat vypracováním referátů. Ty pak

mohou sloužit jako základ pro diskuzi nad tématem. Žáci se zvláště vyhraněným zájmem o daný problém mohou vypracovat samostatnou písemnou práci na zadané téma. Uvedené učební osnovy mohou být doplňovány o další tematické okruhy – dle momentálních podmínek školy či nabídky jiných organizací.

Chemie

V sextě a septimě je možno teoretickou výuku doplnit volitelným Přírodovědným cvičením – PCV jehož součástí je mimo biologie a fyziky také chemická část. Náplní chemické části PCV jsou zejména praktické procvičení teoretických znalostí, správné laboratorní praxe, bezpečnosti práce v chem. laboratoři atd. Náplně jednotlivých ročníků (viz níže uvedená tabulka) jsou koncipovány tak aby tvořily kompaktní celek a studentovi poskytly odpovídající vzdělání a zkušenosti ať už si vydere předmět jako jednoletý nebo dvouletý navazující.

Pro tato laboratorní cvičení je z důvodu dodržení bezpečnostních pravidel (Laboratorní řád) do skupiny možno zařadit max. 15 žáků.

Pro praktickou výuku chemie je k dispozici nejen odborná učebna chemie vybavená audiovizuální technikou včetně interaktivních prvků, ale i odpovídajícím způsobem vybavená chemická laboratoř.

Ve vyučování PCV získávají žáci představu i praktické zkušenosti o přírodě jako systému, jehož části jsou propojeny a navzájem se ovlivňují. U žáků podporujeme vytváření otevřeného myšlení přístupného alternativním řešením, kritického myšlení a logického uvažování.

Žák se učí chápat vlastnosti látek ve vztahu k jejich struktuře jakož i chemické reakce a jejich příčiny. Učí se aplikovat znalosti a dovozovat závěry experimentů podpořené pozorováním ukázkových pokusů.

Fyzika

Studenti řeší experimentální úlohy podle zadaných návodu, seznámí se s laboratorní technikou, naučí se zpracovávat svá měření a ze svého měření vypracovat protokol. Dovednosti získané v tomto předmětu uplatní studenti na vysokých školách přírodovědného a technického zaměření i studenti lékařské fakulty. Výuka je realizována v laboratoři fyziky a je určena pro maximálně 15 žáků.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
Biologie			
6. ročník			

Obecná biologie	zná významné hypotézy o vzniku a vývoji života na Zemi chápe souvislost geologické historie Země s vývojem organismů na Zemi	Vznik a vývoj živých soustav, evoluce organismů Geologická historie země, - období, změny polohy kontinentů, evoluce živých organismů	ZEM – vznik vesmíru a sluneční soustavy Geologie
Biologie rostlin	popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů charakterizuje řasy, mechorosty, kaprad'orosty a semenné rostliny pozná a pojmenuje významné rostlinné druhy a uvede jejich ekologické nároky pozná běžné léčivé i jedovaté rostliny	Rostliny stélkaté a cévnaté – charakteristika Morfologie a anatomie rostlin Systém a evoluce rostlin Rostliny a prostředí Léčivé a jedovaté rostliny	PT 6.4.1. CHE – fotosyntéza, dýchání Výchova ke zdraví
Biologie hub	pozná a pojmenuje významné zástupce hub a lišejníků zná naše běžné jedovaté houby, ví jak poskytnout první pomoc v případě otravy houbami	Stavba a funkce hub Stavba a funkce lišejníků Přehled významných zástupců hub a lišejníků Jedlé a jedovaté houby, důležité rozlišovací znaky, první pomoc při otravě houbami	PT 6.4.1. Výchova ke zdraví
Ekologie	zhodnotí různé způsoby nakládání s odpady a jejich vliv na životní prostředí objasní základní principy odpovědné spotřeby	Třídění odpadů Odpovědná spotřeba	Výukový program PT 6.4.2.
Biologie živočichů – bezobratlí	charakterizuje hlavní taxonomické jednotky bezobratlých živočichů a jejich zástupce pozná a pojmenuje významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky posoudí význam bezobratlých živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany	Mnohobuněční živočichové – bezobratlí Morfologie, anatomie a fyziologie bezobratlých Systém a evoluce bezobratlých Bezobratlí a prostředí Onemocnění přenosná ze zvířat na člověka, mnohobuněční paraziti, prevence	PT 6.4.1., 6.4.3. Výchova ke zdraví
Biologie živočichů – strunatci	pozná a pojmenuje významné živočišné druhy a uvede jejich ekologické nároky charakterizuje základní typy chování živočichů	Strunatci Morfologie, anatomie a fyziologie strunatců Rozmnožování strunatců	

		Systém a evoluce strunatců Etologie strunatců Strunatci a prostředí	
7. ročník			
Biologie člověka	podle předloženého schématu popíše a vysvětlí evoluci člověka využívá znalostí o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími ve vlastním těle ví, jak zasáhnout při závažných poraněních a život ohrožujících stavech	Fylogenetický vývoj člověka Stavba a funkce opěrné a pohybové soustavy, soustavy látkové přeměny, regulační soustavy, smyslová soustava a rozmnožovací soustavy, Ontogeneze člověka Životní styl a zdraví, zdravá strava První pomoc při život ohrožujících stavech a úrazech	DEJ – fylogeneze ZSV – ontogeneze Výchova ke zdraví Výchova ke zdraví - TEV, cizí jazyky
Obecná biologie	zná významné hypotézy o vzniku a vývoji života na Zemi chápe souvislost geologické historie Země s vývojem organismů na Zemi	Vznik a vývoj živých soustav, evoluce organismů Geologická historie země, - období, změny polohy kontinentů, evoluce živých organismů	ZEM – vznik vesmíru a sluneční soustavy Geologie
Ekologie	používá správně základní ekologické pojmy objasňuje základní ekologické vztahy popíše a na příkladech objasní základní způsoby ochrany přírody v ČR	Základní ekologické pojmy, podmínky života Biosféra a její členění Ochrana životního prostředí v ČR	PT 6.4.
Laboratorní cvičení	vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy pro konání pozorování, experimentů a měření vyhledá podklady potřebné k provedení dané práce zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své práce, zformuluje závěr, ke kterému dospěl/a dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při práci v laboratoři i terénu	Základní laboratorní postupy a techniky Základní laboratorní zařízení, přístroje a pomůcky Protokol o experimentu Základy první pomoci při úrazu v laboratoři	Téma je náplní volitelného předmětu Přírodovědná cvičení

	• ví, jak poskytnout první pomoc při úrazu v laboratoři		
Fyzika			
6. ročník			
Mechanika	• samostatně změří základní mechanické veličiny • určí chyby měření • zpracuje písemný protokol zadané praktické úlohy • provede rozbor naměřených výsledků • dovede prezentovat svou samostatnou práci	Praktické měření základních mechanických veličin v úlohách sestavených podle situace a možností školy Teorie chyb měření fyzikálních veličin Zadání vhodných problémových úloh, jejich zpracování a prezentace	
Molekulová fyzika a termika	• samostatně změří základní termodynamické veličiny • zpracuje písemný protokol zadané praktické úlohy • provede rozbor naměřených výsledků • dovede prezentovat svou samostatnou práci	Praktické měření základních termodynamických veličin v úlohách sestavených podle situace a možností školy Zadání vhodných problémových úloh, jejich zpracování a prezentace	
Kmity a vlnění	• samostatně změří základní veličiny kmitavých pohybů a mechanického vlnění • zpracuje písemný protokol zadané praktické úlohy • provede rozbor naměřených výsledků • dovede prezentovat svou samostatnou práci	Praktické měření základních veličin kmitavých pohybů a mechanického vlnění v úlohách sestavených podle situace a možností školy Zadání vhodných problémových úloh, jejich zpracování a prezentace	
7. ročník			
Elektřina a magnetismus	• samostatně změří základní veličiny elektřiny a magnetismu • zpracuje písemný protokol zadané praktické úlohy • provede rozbor naměřených výsledků • dovede prezentovat svou samostatnou práci	Praktické měření základních veličin elektřiny a magnetismu v úlohách sestavených podle situace a možností školy Zadání vhodných problémových úloh, jejich zpracování a prezentace	
Optika	• samostatně změří základní optické veličiny • zpracuje písemný protokol zadané praktické úlohy • provede rozbor naměřených výsledků • dovede prezentovat svou samostatnou práci	Praktické měření základních optických veličin v úlohách sestavených podle situace a možností školy Zadání vhodných problémových úloh, jejich zpracování a prezentace	

Fyzika mikrosvět a astrofyzika	• samostatně změří základní veličiny v oblasti mikrosvět • zpracuje písemný protokol zadané praktické úlohy • provede rozbor naměřených výsledků • dovede prezentovat svou samostatnou práci	Praktické měření základních veličin v oblasti mikrosvět v úlohách sestavených podle situace a možností školy Zadáni vhodných problémových úloh, jejich zpracování a prezentace	
Chemie			
6. ročník			
Bezpečnost práce 1. pomoc a PO	• Zná základní bezpečnostní předpisy platné pro chemickou laboratoř • Chápe rizika pramenící z praktického zacházení s chemickými látkami a přípravky • Zná principy značení látek vč. symbolů nebezpečnosti • Ví, jak se zachovat při mimořádné situaci • Ovládá základní principy 1. pomoci	Bezpečnost práce, první pomoc a PO • základní pojmy • související legislativa • základy názvosloví, popisu a značení látek • principy 1. pomoci • požární předpisy	
Základní chemické operace	• Umí rozlišit směsi podle typu • Zná principy separačních operací používaných v chemické laboratoři • Dokáže vzhledem k vlastnostem směsi zvolit vhodnou separační operaci	Základní chemické operace • sedimentace • filtrace • destilace • extrakce • sublimace	
Příprava roztoků a jejich vlastností	• Rozumí procesu rozpouštění • Umí vybrat vhodné rozpouštědlo • Umí vypočítat navážky a koncentrace u připravovaných roztoků	Příprava roztoků a jejich vlastnosti • laboratorní nádobí pro přípravu roztoků • vážení a měření objemu • příprava roztoku • výpočty koncentrací • vztah vlastností a koncentrace	
Příprava chemických látek	• Umí navrhnout jednoduchý lab. experiment pro přípravu chemické látky v roztoku • Chápe význam chemické rovnováhy • Umí izolovat připravenou látku z reakčního systému	Příprava chemických látek • rychlost chemické reakce a koncentrace • podvojná záměna solí • srážecí reakce	
Reakce látek v pevném stavu	• Chápe vliv skupenství na rychlost průběhu chemické reakce	Reakce látek v pevném stavu • vznik a reakce sraženiny	

	• Ovládá operace zmenšující velikost částic • Ovládá techniky mísení pevných složek systému	• reakce v pevné fázi • mísení pevných vzorků • izolace produktů z pevné směsi	
7. ročník			
Bezpečnost práce 1. pomoc a PO	• Zná základní bezpečnostní předpisy platné pro chemickou laboratoř • Chápe rizika pramenící z praktického zacházení s chemickými látkami a přípravky • Zná principy značení látek vč. symbolů nebezpečnosti • Ví, jak se zachovat při mimořádné situaci • Ovládá základní principy 1. pomoci	Bezpečnost práce, první pomoc a PO • základní pojmy • související legislativa • základy názvosloví, popisu a značení látek • principy 1. pomoci • požární předpisy	
Příprava a práce s organickým vzorkem	• Chápe rozdíly v zacházení s organickou molekulou • Ovládá bezpečné zacházení (izolace, ohřev...) s hořlavinou a těkavou látkou • Chápe význam polárnosti rozpouštědel pro přípravu a práci s org. sloučeninou • Zná základní principy reaktivity org. látek	Příprava a práce s organickým vzorkem • příprava a reakce s org. roztoky • způsoby izolace org. látek ze směsi • modifikace organické struktury a její vztah k vlastnostem a reaktivitě • popis a analýza účinnosti organické preparativní reakce	
Příprava a práce s biochemickým vzorkem	• Chápe rozdíly v zacházení s bioch. molekulou • Ovládá bezpečné zacházení (izolace, ohřev...) s termolabilní a těkavou látkou • Chápe význam polárnosti rozpouštědel a koncentrace pro přípravu a práci s biochemickou látkou • Zná základní principy reaktivity bioch. látek	Příprava a práce s biochemickým vzorkem • příprava a reakce s bioch. vzorky • způsoby izolace bioch. látek ze směsi • modifikace struktury a její vztah k vlastnostem a reaktivitě u biochemických látek • popis a analýza účinnosti biotechnologického preparativního procesu	

5.19.3 Seminář z biologie

Časové, obsahové a organizační vymezení

Předmět navazuje na základní výuku biologie a na přírodovědná cvičení. Hlavní náplní semináře je systematické zopakování, upevnění a prohloubení probraného učiva s přihlédnutím k požadavkům vysokých škol na přijímací řízení.

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	0	0	0	2

Výchovné a vzdělávací strategie v semináři z biologie

Jsou stejné jako ve výuce biologie s důrazem na velmi intenzivní a systematickou přípravu.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
8. ročník			
Vznik života na Zemi, evoluce života	Charakterizuje hlavní teorie vzniku života na Zemi Zhodnotí přínos Oparinovy, Lamarckovy, Darwinovy teorie vývoje života pro další rozvoj biologických věd Zná významné biology a jejich objevy Charakterizuje jednotlivá geologická období z hlediska vývoje života na Zemi Zná hlavní vývojové kroky vedoucí ke vzniku druhu Homo sapiens	Vznik a vývoj života na Zemi – teorie kreační, panspermická, abiogeneze, evoluční abiogeneze – Oparin Evoluční teorie – Lamarck, Darwin Geologická období a vývoj rostlin a živočichů Hominizace, sapientace, předchůdci člověka – včetně známých nálezů	ZEM
Viry a prokaryota	Popíše stavbu a životní projevy virů, klasifikuje viry podle různých kritérií Porovná lytický a lyzogenní cyklus virů Popíše stavbu a typy prokaryotických organismů, zařadí je do hlavních systematických skupin Vysvětlí princip rozmnožování bakterií, přenos genetické	Viry – stavba, třídění, rozmnožování Prokaryota – archea, bacteria – charakteristika, stavba prokaryotické buňky, bakterie – tvary, rozmnožování, transdukce, transgenozé, konjugace; genová exprese – lac operon Prionová, virová a bakteriální onemocnění – původci, způsoby přenosu,	CHE

	informace mezi bakteriemi, popíše průběh genové exprese u bakterií • Zná významné původce prionových, bakteriálních a virových onemocnění, způsoby přenosu a prevenci těchto nemocí • Vysvětlí přínos virů a bakterií v biotechnologiích	příznaky onemocnění, prevence Využití virů a bakterií v biotechnologiích, genové inženýrství	
Cytologie	• Vysvětlí rozdíly mezi buňkou prokaryotickou a eukaryotickou (houbová, rostlinná, živočišná) • Popíše způsoby jaderného dělení a vysvětlí rozdíly mezi nimi, charakterizuje změny chromozomů v průběhu jaderného dělení a buněčného cyklu • Uvede rozdíly v cytokinezi rostlinné a živočišné buňky • Vysvětlí průběh genové exprese v eukaryotické buňce • Objasní základní metabolické procesy probíhající v buňce	Stavba buňky houbové, rostlinné, živočišné Dělení jaderné, dělení buněk, buněčný cyklus Genová exprese v bakteriální buňce Buněčné dýchání, fotosyntéza	CHE
Anatomie, fyziologie, fylogeneze a systematika rostlin a hub	• Charakterizuje stavbu těla rostlin a hub, zdůvodní adaptace na specifické podmínky • Objasní životní pochody probíhající v rostlinách • Vysvětlí způsoby rozmnožování rostlin a hub • Popíše evoluci rostlin a hub • Charakterizuje hlavní taxony, uvede zástupce, význam pro člověka na konkrétních příkladech • Zná jedovaté rostliny a houby, umí poskytnout první pomoc v případě otravy	Anatomie a morfologie rostlin a hub Fyziologie rostlin – vodní režim, metabolismus, fotosyntéza, pohyby rostlin, růst, vývoj Rozmnožování rostlin a hub Evoluce rostlin a hub Systematické třídění, charakteristika hlavních taxonů, zástupci a jejich význam pro člověka Prevence otrav, první pomoc při otravách rostlinami a houbami	P.T.6.4.1., CHE, ZEM
Anatomie, fyziologie, fylogeneze a systematika prvků a živočichů	• Definuje hlavní systematické skupiny prvků a živočichů • Vysvětlí rozdíly mezi orgánovými soustavami jednotlivých živočišných kmenů i nižších taxonů • Zná životní pochody probíhající v tělech živočichů	Stavba prvků, orgány, rozmnožování pohlavní a nepohlavní, charakteristika hlavních systematických skupin se zaměřením na parazity Fylogeneze orgánových soustav živočichů	P.T.6.4.1., ZEM

	• Zná prvky a živočichy – původce onemocnění zvířat a člověka, vysvětlí, jak probíhají jejich životní cykly a jak se bránit nákaze	Systematické dělení živočichů, charakteristika hlavních taxonů, zástupci Onemocnění člověka způsobená prvky a parazitickými živočichy, přenašeči onemocnění, prevence, léčba	
Anatomie a fyziologie člověka	• Vysvětlí stavbu a fungování jednotlivých orgánových soustav člověka • Objasní spolupráci mezi nervovou a hormonální soustavou • Zná základní onemocnění jednotlivých soustav, zdůvodní nutnost preventivních opatření • Uvede souvislosti mezi životním stylem a civilizačními chorobami • Popíše etapy vývoje lidského zárodku a plodu, faktory, které ovlivňují jeho vývoj	Stavba a činnost jednotlivých orgánových soustav Princip řízení činnosti organismu – rozdíly a souvislosti Onemocnění orgánových soustav – důsledky a prevence Civilizační nemoci, prevence Spermiogeneze, oogeneze, oplození, ontogeneze, embryopatie, fetopatie, prevence	P.T.6.4.2., CHE, FYZ
Genetika	• Zná základní zákonitosti dědičnosti, dokáže objasnit vliv genových interakcí, polygenní dědičnost, genovou vazbu, dědičnost na pohlaví vázanou a pohlavím ovlivněnou, mimojadernou dědičnost • Zná základní zákonitosti populační genetiky, umí aplikovat Hardy-Weinbergův zákon • Vysvětlí rozdíly v genetice bakterií a eukaryot • Zná některé současné metody a biotechnologické postupy, které se běžně využívají ve výrobě či laboratořích • Zhodnotí význam různých typů mutací	Cytogenetika a obecná genetika – mendelovská genetika, genové interakce, polygenní dědičnost, genová vazba, genetika člověka, pohlavně vázaná a ovlivněná dědičnost, populační genetika, mimojaderná dědičnost Molekulární biologie – struktura NK, bílkovin, replikace, genová exprese – porovnání prokaryot a eukaryot Genomika – mapování genomu, mutace, základy onkogenetiky Biotechnologie – využití bakterií, virů, kvasinek Klonování, etické aspekty moderní genetiky Mutace – genové, chromozomové, genomové – a jejich důsledky	CHE, MAT
Ekologie	• Na příkladu konkrétních organismů vysvětlí působení biotických a abiotických faktorů, vznik adaptací	Abiotické a biotické faktory, adaptace organismů Globální ekologické problémy	PT 6.2.2., ZEM

	• Definiuje současné ekologické problémy – místní i globální, diskutuje o možnosti jejich řešení		

5.19.4 Cvičení z matematiky

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	0	2	0	0

Charakteristika předmětu

V sextě žáci procvičují, doplňují a prohlubují znalosti získané v hodinách matematiky, na které se zde obsahově navazuje. Cílem tohoto předmětu je, aby žák získal v matematice větší nadhled, orientaci, souvislosti a pocit většího sebevědomí. Jsou zde hlouběji probírány zvláště ty partie (výroková logika, algebraické rovnice, zobrazení, fce, relace) jejich pochopení se studentům zúročí i v přijímacím řízení na vysoké školy, či v úvodních vysokoškolských kurzech nejen z matematiky. Cvičení je určeno jednak pro budoucí studenty ekonomických, technických škol, pro zájemce o přírodní vědy, ale i pro ty, kteří mají matematiku prostě rádi a chtějí se v ní dále zdokonalovat.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
6. ročník			
Rovnice, nerovnice a jejich soustavy, systematizace	• řeší lineární a kvadratické rovnice, nerovnice a jejich soustavy • rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy, zdůvodní, kdy je zkouška nutnou součástí řešení • geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy, graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav • analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav	lineární rovnice a nerovnice kvadratické rovnice (diskriminant, Vietovy vztahy, rozklad kvadratického trojčlenu, metoda doplnění na čtverec), kvadratické nerovnice rovnice a nerovnice v součinném a podílovém tvaru rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou rovnice s neznámou ve jmenovateli a pod odmocninou lineární a kvadratické rovnice s parametrem kartézský součin, binární relace a jejich grafy	
Funkce, relace jejich grafy, rovnice,	• načrtne grafy elementárních funkcí	obecné poznatky o funkcích – pojem funkce, definiční	

systematizace poznatků	(v základním i posunutém tvaru) určí jejich vlastnosti • formuluje a zdůvodňuje vlastnosti jednotlivých funkcí • využívá poznatky o funkcích při řešení rovnic a nerovnic • aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních, logaritmických a goniometrických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi • modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí • řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích • načrtne grafy goniometrických fci, využívá vlastností goniometrických fci • řeší jednodušší goniometrické rovnice a nerovnice • řeší reálné úlohy pomocí trigonometrie	obor, obor hodnot, graf funkce, vlastnosti funkcí lineární a konstantní funkce kvadratická funkce funkce s absolutní hodnotou lineární lomená funkce, nepřímá úměrnost mocninné funkce inverzní funkce funkce druhá a n-tá odmocnina exponenciální a logaritmické funkce, logaritmy, vlastnosti logaritmů exponenciální a logaritmické rovnice a nerovnice oblouková míra a orientovaný úhel goniometrické funkce: vztahy mezi goniometrickými funkcemi goniometrické rovnice a nerovnice trigonometrie pravoúhlého a obecného trojúhelníku sinová a kosinová věta	
Planimetrie systematizace poznatků	• správně používá geometrické pojmy • zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině, na základě vlastností třídí útvary • využívá náčrt při řešení rovinného problému • řeší konstrukční úlohy užitím množin všech bodů dané vlastností, pomocí konstrukce délek úseček daných výrazem • řeší planimetrické problémy motivované praxí • řeší konstrukční úlohy pomocí shodných zobrazení a stejnolehlosti	klasifikace rovinných útvarů polohové a metrické vlastnosti rovinných útvarů dvojice úhlů trojúhelníky, jejich dělení, vlastnosti, významné úsečky trojúhelníku, shodnost a podobnost trojúhelníků, Euklidovy věty a Pythagorova věta čtyřúhelníky, jejich dělení vlastnosti kružnice, kruh (tečna, sečna, tětiva kružnice), oblouk kružnice, středový a obvodový úhel, Thaletova věta obvody a obsahy rovinných útvarů	

		množiny bodů dané vlastností, Thaletova kružnice konstrukční úlohy řešené pomocí množin bodů daných vlastností shodná zobrazení: osová a středová souměrnost, posunutí, otáčení podobná zobrazení: stejnolehlost konstrukční úlohy řešené pomocí shodných a podobných zobrazení	

5.19.5 Seminář z matematiky

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	0	0	2	2

Charakteristika předmětu

Žák prohlubuje učivo matematiky základní školy a prvních tří ročníků vyššího gymnázia. Náplní semináře je systematizace matematických poznatků a pokračování v přípravě k maturitě. Je kladen důraz na problematiku přijímacích testů na vysoké školy. Předmět má pomoci uchazečům o studium na vysoké škole, ke snadnější orientaci ve struktuře přijímacích testů a zároveň jim poskytnout užitečné rady k jejich úspěšnému složení.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
7. ročník			
Stereometrie, objem a povrch těles, systematizace poznatků	určuje vzájemnou polohu útvarů, vzdálenosti a odchylky využívá kritéria rovnoběžnosti a kolmosti dvou rovin, přímky a roviny v početní geometrii aplikuje trigonometrii, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly řeší praktické stereometrické problémy aplikuje poznatky z planimetrie ve stereometrii	vzájemná poloha útvarů v rovině a prostoru řezy těles, průsečnice rovin, průnik přímky s rovinou, tělesem metrické vztahy prostorových útvarů řešené stereometricky tělesa: hranol, jehlan, čtyřstěn, válec, kužel, koule, komolá tělesa povrchy a objemy těles a jejich částí	
Teorie množin, výroková logika, systematizace poznatků	provádí operace s množinami, množiny využívá při řešení praktických úloh řeší úlohy pomocí Vennových diagramů pracuje s výroky, logickými spojkami, kvantifikátory řeší slovní úlohy pomocí výrokové logiky správně neguje jednoduché i složené výroky	množiny a operace s množinami Vennovy diagramy, de Morganova pravidla výroky a jejich negace, tautologie přímý, nepřímý důkaz, důkaz sporem	

	• provádí jednoduché důkazy matematických vět		
Vektorová algebra, systematizace poznatků	• používá operace s vektory v praktických úlohách • používá skalární a vektorový součin	souřadnice vektoru lineární kombinace vektorů velikost vektorů sk. a vektorový součin vektorů odchylka vektorů	
Analytická geometrie lineárních útvarů, systematizace poznatků	• užívá různé způsoby analytického vyjadřování přímky v rovině a v prostoru • parametrické a obecné vyjádření roviny • využívá metody analytické geometrie při řešení komplexních úloh a problémů	parametrický tvar přímky v rovině a prostoru, obecná rovnice přímky v rovině, směrnice tvar parametrické vyjádření roviny a obecná rovnice roviny polohové vztahy dvou útvarů v rovině a prostoru metrické vztahy útvarů v rovině a prostoru řešené analyticky	
Kuželosečky, systematizace poznatků	• využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření • umí určit základní údaje o kuželosečce • řeší úlohy na vzájemnou polohu kuželosečky a přímky	kružnice, elipsa, parabola, hyperbola definice kuželoseček, jejich rovnice vzájemné polohy kuželoseček a přímky tečna kuželosečky a její rovnice	
8. ročník			
Kombinatorika a pravděpodobnost, systematizace poznatků	• užívá kombinatorická pravidla součtu a součinu v praktických úlohách • řeší úlohy na variace, permutace, kombinace bez opakování i s opakováním, rozezná jednotlivé rozdíly mezi úlohami • upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly, řeší rovnice s jejich využitím • využívá binomickou větu • využívá kombinatorické postupy při řešení úloh s pravděpodobností	základní kombinatorická pravidla variace, permutace, kombinace bez opakování a s opakováním faktoriál, kombinační číslo, binomická věta, Pascalův trojúhelník pravděpodobnost jevu pravděpodobnost sjednocení a průniku jevů, nezávislé jevy	
Statistika a statistické šetření	• zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení, vytváří	statistický soubor a jeho charakteristiky, aritmetický, geometrický, harmonický	

	a vyhodnocuje závěry a předpovědi na základě dat	průměr, modus medián a charakteristiky variability	
Posloupnosti a řady systematizace poznatků	vysvětlí rozdíl mezi posloupností a funkcí reálných čísel formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí řeší úlohy s využitím poznatků o posloupnostech aplikuje geometrickou posloupnost a exponenciální funkci ve finanční matematice vysvětlí pojem limita posloupnosti, zná základní věty o limitách posloupností a umí je využít při výpočtu limit posloupností vysvětlí pojem nekonečná řada a součet nekonečné řady, pro nekonečnou geometrickou řadu zná podmínku její konvergence a umí určit její součet řeší slovní úlohy na posloupnosti a nekonečné řady	definice a určení posloupnosti (vzorcem pro n -tý člen a rekurentně) vlastnosti posloupnosti aritmetická a geometrická posloupnost) finanční matematika limita posloupnosti, konvergentní a divergentní posloupnost nekonečná geometrická řada a její součet řešení slovních úloh	
Komplexní čísla, systematizace poznatků	provádí operace s komplexními čísly v algebraickém i goniometrickém tvaru využívá rovnosti dvou komplexních čísel zobrazí komplexní čísla v Gaussova rovině využívá Moivreovu větu při umocňování kompl. čísel řeší rovnice na množině C	algebraický a goniometrický tvar komplexního čísla komplexně sdružené číslo, absolutní hodnota, argument kompl. čísla početní operace na množině C Moivreova věta rovnice na množině C binomická rovnice a zobrazení řešení v Gaussově rovině	

5.19.6 Deskriptivní geometrie

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	0	0	2	2

Stručná charakteristika a cíle předmětu:

Úkolem deskriptivní geometrie na gymnáziu je připravit žáky na vysokoškolské studium těch oborů, kde budou potřebovat dobrou prostorovou představivost a základy zobrazovacích metod, zejména při studiu technických a uměleckých oborů (architektura, stavební a strojná fakulta). Potřebnost těchto dovedností je důležitá i v jiných oblastech, např. v oblasti průmyslového designu nebo v lékařské anatomii.

Žáci absolvující tento volitelný předmět si ho budou moci zvolit i jako maturitní předmět v profilové části.

V návaznosti na vyučování matematice využívá výuka deskriptivní geometrie poznatků z planimetrie, analytické geometrie a zejména stereometrie, vede k rozvoji logického myšlení a k přesnému vyjadřování.

Cílem výuky deskriptivní geometrie je naučit se základním zobrazovacím metodám – kótovanému promítání, pravoúhlému promítání na dvě průmětny (Mongeovo promítání) a pravoúhlé axonometrii a využívat je při řešení planimetrických a stereometrických problémů a zobrazování těles.

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
7. ročník			
Úvod do DEG	zná vývoj a je mu jasný význam DEG v praxi	vývoj DEG úloha a význam DEG	
Stereometrie. Volné rovnoběžné promítání.	určuje vzájemnou polohu bodů, přímek a rovin v prostoru modeluje rovnoběžný průmět bodu, přímky, roviny a pravoúhlý průmět bodu přímky a roviny	základní poznatky ze stereometrie volné rovnoběžné promítání pravoúhlé promítání	
Kótované promítání	zobrazuje základní prvky prostoru do roviny; z jejich obrazů modeluje jejich polohu v prostoru	kóta bodu, zavedení souřadnic, zobrazení bodu zobrazení přímky a úsečky, stopník přímky, skutečná	

	• určuje vzájemnou polohu bodů, přímk a rovin z jejich průmětů • řeší planimetrické úlohy v obecné rovině • sestrojuje k danému útvaru útvar, který mu odpovídá v osové afinitě • osovou afinitu využívá při otáčení roviny do průmětny • zobrazuje jednoduchá hranatá tělesa	velikost úsečky, odchylka přímky od průmětny vzájemná poloha dvou přímk zobrazení roviny, stopa roviny, hlavní a spádové přímky roviny, odchylka roviny od průmětny bod a přímka v rovině vzájemná poloha dvou rovin, průsečnice dvou rovin vzájemná poloha přímky a roviny, průsečík přímky s rovinou otáčení roviny do průmětny, útvar ležící v obecné rovině, osová afinita konstrukční úlohy – zobrazení hranatého tělesa	
Mongeovo promítání I	• zobrazuje základní prvky prostoru do dvou navzájem kolmých rovin • sestrojuje sdružené průměty dvou bodů, bodu a přímky, dvou přímk, přímky a roviny, dvou rovin; ze zobrazených prvků určuje jejich polohu v prostoru • určuje vzdálenost bodu od roviny, vzdálenost bodu od přímky a řeší planimetrické úlohy v rovině • pomocí třetí průmětny zjednodušuje řešení některých prostorových úloh • sestrojuje z daných prvků hranol s podstavou v průmětně i v obecné rovině, určuje sdružené průměty bodů na plášti; umí narýsovat síť tělesa • zobrazuje průnik hranolu s rovinou kolmou k průmětně i v obecné poloze k průmětnám, při konstrukci využívá osovou afinitu; zjišťuje vzájemnou polohu přímky a hranolu • sestrojuje z daných prvků jehlan s podstavou v průmětně i v obecné rovině, určuje sdružené průměty bodů na plášti; rýsuje síť tělesa	základní pojmy zobrazení bodu zobrazení přímky, zobrazení dvojice přímk zobrazení roviny bod a přímka v rovině konstrukce v obecné rovině, osová afinita vzájemná poloha dvou rovin, průsečnice dvou rovin vzájemná poloha přímky a roviny, průsečík přímky s rovinou, kolmost přímky a roviny, vzdálenost bodu od roviny a od přímky konstrukční úlohy-zobrazení hranatého tělesa hranolová plocha, hranol, síť hranolu bod na plášti hranolu průnik hranolu s rovinou (kolmou k průmětně i v obecné poloze k průmětnám) průsečík přímky s hranolem jehlanová plocha, jehlan, síť jehlanu průnik jehlanu s rovinou (kolmou k průmětně i v obecné poloze k průmětnám)	

	• zobrazuje průnik jehlanu s rovinou kolmou k průmětně i v obecné poloze vzhledem k průmětnám, při konstrukci využívá středovou kolineaci; zjišťuje vzájemnou polohu přímky a jehlanu	průsečíky přímky s jehlanem zavedení a užití třetí průmětny	
8. ročník			
Kuželosečky	• využívá znalosti ohniskové definice elipsy k její konstrukci z daných prvků; dokazuje větu o tečně a využívá ji při dalších konstrukcích elipsy • využívá znalosti ohniskové definice hyperboly k její konstrukci z daných prvků; dokazuje větu o tečně a využívá ji při dalších konstrukcích • využívá znalosti ohniskové definice paraboly k její konstrukci z daných prvků; dokazuje větu o tečně a využívá ji při dalších konstrukcích paraboly	elipsa, hyperbola – ohniskové definice, základní konstrukce, oskulační kružnice proužková konstrukce elipsy tečna elipsy, hyperboly – vrcholová a řídící kružnice elipsy a hyperboly afinní vlastnosti elipsy Rytzova konstrukce elipsy parabola – ohnisková definice, základní konstrukce tečna paraboly – vrcholová a řídící přímka paraboly	
Mongeovo promítání II	• sestrojuje sdružené průměty dráhy bodu, který rotuje kolem přímky • sestrojuje z daných prvků válec s podstavou v průmětně i v obecné rovině, určuje sdružené průměty bodů na plášti; rýsuje síť tělesa • zobrazuje průnik válce s rovinou kolmou k průmětně i v obecné poloze vzhledem k průmětnám, při konstrukci využívá osovou afinitu; zjišťuje vzájemnou polohu přímky a válce • sestrojuje z daných prvků kužel s podstavou v průmětně i v obecné rovině, určuje sdružené průměty bodů na plášti; rýsuje síť tělesa • zobrazuje průnik kužele s rovinou kolmou k průmětně i v obecné poloze vzhledem k průmětnám, při konstrukci využívá středovou kolineaci; zjišťuje	sdružené průměty kružnice válcová plocha, válec, síť válce bod na plášti válce tečné roviny válce průnik válce s rovinou, Quételetova-Dandelinova věta průnik válce s přímkou kuželová plocha, kužel, síť kužele bod na plášti kužele eliptický řez kužele, Quételetova-Dandelinova věta hyperbolický řez kužele parabolický řez kužele průnik kužele s přímkou kulová plocha, koule bod na kulové ploše tečná rovina kulové plochy průnik kulové plochy s rovinou kolmou k průmětně	

	vzájemnou polohu přímky a kužele • sestrojuje z daných prvků kulovou plochu, určuje sdružené průměty bodů na kulové ploše, sestrojuje tečnou rovinu kulové plochy, zobrazuje průnik kulové plochy s rovinou kolmou k průmětně i v obecné poloze vzhledem k průmětnám, sestrojuje průnik kulové plochy s přímkou	i v obecné poloze vzhledem k průmětnám průnik kulové plochy s přímkou	
Pravouhlá axonometrie	• zobrazuje hranatá i oblá tělesa v základní poloze • sestrojuje řezy těles	princip zobrazení, otáčení pomocných průmětů, zobrazení bodu zobrazení těles hranatých i oblých zobrazení roviny a přímky, přímka a bod v rovině průsečnice dvou rovin, průsečík přímky s rovinou řezy hranatých i oblých těles	

5.19.7 Základy vyšší matematiky

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	0	0	0	2

Stručná charakteristika a cíle předmětu:

Jeho náplní je úvod do studia diferenciálního a integrálního počtu, žák získá základní dovednosti při derivování a integrování, dokáže je aplikovat a využívat v dalších oborech. Dále získá základní orientaci v celcích jako je lineární algebra, soustavy rovnic, metody řešení soustav lineárních rovnic, determinanty a matice. Žáci se blíže seznámí s pojmy zobrazení, kartézský součin a relace. Vyšší matematika je určena jednak pro budoucí studenty ekonomických technických škol, pro zájemce o přírodní vědy, ale i pro ty, kteří mají rádi matematiku a chtějí se v ní dále zdokonalovat

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
8. ročník			
Algebra-matice a determinanty	• umí určit hodnotu matice a použít ji při řešení soustav lineárních rovnic • umí početní operace s maticemi • umí najít inverzní matici • umí vyčíslit determinant 2. a 3. řádu a s využitím vlastností determinantů umí vyčíslit i determinanty vyšších řádů • umí determinanty použít při nalezení hodnoty proměnné při řešení soustav lineárních rovnic	Matice, úprava na schodovitý tvar, hodnota matice, Gaussova eliminační metoda, násobení a dělení matic s využitím inverzní matice Křížové pravidlo a Sarussovo pravidlo pro úpravy determinantů, vlastnosti determinantů a Cramerovy vzorce	
Rovnice vyšších stupňů	• umí odhadnout počet kořenů rovnic vyšších stupňů a kořeny nalézt • využívá Hornerovo schéma • rozlišuje reálné a imaginární kořeny rovnic	Hornerovo schéma jeho aplikace, komplexní čísla	

Matematická analýza – kartézský součin, binární relace a fce	• umí sestavit grafy relací a funkcí • rozlišuje mezi nimi • umí základní vlastnosti funkce a jejich vlastnosti	Kartézský součin, binární relace a funkce, cyklotrické fce, spojitost fce a metoda nulových bodů	
Limita fce	• určuje limity ve vlastním a nevlastním bodě • chápe pojem vlastní a nevlastní limita • dokáže s pojmy pracovat • využívá i jednostranné limity ve vlastních bodech pro konstrukci asymptot grafu	Limita fce, konvergentní a divergentní fce, početní určování limit	
Derivace funkce	• umí derivovat základní fce • rozumí pojmu derivace • umí derivovat složené fce • využívá derivace pro nalezení průběhu funkce	Derivace – pravidla pro derivování, tečna a normála fce v daném bodě, fyzikální aplikace derivace a průběh fce	
Integrální počet	• umí integrovat základní fce • rozumí pojmu neurčitý a určitý integrál • ovládá základní metody integrování per partes a substituci • umí použít pro integrování složených fce • dokáže použít integrální počet pro určení ploch rovinných obrazců a k určení objemu rotačních těles	Vztah integrace a derivace fce, primitivní fce, metody integrování per partes a substituce, neurčitý a určitý integrál a jejich aplikace – obsah obrazců a objemy rotačních těles	

5.19.8 Seminář z informatiky a výpočetní techniky

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	0	0	2	2

Cíl výuky předmětu

Stejně jako v případě informatiky a výpočetní techniky

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
7. ročník			
Základy algoritmizace a programování Samostatné projekty v kancelářských aplikacích Prohloubení některých okruhů učiva z povinného bloku	• Osvojení si základů algoritmického myšlení a schopnost napsat jednoduchý program v C s využitím základních řídicích struktur a jednoduchých datových typů • Samostatná práce ve skupinách na větším projektu s využitím kancelářských aplikací, pravidla spolupráce ve skupině • Prohloubení učiva z oblasti HW, uložení informace v počítači, autorského práva a bezpečnosti na internetu	Pojem algoritmus a jeho vlastnosti, reprezentace zpracovávaných objektů – proměnné a konstanty, základní algoritmické struktury – posloupnost, větvení a cyklus, terminálový vstup a výstup zpracovávaných dat, práce s grafikou Pokročilé techniky práce s kancelářskými aplikacemi, vzájemné předávání dat mezi soubory (OLE) Prohloubení znalostí z následujících oblastí: Komponenty HW PC Uložení informace v počítači Autorské právo a bezpečnost v počítačových sítích	PT 6.1.2 – 6.1.5 PT 6.2.5 PT 6.3.3 PT 6.4.2 PT 6.5.1 – 6.5.5
8. ročník			
Pokročilejší techniky programování Dynamické webové stránky s využitím PHP a MySQL	• Prohloubení znalostí z programování • Samostatná práce ve skupinách na větším projektu – webové stránce s využitím PHP, MySQL, pravidla spolupráce ve skupině	C - funkce, strukturované datové typy, pointer, objekty, metody třídění a vyhledávání, zajímavé úlohy v C Dynamické webové stránky – PHP a MySQL, jednoduché skriptování,	PT 6.1.2 – 6.1.5 PT 6.2.5 PT 6.3.3 PT 6.4.2 PT 6.5.1 – 6.5.5

Operační systém - LINUX	• Základní uživatelské dovednosti v prostředí operačního systému LINUX	řešení vstupu skriptů prostřednictvím formuláře Vlastnosti systému LINUX, práce v příkazové řádce i v grafickém rozhraní	

5.19.9 Konverzace v anglickém jazyce

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	1	2	2	2

Charakteristika předmětu

Předmět doplňuje a prohlubuje obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk 1 RVP GV. Je určen studentům, kteří chtějí prohloubit a rozvinout své jazykové schopnosti, dále se zdokonalit v ústní komunikaci a procvičit probírané učivo. Měl by také napomoci k překonání zábran, zautomatizování slovní zásoby i využití gramatiky a frází.

- Konverzace vyučují rodilí mluvčí.
- Výuka je zaměřena na rozvoj všech jazykových dovedností. Důraz je kladen především na komunikační schopnosti, schopnost dorozumět se v běžných situacích.
- Žáci se seznamují s realitami anglicky mluvících zemí (geografie, historie, politika, kultura) i aktuálními tématům. Jsou vedeni k pochopení jiných kultur a toleranci k nim.
- Vedeme žáky k samostatnosti, nezávislosti při hodnocení a využívání různých zdrojů a kritickému myšlení. Podporujeme toleranci a respekt při komunikaci a prezentaci názorů, jejich vysvětlení a argumentaci založenou na faktech.
- Samozřejmostí je využívání autentických tištěných materiálů, zdrojů z internetu a ostatních médií.

Výchovné a vzdělávací strategie rozvíjejí následující kompetence:

- Kompetence sociální, personální a komunikativní – seberepozování, sebehodnocení, schopnost vyslechnout a tolerovat názor druhého.
- Kompetence k učení a kompetence komunikativní – rozvíjí se schopnost porozumět cizojazyčným textům i mluvenému slovu a podporuje se četba a následná diskuse o literární zkušenosti, rozvoj žáka v jazyce je průběžně sledován komplexními testovými metodami.
- Kompetence k řešení problémů – samostatné tvořivé úkoly, práce se slovníky, internetem a médií.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
5. ročník			

Poslech a porozumění	rozumí frázím, nejběžnější slovní zásobě a pokynům vztahující se k oblastem, které se jej/jí bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině), pochozí smysl krátkých jednoduchých zpráv	Jazykové prostředky přízvuk, intonace, fonetické jevy a struktury odpovídají dané úrovni Evropského referenčního rámce Tematické okruhy /slov. zásoba	Náměty: rozhovor jazykové hry práce ve dvojicích a skupinách nácvik běžných komunikačních situací (role play) jednoduchá ústní prezentace četba časopisů pro výuku v AJ využití výukových programů na počítačích využití vhodných výukových materiálů na Internetu
Čtení	umí číst krátké jednoduché texty, včetně autentických, vyhledat konkrétní informace v jednoduchých každodenních materiálech, např. v inzerátech, prospektech, jídelních lístcích a jízdních řádech, rozumí krátkým jednoduchým osobním dopisům, čte nahlas foneticky správně jednoduchý text	rodina, lidé v mém okolí škola, práce, volný čas – záliby, zájmy místo, kde žije jídlo, tradice, svátky denní program Komunikace / slov. zásoba, fráze pozdrav představení se, rozloučení se, požádání a poděkování blahopřání omluva, žádost, prosba, odmítnutí, adresa, orientace v místě	
Ústní projev	umí komunikovat v běžných situacích – přímá výměna informací o známých tématech a činnostech, tvorí otázky, aktivně je používá a je schopen na ně odpovídat v rozsahu daném jeho slovní zásobou zvládne velmi krátkou společenskou konverzaci, dokáže jednoduše popsat vlastní rodinu a další lidi, životní podmínky, dosažené vzdělání a své současné nebo předchozí zaměstnání, za použití řady frází a vět		

6. ročník

Poslech a porozumění	rozumí hlavním myšlenkám vysloveným spisovným jazykem o běžných tématech, se kterými se setkává v práci, ve škole, ve volném čase atd., rozumí instrukcím a požadavkům týkajícím se organizace jazykové výuky, určí z promluvy konkrétní údaje	Jazykové prostředky přízvuk, intonace, fonetické jevy a struktury odpovídají dané úrovni Evropského referenčního rámce Tematické okruhy /slovní zásoba, fráze rodina, vztahy lidé v mém okolí, osobnosti škola – vyučovací předměty	Náměty: rozhovor práce ve dvojicích a skupinách nácvik běžných komunikačních situací (role play) jednoduchá ústní prezentace četba časopisů v AJ četba adaptovaného liter.díla v AJ
Čtení	vyhledá konkrétní informaci v textu,		

	• odpoví na otázky související s textem po přečtení textu, • čte plynule a foneticky správně text se známou slovní zásobou	práce, volný čas – zájmová činnost místo, kde žije, bydlení jídlo, tradice, svátky – životní styl	využití výukových programů na počítačích využití vhodných výukových materiálů na Internetu
Ústní projev	• domluví se jednoduchým způsobem, pokud partner mluví pomalu a jednoduše • umí klást otázky a na podobné otázky odpovídat, pokud se týkají známých témat, • tvoří a obměňuje jednoduché věty, dbá na jejich gramatickou správnost	zdraví cestování anglicky mluvící země Komunikace / slovní zásoba, fráze pozdrav – rozloučení se prosba – poděkování blahopřání omluva, odmítnutí a reakce na ně adresa, orientace v místě žádost o pomoc službu, informaci	
7. ročník			
Poslech a porozumění	• rozumí běžné jednoduché konverzaci, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně, • rozumí smyslu mnoha rozhlasových a televizních programů týkajících se současných událostí nebo témat souvisejících s oblastmi jeho/jejího osobního či pracovního zájmu, pokud jsou vysloveny poměrně pomalu a zřetelně	Jazykové prostředky: přízvuk, intonace, fonetické jevy a struktury odpovídají dané úrovni Evropského referenčního rámce Tematické okruhy/slovní zásoba: rodina, práce a škola, životopis volný čas, koníčky, zájmy, preference bydlení, jídlo, oblékání – životní styl zdraví a jeho ochrana, nemoci rodné město a země životní prostředí, globální a společenské problémy média cestování, cizí země, jazyky a národnosti anglicky mluvící země Komunikace: pozdrav představení se, rozloučení se,	Náměty: rozhovor jazykové hry práce ve dvojicích a skupinách nácvik komunikačních situací (role play) vlastní prezentace četba časopisů v AJ četba adaptovaného liter.díla v AJ využití výukových programů na počítačích, Internetu
Čtení	• rozumí textům, které obsahují slovní zásobu často užívanou v každodenním životě nebo které se vztahují k jeho/její práci, • rozumím popisům událostí, pocitů a přání, např. v osobních dopisech		
Ústní projev	• umí si poradit s většinou situací, které mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví, • dokáže se bez přípravy zapojit do hovoru o tématech, která jsou mu/jí známá, o něž se zajímám nebo která se týkají každodenního života (např.		

	rodiny, koníčků, práce, cestování a aktuálních událostí), • umí jednoduchým způsobem spojovat fráze, aby popsal(a) události a své zážitky, sny, naděje a cíle, • umí stručně odůvodnit a vysvětlit své názory a plány, • umí vyprávět příběh nebo přiblížit obsah knihy či filmu a vyjádřit své reakce	požádání a poděkování blahopřání omluva, žádost, prosba, odmítnutí adresa, orientace v místě sdělení stanoviska vyjádření vlastního názoru rada, doporučení souhlas, nesouhlas argumentace	
8. ročník			
Poslech a porozumění	• rozumí delším promluvám a přednáškám a dokáže sledovat i složitou výměnu názorů, pokud téma dostatečně zná, • rozumí většině televizních zpráv a programů týkajících se aktuálních témat, • rozumí většině filmů ve spisovném jazyce	Jazykové prostředky: přízvuk, intonace, fonetické jevy a struktury odpovídají dané úrovni Evropského referenčního rámce Tematické okruhy /slovní zásoba, fráze: rodina – výchova, chování	Náměty: rozhovor jazykové hry práce ve dvojicích a skupinách nácvik komunikačních situací (role play) vlastní prezentace četba časopisů v AJ četba adaptovaného liter.díla v AJ využití výukových programů na počítačích využití vhodných materiálů na Internetu
Čtení	• rozumí článkům a zprávám zabývajícím se současnými problémy, v nichž autoři zaujímají konkrétní postoje či stanoviska. • rozumí textům současné prózy.	vzdělání, zaměstnání, životopis plány do budoucna volný čas, koníčky, zájmy, preference životní styl – bydlení, jídlo, oblékání, tradice, svátky	
Ústní projev	• dokáže se účastnit rozhovoru natolik plynule a spontánně, že může vést běžný rozhovor s rodilými mluvčími, • dokáže se aktivně zapojit do diskuse o známých tématech, vysvětlovat a obhajovat své názory, • dokáže se srozumitelně a podrobně vyjadřovat k široké škále témat, která se vztahují k oblasti mého zájmu, • umí vysvětlit své stanovisko k aktuálním otázkám a uvést výhody a nevýhody různých řešení	kultura, média a internet historie a literatura zdraví a jeho ochrana, nemoci rodné město a země, ČR a Evropa životní prostředí, globální a společenské problémy cestování, cizí země – společenské a kulturní poznatky anglicky mluvící země Komunikace: pozdrav představení se, rozloučení se, požádání a poděkování	

		blahopřání omluva, žádost, prosba, odmítnutí adresa, orientace v místě pochvala zjišťování názoru souhlas, nesouhlas sdělení stanoviska vyjádření vlastního názoru rada, doporučení argumentace pracovní pohovor	

5.19.10 Seminář z anglického jazyka

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	0	0	0	2

Charakteristika předmětu

Jedná se o nepovinný předmět. Realizuje obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk 1 RVP GV. Předmět je koncipován tak, aby žáka připravil na zvládnutí maturitní zkoušky (didaktický test, písemná práce a ústní zkouška).

Výuka probíhá v jazykových učebnách, které jsou vybaveny moderní multimediální technikou (video, DVD, hifi věž, projektor, počítač, ...). Kromě jazykových učeben je k dispozici i počítačová učebna. Předmět je koncipován tak, aby žáka připravil na zvládnutí maturitní zkoušky (didaktický test z jazyka, poslechový subtest, čtení a ústní zkouška). Výuka výrazně rozšiřuje slovní zásobu a komunikativní dovednosti, upevňuje dovednosti používat gramatické vazby, získané v předmětu Anglický jazyk. Při stanovení jednotlivých výstupů jsme vycházeli z Evropského referenčního rámce a jednotlivých deskriptorů pro příslušné úrovně – jak je stanoveno v RVP GV.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel sleduje celkový rozvoj žáka v jazyce komplexními testovými metodami, prostřednictvím psaní esejů i jiných slohových útvarů – kompetence k učení
- Učitel vede žáky k četbě beletrie v AJ, k diskusi o knize – kompetence k učení, kompetence komunikativní. Učitel tak rozvíjí u žáků potřebu četby přímo v anglickém jazyce.
- Učitel vede žáky k práci se slovníky, internetem a médii – kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů.
- Učitel vede žáky k souvislému vyjadřování (prezentace, referáty) - kompetence komunikativní.
- Učitel podporuje vytváření pozitivního vztahu k naší zemi srovnáváním různých kultur – kompetence sociální a personální.
- Učitel učí žáky poznávat a ctít jiné, odlišné kultury – kompetence sociální a personální.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
8. ročník			

Poslech a porozumění	• rozumí běžné konverzaci, pokud lidé hovoří • pomalu a zřetelně, • rozumí smyslu mnoha rozhlasových a televizních • programů týkajících se současných událostí nebo témat souvisejících s oblastmi jeho/jejího osobního či • pracovního zájmu, pokud jsou vysloveny poměrně pomalu a zřetelně	Tematické okruhy /slovní zásoba, fráze: rodina – výchova, chování vzdělání, zaměstnání, životopis plány do budoucna volný čas, koníčky, zájmy, preference životní styl 2 bydlení, jídlo, oblékání, tradice, svátky	Náměty: rozhovor jazykové hry práce ve dvojicích a skupinách nácvik komunikačních situací (role play) vlastní prezentace četba časopisů v AJ četba adaptovaného liter.díla v AJ
Čtení	• rozumí textům, které obsahují slovní zásobu často užívanou v každodenním životě nebo které se vztahují k jeho/její práci, • rozumím popisům událostí, pocitů a přání, např. v osobních dopisech • přečte adaptované dílo z anglo-americké literatury	kultura, média a internet historie a literatura zdraví a jeho ochrana, nemoci rodné město a země, ČR a Evropa životní prostředí, globální a společenské problémy cestování, cizí země – společenské a kulturní poznatky	využití výukových programů na počítačích využití vhodných materiálů na Internetu
Ústní projev	• adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích • dokáže se bez přípravy zapojit do hovoru o tématech, která jsou mu/jí známá, o něž se zajímám nebo která se týkají každodenního života (např. rodiny, koníčků, práce, cestování a aktuálních událostí), • umí jednoduchým způsobem spojovat fráze, aby popsal(a) události a své zážitky, sny, naděje a cíle, • umí stručně odůvodnit a vysvětlit své názory a plány, • umí vyprávět příběh nebo přiblížit obsah knihy či filmu a vyličit své reakce	anglicky mluvící země	
Písemný projev	• umí napsat jednodušší souvislé texty na témata, která zná nebo která jej/ji osobně zajímají, • umí psát osobní dopisy popisující zážitky a dojmy, • napíše jednoduchý popis, vypravování • osvojí si rozdíl mezi formálním neformálním stylem		

5.19.11 Seminář z angličtiny k přípravě na zkoušku FCE/CAE

Charakteristika předmětu

Výuka nepovinného předmětu Seminář z angličtiny k přípravě na zkoušku FCE/CAE, který nabízíme žákům ve 3. a 4. ročníku, koresponduje s požadavky přípravy k této mezinárodní zkoušce. Zaměřujeme se na nácvik a zdokonalování jazykových kompetencí za využití moderních výukových metod, mezi něž patří čtení s porozuměním, poslech s porozuměním, situační rozhovory, lexikální a gramatická cvičení i rozvoj písemného projevu žáka.

Součástí výuky je také rozšiřování znalostí historických, zeměpisných, hospodářských, politických a kulturních reálií anglicky mluvícího světa na základě srovnání s naší zemí, zvyšování úrovně užití funkčního jazyka, nácvik testových situací formou autentických testů FCE/CAE, prezentace a procvičování testových strategií a vštěpování rozdílů mezi formálním a neformálním jazykem.

Volitelný předmět navštěvují žáci, jejichž znalost anglického jazyka přesahuje úroveň B1+ a jejichž cílem je upevnění znalostí a nácvik zkouškových strategií na úrovni B2/C1 dle ERR s výhledem na úspěšné složení mezinárodní jazykové zkoušky.

Na základě vstupního testu je podle převažující dosažené úrovně žáků nastavena i úroveň kurzu, buď B2 (FCE) nebo C1 (CAE).

Formy práce, vyučovací metody, postupy a konkrétní průpravná cvičení jsou koncipovány na úroveň B2/C1 v rozsahu 2 vyučovacích hodin týdně. Pět částem zkoušky s rozmanitým obsahem odpovídají úkoly a testy podle moderních přípravných učebnic.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
7. a 8. ročník			
Poslech a porozumění Čtení	rozumí většině rozhlasových i televizních zpráv a programů týkajících se aktuálních témat, rozumí delším promluvám a přednáškám a dokáže sledovat i složitou výměnu názorů, pokud téma dostatečně zná, rozumí textům vyjadřujícím všeobecná, konkrétní i abstraktní témata vztahující se k osobním, vzdělávací, společenským i profesním oblastem	Jazykové prostředky: komplexní systém slovesných časů a jejich vzájemné srovnání opisné tvary modálních sloves, modální slovesa s minulým infinitivem užití gerundia a infinitivu příd. jména, příslovce časová souslednost, nepřímé otázky	Náměty: rozhovor práce ve dvojicích a skupinách nácvik komunikačních situací (role play) četba časopisů v AJ využití výukových programů na počítačích využití vhodných materiálů na Internetu poslechové aktivity

5.19.12 Konverzace ve francouzském jazyce

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	2	2	2	2

Charakteristika předmětu

Předmět doplňuje obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk 2 RVP GV. Je určen studentům, kteří chtějí prohloubit a rozvinout své jazykové schopnosti, zdokonalit se v ústní komunikaci a rozšířit si slovní zásobu. Ve čtvrtém ročníku slouží také jako příprava k maturitní zkoušce. Výuka probíhá v jazykové učebně vybavené moderní multimediální technikou. K výuce je také k dispozici počítačová učebna s internetem a knihovna se studovnou. Výuka je zaměřena na rozvoj ústního projevu, poslechu a porozumění. Konverzaci vyučuje podle možnosti rodilý/á mluvčí. Studenti se seznamují s realitami francouzsky mluvících zemí a jsou vedeni k pochopení jiných kultur a k toleranci.

Výchovné a vzdělávací strategie rozvíjejí následující kompetence:

- Učitel během výuky organizuje práci ve skupinách a dvojicích; vede studenty k diskusi na různá témata → kompetence sociální a personální, kompetence komunikativní.
- Učitel vede studenty k sebehodnocení, práci s informacemi z různých zdrojů jakož i k samostatné tvůrčí práci, tvorbě projektů, prezentací, apod. → kompetence k učení.
- Učitel podporuje poznání a pochopení jiných kultur, jejich historie, tradic, zvyků a respekt k nim → kompetence občanské.
- Učitel studentům zadává řešení modelových situací, používá metoda brainstormingu, motivuje studenty k účasti v soutěžích → kompetence k řešení problémů.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
5. ročník			
Poslech a porozumění	• rozumí známým slovům a základním frázím, týkajícím se jeho každodenního života a rodiny, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně • rozumí jednoduchým pokynům při organizaci výuky	Jazykové prostředky odpovídající jazykové prostředky úrovně A1 Evropského referenčního rámce v závislosti na složení skupiny Tematické okruhy	rozhovor jazykové hry práce ve dvojicích a skupinách jednoduchý vlastní projekt

Čtení	rozumí známým slovům a jednoduchým větám v učebnici i jednoduchých autentických materiálech / plakáty, vývěsky, nápisy, atd./ rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova čte nahlas foneticky správně jednoduchý text rozumí smyslu a obsahu jednoduchých materiálů	popis osoby a povaha rodina škola místo, kde žije bydlení volný čas a zájmová činnost zajímavosti a reálie francouzsky mluvících zemí Komunikace	využití výukových programů na počítačích využití vhodných výukových materiálů na Internetu využití videa a DVD
Ústní projev	mluví o sobě, rodině, škole, svém denním programu a volném čase v jednoduchých krátkých větách reaguje na jednoduché pokyny tvoří jednoduché otázky na známá témata a aktivně je používá odpovídá na jednoduché otázky obsahující známou slovní zásobu	pozdrav a rozloučení se představení se poděkování, omluva a reakce na ni domluvení si schůzky žádost o pomoc, službu, informaci jednoduchý dialog běžné každodenní situace: v restauraci, v obchodě, na ulici, ve škole	
6. ročník			
Poslech a porozumění	rozumí a reaguje v situacích jednoduché běžné komunikace v rodině a bezprostředním okolí rozumí jednoduchým instrukcím týkajícím se organizace výuky rozumí běžné jednoduché konverzaci, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně	Jazykové prostředky: odpovídající jazykové prostředky úrovně A2 Evropského referenčního rámce v závislosti na složení skupiny Tematické okruhy: popis osoby vztahy mezi lidmi	rozhovor jazykové hry práce ve dvojicích a skupinách jednoduchá ústní prezentace jednoduchý vlastní projekt četba výukových časopisů ve francouzštině
Čtení	čte plynule a foneticky správně jednoduchý text se známou slovní zásobou vyhledá konkrétní informaci v jednoduchém textu odpoví na otázky týkající se přečteného textu využívá jednoduchý abecední dvojjazyčný slovník	volný čas a zájmová činnost kultura reklama části těla, zdraví a nemoci francouzská kuchyně a recepty reálie francouzsky mluvících zemí Komunikace:	vyhledávání informací na Internetu využití vhodných výukových materiálů na Internetu využití videa a DVD
Ústní projev	aktivně se účastní jednoduchého rozhovoru na známé téma, pokud partner hovoří pomalu, jednoduše a zřetelně a je ochoten některé části	rozhovor pozdrav – rozloučení se prosba – poděkování omluva a reakce na ni	

	rozhovoru zopakovat či jinak vysvětlit • umí klást otázky na známá témata a odpovídat na ně • umí jednoduchým způsobem popsat sám sebe, svůj denní režim a záliby, osoby a místa, která zná • tvoří a obměňuje jednoduché věty, dbá na gramatickou správnost • používá slovní zásobu a fráze z osvojených okruhů • dorozumí se v běžných každodenních situacích jednoduchou formou	vyjádřit názor a vyslovit hodnocení popsat problém a dát radu žádost o pomoc, službu, informaci povaha, zvyky a zážitky	
7. ročník			
Poslech a porozumění	• běžně rozumí známým výrazům a větám se vztahem k osvojeným tématům • rozumí instrukcím a požadavkům týkajícím se organizace výuky • rozumí zřetelné promluvě • abstrahuje určitou informaci z jednoduché a zřetelné promluvy • aktivně využívá dvojjazyčný slovník	Jazykové prostředky: odpovídající jazykové prostředky úrovně A2 – B1 Evropského referenčního rámce v závislosti na složení skupiny Tematické okruhy: rodina a vztahy svět studia a práce komunikace mezi lidmi film a literatura	rozhovor jazykové hry práce ve dvojicích a skupinách ústní prezentace jednoduchý vlastní projekt četba výukových časopisů ve francouzštině vyhledávání informací na Internetu
Čtení	• čte plynule a foneticky správně přiměřeně náročný text • vyhledá konkrétní informaci v jednoduchém textu a dále s ní pracuje • odpoví na otázky týkající se přečteného textu • přečte i text týkající se tématu, které mu není předem známo	aktuální politické události prázdniny a cestování život mladých lidí reálie, zvyky a svátky francouzsky mluvících zemí Komunikace: rozhovor (i telefonický) vyjádřit zákaz a nutnost vzkazy	využití vhodných výukových materiálů na Internetu využití videa a DVD
Ústní projev	• sestaví souvislé sdělení související s probíranými tematickými okruhy • reprodukuje přečtený či vyslechnutý text • dbá na jazykovou správnost • adekvátně reaguje v běžných každodenních situacích • zapojí se do jednoduché konverzace a udržuje ji	vyjádřit potřebu a přání hodnotit situace navrhnout řešení vyjádřit souhlas a nesouhlas projevit zájem a pocity vyjádřit příčinu a následek formulovat hypotézu doporučení a rada	

8. ročník			
Poslech a porozumění	• rozumí hlavním myšlenkám poslechu na známé téma • pochopí smysl zřetelně vyslovené autentické konverzace • postihne různé názory a stanoviska • rozlišuje různé mluvčí • osvojí si základy při práci s různými typy slovníků	Jazykové prostředky: odpovídající jazykové prostředky úrovně B1 Evropského referenčního rámce v závislosti na složení skupiny Tematické okruhy: komunikace mezi lidmi aktuální politické události, politické instituce prázdniny a cestování život mladých lidí příroda a životní prostředí média a zprávy francouzsky mluvící země Komunikace: rozhovor vyjádřit zákaz a nutnost telefonický rozhovor vzkazy vyjádřit potřebu a přání hodnotit situace navrhnout řešení vyjádřit souhlas a nesouhlas projevit zájem a pocity vyjádřit příčinu a následek formulovat hypotézu doporučení a rada argumentace, přesvědčování sdělení stanoviska	rozhovor; jazykové hry práce ve dvojicích a skupinách projekt a jeho prezentace diskuse četba novinových článků a časopisů ve francouzštině práce s Internetem využití vhodných výukových materiálů na Internetu využití videa a DVD
Čtení	• čte srozumitelně i delší texty za účelem sdělení obsahu či nějaké informace • vyhledá v textu hlavní myšlenky • vyhledá v textu detailní informaci • přečte i text týkající se tématu, které mu není předem známo • aktivně využívá slovníků		
Ústní projev	• stručně vyjádří svůj názor (i na méně známé téma) • reprodukuje přečtený či vyslechnutý text • sestaví souvislé sdělení související s probíranými tématy • adekvátně reaguje v běžných každodenních situacích • zapojí se do jednoduché konverzace a udržuje ji		

5.19.13 Příprava na francouzský jazykový diplom DELF

Charakteristika předmětu

Výuka nepovinného předmětu Příprava na francouzský jazykový diplom DELF odpovídá požadavkům přípravy na mezinárodní zkoušku DELF. Seminář je zaměřen na zdokonalování klíčových jazykových kompetencí za využití obvyklých metod, mezi které patří porozumění čtenému textu, poslech s porozuměním, písemný projev, situační rozhovory a lexikální a gramatická cvičení. Součástí výuky je rovněž rozšiřování znalostí v oblasti reálií francouzsky mluvících zemí (geografie, historie, politika, kultura) a nácvik zkoušky DELF za využití veřejně dostupných materiálů (volně přístupné testy DELF na internetu) a učebnic, které jsou k přípravě na DELF uzpůsobeny.

Tento nepovinný předmět navštěvují žáci, jejichž vstupní úroveň dle SERRJ je alespoň A2 (na osmiletém gymnáziu se to týká studentů sext a starších, na čtyřletém gymnáziu odpovídá úroveň 3.-4. ročníku), přičemž cílem kurzu je dosáhnout úrovně B1 odpovídající úrovni zkoušky DELF. Předpokládá se výuka tohoto předmětu v rozsahu 2 hodiny týdně.

Výuka probíhá v jazykové učebně, jež je vybavena moderní multimediální technikou (DVD a CD přehrávač, projektor, počítač, internet). Kromě jazykové učebny je k dispozici i počítačová učebna. Přípravu vede rodilý mluvčí.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
Poslech a porozumění Čtení Ústní projev Písemný projev	• rozumí hlavním myšlenkám vysloveným spisovným jazykem o běžných tématech, se kterými se setkává v práci, ve škole, ve volném čase • rozumí smyslu jednoduchých nahrávek týkajících se běžných témat • čte s porozuměním na uspokojivé úrovni nekomplikované faktografické texty vztahující se k tématům jeho oboru a zájmu • dokáže vyhledat důležité informace v materiálech každodenního života, jako jsou dopisy, brožury, časopisecké články, články a texty na Internetu • dokáže porozumět jednoduchým návodům k přístrojům, se kterými se	Jazykové prostředky: • odpovídající jazykové prostředky úrovně B1 Evropského • referenčního rámce Tematické okruhy: • svět studia a práce • bydlení • komunikace mezi lidmi • film a literatura • prázdniny a cestování • život mladých lidí • komunikace mezi lidmi • zdraví a nemoci • volný čas • média a zprávy • problémy současného světa • ekologie • život mladých lidí • jídlo, nákupy a služby	rozhovor ústní prezentace práce ve dvojicích a skupinách nácvik komunikačních situací poslechové aktivity tréninkové testy jazykové hry četba článků ve španělštině vyhledávání informací na Internetu využití vhodných výukových materiálů na Internetu využití videa a DVD

	setkává v každodenním životě • dokáže podat jednoduše formulovaný popis na různá témata z oblasti svého zájmu • dokáže poměrně plynule zvládnout nekomplikované vyprávění nebo přiblížit obsah knihy, filmu nebo článku • dokáže popsat události • umí napsat pojednání nebo zprávy, předávat • informace, obhajovat nebo vyvracet určitý názor, • v dopise dovede zdůraznit, čím jsou pro něj/ni • události a zážitky osobně důležité • umí napsat srozumitelné podrobné texty na širokou škálu témat souvisejících s jeho/jejími zájmy, • umí dodržet konvence a formální náležitosti běžného typu textu při dodržení logického sledu komplikovanějších myšlenek a informací	• reálie, zvyky a kultura španělsky mluvících zemí Komunikace: • rozhovor • telefonický rozhovor • vzkazy • vyjádřit potřebu a přání • hodnotit situace • navrhnout řešení • vyjádřit souhlas a nesouhlas • projevit zájem a pocity • vyjádřit příčinu a následek • formulovat hypotézu • doporučení a rada • vyjádřit zákaz a nutnost • argumentace	

5.19.14 Konverzace ve španělském jazyce

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	2	2	2	2

Charakteristika předmětu

Předmět doplňuje a prohlubuje obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk 2 RVP GV. Je určen studentům, kteří chtějí prohloubit a rozvinout své jazykové schopnosti, zdokonalit se v ústní komunikaci a rozšířit si slovní zásobu. V osmém ročníku slouží také jako příprava k ústní maturitní zkoušce. Výuka probíhá v jazykové učebně, jež je vybavena moderní multimediální technikou (DVD a CD přehrávač, projektor, počítač, internet). Kromě jazykové učebny je k dispozici i počítačová učebna. Konverzaci vyučuje podle možnosti rodilá (rodilý) mluvčí. Výuka je zaměřena na rozvoj ústního projevu, poslechu a porozumění. Žáci se seznamují s realitami španělsky mluvících zemí (geografie, historie, politika, kultura). Jsou vedeni k pochopení jiných kultur a toleranci.

Výchovné a vzdělávací strategie rozvíjejí následující kompetence:

- Práce ve skupinách, dvojicích, diskuse na různá témata – kompetence sociální a personální, kompetence komunikativní.
- Práce s informacemi z různých zdrojů, samostatná tvůrčí práce, projekty, prezentace, sebehodnocení – kompetence k učení.
- Poznání a pochopení jiných kultur, jejich historie, tradic, zvyků a respekt k nim – kompetence občanské.
- Řešení modelových situací – kompetence k řešení problémů.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
7. ročník			
Poslech a porozumění	• rozumí hlavním myšlenkám vysloveným spisovným jazykem o běžných tématech, se kterými se setkává v práci, ve škole, ve volném čase • rozumí smyslu jednoduchých nahrávek týkajících se běžných témat	Jazykové prostředky: odpovídající jazykové prostředky úrovně A2-B1 Evropského referenčního rámce v závislosti na složení skupiny Tematické okruhy: svět studia a práce	rozhovor práce ve dvojicích a skupinách ústní prezentace jednoduchý vlastní projekt jazykové hry četba článků ve španělštině

Čtení	čte s porozuměním na uspokojivé úrovni nekomplikované faktografické texty vztahující se k tématům jeho oboru a zájmu dokáže vyhledat důležité informace v materiálech každodenního života, jako jsou dopisy, brožury, časopisecké články, články a texty na Internetu dokáže porozumět jednoduchým návodom k přístrojům, se kterými se setkává v každodenním životě	bydlení komunikace mezi lidmi film a literatura prázdniny a cestování život mladých lidí reálie, zvyky a svátky španělsky mluvících zemí Komunikace: rozhovor vyjádřit zákaz a nutnost telefonický rozhovor vzkazy	vyhledávání informací na Internetu využití vhodných výukových materiálů na Internetu využití videa a DVD
Ústní projev	dokáže podat jednoduše formulovaný popis na různá témata z oblasti svého zájmu dokáže poměrně plynule zvládnout nekomplikované vyprávění nebo přiblížit obsah knihy, filmu nebo článku dokáže popsat události	vyjádřit potřebu a přání hodnotit situace navrhnout řešení vyjádřit souhlas a nesouhlas projevit zájem a pocity vyjádřit příčinu a následek formulovat hypotézu doporučení a rada	
8. ročník			
Poslech a porozumění	rozumí informačnímu obsahu většiny mluveného nebo vysílaného proslovu týkajícího se věci každodenního života dokáže sledovat s porozuměním hlavní linii prezentace na známé téma, pokud je velmi jednoduše členěná a jasně uspořádaná	Jazykové prostředky: odpovídající jazykové prostředky úrovně B1-B2 Evropského referenčního rámce v závislosti na složení skupiny Tematické okruhy: komunikace mezi lidmi	rozhovor jazykové hry práce ve dvojicích a skupinách projekt a jeho prezentace diskuse četba článků ve španělštině
Čtení	čte s porozuměním na uspokojivé úrovni jednoduché faktografické texty na běžná témata dokáže rozpoznat hlavní myšlenky v jednoduchých novinových a časopiseckých člancích dokáže přehlédnout delší text a najít potřebné informace	zdraví a nemoci média a zprávy problémy současného světa ekologie život mladých lidí jídlo, nákupy a služby náboženství a katolická církev	vyhledávání informací na Internetu využití vhodných výukových materiálů na Internetu využití videa a DVD
Ústní projev	dokáže poměrně plynule podat souvislý, jednoduše formulovaný popis mnoha každodenních témat dokáže popsat události a vyprávět příběh	reálie, zvyky, kultura a svátky španělsky mluvících zemí Komunikace: rozhovor	

	• umí srozumitelně vyjádřit své myšlenky a komentovat názory druhých • dokáže přednést předem připravenou, jednoduše formulovanou přednášku na známé téma a zodpovědět následné dotazy • dokáže se aktivně zapojit do neformální diskuse na známá témata	vyjádřit zákaz a nutnost vyjádřit potřebu a přání hodnotit situace navrhnout řešení vyjádřit souhlas a nesouhlas projevit zájem a pocity vyjádřit příčinu a následek formulovat hypotézu doporučení a rada argumentace	

5.19.15 Seminář ze španělského jazyka**Časové, obsahové a organizační vymezení – čtyřleté studium**

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	0	0	0	2

Charakteristika předmětu

Předmět doplňuje a prohlubuje obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk 2 RVP GV. Je určen studentům, kteří chtějí prohloubit a rozvinout své jazykové schopnosti, zdokonalit se v ústní komunikaci a rozšířit si slovní zásobu. Slouží také jako příprava k ústní maturitní zkoušce ze španělského jazyka (profilové i státní). Je zaměřen na samostatný ústní projev, slovní zásobu, realie a kulturu Španělska a španělsky mluvících zemí. Tematické okruhy: historie, kultura a geografie španělsky mluvících zemí, slavné osobnosti, předkolumbovské kultury, výtvarné umění, film a literatura, politická situace a náboženství a filozofie. Kromě toho prohloubení znalostí všeobecných témat z každodenního života: volný čas, bydlení, cestování, hudba, rodina, film, restaurace, jídlo, oblečení, nakupování.

Předmět vyučuje podle možnosti rodilá (rodilý) mluvčí.

Výuka probíhá v jazykové učebně, jež je vybavena moderní multimediální technikou (DVD a CD přehrávač, projektor, počítač, internet). Kromě jazykové učebny je k dispozici i počítačová učebna.

Výchovné a vzdělávací strategie

Rozvíjejí se následující kompetence:

- Práce ve skupinách, dvojicích, diskuse na různá témata – kompetence sociální a personální, kompetence komunikativní.
- Práce s informacemi z různých zdrojů, samostatná tvůrčí práce, projekty, prezentace, sebehodnocení – kompetence k učení.
- Poznání a pochopení jiných kultur, jejich historie, tradic, zvyků a respekt k nim – kompetence občanské.
- Řešení modelových situací – kompetence k řešení problémů.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
8. ročník			

Poslech a porozumění Čtení Ústní projev	• rozumí hlavním myšlenkám vysloveným spisovným jazykem o běžných tématech, se kterými se setkává v práci, ve škole, ve volném čase • rozumí smyslu jednoduchých nahrávek týkajících se běžných témat • čte s porozuměním na uspokojivé úrovni nekomplikované faktografické texty vztahující se k tématům jeho oboru a zájmu • dokáže vyhledat důležité informace v materiálech každodenního života, jako jsou dopisy, brožury, časopisecké články, články a texty na Internetu • dokáže porozumět jednoduchým návodům k přístrojům, se kterými se setkává v každodenním životě • dokáže podat jednoduše formulovaný popis na různá témata z oblasti svého zájmu • dokáže poměrně plynule zvládnout nekomplikované vyprávění nebo přiblížit obsah knihy, filmu nebo článku • dokáže popsat události • umí napsat pojednání nebo zprávy, předávat informace, obhajovat nebo vyvracet určitý názor, • v dopise dovede zdůraznit, čím jsou pro něj/ni události a zážitky osobně důležité • umí napsat srozumitelné podrobné texty na širokou škálu témat souvisejících s jeho/jejími zájmy, • umí dodržet konvence a formální náležitosti běžného typu textu při dodržení logického sledu komplikovanějších myšlenek a informací	Jazykové prostředky: odpovídající jazykové prostředky úrovně B1 Evropského referenčního rámce Tematické okruhy: svět studia a práce bydlení komunikace mezi lidmi film a literatura prázdniny a cestování život mladých lidí komunikace mezi lidmi zdraví a nemoci volný čas média a zprávy problémy současného světa ekologie život mladých lidí jídlo, nákupy a služby reálie, zvyky a kultura španělsky mluvících zemí Komunikace: rozhovor telefonický rozhovor vzkazy vyjádřit potřebu a přání hodnotit situace navrhnout řešení vyjádřit souhlas a nesouhlas projevit zájem a pocity vyjádřit příčinu a následek formulovat hypotézu doporučení a rada vyjádřit zákaz a nutnost argumentace	rozhovor ústní prezentace práce ve dvojicích a skupinách nácvik komunikačních situací poslechové aktivity tréninkové testy jazykové hry čtení článků ve španělštině vyhledávání informací na Internetu využití vhodných výukových materiálů na Internetu využití videa a DVD

5.19.16 Konverzace v německém jazyce

Časové, obsahové a organizační vymezení – osmileté studium

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	1	1	2	2

Charakteristika předmětu

Předmět doplňuje a prohlubuje obsah vzdělávacího oboru Cizí jazyk 2 RVP GV. Je určen studentům, kteří chtějí prohloubit a rozvinout své jazykové schopnosti, dále se zdokonalit v ústní komunikaci a procvičit probírané učivo. Měl by také napomoci k překonání zábran, zautomatizování slovní zásoby i využití gramatiky a frází.

Výuka probíhá v jazykových učebnách, které jsou vybaveny moderní multimediální technikou (video, DVD, hifi věž, projektor, počítač, ...). Kromě jazykových učeben je k dispozici i počítačová učebna. Konverzace vyučují rodilí mluvčí. Výuka je zaměřena na rozvoj všech jazykových dovedností. Důraz je kladen především na komunikační schopnosti, schopnost dorozumět se v běžných situacích. Žáci se seznamují s reáliemi německy mluvících zemí (geografie, historie, politika, kultura). Jsou vedeni k pochopení jiných kultur a toleranci k nim.

Výchovné a vzdělávací strategie rozvíjejí následující kompetence:

- Kompetence sociální, personální a komunikativní – sebezpoznání, sebehodnocení, schopnost vyslechnout a tolerovat názor druhého.
- Kompetence k učení a kompetence komunikativní – rozvíjí se schopnost porozumět cizojazyčným textům i mluvenému slovu a podporuje se četba a následná diskuse o literární zkušenosti, rozvoj žáka v jazyce je průběžně sledován komplexními testovými metodami.
- Kompetence k řešení problémů – samostatné tvořivé úkoly, práce se slovníky, internetem a médií.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
5. ročník			
Poslech a porozumění	• rozumí frázím, nejběžnější slovní zásobě a pokynům vztahující se k oblastem, které se jej/jí bezprostředně týkají (např.	Jazykové prostředky: přízvuk, intonace, fonetické jevy a struktury	Náměty: rozhovor jazykové hry

	základní informace o něm/ní a jeho/její rodině), • pochopí smysl krátkých jednoduchých zpráv	odpovídají dané úrovni Evropského referenčního rámce Tematické okruhy /slov. zásoba rodina, lidé v mém okolí škola, práce, volný čas – záliby, zájmy místo, kde žije jídlo, tradice, svátky denní program Komunikace / slov. zásoba, fráze pozdrav	práce ve dvojicích a skupinách nácvik běžných komunikačních situací (role play) jednoduchá ústní prezentace četba časopisů pro výuku v NJ využití výukových programů na počítačích využití vhodných výukových materiálů na Internetu
Čtení	• umí číst krátké jednoduché texty, včetně autentických, vyhledat konkrétní informace v jednoduchých každodenních materiálech, např. v inzerátech, prospektech, jídelních lístcích a jízdních řádech, • rozumí krátkým jednoduchým osobním dopisům, • čte nahlas foneticky správně jednoduchý text	představení se, rozloučení se, požádání a poděkování blahopřání omluva, žádost, prosba, odmítnutí, adresa, orientace v místě	
Ústní projev	• umí komunikovat v běžných situacích – přímá výměna informací o známých tématech a činnostech, • tvoří otázky, aktivně je používá a je schopen na ně odpovídat v rozsahu daném jeho slovní zásobou • zvládne velmi krátkou společenskou konverzaci, • dokáže jednoduše popsat vlastní rodinu a další lidi, životní podmínky, dosažené vzdělání a své současné nebo předchozí zaměstnání, za použití řady frází a vět		
6. ročník			
Poslech a porozumění	• rozumí hlavním myšlenkám vysloveným spisovným jazykem o běžných tématech, se kterými se setkává v práci, ve škole, ve volném čase atd., • rozumí instrukcím a požadavkům týkajícím se organizace jazykové výuky, • určí z promluvy konkrétní údaje	Jazykové prostředky přízvuk, intonace, fonetické jevy a struktury odpovídají dané úrovni Evropského referenčního rámce Tematické okruhy /slovní zásoba, fráze rodina, vztahy lidé v mém okolí, osobnosti škola – vyučovací předměty práce, volný čas – zájmová činnost místo, kde žije, bydlení	Náměty: rozhovor práce ve dvojicích a skupinách nácvik běžných komunikačních situací (role play) jednoduchá ústní prezentace četba časopisů v NJ četba adaptovaného liter.díla v NJ využití výukových programů na počítačích
Čtení	• vyhledá konkrétní informaci v textu, • odpoví na otázky související s textem po přečtení textu,		

	čte plynule a foneticky správně text se známou slovní zásobou	jídlo, tradice, svátky životní styl zdraví cestování německy mluvící země Komunikace / slovní zásoba, fráze pozdrav – rozloučení se prosba – poděkování blahopřání omluva, odmítnutí a reakce na ně adresa, orientace v místě žádost o pomoc službu, informaci	využití vhodných výukových materiálů na Internetu
Ústní projev	domluví se jednoduchým způsobem, pokud partner mluví pomalu a jednoduše umí klást otázky a na podobné otázky odpovídat, pokud se týkají známých témat, tvoří a obměňuje jednoduché věty, dbá na jejich gramatickou správnost		
7. ročník			
Poslech a porozumění	rozumí běžné jednoduché konverzaci, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně, rozumí smyslu mnoha rozhlasových a televizních programů týkajících se současných událostí nebo témat souvisejících s oblastmi jeho/jejího osobního či pracovního zájmu, pokud jsou vysloveny poměrně pomalu a zřetelně	Jazykové prostředky: přízvuk, intonace, fonetické jevy a struktury odpovídají dané úrovni Evropského referenčního rámce Tematické okruhy/slovní zásoba: rodina, práce a škola, životopis volný čas, koníčky, zájmy, preference bydlení, jídlo, oblékání – životní styl zdraví a jeho ochrana, nemoci rodné město a země životní prostředí, globální a společenské problémy média cestování, cizí země, jazyky a národnosti německy mluvící země Komunikace: pozdrav představení se, rozloučení se, požádání a poděkování	Náměty: rozhovor jazykové hry práce ve dvojicích a skupinách nácvik komunikačních situací (role play) vlastní prezentace četba časopisů v NJ četba adaptovaného liter.díla v NJ využití výukových programů na počítačích, Internetu
Čtení	rozumí textům, které obsahují slovní zásobu často užívanou v každodenním životě nebo které se vztahují k jeho/její práci, rozumím popisům událostí, pocitů a přání, např. v osobních dopisech		
Ústní projev	umí si poradit s většinou situací, které mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví, dokáže se bez přípravy zapojit do hovoru o tématech, která jsou mu/jí známá, o něž se zajímám nebo která se týkají každodenního života (např. rodiny, koníčků, práce, cestování a aktuálních událostí),		

	• umí jednoduchým způsobem spojovat fráze, aby popsal(a) události a své zážitky, sny, naděje a cíle, • umí stručně odůvodnit a vysvětlit své názory a plány, • umí vyprávět příběh nebo přiblížit obsah knihy či filmu a vylíčit své reakce	blahopřání omluva, žádost, prosba, odmítnutí adresa, orientace v místě sdělení stanoviska vyjádření vlastního názoru rada, doporučení souhlas, nesouhlas argumentace	
8. ročník			
Poslech a porozumění	• rozumí delším promluvám a přednáškám a dokáže sledovat i složitou výměnu názorů, pokud téma dostatečně zná, • rozumí většině televizních zpráv a programů týkajících se aktuálních témat, rozumí většině filmů ve spisovném jazyce	Jazykové prostředky: přízvuk, intonace, fonetické jevy a struktury odpovídají dané úrovni Evropského referenčního rámce Tematické okruhy /slovní zásoba, fráze: rodina – výchova, chování vzdělání, zaměstnání, životopis plány do budoucna volný čas, koníčky, zájmy, preference životní styl – bydlení, jídlo, oblékání, tradice, svátky kultura, média a internet historie a literatura zdraví a jeho ochrana, nemoci rodné město a země, ČR a Evropa životní prostředí, globální a společenské problémy cestování, cizí země – společenské a kulturní poznatky německy mluvící země Komunikace: pozdrav představení se, rozloučení se, požádání a poděkování blahopřání	Náměty: rozhovor jazykové hry práce ve dvojicích a skupinách nácvik komunikačních situací (role play) vlastní prezentace četba časopisů v NJ četba adaptovaného liter.díla v NJ využití výukových programů na počítačích využití vhodných materiálů na Internetu
Čtení	• rozumí článkům a zprávám zabývajícím se současnými problémy, v nichž autoři zaujímají konkrétní postoje či stanoviska. • rozumí textům současné prózy		
Ústní projev	• dokáže se účastnit rozhovoru natolik plynule a spontánně, že může vést běžný rozhovor s rodilými mluvčími, • dokáže se aktivně zapojit do diskuse o známých tématech, vysvětlovat a obhajovat své názory, • dokáže se srozumitelně a podrobně vyjadřovat k široké škále témat, která se vztahují k oblasti mého zájmu, • umí vysvětlit své stanovisko k aktuálním otázkám a uvést výhody a nevýhody různých řešení		

		omluva, žádost, prosba, odmítnutí adresa, orientace v místě pochvala zjišťování názoru souhlas, nesouhlas sdělení stanoviska vyjádření vlastního názoru rada, doporučení argumentace pracovní pohovor	

5.19.17 Literární seminář

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	0	0	2	0

Charakteristika předmětu

Hlavní náplní práce v semináři je *interpretace* vybraných děl české a světové literatury, a to básnických i prozaických. Pozornost se soustředí na vztahy mezi významem a smyslem textu na jedné straně a jejich jazykovou a stylistickou realizací na straně druhé, dále na intertextové souvislosti a souvislosti mezi textem a autorovou biografií, případně dobovým kontextem, a také na jeho emoční působení.

Vedle toho lze do hodin zařadit i *nahrávky* rozhlasových a televizních pořadů týkajících se významných tvůrců (Georg Trakl, Vladimír Holan, František Halas, Zbyněk Hejda, Ludvík Kundera...); zde mají zvláštní místo nahrávky, na nichž básníci čtou své vlastní texty: jejich pojetí interpretace se pak studenti snaží charakterizovat.

Příležitostně je možno uvést hodiny *aktualitami*, například prezentací nových čísel literárních časopisů (Host, Wales, Tvar, Pandora, Kontexty) nebo pozoruhodných knižních titulů.

Pevnou součástí programu semináře tvoří *hudba*, vážná i rocková, a přednostně ta, která tak či onak vychází z literárních textů (Dvořák: symfonické básně na témata Erbenových balad, Janáček: Taras Bulba, Debussy: Faunovo odpoledne, Flamenco: Kuře v hodinkách na Kainarovy texty, Stromboli: skladby na texty Morgensternovy ad.).

Některé dvojhodiny je vhodné dislokovat na mimoškolní kulturní podniky (Památník písemnictví na Moravě, Skleněná louka, Divadlo Husa na provázku, Divadlo U stolu ad.)

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel vede studenty k práci s odborným textem, vysvětluje postup při odborné práci – kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní.
- Učitel vybízí studenty k literárně-uměleckým aktivitám, zapojuje studenty do soutěží – kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální.
- Učitel odkazuje studenty na mezipředmětové vztahy (historické souvislosti, tradice, kulturní dědictví) – kompetence občanské, kompetence k učení, kompetence k řešení problémů.
- Učitel vybírá a předkládá studentům vhodné texty, motivuje je k četbě, k následné analýze, interpretaci textů a společné diskusi – kompetence k učení, sociální a personální, komunikativní, kompetence k řešení problémů.
- Učitel vede studenty k samostatnému, logickému uvažování a argumentaci – kompetence komunikativní, sociální a personální, kompetence k řešení problémů.

- Učitel klade důraz na pochopení základních tendencí ve vývoji literatury a umění obecně, na srovnávání jednotlivých uměleckých stylů – kompetence k učení, kompetence k řešení problémů.
- Učitel upozorňuje studenty na důležité literární a kulturní akce, na zajímavé knižní tituly – kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské.
- Učitel organizuje pro studenty společné návštěvy divadelních nebo filmových představení a vytváří prostor pro diskusi, kritiku, analýzu a formulování závěrů – kompetence sociální a personální, kompetence komunikativní, kompetence občanské.
- Učitel dbá na správné užívání mateřského jazyka v mluvené i písemné podobě – kompetence k učení.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
7. ročník			
Úvod do uměnovědné komparatistiky	• Při analýze a interpretaci uměleckých děl (hudebních, slovesných) intenzivně vnímá a cítí uměleckou hodnotu a krásu	Úvodní poznámky: program, referáty; Stöhr – Malý – Děžinský Petr Janeček: Černá sanitka; skladba Koloběžka Erben-Dvořák: Polednice Lukáš Sommer: Koncert pro flétnu a orchestr Dopis otci Interpretace literárních textů	CJL–HUV PT 6.1 PT 6.3
Leoš Janáček a literatura	• Při analýze a interpretaci uměleckých děl uplatňuje své schopnosti emocionálního prožitku, orientace v citovém a myšlenkovém světě díla	Janáček fejetonista a libretista; Janáčkovy sbory na Bezručovy texty Ludvík Kundera – mnohostranná osobnost, Hra o Janáčkově Janáčkovská rozhlasová hra (M. Horoščák) Interpretace literárních textů	CJL–HUV PT 6.1 PT 6.5
Německý expresionismus	• Při analýze a interpretaci literárního textu uplatňuje znalosti o struktuře literárního textu a literárněvědných termínech	Interpretace literárních textů Georg Heym – Nářky Interpretace literárních textů	CJL–DEJ PT 6.1 PT 6.5
Eschatologie v umění	• Při analýze a interpretaci uměleckých děl uplatňuje své schopnosti emocionálního prožitku, orientace v citovém a myšlenkovém světě díla	Smrt otce a matky: Roklí šeré smrti, Škrabopisy Bach: Pašije a Vánoční oratorium	CJL–HUV CJL–NAB PT 6.1

		King Crimson: Requiem Interpretace jazykových textů	
Hudba–slovo–obraz	Intenzivně vnímá a cítí uměleckou hodnotu a krásu děl hudebních, slovesných i výtvarných	Bohuslav Reynek – básnické a grafické dílo Schubert – Mozart Pavlíček – Zappa Interpretace jazykových textů	CJL–VYV–HUV PT 6.1 PT 6.3
Papírová a elektronická literární periodika	Rozšiřuje své kulturní a intelektuální zázemí Prezentuje svou práci, diskutuje, nachází argumenty, formuluje je a obhajuje	Sonátová forma, Sonátová věta (báseň) Současné literární časopisy Internetové literární časopisy Referáty	CJL–VYV CJL–IVT CJL–HUV PT 6.1 PT 6.5
Básniční přátelé: tzv. královopolská družina	Intenzivně prožívá krásu a hodnotu uměleckých děl literárních i hudebních Prezentuje svou práci, diskutuje, nachází argumenty, formuluje je a obhajuje	Petr Hrbáč: básník a skladatel; Robert Fajkus básník Bogdan Trojak: Brněnské metro Weles, Pink Floyd Referáty	CJL–HUV PT 6.1 PT 6.5
Televizní dokumentaristika	Dokáže vystihnout jedinečnost autorské individuality V. Holana Prezentuje svou práci, diskutuje, nachází argumenty, formuluje je a obhajuje	Televizní dokumenty o českých básnících Dílo Holanovo Artificiální hudba: konfrontace žánrů Referáty	CJL–HUV PT 6.1 PT 6.5
Televizní publicistika	Dokáže vystihnout jedinečnost autorské individuality F. Halase Prezentuje svou práci, diskutuje, nachází argumenty, formuluje je a obhajuje	Televizní literární a kulturní magazíny (video) Dílo Halasovo Referáty	CJL–VYV–HUP PT 6.1 PT 6.5

5.19.18 Seminář z českého jazyka a literatury

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	0	0	0	2

Charakteristika předmětu

Seminář je zaměřen především na rozšíření a prohloubení znalostí a dovedností v oblasti jazyka a literatury:

- literární historie s důrazem na propojení a souvislosti
- hlubší analýza a interpretace vybraných děl české i světové literatury
- literární teorie při práci s textem
- obtížné jazykové a stylistické jevy
- praktická stylistika

Příprava k jednotlivým částem maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury (dle katalogu požadavků k MZ)

- didaktický test
- písemná práce
- ústní zkouška

Společné návštěvy divadelních představení, zhlédnutí filmů, dokumentů, výstav apod.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel vede studenty k hlubší analýze, interpretaci textů a společné diskusi – kompetence k učení, sociální a personální, komunikativní, kompetence k řešení problémů.
- Učitel vede studenty k samostatnému, logickému uvažování a argumentaci – kompetence komunikativní, sociální a personální, kompetence k řešení problémů.
- Učitel klade důraz na pochopení základních tendencí ve vývoji literatury a umění obecně, na srovnávání jednotlivých uměleckých stylů – kompetence k učení, kompetence k řešení problémů.
- Učitel odkazuje studenty na mezipředmětové vztahy (historické souvislosti, tradice, kulturní dědictví) – kompetence občanské, kompetence k učení, kompetence k řešení problémů.
- Učitel upozorňuje studenty na důležité literární a kulturní akce, na zajímavé knižní tituly – kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské.
- Učitel organizuje pro studenty společné návštěvy divadelních nebo filmových představení a vytváří prostor pro diskusi, kritiku, analýzu a formulování závěrů – kompetence sociální a personální, kompetence komunikativní, kompetence občanské.

- Učitel procvičuje se studenty obtížné jazykové a stylistické jevy – kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní.
- Učitel zadává studentům didaktické testy a písemné práce dle katalogu požadavků k MZ – kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní.
- Učitel dbá na správné užívání mateřského jazyka v mluvené i písemné podobě – kompetence k učení.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
8. ročník			
Kapitoly z literární teorie	• Prohloubí si znalosti literární teorie; dovede odlišit jednotlivé prozodické systémy, základní metrické stopy a jednotlivé druhy rýmu • Dovede odlišit literaturu krásnou a věcnou • Rozlišuje literární druhy a žánry • Vyzná se ve struktuře literárního díla	Verš a prozodické systémy, metrum, rým Literatura krásná a věcná Funkce literatury, literární druhy a žánry Struktura literárního díla	
Vývoj literatury a umění	• Dokáže postihnout základní tendence ve vývoji literatury i umění obecně • Umí srovnat jednotlivé umělecké styly • Vystihne typický životní postoj a pocit člověka v jednotlivých uměleckých stylech • Postihne souvislosti umělecké, historické, filozofické, náboženské i psychologické • Kriticky přistupuje ke zdrojům informací	Srovnání uměleckých stylů Stěžejní tendence ve vývoji literatury a umění Životní postoj a pocit člověka v jednotlivých uměleckých stylech	PT 6.1: osobnostní a sociální výchova PT 6.2: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.3: multikulturní výchova, souvislosti s DEJ, HUV, VYV, ZSV, NAB
Světová a česká literatura do konce 18. století	• Zařadí dílo a autora do literárněhistorického kontextu • Vysvětlí přínos autora i díla • Analyzuje, interpretuje a vykládá texty s využitím vědomostí získaných přečtením celého díla • Analyzuje a interpretuje neumělecké texty, dle	Analýza a interpretace uměleckého textu s využitím vědomostí získaných přečtením celého díla (např. Epos o Gilgamešovi, vybrané texty z Bible, Oidipus, Hamlet atd.) Analýza a interpretace neuměleckého textu a jeho souvislost s textem uměleckým	PT 6.1: osobnostní a sociální výchova PT 6.2: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.3: multikulturní výchova, souvislosti s DEJ, HUV, VYV, ZSV, NAB PT 6.5 Mediální výchova – filmové adaptace

	potřeby nachází souvislosti s texty uměleckými • Prezentuje svůj postoj k probírané látce, diskutuje, nachází argumenty a formuluje je a obhajuje		
Světová a česká literatura 19. století	• Zařadí dílo a autora do literárněhistorického kontextu • Vysvětlí přínos autora i díla • Analyzuje, interpretuje a vykládá texty s využitím vědomostí získaných přečtením celého díla • Analyzuje a interpretuje neumělecké texty, dle potřeby nachází souvislosti s texty uměleckými • Prezentuje svůj postoj k probírané látce, diskutuje, nachází argumenty a formuluje je a obhajuje	Analýza a interpretace uměleckého textu s využitím vědomostí získaných přečtením celého díla (např. Faust, Revizor, Havran, Zločin a trest, Obraz Dorian Graye, Máj, Kytice, Povídky malostranské, Balady a romance, Maryša atd.) Analýza a interpretace neuměleckého textu a jeho souvislost s textem uměleckým	PT 6.1: osobnostní a sociální výchova PT 6.2: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.3: multikulturní výchova, souvislosti s DEJ, HUV, VYV, ZSV, NAB PT 6.5 Mediální výchova – filmové adaptace
Světová literatura 20. a 21. století	• Zařadí dílo a autora do literárněhistorického kontextu • Vysvětlí přínos autora i díla • Analyzuje, interpretuje a vykládá texty s využitím vědomostí získaných přečtením celého díla • Analyzuje a interpretuje neumělecké texty, dle potřeby nachází souvislosti s texty uměleckými • Prezentuje svůj postoj k probírané látce, diskutuje, nachází argumenty a formuluje je a obhajuje	Analýza a interpretace uměleckého textu s využitím vědomostí získaných přečtením celého díla (např. Proces, Stařec a moře, Malý princ, Mistr a Markétka, 1984, Farma zvířat, Cizinec, Návštěva staré dámy, Jméno růže atd.) Analýza a interpretace neuměleckého textu a jeho souvislost s textem uměleckým	PT 6.5 Mediální výchova – filmové adaptace PT 6.1: osobnostní a sociální výchova PT 6.2: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.3: multikulturní výchova, souvislosti s DEJ, HUV, VYV, ZSV, NAB
Česká literatura 20. a 21. století	• Zařadí dílo a autora do literárněhistorického kontextu • Vysvětlí přínos autora i díla • Analyzuje, interpretuje a vykládá texty s využitím vědomostí získaných přečtením celého díla • Analyzuje a interpretuje neumělecké texty, dle potřeby nachází souvislosti s texty uměleckými • Prezentuje svůj postoj k probírané látce, diskutuje, nachází argumenty a formuluje je a obhajuje	Analýza a interpretace uměleckého textu s využitím vědomostí získaných přečtením celého díla (např. Rozmarné léto, Válka s Mloky, Spalovač mrtvol, Žert, Zbabělci, Ostře sledované vlaky, Smrt krásných srnců, Vyhnání Gerty Schnirch, Edison, Zahradní slavnost, Audience atd.) Analýza a interpretace neuměleckého textu a jeho souvislost s textem uměleckým	PT 6.1: osobnostní a sociální výchova PT 6.2: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.3: multikulturní výchova, souvislosti s DEJ, HUV, VYV, ZSV, NAB PT 6.5 Mediální výchova – filmové adaptace

Kapitoly z české gramatiky a stylistiky	• Prohlubuje své jazykové a stylizační dovednosti • Využívá poznatky o jazyce a slohu ke gramaticky i věcně správnému jazykovému projevu, vyjadřuje se jazykově správně, výstižně a kultivovaně s ohledem na danou komunikační situaci	Prohlubování znalostí a dovedností z lexikologie, morfologie, syntaxe, stylistiky a pravopisu se zaměřením na obtížné jevy; příprava na maturitní didaktický test z českého jazyka Procvičování učiva o slohových útvarech, postupech, funkčních stylech; příprava na maturitní písemnou práci	PT 6.1: osobnostní a sociální výchova PT 6.2: výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT 6.3: multikulturní výchova PT 6.5: mediální výchova

5.19.19 Seminář z výtvarné výchovy

Časové vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	0	0	2	2

Charakteristika předmětu

V 7. a 8. ročníku mohou žáci využít možnosti doplnit své praktické vědomosti o znalosti z dějin výtvarné kultury a teorii výtvarného umění ve volitelném semináři z výtvarné výchovy. Charakter předmětu umožňuje větší využití nejen frontální výuky, promítání, ukázek, referátů, seminárních prací, ale i exkurze, návštěvu výstav v galeriích.

Jde o dvouletý seminář, který je určen pro septimy (od pravěkého po renesanční umění), pokračuje v oktávě (od barokního po umění 20. století). Seminář je pro všechny zájemce a zájemkyně o umění, kteří si chtějí rozšířit znalosti z historie výtvarného umění (architektury, sochařství, malby).

Je určen těm, kteří mají v plánu dělat zkoušky na výtvarně zaměřené vysoké školy. Absolvent/ka by měl/a získat ucelený přehled o vývoji umění a schopnost používat odbornou terminologii usnadňující přípravu k přijímacím zkouškám. Výuka je doplněna o návštěvy aktuálních brněnských výstav a o dokumenty z umění soudobého i nedávno minulého (2. pol. 20. století). Součástí hodnocení je aktivní účast, vypracování a přednesení několika kratších prezentací – seminárních prací na zadané téma. V případě zájmu je možné z povinně zvoleného semináře maturovat. Seminární hodiny otevírají prostor také pro nápady a invenci studentů a studentek.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
7. ročník			
Výtvarné umění pravěku	• ovládá periodizaci pravěku; • jmenuje významné nálezy, zařadí je časově.	paleolit, mezolit, enolit	Biologie 6.4 6.3
Výtvarné umění starověku	• ovládá periodizaci vývoje jednotlivých kultur • zná jejich charakteristické znaky	Mezopotámie Egypt Egejská oblast, Kréta Antické Řecko	Dějepis Zeměpis 6.4 6.5

		Etruské umění Umění antického Říma, Budhismus, Judaismus	
Výtvarné umění raného středověku	• orientuje se v základní terminologii křesťanského umění, • orientuje se v časovém zařazení jednotlivých děl • lokalizuje významná kulturní centra • orientuje se v námětech, materiálech	Raně křesťanské umění Velká Morava Karolinská a Otonská doba	Dějepis Náboženství 6.3
Výtvarné umění vrcholného středověku	• zná souvislosti vzniku umění, • orientuje se v kulturních souvislostech doby, • umí lokalizovat a datovat nejvýznamnější památky tohoto období • orientuje se v historických událostech a jejich souvislostech	Románské umění, Gotické umění, - architektura, malba, socha v Evropě a u nás	Dějepis 6.2
8. ročník			
Výtvarné umění novověku	• umí lokalizovat a datovat nejvýznamnější památky tohoto období • orientuje se v historických událostech a jejich souvislostech • lokalizuje významná kulturní centra • orientuje se v námětech, materiálech a technikách	Renesanční umění – architektura, malba, socha v Evropě a u nás Manýrismus Barokní umění – architektura, malba, socha v Evropě a u nás, Rokoko	6.3 6.5
Umění 18. a 19. století	• Rozpozná jednotlivé slohové odlišnosti, díla této doby dokáže přiřadit k určitému směru, tendenci a k okruhu autorů. • Dokáže charakterizovat jednotlivé styly.	Klasicismus Romantismus, Realismus, Impresionismus, Postimpresionismus, Architektura průmyslové revoluce, historizující slohy, Symbolismus, secese	6.2
Umění 20. století	• Rozpozná jednotlivá díla této doby a dokáže je přiřadit k určitému směru, tendenci a k okruhu autorů. • Dokáže charakterizovat jednotlivé styly.	Umění první poloviny 20. století v Evropě a USA Umění druhé poloviny 20. století v Evropě a USA, Umění 20. století v našich zemích,	Český jazyk a literatura 6.5 6.2

	• orientuje se v námětech, materiálech a technikách jednotlivých směrů;	Současné umění ve světě, u nás	

5.19.20 Seminář z hudební výchovy**Časové, obsahové a organizační vymezení**

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	0	0	2	2

Obsahové vymezení

Předmět seminář z hudební výchovy navazuje svým obsahem a cílem na hudební výchovu v 5. a 6. ročníku.

Cílem je podrobné studium dějin hudby od hudby pravěku, starověku, středověku, renesance, baroka, klasicismu a částečně romantismu. Studenti jsou vedeni k samostatnému úsudku o probírané hudební tematice a v rámci opakování látky ke schopnosti výstižně formulovat probrané učivo. Začíná se tak s nácvikem k maturitní zkoušce, která má omezenou časovou délku. Dále dochází prohloubení poznatků a znalostí z oblasti hudební nauky, výrazových prostředků hudby, hlasové hygieny, tvorby intervalů a akordů, církevních stupnic včetně zvláštností jejich zápisu. Rozšiřují svůj obecně kulturní přehled diskusí o novinkách na brněnské divadelní scéně a také v hudebním světě, poznávají tak soudobé hudební skladatele a interprety a některé systematicky sledují. K tomu jim slouží odborná literatura a časopisy, které jsou k dispozici v kabinetu hudební výchovy. Dochází tak k seznámení se se jmény hudebních teoretiků, kritiků, historiků. Též si vedou Kulturní deník z návštěv divadel, koncertů či samotném účinkování na koncertech, ten předkládají u maturitní zkoušky.

Učivo z dějin hudby je zaměřeno na pokračování v romantismu, hudbu 20. století, včetně hudby nonartificiální. V hudební nauce se opakuje systematické dělení hudebních nástrojů, ustálené instrumentální soubory, pěvecké hlasy a sborová praxe. Vymezuje se pojmy píseň, lidová píseň, umělá píseň, polyfonie, homofonie, sonátová forma, symfonie, melodram a žánry hudebního divadla. Studentům jsou představeny základní muzikologické disciplíny, především hudební pedagogika. Studenti jsou zároveň připravováni na přijímací zkoušky na vysokou školu, obor hudební výchova či hudební věda: procvičují například intonační a sluchové schopnosti a dovednosti. Samostatně se připravují na praktickou část maturitní zkoušky, s vyučujícím pak konzultují notový materiál, který bude součástí naukové otázky u maturitní zkoušky a absolvují tzv. tříkolové přehrávky.

Organizační vymezení

Výuka předmětu se realizuje v odborné učebně hudební výchovy, vybavené klavírem a audiovizuální technikou. Rozsah výuky je vymezen 2 hodinami týdně v 7. a 8. ročníku. Stejně vymezení je pro studenty tříd septim a oktáv osmiletého gymnázia. Studenti si volí předmět z nabídky povinně či nepovinně volitelných předmětů pro daný ročník a jsou soustavně připravováni ke školní maturitní zkoušce z hudební výchovy. Studenti ve svém volnu mohou před vystoupením a přehrávkami výjimečně cvičit na klavír. Studenti semináře mohou též

vystoupit se svou závěrečnou maturitní skladbou na hudebním matiné v sále školy (nejlépe na prosincovém). Pro studenty organizujeme v měsíčních intervalech večerní návštěvy operních, baletních i činoherních představení, které vybíráme k učivu z repertoáru ND Brno a Divadla na Orli (opery a muzikály v realizacích studentů JAMU).

Výchovné a vzdělávací strategie

Žák je veden k těmto činnostem:

- chápe význam emotivních a pocitových prožitků pro život
- v rámci svých schopností, dovedností a možností interpretuje a produkuje hudbu
- rozvíjí a realizuje své tvořivé invence při přípravě a realizaci hudebního objektu (písň, skladby)
- nachází v hudbě prostředek relaxace i duševního obohacení
- získává poznatky o skladatelích a jejich stěžejních dílech
- chápe význam hudby v historickém kontextu
- učí se slovně hodnotit zhlédnutá hudební představení
- vytváří si vlastní úsudky, postoje
- rozvíjí svůj kulturní rozhled
- podílí se aktivně na veřejném společném vystoupení před posluchači
- je schopen číst odbornou a odborně-populární muzikologickou literaturu a vytvořit si vlastní shrnutí

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
7. ročník			
Dějiny hudby	• charakterizuje dané období hudebních dějin • vystihne relevantní informace o jednotlivých skladatelích či hudebních skupinách a o stylu jejich tvorby • analyzuje hudební ukázkou a je na ní schopen ukázat rysy daného období • kultivovaně vyjádří svůj vlastní názor na skladbu a odborně jej zdůvodní • zajímá se o současnou hudební scénu, umí si vybírat z bohatého kulturního programu umělecky relevantní představení, dokáže	Raný romantismus: F. Schubert, R. Schumann, F. Chopin, F. Mendelssohn-Bartholdy, C. M. von Weber Novoromantismus: F. Liszt, H. Berlioz, R. Wagner Národní školy: ruská národní škola – Mocná hrstka (M. P. Musorgskij, N. Rimskij – Korsakov), P. I. Čajkovskij, finská národní škola Vývoj opery do 19. století: C. Monteverdi, J. B. Lully, Ch. W. Gluck, W. A. Mozart, C. M. von Weber, G. Verdi, G. Bizet, veristé, R. Wagner Česká hudba 19. století: hudební a společenský život,	DEJ, VYV, CJL, ZSV

	zhodnotit představení i koncert	F. Škroup, B. Smetana, F. Sušil, P. Křížkovský Klasicko-romantická syntéza: J. Brahms, A. Dvořák Pozdní romantismus a impresionismus: G. Mahler, R. Strauss, C. Debussy Česká hudba přelomu 19. a 20. století: J. B. Foerster, J. Suk, V. Novák Leoš Janáček: život, hudebněteoretické zásady jeho práce, tvorba, její hlavní rysy, ohlas ve světě i u nás I. Stravinskij jako syntetizující skladatelská osobnost, neoklasicismus a Pařížská šestka, B. Bartók a neofolklorismus hudební expresionismus (2. vídeňská škola): A. Schönberg, A. Berg, A. Webern, pojem dodekafonie Bohuslav Martinů a další významní čeští skladatelé 1. poloviny 20. století Hudba 2. poloviny 20. století Vznik a základní vývojové etapy jazzu: původ jazzu, klasický jazz, swing, moderní jazz Vznik a vývoj rock'n'rollu: jednotlivé hudební žánry a významné osobnosti rock'n'rollu Česká nonartificiální hudba: dechové kapely, salonní hudba, lidová hudba, tramská píseň, kabaret, jazz, rock'n'roll a bigbít 60. let, underground, alternativa, punk, heavy metal, novodobá hudební scéna, muzikál a folková hudba Významné osobnosti a události současné hudební scény: tradiční české hudební festivaly (Pražské jaro, Moravský podzim), soudobí hudební skladatelé a interpreti, významné dramaturgické počiny hudebního divadla a koncertních pódíí, významná výročí a události	

Hudební nauka	• v notovém zápisu např. u písni najde a vysvětlí italská názvosloví – dynamika, tempo, výraz, rytmické zvláštnosti: fermáta, tečkovaný rytmus • umí přečíst předznamenání (křížky, bé) • sluchem se snaží rozpoznat intervaly čisté a velké, akordy a stupnice (dur, moll, zv., zm., D7) • rozpoznává hudebně výrazové prostředky užití ve skladbě • uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě • orientuje se v notovém zápise, umí zapsat melodii v různých klíčích • rozezná církevní tóninu u lidové i umělé písně • umí kultivovaně informovat a diskutovat o slyšené či viděné hudební produkci	hudební výrazové prostředky hlasová hygiena, hlasová poloha – rozsah intervaly, akordy, církevní stupnice včetně zvláštností jejich zápisu, posuvky synkopa, triola, předtaktí, tečkovaný rytmus G-klíč, F-klíč, C-klíč tempová značení dynamická znaménka diskusí o novinkách na brněnské divadelní scéně a také v hudebním světě čtení článků z odborné literatury a časopisů	
Dějiny hudby	• orientuje se ve vývoji hudebního umění, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky vzniku hudebního díla • interpretuje a kriticky hodnotí hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností, vytváří vlastní soudy a preference o znějící hudbě, které dokáže v diskusi obhájit • uvědomuje si rozdílnost přístupu jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů a pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit či ji odmítnout • orientuje se v notovém zápise, v partituru	Opakování učiva z předchozího roku, včetně zvukových a notových ukázek Pravěká a starověká hudba Středověká hudba (gregoriánský chorál, světský zpěv) Nejstarší památky české hudby Polymelodický sloh – ars antiqua, ars nova Renesance – Lasso, Palestrina, Kryštof Harant z P. a B., J. C. Vodňanský, italské houslařské rody. Hudební formy: mše, moteto, madrigal, chanson, kánon – CD ukázky. Baroko – kontrasty, nástroje, hudební formy: opera, oratorium, kantáta, pastorela, pašije, mše, fuga, sonáta, suita, concerto grosso, sólový koncert – CD ukázky a skladatelé: Monteverdi, Vivaldi, Händel, Bach, A.V. Michna, P. J. Vejvanovský, B. M. Černožský atd.	

		Klasicismus – hudební formy, nástroje, skladatelé: Haydn, Mozart, Beethoven a čeští skladatelé u nás a v emigraci – rod Bendů, Stamiců, . . .	
Hudební nástroje, dělení pěveckých hlasů, muzikologické disciplíny	• rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů, dovede je pojmenovat a zařadit do nástrojových skupin • rozezná skladby vokální, vokálně-instrumentální a instrumentální • zná jména českých úspěšných pěveckých sborů i sólových zpěváků • umí vystihnout základní okruh zájmu dané muzikologické disciplíny včetně jejich významných českých představitelů	hudební nástroje – dělení do skupin komorní instrumentální obsazení, dělení pěveckých hlasů sólových a sborových, názvy našich úspěšných těles a sólistů (CD, VHS a DVD ukázky) přehled muzikologických disciplín	
Hudební nauka	• popíše a na příkladech ukáže důležité znaky z proudu znějící hudby, uvědomuje si hudební formu a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku • vychází z vlastních zážitků a zkušeností (návštěvy koncertů, divadel – opera, opereta, muzikál, balet)	píseň, lidová píseň, umělá píseň polyfonie, homofonie, sonátová forma, symfonie, melodram melodické ozdoby žánry hudebního divadla	
8. ročník			
Dějiny hudby	• charakterizuje dané období hudebních dějin • vystihne relevantní informace o jednotlivých skladatelích či hudebních skupinách a o stylu jejich tvorby • analyzuje hudební ukázkou a je na ní schopen ukázat rysy daného období • kultivovaně vyjádří svůj vlastní názor na skladbu a odborně jej zdůvodní • zajímá se o současnou hudební scénu, umí si vybírat z bohatého kulturního programu umělecky relevantní představení, dokáže zhodnotit představení i koncert	Raný romantismus: F. Schubert, R. Schumann, F. Chopin, F. Mendelssohn-Bartholdy, C. M. von Weber Novoromantismus: F. Liszt, H. Berlioz, R. Wagner Národní školy: ruská národní škola – Mocná hrstka (M. P. Musorgskij, N. Rimskij – Korsakov), P. I. Čajkovskij, finská národní škola Vývoj opery do 19. století: C. Monteverdi, J. B. Lully, Ch. W. Gluck, W. A. Mozart, C. M. von Weber, G. Verdi, G. Bizet, veristé, R. Wagner Česká hudba 19. století: hudební a společenský život, F. Škroup, B. Smetana, F. Sušil, P. Křížkovský	DEJ, VYV, CJL, ZSV

		Klasicko-romantická syntéza: J. Brahms, A. Dvořák Pozdní romantismus a impresionismus: G. Mahler, R. Strauss, C. Debussy Česká hudba přelomu 19. a 20. století: J. B. Foerster, J. Suk, V. Novák Leoš Janáček: život, hudebněteoretické zásady jeho práce, tvorba, její hlavní rysy, ohlas ve světě i u nás I. Stravinskij jako syntetizující skladatelská osobnost, neoklasicismus a Pařížská šestka, B. Bartók a neofolklorismus hudební expresionismus (2. vídeňská škola): A. Schönberg, A. Berg, A. Webern, pojem dodekafonie Bohuslav Martinů a další významní čeští skladatelé 1. poloviny 20. století Hudba 2. poloviny 20. století Vznik a základní vývojové etapy jazzu: původ jazzu, klasický jazz, swing, moderní jazz Vznik a vývoj rock'n'rollu: jednotlivé hudební žánry a významné osobnosti rock'n'rollu Česká nonartificiální hudba: dechové kapely, salonní hudba, lidová hudba, trampská píseň, kabaret, jazz, rock'n'roll a bigbít 60. let, underground, alternativa, punk, heavy metal, novodobá hudební scéna, muzikál a folková hudba Významné osobnosti a události současné hudební scény: tradiční české hudební festivaly (Pražské jaro, Moravský podzim), soudobí hudební skladatelé a interpreti, významné dramaturgické počiny hudebního divadla a koncertních pódíí, významná výročí a události	

Hudební nauka	• v notovém zápisu např. u písni najde a vysvětlí italská názvosloví – dynamika, tempo, výraz, rytmické zvláštnosti: fermáta, tečkovaný rytmus • umí přečíst předznamenání (křížky, bé) • sluchem se snaží rozpoznat intervaly čisté a velké, akordy a stupnice (dur, moll, zv., zm., D7) • rozpoznává hudebně výrazové prostředky užití ve skladbě • uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě • orientuje se v notovém zápise, umí zapsat melodii v různých klíčích • rozezná církevní tóninu u lidové i umělé písně • umí kultivovaně informovat a diskutovat o slyšené či viděné hudební produkci	hudební výrazové prostředky hlasová hygiena, hlasová poloha – rozsah intervaly, akordy, církevní stupnice včetně zvláštností jejich zápisu, posuvky synkopa, triola, předtaktí, tečkovaný rytmus G-klíč, F-klíč, C-klíč tempová značení dynamická znaménka diskusí o novinkách na brněnské divadelní scéně a také v hudebním světě čtení článků z odborné literatury a časopisů	
Dějiny hudby	• orientuje se ve vývoji hudebního umění, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky vzniku hudebního díla • interpretuje a kriticky hodnotí hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností, vytváří vlastní soudy a preference o znějící hudbě, které dokáže v diskusi obhájit • uvědomuje si rozdílnost přístupu jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů a pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho je schopen se s hudbou ztotožnit či ji odmítnout • orientuje se v notovém zápise, v partituru	Opakování učiva z předchozího roku, včetně zvukových a notových ukázek Pravěká a starověká hudba Středověká hudba (gregoriánský chorál, světský zpěv) Nejstarší památky české hudby Polymelodický sloh – ars antiqua, ars nova Renesance – Lasso, Palestrina, Kryštof Harant z P. a B., J. C. Vodňanský, italské houslařské rody. Hudební formy: mše, moteto, madrigal, chanson, kánon – CD ukázky. Baroko – kontrasty, nástroje, hudební formy: opera, oratorium, kantáta, pastorela, pašije, mše, fuga, sonáta, suita, concerto grosso, sólový koncert – CD ukázky a skladatelé: Monteverdi, Vivaldi, Händel, Bach, A.V. Michna, P. J. Vejvanovský, B. M. Černožský atd.	

		Klasicismus – hudební formy, nástroje, skladatelé: Haydn, Mozart, Beethoven a čeští skladatelé u nás a v emigraci – rod Bendů, Stamiců, . . .	
Hudební nástroje, dělení pěveckých hlasů, muzikologické disciplíny	• rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů, dovede je pojmenovat a zařadit do nástrojových skupin • rozezná skladby vokální, vokálně-instrumentální a instrumentální • zná jména českých úspěšných pěveckých sborů i sólových zpěváků • umí vystihnout základní okruh zájmu dané muzikologické disciplíny včetně jejích významných českých představitelů	hudební nástroje – dělení do skupin komorní instrumentální obsazení, dělení pěveckých hlasů sólových a sborových, názvy našich úspěšných těles a sólistů (CD, VHS a DVD ukázky) přehled muzikologických disciplín	
Hudební nauka	• popíše a na příkladech ukáže důležité znaky z proudu znějící hudby, uvědomuje si hudební formu a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku • vychází z vlastních zážitků a zkušeností (návštěvy koncertů, divadel – opera, opereta, muzikál, balet)	píseň, lidová píseň, umělá píseň polyfonie, homofonie, sonátová forma, symfonie, melodram melodické ozdoby žánry hudebního divadla	

5.19.21 Seminář z fyziky

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	0	0	0	2

Charakteristika předmětu

Předmět navazuje na základní výuku fyziky a na přírodovědná cvičení. Hlavní náplní semináře je systematické zopakování a prohloubení probraného učiva. V náplni se také přihlíží k požadavkům vysokých škol na přijímací řízení.

Výchovné a vzdělávací strategie

Jsou ve stejné formě a rozsahu, jako v základní výuce předmětu fyzika. Totéž platí pro začlenění průřezových témat do výuky.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
8. ročník			
Shrnutí a rozšíření kinematiky	S porozuměním interpretuje základní poznatky kinematiky Dokáže analyzovat složitější pohybové úlohy	Vybrané kapitoly z kinematiky hmotného bodu	MAT – vektorová algebra
Dynamika hmotného bodu a tuhého tělesa	Používá běžně zákony dynamiky pro řešení pohybových úloh Zná a používá Newtonovy pohybové zákony Dokáže řešit jednoduché úlohy z pohybu tuhého tělesa	Newtonovy zákony Hybnost, zákon zachování hybnosti Inerciální a neinerciální soustava Moment síly, moment setrvačnosti	
Stacionární silová pole	Rozumí pojmům gravitační a elektrostatické pole Zná zákony pro vzájemné silové působení Používá k popisu veličiny – intenzita a potenciál	Newtonův gravitační a Coulombův zákon Intenzita, potenciál, potenciální energie	
Práce a energie	Umí použít pojmy práce a energie ve všech oblastech fyziky.	Mechanická práce, práce gravitační síly, práce plynu, elektrická práce,	

		Kinetická a potenciální energie a její přeměny ve všech oblastech fyziky.	
Vybrané kapitoly z termodynamiky	• Rozumí termodynamickým zákonům a umí je použít • při řešení běžných fyzikálních úloh.	1. a 2. termodynamický zákon., vnitřní energie, práce, entropie	CHE, BIO – termodynamika
Elektrický proud	• Dokáže popsat el. proud v kovech a polovodičích. • Vysvětlí typy vodivosti z hlediska pásové teorie • Zná jednoduché praktické aplikace	Zdroje napětí, typy vodivosti, Ohmův zákon, Kirchhoffovy zákony	CHE – elektrochemie
Elektromagnetické pole	• Zná souvislosti mezi elektrickým a magnetickým polem. Dokáže popsat spektrum elektromagnetického záření. Popíše záření černého tělesa	Stacionární a nestacionární mag. pole, elektromagnetická indukce, Maxwellova teorie. Záření černého tělesa	
Optické zobrazování	• Zná základy zobrazování odrazem a lomem. Vysvětlí princip optických přístrojů.	Aplikace optiky v optických přístrojích.	
Vlnová optika	• Vysvětlí pojmy interference, difrakce, polarizace • Zná praktické aplikace	Interference, difrakce, polarizace, holografie, LCD, CD	
Úvod do fyziky mikrosvěta	• Má základní představy o mikrosvětě z hlediska moderní fyziky • Dokáže popsat model atomu (obal, jádro).	Pohyb v mikrosvětě. Dvoušterbinový experiment. Relace neurčitosti. Elektronový obal. Lasery. Luminiscence. Atomové jádro. Jaderná energie.	
Speciální teorie relativity	• Vysvětlí pojmy relativnost současnosti, dilatace času, kontrakce délek. Má základní přehled o relativistické dynamice.	Principy relativity. Relativnost současnosti. Kontrakce, dilatace, relativistická dynamika.	
Zákony zachování		Zachování hmotnosti a energie, hybnosti, momentu hybnosti	

5.19.22 Seminář z chemie

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	0	0	0	2

Charakteristika předmětu

Seminář z chemie je určen pro žáky posledního ročníku, kteří mají zájem o další vysokoškolské studium s přírodovědným zaměřením.

V semináři si žáci kompletují a rozšiřují chemické znalosti a dovednosti tak, aby byli připraveni a schopni zvládnout maturitní zkoušku, přijímací zkoušky a úvod vysokoškolského studia.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie v semináři z chemie jsou stejné jako v běžných hodinách chemie. Studenti jsou vedeni k efektivní systematické činnosti a samostatnosti.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
8. ročník			
Obecná a fyzikální chemie	• Prohloubí a systematizuje dosud získané znalosti v uvedených celcích • Rozšíří své znalosti v partiích učiva, které byly probrány v chemii v omezené formě • Rozumí vztahu periodického zákona ke struktuře a vlastnostem prvků • Umí uplatnit základní chemické zákony • Spočítá skutečnou hmotnost libovolné molekuly	• Základní pojmy • Stavba atomu, roztoky • PSP • Chemická vazba, molekulové orbitály, hybridizace • Kvantová čísla, VSEPR, radioaktivita • Hydrolýza, pufrů	FYZ
Anorganický systém	• Prohloubí a systematizuje dosud získané znalosti v uvedených celcích • Rozšíří své znalosti v partiích učiva, které byly probrány v chemii v omezené formě	• <i>s</i>-prvky • <i>p</i>-prvky • <i>d</i>-prvky • <i>f</i>-prvky	PT 6.2.1 PT 6.2.2 PT 6.4.1 PT 6.4.2 PT 6.4.3

	• Zná nepravidelnosti při obsazování orbitalů přechodných prvků • Zná významné slitiny • Umí spočítat procento obsahu zlata z počtu karátů • Aplikuje získané vědomosti v dalších oblastech chemie		
Organický systém	• Prohloubí a systematizuje dosud získané znalosti v uvedených celcích • Rozšíří své znalosti v partiích učiva, které byly probrány v chemii v omezené formě • Aplikuje získané vědomosti v dalších oblastech chemie • Dokáže odvozovat vlastnosti organických sloučenin na základě jejich struktury • Chápe přirozenou hranici mezi organickou a anorganickou chemií	• Obecná organická chemie (struktura organických sloučenin, izomerie, elektronové posuny a efekty) • Uhlovodíky a jejich deriváty • Karboxylové kyseliny, funkční a substituční deriváty karboxylových kyselin • Deriváty kyseliny uhlíčitě	PT 6.2.1 PT 6.2.2 PT 6.4.1 PT 6.4.2 PT 6.4.3 BI
Biochemie	• Prohloubí a systematizuje dosud získané znalosti v uvedených celcích • Rozšíří své znalosti v partiích učiva, které byly probrány v chemii v omezené formě • Aplikuje získané vědomosti v dalších oblastech chemie • Chápe a dokáže popsat biochemické procesy probíhající na biologických membránách a v buněčných organelách • Zná význam, strukturu i zdroje ATP • Umí popsat zdroj a účinek běžných alkaloidů • Zná umístění a umí popsat stavbu a funkci běžných přírodních barviv	• Heterocykly, alkaloidy, izoprenoidy • Vitaminy, enzymy, hormony • Barviva a léčiva • Aminokyseliny, peptidy, proteiny, metabolismus proteinů • Nukleové kyseliny, proteosyntéza • Sacharidy, metabolismus sacharidů • Lipidy, metabolismus lipidů • Energetika biochemických reakcí	PT 6.2.1 PT 6.2.2 PT 6.4.1 PT 6.4.2 PT 6.4.3 BI
Plasty	• Prohloubí a systematizuje dosud získané znalosti v uvedených celcích • Rozšíří své znalosti v partiích učiva, které byly probrány v chemii v omezené formě	• Syntetické makromolekulární látky • Termoplasty, reaktoplasty, termosety, elastomery • Recyklace plastů	PT 6.2.1 PT 6.2.2 PT 6.4.1 PT 6.4.2 PT 6.4.3

	• Aplikuje získané vědomosti v dalších oblastech chemie		
Názvosloví	• Ovládá základní typy názvosloví anorganické a organické chemie• Ovládá vzorce a názvy podle pravidel IUPAC	• Systematické názvosloví anorganické a organické chemie	
Testy	• Ověří své kompetence a znalosti v testových otázkách z přijímacích řízení na VŠ	• Modelové otázky z přijímacích řízení z chemie na různé vysoké školy	

5.19.23 Historický seminář

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	0	0	0	2

Charakteristika předmětu

V historickém semináři je kladen důraz na rozšíření a doplnění výuky dějepisu s přihlédnutím na přípravu žáků k případnému dalšímu studiu historie v rámci navazujícího vysokoškolského vzdělávání.

Důležitou součástí tohoto předmětu je jeho praktická část. Studenti vypracují seminární práci podle pravidel psaní odborných textů, s nimiž jsou v semináři seznámeni. Naučí se sestavit seznam zdrojů a literatury, pracovat s poznámkami a citacemi a zařadit do odborného textu i jeho další náležitosti.

Podle potřeb a zájmu žáků se v semináři věnuje čas také shrnutí významných historických událostí a vyvozování jejich vzájemných souvislostí, aby byli dobře připraveni k vykonání maturitní zkoušky.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Frontální výuka
- Samostatná práce
- Řízená diskuse
- Projektová výuka

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
8. ročník			
Seminární práce	• Vypracuje seminární práci v odborném stylu, a to včetně citací (poznámek) a seznamu použité literatury	Zásady tvorby a vypracování odborných textů	ČJL DĚJ
Historické prameny	• Zná základní rozdělení historických pramenů a jejich význam pro práci historika. • Orientuje se v institucích, které tyto prameny spravují. • Zná základní zásady pro vedení kronik.	Historické prameny	DĚJ

Práce s příručkami	• Seznámí se se základními odbornými historickými časopisy a se základními historickými příručkami, umí je použít.	Odborné historické časopisy a literatura	DĚJ ČJL PT 6.5.1
Historické mapy	• Orientuje se v historické mapě. • Dokáže určit místa historických událostí. • Dokáže z mapy vyčíst další údaje.	Historický místopis	DĚJ ZEM PT 6.1.5
Česká historiografie	• Zná nejvýznamnější osobnosti české historiografie 19. a 20. století.	Historiografie	DĚJ ČJL
Komplexní přehled základních dějinných událostí a jejich souvislostí	• Má přehled o dějinách, především se zaměřením na dějiny Evropy a českých zemí	Obecná historie	DĚJ

5.19.24 Společenskovední seminář

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	0	0	0	2

Charakteristika předmětu

Výchovné a vzdělávací strategie

- Frontální výuka
- Samostatná práce
- Práce ve skupinách
- Projektová výuka

Začlenění průřezových témat do výuky

V rámci předmětu jsou realizována tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (PT: 6.1.)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (PT: 6.2.)
- Environmentální výchova (PT: 6.4.)
- Mediální výchova (PT: 6.5.)

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
8. ročník			
Globální problémy, vyvíjející se svět, doba nejnovější	• Zná klíčové konflikty, které ovlivnily moderní politické dějiny • Posoudí význam globalizace • Uvede příklady globálních problémů, jejich příčiny a důsledky • Kriticky nahlíží zásady trvale udržitelného rozvoje • Reflektuje význam humanitární pomoci • Rozlišuje základní instituce EU a jejich funkci a dopad pro život občana • Orientuje se v mezinárodních institucích	Evropská integrace, Evropská unie, orgány EU, jednotná evropská měna Rada Evropy, NATO, OSN, struktura a náplň činnosti Proces globalizace, příčiny, projevy, důsledky, globální problémy, trvale udržitelný rozvoj, mezinárodní spolupráce	PT: 6. 2, 6. 4.

	(OSN, NATO), uvede příklady jejich činností a význam pro chod světového společenství		
Rozšíření poznatků z psychologie	• Uvede hlavní charakteristiky psychologie jako vědní disciplíny • Charakterizuje hlavní školy, autory a paradigmaty psychologie • Objasní pojmy obecné psychologie • Orientuje se v oborech sociální a vývojové psychologie • Identifikuje významné teorie osobnosti • Rozumí metodologii psychologie	Psychologie jako věda Psychologické disciplíny Psychologické směry, školy Obecná, vývojová, sociální psychologie Základní teorie psychologie osobnosti Psychologická metodologie	PT: 6. 1.
Rozšíření poznatků ze sociologie.	• Rozumí podstatě sociologie, předmětu jejího zkoumání, vymezí pojem společnost • Identifikuje základní sociologická paradigmaty • Orientuje se ve výzkumné metodologii oboru, konstrukci testů a základní sociálně vědní analýze a interpretaci dat	Základy sociologie Přehled teorií společnost Hlavní směry sociologie Metodologie a analýza	PT: 6. 1. 6. 2
Rozšíření poznatků z ekonomie a práva	• Uvede hlavní charakterizaci ekonomie jako vědního směru • Identifikuje hlavní teorie a paradigmaty v ekonomii • Orientuje se v základních makroekonomických datech • Zvládá základy teorie práva	Základy ekonomie Ekonomické teorie Makroekonomická data a jejich interpretace Teorie práva	PT: 6. 1, 6. 2. 6. 5.
Rozšíření poznatků z politologie	• Charakterizuje vědní obor politologie • Identifikuje hlavní postavy z dějin politického (politologického) myšlení. • Rozumí průzkumům veřejného mínění s dopadem v politické oblasti	Politologie jako věda Hlavní teoretické problémy politologie Osobnosti politologie Průzkumy veřejného mínění	PT: 6.2, 6. 5.

5.19.25 Seminář ze zeměpisu

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.
Hodinová dotace	0	0	0	2

Charakteristika předmětu

V předmětu jde o opakování a prohloubení středoškolského učiva zeměpisu pro nastávající maturitní zkoušku nebo další studium na vysoké škole.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Frontální výuka
- Samostatná práce
- Práce ve skupinách
- Projektová výuka

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
4. ročník			
Planetární geografie	• chápe postavení Země ve vesmíru a důsledky	Vesmír, planeta Země	FYZ, MAT, NÁB
Kartografie a GIS	• analyzuje výstupy kartografické produkce	Mapy, DPZ, GIS	MAT, INF
Obecná fyzická geografie	• rozumí problematice přírodních jevů v krajině	Atmosféra, hydrosféra, litosféra, pedosféra, biosféra, kryosféra	FYZ, CHE, BIO, MAT
Obecná humánní geografie	• charakterizuje socioekonomickou sféru	Světová populace, sídla, ekonomická geografie	ZSV, NÁB, DĚJ
Regionální geografie	• vymezí a charakterizuje region	ČR, Evropa, svět	MAT, FYZ, ZSV, DĚJ, NÁB, CHE
Politická geografie	• orientuje se v politické situaci	Státní zřízení, formy vlády, administrativní členění států	ZSV, DĚJ, NÁB

5.19.26 Molekulární biologie**Časové, obsahové a organizační vymezení**

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	0	0	0	2

Charakteristika předmětu:

Předmět navazuje na základní výuku biologie a chemie a prohlubuje ji. Hlavní náplní molekulární biologie je systematické zopakování a prohloubení probraného učiva. V náplni se také přihlíží k požadavkům vysokých škol na přijímací řízení. Výuka probíhá v odborné učebně vybavené audiovizuální technikou, v počítačové učebně a částečně v terénu – návštěva Mendlova muzea, laboratoří PřF MU, onkologického ústavu LF MU atd. Do výuky jsou zváni odborníci z praxe na tématické přednášky. Každý žák zpracuje během roku jeden tématický projekt, který prezentuje.

Výchovné a vzdělávací strategie:

- Frontální výuka
- Samostatná práce
- Práce ve skupinách
- Projektová výuka

Předmět přispívá k rozvoji následujících klíčových kompetencí:

- Kompetence k učení a kompetence komunikativní – rozvíjí se schopnost porozumět psaným textům i mluvenému slovu a podporuje se samostatné zjišťování a vyhledávání faktů, hledání souvislostí a utvoření vlastního názoru na eticky sporné otázky molekulární biologie
- Kompetence k řešení problémů – samostatné tvořivé úkoly, práce s literaturou, internetem a ostatními médii
- Kompetence sociální a personální, kompetence pracovní, kompetence občanské – učitel organizuje exkurze (návštěva muzeí, onkologického oddělení atd.)

Začlenění průřezových témat do výuky:

Nejpodstatnější formy realizace průřezových témat v rámci předmětu:

- PT 6.1. Osobnostní a sociální výchova: Zaměření na aktivity, které pomáhají k rozvoji osobnosti žáků (práce ve skupinách i samostatná práce, soutěživost, sebeovládání, respektování pravidel, budování žebříčku morálních hodnot).
- PT 6.2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Dopad rozvoje vědy a techniky – etické problémy.
- PT 6.4. Environmentální výchova: Vliv člověka na životní prostředí, problematika a vlastní názor na geneticky modifikované organismy.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
8. ročník			
Úvod, historie molekulární biologie	objasní stavbu a funkci prokaryotních buněk a jejich životní projevy charakterizuje bakterie z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska objasní strukturu a funkci organel eukaryotních buněk, životní projevy eukaryotních buněk rozdělí aktivní a pasivní transport zná základní modelové organismy užívané při výzkumech v rámci molekulární biologie	Společné znaky buněk Opakování stavby prokaryotické a eukaryotické buňky Přenos látek přes plasmatickou membránu Modelové organismy molekulární biologie	CHE – chemická stavba buňky PT 6.4. Výchova ke zdraví
Genetická informace a struktura nukleových kyselin	chápe a ve správných souvislostech používá základní genetické pojmy dokáže samostatně izolovat DNA z rostlinného materiálu má možnost navštívit Mendlovo muzeum	Stavba a úroveň sbalení eukaryotických chromozomů Objev dvoušroubovice DNA	CHE PT 6.2
Exprese genu	umí vysvětlit pojmy jako origin, replikační vidlice, DNA polymeráza, RNA primer, Okazakiho fragmenty, DNA ligáza, DNA helikáza, telomeráza zná rozdíly mezi replikací a transkripcí objasňuje iniciaci, elongaci a terminaci transkripce eukaryot, zná rozdíly v transkripci/translaci prokaryot a eukaryot rozumí a používá pojmy struktura proteinů, uspořádání proteinů v prostoru, genetický kód zná původ srpkovité anémie a jiných běžných geneticky daných onemocnění	Dělení buněk a replikace DNA Transkripce eukaryot Posttranskripční modifikace, introny, exony Translace u prokaryot a eukaryot Posttranslační modifikace, regulace proteosyntézy	CHE Výchova ke zdraví
Mutace	zná běžné typy mutací (inzerze, inverze,	Typy mutací, frekvence mutací	PT 6.2. CHE, FYZ

	translokace, duplikace, tiché mutace) • umí rozlišit chemické, fyzikální a biologické mutageny • zná běžné dědičné choroby u člověka způsobené poruchami opravy DNA, projevy a léčitelnost těchto poruch • chápe vliv transpozonů na DNA	Dědičné choroby u člověka způsobené poruchami opravy DNA Transponovatelné genetické elementy	
Rakovina	• chápe původy rakoviny, souvislosti s regulací buněčného cyklu • zná rozdíly mezi maligním a benigním nádorem • umí vysvětlit vznik metastáz • chápe klasifikaci a rozumí nomenklaturě nádorů • má možnost navštívit onkologický ústav LF MU	Buněčný cyklus, mitóza Kontrolní body buněčného cyklu Onkogeny a nádorové supresory	PT 6.2. Výchova ke zdraví
Geneticky modifikované organismy	• chápe výhody a rizika GMO • umí pojmenovat cíle přenosu genů do jiného organismu	Přenos genů do jiného organismu, Výhody, rizika a využití GMO	PT. 6.2. PT 6.4.
Metody molekulární biologie	• umí objasnit podstatu těchto metod: klonování, PCR, ELISA, elektroforéza, DNA fingerprinting, sekvenování, blotování, isoelektrická fokusace • umí zhodnotit vhodnost metody pro daný případ • má možnost navštívit laboratoře molekulární biologie PřF MU	Běžně využívané metody molekulární biologie	PT 6.1.

5.19.27 Vybrané kapitoly z biologie**Časové, obsahové a organizační vymezení**

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	0	0	2	0

Charakteristika předmětu

Předmět je určen pro přírodovědně orientované studenty, kterým nabízí možnost rozšířit a prohloubit své poznatky z biologie. Předmět je nabízen jako povinně volitelný a nepovinný.

V rámci výuky probíhají teoretická a praktická cvičení, ve výuce je používána metodika CLIL. Výuka je podle možností doplňována exkurzemi na různá odborná pracoviště.

Charakteristika a cíle předmětu:

Předmět Vybrané kapitoly z biologie (povinný i nepovinný) je zaměřen na upevnění, případně prohloubení učiva, které předepisují osnovy BIO. Zároveň může prohloubit a rozšířit vědomosti u talentovaných žáků a připravit je i na soutěže biologické olympiády.

Vybrané kapitoly mají rozvíjet zájem žáků o biologické vědy a jejich rozhled v těchto oborech. Seznamovat žáky s aktuálním děním na poli biologie. Součástí výuky je často práce s textem, při které se aplikují metody kritického myšlení. Podle potřeby pracujeme s cizojazyčnými texty (angličtina) využíváme metodu CLIL, pracujeme s případovými studii.

Obsah a doporučení :

Výukový čas bude věnován rozvíjení biologických vědomostí a dovedností, podstatná část bude věnována práci ve skupinách, řešení problémových úkolů, práci s textem a samostatné práci s textem. Některá témata jsou doplněna prací v terénu (ornitologie, entomologie atd.) nebo návštěvou vědeckých pracovišť (CEITEC, RECETOX, Národní tkáňové centrum). Výhodou je poloha gymnázia u Wilsonova lesa. Podle obsahu zvolené tematiky lze žáky pověřovat vypracováním referátů, reflexí ke studovaným textům, reflexí exkurzí. Ty pak mohou sloužit jako základ pro diskusi nad tématem. Žáci se zvláště vyhraněným zájmem o daný problém mohou vypracovat samostatnou písemnou práci na zadané téma. Uvedené učební osnovy mohou být doplňovány o další tematické okruhy – dle momentálních podmínek školy či nabídky jiných organizací.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
7. ročník			

Obecná biologie	• charakterizuje prokaryotickou a eukaryotickou buňku • analyzuje rozdíly mezi různými typy eukaryotických buněk • popíše funkci jednotlivých buněčných organel a onemocnění, která vznikají při jejich poškození • u vybraných onemocnění určí způsob dědičnosti • zná průběh buněčného dělení, vysvětlí následky poškození buněčné regulace	Stavba prokaryotní a eukaryotní buňky, funkce organel – onemocnění způsobená poškozením organel Buněčný cyklus Dělení buňky – mitóza, meióza Buněčná regulace a její poruchy Diferenciace buněk	Člověk a zdraví CLIL – Případová studie
Biologie rostlin	• popíše průběh základních fyziologických procesů probíhajících v rostlinách • vysvětlí adaptace rostlin na různé podmínky, uvede konkrétní příklady adaptací	Fyziologie rostlin Rostliny a prostředí	PT 6.4.1. CHE – fotosyntéza, dýchání
Ekologie	• popíše jednotlivé biomy a jejich klíčové organismy • charakterizuje různé typy ekosystémů a vymezí biotické a abiotické faktory, které ovlivňují organismy • analyzuje různé životní strategie organismů, uvede konkrétní příklady	Behaviorální ekologie Ekologie ekosystémů Biomy Populace a společenstva, životní strategie organismů	PT 6.4.1., 6.4.3.
Biologie živočichů	• charakterizuje třídu savci, vymezí hlavní znaky typické pro jednotlivé řády a pozná klíčové druhy a zařadí je do systému • charakterizuje uvede jejich ekologické nároky • zhodnotí problematiku ohrožených • živočišných druhů a možnosti jejich ochrany	Savci Morfologie, anatomie a fyziologie savců Systém a evoluce savců, savci a prostředí Antropocén – masové vymírání v současnosti – ohrožené druhy	PT 6.4.1., 6.4.3.
Fyziologie živočichů a člověka	• charakterizuje jednotlivé orgánové soustavy a jejich fce • vysvětlí rozdíly ve funkci u různých organismů	Orgánové soustavy a jejich fce Fylogeneze orgánových soustav, adaptace savců na různá prostředí	
Biologie člověka	• využívá znalostí o orgánových soustavách pro • pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími ve • vlastním těle	Kosterní a svalová soustava Krev a krevní skupiny, monoklonální protilátky Krvetvorba, kmenové buňky, poruchy krvetvorby	Výchova ke zdraví LP – krevní skupiny Případová studie CLIL – akutní leukemie

	• ví, jak zasáhnout při závažných poraněních a život ohrožujících stavech	Imunitní systém Cévní sst, dýchací sst Trávicí sst, regulace trávení, vylučovací sst, hormonální a nervová regulace Reprodukce – oogeneze a spermiogeneze První pomoc při život ohrožujících stavech	Výchova ke zdraví – TEV, cizí jazyky

5.19.28 Medicínská latina**Časové, obsahové a organizační vymezení**

Ročník	5.	6.	7.	8.
Hodinová dotace	0	(1)	(1)	(1)

Charakteristika předmětu

Předmět Medicínská latina je realizován jako jednoroční nepovinný předmět s jednohodinovou dotací týdně pro žáky 6.–8. ročníku osmiletého všeobecného gymnázia a 2.–4. ročníku čtyřletého gymnázia. Ve výchovně vzdělávacím procesu je kladen důraz na gramatiku latinského jazyka, četbu latinských textů (lékařských diagnóz) a slovní zásobu, která se spolu s řečtinou stala základem odborné lékařské terminologie. Žáci jsou v předmětu rovněž seznamováni i s latinskou kulturou, vzdělaností a reáliemi.

Používanou učebnicí je KÁBRT, Jan: *Jazyk latinský pro střední zdravotnické školy*. Praha 2001.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel osvětluje smysl studia lékařské latiny i latiny vůbec a její význam pro evropskou kulturu
- Učitel systematicky vede žáky tak, aby byli schopni analogicky odvozovat novou látku na základě probraného učiva (logické myšlení) →kompetence k učení, kompetence k řešení problémů
- Učitel klade důraz na četbu →kompetence k učení, kompetence komunikativní, kompetence občanské
- Učitel zadává žákům samostatné práce (gramatické a překladatelské úkoly) →kompetence pracovní, kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence pracovní
- Učitel vede žáky k práci s vhodnými učebnicemi, slovníky, encyklopediemi, literaturou, webovými servery a dalšími médii →kompetence k učení, kompetence komunikativní
- Učitel dává žákům prostor, aby své znalosti prezentovali jak v písemné, tak ústní formě →kompetence komunikativní
- Učitel odkazuje žáky na mezipředmětové vztahy (biologie, fyzika, chemie, český jazyk a literatura, románské jazyky, dějepis, zeměpis, náboženství atd.) →kompetence k učení, kompetence k řešení problémů
- Učitel využívá při výuce didaktické pomůcky a audiovizuální techniku →kompetence k učení, kompetence pracovní, kompetence komunikativní
- Učitel klade důraz na morální rozvoj žáků, jejich hodnot a postojů (antická moudrost, „okřídlená rčení“, „živá slova“) →kompetence sociální a personální, kompetence občanské

Začlenění průřezových témat do výuky latiny

Začlenění konkrétních průřezových témat do vzdělávacího procesu předmětu Medicínská latina je uvedeno v příslušném sloupci tabulky osnov pro výuku lékařské latiny. Zde uvádíme pouze jejich obecnou charakteristiku a náplň.

PT 6.1. Osobnostní a sociální výchova

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova je ve výuce latiny (jakož i ve všech ostatních předmětech) obsaženo pochopitelně v každé vyučovací hodině. Důraz je kladen na rozvoj osobnosti žáků. Snažíme se vést žáky k sebeorganizaci a seberegulaci. Vedeme žáky k soutěživosti v duchu „fair play“, spolupráci a komunikaci s druhými (práce ve dvojicích, skupinách, soutěže, olympiády apod.). Snažíme se o to, aby se učitelé a žáci vzájemně respektovali. Velký důraz klademe na morální rozvoj žáků a tzv. „morálku všedního dne“ (citáty, okřídlené výroky, příběhy, poučení apod.). Pomáháme žákům nalézt jejich silné i slabé stránky, podporujeme je v jejich studijním úsilí a vedeme je k tomu, aby dokázali využívat své schopnosti a dovednosti i v problémových situacích

PT 6.2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropská kultura a vzdělanost vyrůstá z antických (řeckých a římských) a křesťanských kořenů. Latinský jazyk prostřednictvím literatury tuto kulturu pomáhal vybudovat. Proto ve výuce klademe důraz na to, aby žáci chápali latinský jazyk v souvislostech, s odkazy na ostatní jazyky, a to nejen románské, jakož i na další obory (biologie, fyzika, chemie, dějepis, Základy společenských věd apod.).

PT 6.3. Multikulturní výchova

Toto průřezové téma souvisí s předešlým, a to v tom smyslu, že latina působila na ostatní jazyky, ale sama byla též těmito jazyky ovlivňována. Všimáme si proto rozdílů v myšlení a jazycích různých národů, ale zároveň se snažíme nalézt společné znaky, a to dle zásady „vlastní kořeny znát a kořeny jiných kultur a etnik respektovat“.

Poznámka:

Průřezové téma Mediální výchova je ve výuce latiny obsaženo v „zástupné“ podobě, tj. např. ve formě vyhledávání informací na internetu.

Přehled učiva a výstupů žáků

Téma	Výstup Žák:	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poznámky
6.–8. ročník			

Starověká medicína a počátky odborného názvosloví	Orientuje se v antické kultuře, chápe její přínos	Antická kultura Antické lékařství Úvod do lékařského názvosloví	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4
Úvod do latinského jazyka	Ovládá výslovnost a přízvuk, orientuje se v deklinačních a konjugacích	Hláskosloví Výslovnost Délka a přízvuk Tvarosloví Flexe	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4
Substantiva 1. deklinace	Umí skloňovat podstatná jména 1. deklinace, orientuje se v lékařské slovní zásobě vycházející z 1. deklinace	Skloňování 1. deklinace Lékařské výrazy z 1. deklinace	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4
Sloveso <i>esse</i> (být)	Je schopen časovat sloveso <i>esse</i>, orientuje se v jeho složeninách a odvozeninách	Časování slovesa <i>esse</i> Odvozeniny	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4
Substantiva 2. deklinace	Prokáže schopnost skloňovat podstatná jména 2. deklinace, orientuje se v lékařské slovní zásobě vycházející z 2. deklinace	Skloňování 2. deklinace Lékařské výrazy z 2. deklinace	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4
Slovesa 1. konjugace	Orientuje se v časování sloves 1. konjugace a v lékařské slovní zásobě vycházející z 1. konjugace	Časování sloves 1. konjugace Lékařské výrazy z 1. konjugace	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4
Slovesa 2. konjugace	Dokáže časovat slovesa 2. konjugace, orientuje se v lékařské slovní zásobě vycházející z 2. deklinace	Časování sloves 2. konjugace Lékařské výrazy z 2. konjugace	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4
Adjektiva 1. a 2. deklinace	Je schopen skloňovat a správně určovat přídavná jména 1. a 2. deklinace a orientuje se ve slovní zásobě	Skloňování adjektiv 1. a 2. deklinace Lékařské výrazy	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4
Substantiva 3. deklinace	Dokáže skloňovat podstatná jména 3. deklinace a orientuje se ve slovní zásobě z ní vycházející	Skloňování 3. deklinace Lékařské výrazy z 3. deklinace	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4
Slovesa 3. konjugace	Orientuje se v časování sloves 3. konjugace a v lékařské slovní zásobě vycházející z 3. konjugace	Časování sloves 3. konjugace Lékařské výrazy z 3. konjugace	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4

Substantiva 4. deklinace	• Je schopen skloňovat podstatná jména 4. deklinace a orientuje se v lékařské slovní zásobě z ní vycházející	Skloňování 4. deklinace Lékařské výrazy z 4. deklinace	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4
Slovesa 4. konjugace	• Dokáže časovat slovesa 4. konjugace, orientuje se v lékařské slovní zásobě vycházející ze 4. konjugace	Časování sloves 4. konjugace Lékařské výrazy z 4. konjugace	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4
Substantiva 5. deklinace	• Prokáže schopnost skloňovat podstatná jména 5. deklinace a orientuje se v lékařské slovní zásobě z nich vycházející	Skloňování 5. deklinace Lékařské výrazy z 5. deklinace	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4
Adjektiva 3. deklinace	• Rozumí skloňování přídavných jmen 3. deklinace a orientuje se v lékařské slovní zásobě z nich vycházející	Skloňování adjektiv 3. deklinace Lékařské výrazy	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4
Stupňování adjektiv	• Orientuje se ve stupňování přídavných jmen a slovní zásobě	Pozitiv, komparativ, superlativ Lékařské výrazy	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4
Adverbia	• Dokáže tvořit příslovce a orientuje se ve slovní zásobě	Tvoření a používání příslovcí Lékařské výrazy	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4
Předložky	• Přiřazuje předložky ke správným slovním pádům	Používání předložek a jejich spojení s určitými pády	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4
Číslovky	• Orientuje se v základních, řadových, podílných a násobných číslovkách	Číslovky základní, řadové, podílné a násobné	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4
Řecká substantiva	• Dokáže rozpoznat řecká podstatná jména a skloňovat je	Skloňování a používání řeckých podstatných jmen	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4
Latinské a řecké prefixy	• Správně používá latinské a řecké předpony	Používání latinských a řeckých předpon a slova odvozená	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4
Latinské a řecké sufixy	• Rozumí latinským a řeckým příponám	Používání latinských a řeckých přípon	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4
Diagnózy	• Je schopen přeložit latinské a řecké diagnózy	Latinské a řecké názvy diagnóz Odborné texty	PT 6.1, PT 6.2, PT 6.3, PT 6.4

6 Pravidla pro hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Klasifikační řád

6.1.1 Prospěch žáka v jednotlivých předmětech je klasifikován těmito stupni:

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

Chování žáka se klasifikuje těmito stupni :

- 1 – velmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

6.1.2 Obecné zásady

- a) Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
- b) Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do dvou skupin – předměty s převahou teoretického zaměření a předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.
- c) Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.
- d) Získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci:
Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:
 - soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
 - soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
 - různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
 - kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami,
 - analýzou výsledků činnosti žáka,
 - konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s pracovníky pedagogicko-psychologických poraden,

- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka,
 - učitel vede žáky k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení
- e) Žák musí být z předmětu vyzkoušen ústně nebo písemně alespoň třikrát za každé pololetí. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Při ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel umožní žákům do opravených prací nahlédnout.
- f) Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
- g) V jednom dni mohou žáci konat jen jednu celohodinovou kontrolní písemnou zkoušku.
- h) Učitel pravidelně ukládá známky do informačního systému. Prostřednictvím tohoto systému jsou rodiče průběžně informováni o prospěchu. Na nižším gymnáziu zapisuje známky do studijního průkazu.
- i) Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka.
- j) Učitel oznámí na začátku klasifikačního období kritéria pro hodnocení (např. minimální počet známek za pololetí) podle toho, jak to bylo projednáno v předmětové komisi.
- k) Oznámí na začátku každého klasifikačního období bodové rozmezí pro jednotlivé klasifikační stupně, pokud se rozhodl pro bodový systém schválený projednáním v předmětové komisi.
- l) Archivuje předepsané písemné práce po dobu školního roku.
- m) Učitel dodržuje zásady pedagogického taktu, zejména:
- nehodnotí žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden;
 - uvědomuje si, že účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech, ale hodnotit to, co žák umí.
- n) Na konci každého klasifikačního období oznámí žákovi výslednou známku a řádně ji odůvodní
- o) U žáků se specifickými vzdělávacími potřebami při výuce i klasifikaci přihlédne k charakteru poruchy, respektuje doporučení PPP, volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů pro klasifikaci, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Vyžaduje-li to charakter poruchy, zpracuje školní psycholog individuální zásady pro hodnocení žáka a seznámí s nimi pedagogické pracovníky. Učitel klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony.
- p) Při klasifikaci není učitel ovlivněn chováním žáka.
- q) Hodnocení žáků, kteří se vzdělávají podle individuálního vzdělávacího plánu, se řídí uvedenými zásadami, pokud to není v IVP stanoveno jinak.

6.1.3 Klasifikace žáka

- a) Žáci **jsou hodnoceni** ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku.
- b) Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.

- c) V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
- d) Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období je hodnocena kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Přitom se přihlíží k systematickosti v práci žáka po klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.
- e) Při určování klasifikačního stupně posuzuje učitel výsledky práce žáka objektivně.
- f) Ředitel školy určí způsob, jakým budou třídní učitelé a vedení školy informováni o stavu klasifikace ve třídě.
- g) Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě.
- h) Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, zapíše učitelé příslušných předmětů číslicí výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a do informačního systému a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.
- i) Zákonné zástupce žáka informují o prospěchu a chování učitelé jednotlivých předmětů dle pokynů ředitele školy (třídní schůzky, konzultační hodiny, informační systém), dále pak
- třídní učitel, nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají,
 - třídní učitel v případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování, bezprostředně a prokazatelným způsobem.
- j) Přechází-li žák do jiné školy, zašle ředitel dosavadní školy škole, na niž žák přechází, dokumentaci o žákovi a záznam o jeho chování a prospěchu za neukončené klasifikační období.
- k) Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, stanoví ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín (zpravidla do konce března, nejpozději do konce června).
- l) Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, stanoví ředitel školy pro hodnocení náhradní termín, a to nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.
- m) Na konci 1. pololetí je žákovi vydán výpis z vysvědčení, na konci 2. pololetí vysvědčení.

6.1.4 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika. Při klasifikaci výsledků v těchto vyučovacích předmětech vychází vyučující z požadavku učebních osnov a standardu vzdělání. Při klasifikaci sleduje zejména:

- a) ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů,
- b) kvalitu a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,

- c) schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- d) kvalitu myšlení, především jeho logiku, samostatnost a tvořivost,
- e) aktivitu v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- f) přesnost, výstižnost a odbornou i jazykovou správnost ústního a písemného projevu,
- g) kvalitu výsledků činností,
- h) osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

6.1.5 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného a umělecko-odborného zaměření

Převahu výchovného a umělecko-odborného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova. V souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- a) stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu
- b) osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace
- c) poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti
- d) vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- e) kvalita projevu
- f) estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní skutečnosti
- g) v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá svých osobních předpokladů a velmi úspěšně je podle požadavků osnov rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti dovednosti a návyky aplikuje tvořivě v nových úkolech. Má

výrazný zájem o umění, estetiku, tělesnou kulturu a projevuje aktivní vztah k nim. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má menší nedostatky z hlediska osnov. Osvojené vědomosti dovednosti a návyky aplikuje tvořivě v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, estetiku, tělesnou kulturu. Rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý samostatný a pohotový. Nevyužívá svých osobních předpokladů v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý a dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí důsledně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Své minimální vědomosti a dovednosti aplikuje jen s velkou pomocí. Projevuje velmi malou snahu o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou neuspokojivé. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojení vědomostí a dovedností nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o činnosti a nevyvíjí potřebné úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

6.1.6 Opravné zkoušky

Žák, který na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše ze dvou povinných předmětů, nebo žák, který neprospěl na konci prvního pololetí nejvýše ze dvou povinných předmětů vyučovaných pouze v prvním pololetí, koná z těchto předmětů opravnou zkoušku nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Opravné zkoušky jsou komisionální.

Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně, nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do konce září následujícího školního roku.

6.1.7 Hodnocení žáka střední školy – pochybnosti o správnosti

Má-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem nezletilého žáka.

V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení ne jiné střední škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

6.1.8 Komisionální zkouška ve střední škole

Komisionální zkoušku koná žák v těchto případech:

- a) koná-li rozdílovou zkoušku,
- b) požádá-li žák nebo zástupce žáka o jeho přezkoušení, nebo koná-li se přezkoušení z podnětu ředitele střední školy,
- c) koná-li opravné zkoušky,
- d) koná-li doplňovací zkoušky
- e) při studiu jednotlivých vyučovacích předmětů,
- f) je-li žák osvobozen od povinnosti docházet do školy

Komise pro komisionální zkoušky je nejméně tříčlenná. Jejím předsedou je ředitel střední školy nebo jím pověřený učitel, zkoušející učitel vyučující žáka danému vyučovacímu předmětu a přísedící, který má aprobaci pro týž nebo příbuzný vyučovacím předmět. Pokud je ředitel střední školy zároveň vyučujícím, jmenuje předsedu komise školský úřad. Členy komise jmenuje ředitel střední školy. Výsledek zkoušky vyhlásí předseda veřejně v den konání zkoušky. Rozhodnutí o klasifikaci je konečné v případech, požádá-li žák nebo zástupce žáka o jeho přezkoušení, koná-li se přezkoušení z podnětu ředitele střední školy nebo koná-li se opravná zkouška.

6.1.9 Hodnocení a klasifikace chování

Hlavním kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel, která jsou uvedena ve školním řádu.

Pro dosažení žádoucího chování žáka mohou být využívána výchovná opatření (pochvaly, kázeňská opatření). Tato opatření jsou dána § 31 školského zákona a jsou v kompetenci třídních učitelů a ředitele školy.

Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Kázeňským opatřením je podmíněné vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení,

vyloučení žáka nebo studenta ze školy a další kázeňská opatření, která nemají právní důsledky pro žáka nebo studenta. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy nebo školského zařízení nebo třídní učitel.

Výchovná opatření

- a) Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.
- b) Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
- c) Při zaviněném porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
 - napomenutí třídního učitele,
 - důtku třídního učitele,
 - důtku ředitele školy.
- d) Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu.
- e) Třídní učitel neprodleně oznámí uložení důtky řediteli školy.
- f) Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci nezletilého žáka.
- g) Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamenává do dokumentace školy.
- h) Oceňují se zejména vynikající studijní výsledky, účast a umístění v soutěžích, reprezentace školy, bezchybné plnění povinností, práce pro třídní samosprávu atd. Pochvalu lze udělit také na návrh za aktivitu mimo školu. Lze též ocenit čin, kterým bylo zabráněno neštěstí nebo vzniku škody atd.
- i) Třídní učitel navrhuje kázeňské opatření (které je v jeho pravomoci) na základě hodnocení události, která je důvodem k udělení opatření. Při tom přihlíží k názoru učitelů (případně dalších osob), kteří byli svědky nebo účastníky zmíněné události.
- j) Udělování kázeňských opatření v pravomoci ředitele školy se řídí obdobnými principy jako udělování kázeňských opatření třídním učitelem. Ředitel školy je uděluje zpravidla na návrh učitelů, výjimečně dalších osob, nebo z vlastního rozhodnutí.
- k) Ředitel školy může v případě závažného zaviněného porušení povinností stanovených zákonem nebo školním řádem rozhodnout o podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka ze školy. V rozhodnutí o podmíněném vyloučení stanoví ředitel školy zkušební lhůtu, a to nejdéle na dobu jednoho roku. Dopustí-li se žák v průběhu zkušební lhůty dalšího zaviněného porušení povinností stanovených tímto zákonem nebo školním řádem, může ředitel školy rozhodnout o jeho vyloučení. Žáka lze podmíněně vyloučit nebo vyloučit ze školy pouze v případě, že splnil povinnou školní docházku.

- l) Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy nebo školského zařízení se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto zákonem.
- m) O podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka rozhodne ředitel školy do dvou měsíců ode dne, kdy se o provinění žáka nebo studenta dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy se žák nebo student provinění dopustil, s výjimkou případu, kdy provinění je klasifikováno jako trestný čin podle zvláštního právního předpisu. O svém rozhodnutí informuje ředitel pedagogickou radu. Žák přestává být žákem školy dnem následujícím po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyloučení, nestanoví-li toto rozhodnutí den pozdější.
- n) Všechna výchovná opatření jsou prokazatelným způsobem oznámena zákonným zástupcům nezletilého žáka nebo zletilému žákovi a jsou zaznamenána do třídního výkazu. Na informace o výchovných opatřeních mají v souladu se školským zákonem právo též rodiče zletilých žáků.
- o) Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

6.1.10 Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a aktivně prosazuje ustanovení vnitřního řádu školy. Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy, přispívá k jeho upevňování a k utváření pracovních podmínek pro vyučování a pro výchovu mimo vyučování. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v podstatě v souladu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Dopouští se závažnějšího přestupku nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům chování nebo vnitřního řádu školy; zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje činnost kolektivu nebo se dopouští poklesků v mravném chování.

6.1.11 Hodnocení žáka střední školy – celkové

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikací nebo slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.

Celkové hodnocení žáka na konci prvního a druhého pololetí vyjadřuje výsledky klasifikace ve vyučovacích předmětech a klasifikaci chování, nezahrnuje klasifikaci v nepovinných předmětech.

Žák je na konci prvního a druhého pololetí hodnocen takto:

- a) prospěl s vyznamenáním,
- b) prospěl,
- c) neprospěl.
- d) nehodnocen

Žák prospěl s vyznamenáním, nemá-li v žádném vyučovacím předmětu prospěch horší než chvalitebný, průměrný prospěch z povinných předmětů nemá horší než 1,50 a jeho chování je velmi dobré.

Žák prospěl, nemá-li v žádném vyučovacím předmětu prospěch nedostatečný.

Žák neprospěl, má-li z některého vyučovacím předmětu prospěch nedostatečný.

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí příslušného ročníku prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů, z nichž se žák nehodnotí.

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, stanoví ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín (zpravidla do konce března, nejpozději do konce června).

Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, stanoví ředitel školy pro hodnocení náhradní termín, a to nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.

6.1.12 Alternativní způsob hodnocení – bodový systém

Lze použít v předmětech, kde předmětová komise schválí bodový systém hodnocení. Každé aktivitě (písemná práce, ústní zkoušení, aktivita v hodině, referáty, prezentace, laboratorní práce atd.) je přiřazena určitá bodová hodnota. Na začátku klasifikačního období sdělí učitel žákům, kolik bodů (případně kolik % z maxima) odpovídá výsledné známce podle klasifikační stupnice 1-5. Učitel musí mít průběžně přehled o dílčích výsledcích žáků a v hovorových hodinách informuje rodiče. Jednoznačnou předností tohoto systému je, že vede žáky k aktivní práci po celé klasifikační období. V případě dlouhodobé nepřítomnosti žáka ve výuce řeší učitel situaci individuálně.

6.2 Autoevaluace školy

Autoevaluace školy se realizuje na základě Školského zákona a vyhlášky č.15/20005. Řada evaluačních činností probíhá v průběhu školního roku a výsledky jsou pravidelně uváděny ve výroční zprávě.

Některé další činnosti (dotazníková šetření, srovnávací testování atd.) probíhají ve dvouletých (případně víceletých) cyklech.

Kritéria evaluace stanovuje na základě podkladů z předmětových komisí a na základě návrhů třídních učitelů ředitel školy. Kritéria jsou schválena na pedagogické poradě a jsou pro všechny učitele na dané období závazná.

Na základě vyhodnocení autoevaluace školy za dvouleté období se stanovují priority pro další rozvoj školy a pro práci celého pedagogického sboru.

6.2.1 Autoevaluace školy v přípravné části tvorby ŠVP

V přípravné části jsme se zaměřili na analýzu výchozího stavu ve škole, a to ve všech oblastech, které budou dále sledovány. Hlavními nástroji výchozí analýzy byly:

- a) žákovský dotazník
- b) dotazník pro rodiče
- c) dotazník pro učitele
- d) SWOT analýza na úrovni školy
- e) SWOT analýza na úrovni jednotlivých předmětů

6.2.2 Podmínky vzdělávání

Okruh problémů	Cíle evaluace	Metody	Kritéria	Výstupy a jejich využití	Termín, četnost
Vybavení školy • Učebny (počet odborných a kmenových učeben, plovoucí třídy) • materiální vybavení jednotlivých předmětových komisí • sociální zázemí • kulturní zázemí • podmínky pro stravování	Zjistit názory žáků, rodičů, pedagogů, absolventů Průběžně zlepšovat podmínky	Dotazníky Organizuje vedení školy Možnost použít dotazníky SCIO, Kalibro	Vybavenost školy Využívání dosavadního vybavení Využití finančních prostředků pro další vybavování školy	Statistika, grafy, četnost názorů Vyhodnocení a analýza Využití pro strategii rozvoje školy Ve výročních zprávách a v zprávě o evaluaci	Přípravná fáze tvorby ŠVP, dále jednou za dva roky
Organizace výuky	Ověřit funkčnost rozvrhu	Dotazníky	Hygienické požadavky na rozvrh	Korekce v nabídce	Jednou za dva roky

•funkčnost rozvrhu •organizace projektů •organizace mimoškolních akcí			Návaznost akcí na osnovy	volitelných předmětů	
Ekonomické podmínky •rozpočet •zdroje financování •hospodaření s přidělenými finančními prostředky v předmět. komisích	Efektivní hospodaření Hledání dalších zdrojů financování (pronájmy atd.)	Vnitřní audit	Efektivnost využití finančních prostředků	Výroční zpráva	Každý rok

6.2.3 Průběh vzdělávání

Okruh problémů	Cíle evaluace	Metody	Kritéria	Výstupy a jejich využití	Termín, četnost
Učební plány •počty hodin •soulad s osnovami •soulad se zájmy žáků •volitelné předměty	Dosáhnout co nejsmysluplnější výuky	Rozbor zkušeností Dotazníky Hospitace Srovnávací testy	Dodržování dotací podle ŠUP Realizace volitelných předmětů podle zájmu žáků Spokojenost žáků s nabídkou	Především v prvních letech upravovat ŠUP	V první fázi každý rok, později jednou za čtyřletý cyklus
Vyučovací metody •pestrost a vhodnost •netradiční metody •individuální přístup k žákům	Zkvalitňování výuky	Hospitace Dotazníky pro absolventy	Kvalita výuky Kritéria hodnocení podle hospitačních záznamů v předmětových komisích	DVPP	Nejméně jednou za evaluační období

Práce učitelů • kvalita výuky • osobní rozvoj, studium • vztah k žákům • vedení dokumentace • autoevaluace učitele	Zlepšování práce, osobnostní rozvoj	Hospitace a jejich rozbor Pohovor vedení školy s učiteli Dotazníky Srovnávací testy Dotazníky, zpětná vazba učitel-žák	Kvalita výuky Výsledky srovnávacích testování Spokojenost žáků a rodičů Spokojenost učitelů	Portfolio učitele Osobní hodnocení	Průběžně Minimálně jednou za čtyřletý cyklus
Práce předmětových komisí • DVVP • metody a formy práce • spolupráce učitelů • olympiády, soutěže, projekty • hospodaření s přidělenými prostředky	Efektivní a moderní výuka Zlepšování spolupráce	Průběžné sledování práce PK	Kvalita výuky Využívání finančních prostředků Zapojování žáků do soutěží	Hodnocení práce	Jednou za rok
Organizace školního roku • začlenění kulturních akcí • sportovní kurzy • projekty • výlety, exkurze, školy v přírodě • další mimorozvrhové aktivity	Rovnoměrné rozložení po celý rok (zamezení kumulace akcí)	Rozbor výsledků akcí Dotazník pro žáky a absolventy	Efektivnost jednotlivých akcí v rámci výchovy a vzdělávání	Výroční zpráva Posouzení efektivnosti a smysluplnosti jednotlivých akcí	Každý rok
Analýza rozvrhu	Priority pro sestavení	Názory učitelů, žáků, rodičů Dotazník	Hygiena rozvrhu Spokojenost žáků a učitelů	Korekce pro další školní rok	Druhé pololetí

Prevence sociálně patologických jevů • drogy, šikana, neomluvená absence	Omezení rozsahu	Práce školního psychologa Práce výchovných poradců Dotazníky pro rodiče a žáky	Úspěšnost předcházení problémům a úspěšnost řešení problémů	Analýza výsledků. Pomoc učitelům v práci Pomoc rodičům a žákům	Průběžně

6.2.4 Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků a rodičů a dalších osob na průběh vzdělávání žáků

Okruh problémů	Cíle evaluace	Metody	Kritéria	Výstupy a jejich využití	Termín, četnost
Podpora školy žákům • individuální přístup k žákům se SPU • podpora nadaných žáků • podpora sociálně slabým žákům • práce s problémovými žáky	Vytváření optimálních studijních a ekonomických podmínek pro jednotlivé žáky	Práce školního psychologa Práce výchovných poradců Dotazníky pro rodiče a třídní učitele	Studijní výsledky žáků s SPU Zapojování nadaných žáků do soutěží Včasnost řešení problémových situací	Projednání v pedagogické radě Projednání ve sdružení rodičů Spolupráce s externími odborníky (pedagogicko-psychologická poradna)	Každý rok
Spolupráce s rodiči • efektivnost hovorových hodin • zápisy z třídních schůzek • podpora od rodičů (dary atd.)		Vyhodnocování zápisů	Spokojenost rodičů a pedagogů	Zpráva o činnosti sdružení rodičů	Po třídních schůzkách Konec školního roku
Spolupráce se Školskou radou	Rozvoj školy	Rozbor výsledků spolupráce	Hodnocení v rámci	Písemná zpráva	Jednou za rok

			výroční zprávy		

6.2.5 Výsledky vzdělávání

Okruh problémů	Cíle evaluace	Metody	Kritéria	Výstupy a jejich využití	Termín, četnost
Vědomosti žáků	Ověřit kvalitu výuky	Srovnávací testy – CERMAT Dílní srovnávací testy – školní KALIBRO, SCIO (podle finančních možností) Průběžné sledování znalosti žáků – hospitace	Studijní výsledky Výsledky státních maturit	Rozbor úspěšnosti	Pololetí 4. ročníku Ve druhém ročníku
Klíčové kompetence	Ověření souladu výuky s RVP	Testování klíčových kompetencí – např. SCIO	Dosahování klíčových kompetencí podle požadavků RVP	Analýza výsledků, rozbor, úpravy ŠVP	Ve 2. nebo 3. ročníku
Metody výuky	Volba optimálních metod	Dotazníky pro žáky Testování klíčových kompetencí			Jednou za čtyřletý cyklus
Přidaná hodnota	Efektivnost výuky	Porovnání výsledků ve 4. ročníku s výsledky v přijímací zkoušce	Výsledky srovnávacích testování	Srovnání výsledků práce jednotlivých učitelů	Na konci 4. ročníku
Olympiády a jiné soutěže	Srovnávání s jinými školami	Sledování účasti a výsledků		Zprávy PK	Průběžně

Hodnocení žáků	Posouzení pravidel pro hodnocení	Rozbor v rámci předmět. komisí	Hodnocení podle pravidel klasifikace	Písemná zpráva Případné úpravy po projednání v pedagogické radě	V první fázi každý rok, později jednou za čtyřletý cyklus

6.2.6 Řízení školy a personální práce

Okruh problémů	Cíle evaluace	Metody	Kritéria	Výstupy a jejich využití	Termín, četnost
Účinnost řídicího systému • spolupráce vedení s předsedy PK, třídními učiteli • informační systém • četnost porad • hospitační činnost • plán školy na školní rok	Zjištění stavu řízení	Osobní pohovory	Kvalita řízení školy	Zkvalitnění řídicího systému	Porady PK jednou za měsíc Průběžné sledování Hospitace vedení a předsedů PK Minimálně jednou za měsíc
Hospodaření		Interní audit	Hospodářské výsledky		Každoročně
BOZP, PO	Kontrola stavu	Pravidelná školení	Dodržování předpisů		Jednou za dva roky
Personální obsazení	V rámci možností plná aprobovanost Věková vyváženost sboru	Rozbor stavu vedením školy	Aprobovanost Kvalitní zabezpečení výuky	Výroční zpráva	Jednou za rok
Profesní a odborný rozvoj učitelů – DVPP	Zlepšování výchovně vzdělávací práce učitelů	Sledování práce učitelů Certifikáty ze školení atd.	Zapojování učitelů do DVPP	Rozbor DVPP, určení priorit	Jednou za rok

				Využití pro osobní hodnocení	
Odměňování učitelů	Úprava kritérií pro osobní hodnocení	Sledování výsledků práce Osobní pohovory Spolupráce s předsedy PK	Efektivní využití mzdových prostředků Pravidla pro odměňování	Pravidla pro hodnocení Projednání v pedagogické radě Informace pro Školskou radu	Jednou za rok
Výsledky práce školy	Analýza výsledků za uplynulé období Posouzení všech vlivů na výsledky práce	Dotazníky pro ředitele, učitele, rodiče, žáky Sledování názorů veřejnosti	Soulad výsledků s dlouhodobým strategickým záměrem školy	Analýza výsledků. Porovnání výsledků se strategickým záměrem školy. Stanovení priorit pro další období	Na konci evaluačního období